

Twintig kruiswegoeefeningen vrij gevolgd naar het Fransch, en met gebeden onder de H. Mis, vespers en lof, biecht- en communieoefeningen en verschillende andere gebeden vermeerderd

<https://hdl.handle.net/1874/236342>

HE
Vak 88

721

mm 13322

1.45 1.10 1.00
1.00

Joel

TWINTIG KRUISWEGOEFFENINGEN.

I M P R I M A T U R.

BUSCODUCI,
17 Februarii 1887.

J. J. VERSTERREN. *Rector*
ad hoc deputatus.

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

2945 688 0

TWINTIG

Vak 88

721

KRUISWEGOEFENINGEN

VRIJ GEVOLGD NAAR HET FRANSCH,

EN MET GEBEDEN ONDER DE H. MIS, VESPERS EN LOF,

BIECHT- EN COMMUNIEOEFENINGEN

EN VERSCHILLENDE ANDERE GEBEDEN VERMEERDERD,

DOOR

H. F. SCHOEMAKER,

Pastoor.

Het zij verre van mij (op iets
anders) te roemen dan op het
kruis van onzen Heer Jesus
Christus. GAL. VI: 14.

G. MOSMANS Senior.

's-Bosch.

1887.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT
COLL. THOMASSE

I N H O U D.

	Bladz.
Voorwoord	VII
Morgengebed	1
Avondgebed	3
Het H. Misoffer	5
Gebeden onder de H. Mis	6
De biecht	21
Gebeden vóór en na de biecht	24
De heilige Communie	30
Gebeden vóór en na de communie	32
Lofzang Te Deum	46
Kruiswegoeefeningen. Inleiding	51
1ste Oefening. Herinnering aan de verlossing	56
2de " Godvruchtige beschouwing van het lijden des Heeren	76
3de " Het Hart van Jesus gedurende zijn lijden	95
4de " De liefde en barmhartigheid van Jesus	115
5de " De offers van Jesus en Maria	134
6de " De terugkeer van Maria op Calvarië	153
7de " Toepasselijke beschouwingen over het lijden van Jesus	172
8ste " De gedachte aan de uitersten	192
9de " Vorbereiding tot een goede biecht	213

10de Oefening.	Vernieuwing des geestes.	232
11de	„ . Navorling van Jesus in het boeten onzer zonden	252
12de	„ Navorling van Jesus in onze liefde tot den naaste.	271
13de	„ Vastberadenheid en grootmoedig- heid	290
14de	„ In uitwendig leed	309
15de	„ In verlatenheid	327
16de	„ In teleurstellingen des levens	345
17de	„ In droefheid des harten.	364
18de	„ Getrouwheid aan Jesus	382
19de	„ Volharding in de navorling van Jesus	400
20ste	„ Korte kruiswagoefening	417
	Vespers van den Zondag.	425
	Gebeden onder het Lof	438
	Litanie op den zoeten Naam Jesus.	450
	Litanie op het lijden des Heeren	453
	Godvruchtige oefening ter herinnering aan den doodsstrijd van Jesus Christus	459
	Gebed om een zaligen dood	466
	Gebed: O allergeoedertierenste Jesus	467
	Litanie ter eere van het allerheiligst Hart van Jesus	468
	Novene tereere van het allerheiligst Hart van Jesus.	470
	Litanie van de H. Maagd Maria	474
	Gebed: Gedenk, o goedertierenste Maagd	477
	Litanie ter eere van den H. Josef	477
	Gebed om door de voorspraak van den H. Josefenz.	482
	Litanie voor de geloovige zielen.	482
	Gebed voor overleden Ouders	486
	Litanie van alle Heiligen	486

V O O R W O O R D.

Het gaat met kruiswegoefeningen als met veel andere dingen : door het langdurig gebruik wordt men er aan gewoon ; en is men er eenmaal aan gewoon geworden, dan bieden de overwegingen en beschouwingen niet meer het geestelijk voedsel, dat men er van den beginne af in vond. Ook de toepassingen worden hoe langer zoo meer vruchteloos, wyl zij weinig of geen indruk meer maken op het hart. Men heeft ze reeds zoo dikwijls gehoord, of door het lezen der oefeningen er zoo dikwijls reeds zijne aandacht op gevestigd.

Het scheen daarom geen nutteloos werk, deze kruiswegoefeningen in een Nederlandsch gewaad te steken. Wie zich de moeite geeft, er kennis mee te maken, zal zich overtuigen, dat de beschouwingen over het lijden in het algemeen wel op eenige frischheid kunnen bogen en rijk zijn aan practische toepassingen.

—

Een dezer oefeningen: Het Hart van Jesus gedurende zijn lijden, werd reeds opgenomen in een boek, dat insgelijks bij den Uitgever dezes het licht zag en tot titel heeft: Godvruchtige overwegingen over het lijden van onzen Heer Jesus Christus, met gebeden onder de H. Mis, enz.

Tot gerief van hen, die zich van dit boek willen bedienen, worden de kruiswegoefeningen door gebeden onder de H. Mis, biecht- en communie-oefeningen voorafgegaan en door verschillende andere gebeden en oefeningen gevolgd.

Moge Gods zegen op dit werkje rusten, en mogen deze kruiswegoefeningen de liefde tot den gekruisigden Verlosser in de harten van velen doen toenemen!

MORGENGEBED.

O mijn God, ik aanbid U en dank U voor alle weldaden, die ik tot heden toe van uwe goedheid ontvangen heb, maar voornamelijk daarvoor, dat Gij mij dezen nacht zoo liefderijk hebt bewaard.

Ik offer U alles op wat ik dezen dag zal doen en lijden; ik vereenig al mijn lijden met het lijden van Jesus en Maria en maak de meening, al de aflaten, waaraan ik deelachtig kan worden, te willen verdienen. Ik neem mij vastelijk voor, de zonde en elke gelegenheid tot zonde gedurende dezen dag te vermijden. Inzonderheid neem ik mij voor *deze* en *die* zonde, waarin ik gedurig val, te bestrijden.

Denk hier aan uw hoofdgebrek en aan de tegenovergestelde deugd.

O mijn Jesus, bewaar mij gedurende geheel mijn leven, maar vooral dezen dag, die de laatste van mijn leven kan zijn, in uwe liefde en genade.

O H. Maagd en Moeder van mijn God, ik stel mij heden onder uwe machtige bescherming; wees mijne moeder en voorsprekeres,

heden en al de dagen mijns levens; maar vooral in het uur van mijnen dood.

Heilige Josef, mijn heilige Engelbewaarder, mijne heilige Patronen en alle heiligen en engelen des Hemels, bidt voor mij, dat ik in Gods genade moge leven en sterven en eenmaal in den Hemel met u vereenigd moge worden.

Verwek vervolgens de akten van geloof, hoop en liefde, en bid daarna het *Onze Vader*, het *Wees gegroet*, en het *Geloof in God den Vader*, met het schietgebed: *O allerzoetst Hart van Jesus, maak dat ik U meer en meer beminn*. Vergeet vooral niet driemaal het *Wees gegroet* te bidden ter eere der zuiverheid van Maria, en zeg, nadat gij uwe werken aan God hebt opgedragen, volgens de meening op uw rozenkransbriefje vermeld, tot slot:

O Engel Gods, die mijne bewaarder zijt, aan wiens zorg ik door de opperste goedheid ben toevertrouwd, gewaardig U mij dezen dag te verlichten, te bewaren, te geleiden en te bestieren. Amen.

AVONDGEBED.

Bid gezamenlijk met de huisgenooten het Rozenhoedje, indien dit eenigszins mogelijk is flebt gij daartoe geen gelegenheid, bid het dan afzonderlijk, te huis of in den vreemde. Draag altijd een rozenkrans bij u, opdat gij het Rozenhoedje op reis of onder weg kunt bidden. Zorg dat uw rozenkrans gewijd zij, ten einde de aflaten deelachtig te worden, die aan een gewijden rozenkrans verleend zijn.

O mijn God, ik dank U voor alle weldaden, die Gij mij tot nu toe bewezen hebt, maar voornamelijk, dat Gij mij dezen dag het leven gespaard hebt, en ik bid U mij dezen nacht voor alle zonden te willen bewaren.

H. Geest, verlicht mijn verstand, opdat ik de zonden, waaraan ik mij dezen dag heb schuldig gemaakt, goed moge kennen; beweeg mijn hart, opdat ik er een waar berouw over moge hebben, en versterk mijnen wil, opdat ik goede voornemens moge maken om den dag van morgen beter door te brengen.

Onderzoek hier eenige oogenblikken uw geweten en verwek een oprecht berouw over uwe zonden. Bid daarna de litanie van de H. Maagd Maria, vervolgens een *Onze Vader* en *Wees gegroet* tot lansen der geloovige zielen, met het gebed:

Heer, geef haar de eeuwige rust. En het eeuwige licht verlichte haar. Dat zij rusten in vrede. Amen.

Verzuim niet driemaal het *Wees gegroet* te bidden ter eere der zuiverheid van Maria, met het schietgebed:

O Maria, zonder zonden ontvangen, bid voor ons, die tot U onze toevlucht nemen.

Kleed u zedig uit, wees waakzaam op uwe oogen, en zeg:

O Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, aan wiens zorg ik door de opperste goedheid ben toevertrouwd, gewaardig u mij dezen nacht voor alle zonden te bewaren.

Zeg, wanneer gij u ter rust begeeft:

Heer, in uwe handen beveel ik mijnen geest.

Jesus, Maria, Josef, ik geef u mijn hart en mijne ziel.

Jesus, Maria, Josef, staat mij bij in mijn doodsstrijd.

Jesus, Maria, Josef, laat mijne ziel met u in vrede rusten. Amen.

HET H. MISOFFER.

De Mis is het altyddurend offer des nieuwen Verbonds, waarin het lichaam en bloed van Christus onder de gedaante van brood en wijn aan God wordt opgedragen. Zij is het middelpunt van den geheelen godsdienst; de onbloedige voortzetting, door alle eeuwen en alle geslachten heen, van het bloedig offer op Calvarië.

Er bestaat geen enkel wezenlijk verschil tusschen het Kruisoffer en het Misoffer. 't Is *hetzelfde* en eenige offer, onder een verschillenden vorm opgedragen. — De *Priester* is dezelfde: Jesus Christus, zichtbaar op den Calvarieberg, onzichtbaar op het altaar. Het *offer* is hetzelfde: Jesus Christus, bloedig op den Calvarieberg, onbloedig en verborgen onder de sacramentele gedaanten op het altaar. Het verschil is louter uitwendig en in de wijze van opdracht; de grond, het offer is hetzelfde.

De H. Mis heeft drie hoofddeelen: de offerande, de consecratie en de nuttiging; de *offerande*, waarin het brood en wijn geheiligd en tot het offer wordt voorbereid; de *consecratie*, waarin het brood en wijn wordt veranderd in het lichaam en bloed van Christus; en de *nuttiging*, waarin de Priester, het lichaam en bloed van Christus nuttigt. Het *gewichtigste* deel is de consecratie, omdat het wezen des offers bestaat in de opdracht van het lichaam en bloed van Christus, het onbevlekt Lam, dat alsdan op geheimvolle wijze geslachtofferd wordt. Terwijl de Priester de woorden spreekt, die Jesus zelf gesproken heeft op den avond vóór zijn lijden, wordt hetzelfde wonder van liefde, dat

in het heilig Avondmaal, op Witten Donderdag, is gewrocht, op onze altaren hernieuwd. Het brood en de wijn worden veranderd in het lichaam en bloed van Christus en er blijft niets van over dan alleen de uitwendige *schijn* van brood en van wijn; zoodat er, na de Consecratie, niets anders op het altaar is dan het lichaam en bloed van Jesus Christus, dan Jesus Christus zelf, geheel en levend, aldus in het heilig Sacrament, gelijk Mgr. de Ségur zegt, al de geheimen van zijn verheerlijkt leven samenvattend.

Woon dit verheven offer met grooten eerbied, innige godsvrucht en diepe ingetogenheid bij, niet alleen op Zon- en Feestdagen, maar ook, indien geen wettige redenen u verhinderen, op de dagen gedurende de week. Weet, dat gij door het godvruchtig bijwonen van het heilig offer der Mis vele gunsten en genaden voor u zelve en anderen en voor de zielen in het vagevuur kunt verkrijgen. Draag u, bij iedere Mis die gij hoort, in vereeniging met Jesus Christus, als een welgevallig offer op aan God.

GEBEDEN ONDER DE H. MIS.

Vóór de Mis.

Vragen wij de genade, het H. Offer der Mis met innige godsvrucht bij te wonen.

O mijn Verlosser, verleen mij, bid ik U, de genade het onbloedig Offer uws Lichaams en Bloeds, dat thans voor mijne oogen wordt opgedragen, op eene U welgevallige en mij voordeelige wijze bij te wonen. Richt mijne gedachten uitsluitend op U, verdrijf alle on-

aangename herinneringen uit mijnen geest en bewaar mij gedurende deze oogenblikken voor alle verstrooiingen.

H. Maagd, mijne Moeder, doordring mij op dit oogenblik, waarin het schouwspel van Calvarië op eene onbloedige wijze voor mijne oogen vernieuwd wordt, met de gevoelens die U onder het kruis van Jesus bezielde.

Bij het begin der Mis.

In uwen naam, o allerheiligste Drievuldigheid, en om U de verschuldigde eer en aanbidding te bewijzen wil ik heden het onbloedig Offer des nieuwen Verbonds bijwonen en het U opdragen, terwijl ik mij in den geest met den Priester vereenig. Geef dat mijn hart gevoele wat het had moeten gevoelen, indien ik bij het bloedig offer op Calvarië ware tegenwoordig geweest.

Confiteor.

Ik beschuldig mij voor U, o mijn God, en voor de allerzuiverste maagd Maria en al de heiligen, dat ik gezondigd heb door gedachten, woorden en werken. Daarom bid ik de allerheiligste Maagd en al de heiligen, dat zij van uwe goddelijke barmhartigheid voor mij vergiffenis van mijne zonden afsmeeken. O mijn God, vergeef mij al wat ik tegen U misdaan heb, om de verdiensten van onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon,

Kyrie Eleison.

Zeg driemaal :

Heer, ontferm U onzer ! Christus, ontferm U onzer ! Heer, ontferm U onzer !

Gloria.

Eere zij God in den hooge, en vrede op aarde aan de menschen, die van goeden wille zijn. Wij prijzen U, wij aanbidden U, wij verheerlijken U, wij danken U om uwer groote glorie wille, o God, Koning des Hemels, God, almachtige Vader ! O Jesus Christus, Heere God, Lam Gods, eeniggeboren Zoon des Vaders, Gij, die de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer ! Gij, die de zonden der wereld wegneemt, zie genadig neer op ons gebed ! O Gij, die daar zit aan de rechterhand des Vaders, ontferm U onzer ! want Gij zijt alleen heilig, alleen Heer, alleen de Allerhoogste, o Jesus Christus, met den H. Geest in de heerlijkheid van God den Vader. Amen.

Onder de gebeden vóór den Epistel.

Verleen ons, o Heer, door de voorspraak der allerheiligste maagd Maria en van alle heiligen, al die genaden, welke de Priester, uw dienaar, voor zich en voor ons van U afsmeeft. Met zijn gebed mij vereenigend, verzoek ik U ook genadig neêr te zien op al

degenen, voor wie ik verplicht ben te bidden. Verleen ons allen, o mijn God, al die genaden, die Gij weet dat wij noodig hebben om tot de eenwige zaligheid te geraken. Wij smeecken U daarom in den naam van Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Terwijl de Epistel gelezen wordt.

Lees hier met aandacht de volgende woorden, getrokken uit de brieven der Apostelen, en denk dat zij *ter uwer onderrichting* zijn geschreven.

Geliefden! ik bid u, dat gij, als vreemdelingen op deze aarde, u onthoudt van de vleeschelijke begeerlijkheden, die krijg voeren tegen de ziel. — Weest niet gelijkvormig aan deze wereld. — God wederstaat de hoovaardigen, maar aan de ootmoedigen geeft Hij zijne genade. — Wij bevelen u, in den naam van onzen Heer Jesus Christus, dat gij u onttrekt aan iederen broeder, die ongeregeld wandelt. — Wandelt het Evangelie van Christus waardig — Weest afkeerig van het kwade, gehecht aan het goede. — Weest niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben. — Dit gebod hebben wij van God, dat die God liefheeft, ook zijnen broeder moet liefhebben. — Indien iemand onzen Heer Jesus Christus niet bemint, hij zij vervloekt.

Onder het Evangelie.

Herinner u, terwijl de Priester het Evangelie leest, aan sommige woorden des Heeren en overweeg die bij u zelve. Denk o. a. aan de volgende :

Wilt gij tot het leven ingaan, onderhoud de geboden. — Komt tot mij, allen die vermoeid en beladen zijt, en ik zal u verkwikken. Neemt mijn juk op, en leert van mij! want ik ben zachtmoedig en ootmoedig van harte; en gij zult ruste vinden voor uwe zielen. Want mijn juk is zoet, en mijn last is licht. — Niemand kan twee heeren dienen. — Bemint uwe vijanden, doet wel aan die u haten. — Zóó schijne uw licht voor de menschen, opdat zij uwe goede werken zien, en uwen Vader, die in den hemel is, verheerlijken. — Wee den mensch, door wien de ergernis komt. — Wat baat het den mensch, zoo hij de geheele wereld wint, maar zijne ziel verliest. — Die zich voor mij of mijne woorden zal schamen, voor dien zal de Zoon des menschen zich schamen. — Vreest niet degenen, die het lichaam dooden..., maar vreest Hem, die lichaam en ziel in de hel kan werpen. — Zonder mij kunt gij niets doen. — Vraagt, en gij zult verkrijgen. — Waakt! want gij weet niet in welke ure uw Heer zal komen.

Credo.

O mijn God, ik geloof vastelijk alles wat

Gij geopenbaard hebt en door uwe heilige en onfeilbare Kerk te gelooven voorstelt, en ben bereid voor de belijdenis van dit geloof mijn leven op te offeren. Maar waartoe zal mij het geloof baten, indien ik het niet in beoefening breng? Geef dus, o Heer, dat ik mijn geloof door de werken toone; geef, dat het al mijne handelingen beziele, opdat ik heilig leve voor uw aanschijn en eens moge komen in uw rijk, waar het geloof zal overgaan in aanschouwen. Amen.

Offertorium.

Denk aan het geluk, dat gij bezit van door dit offer God te kunnen eeren gelijk het behoort, Hem voor zijne weldaden te kunnen danken, vergeving van zonden en straffen en andere gunsten voor u-zelf en anderen van Hem te kunnen afsmeeken.

Oneindig heilige Vader, almachtige en eeuwige God, die de instelling gewild hebt van het offer des nieuwen Verbonds, een offer waarin Jesus, uw eeniggeboren Zoon, aan U zou worden opgedragen; zie, met Hem offer ik ook mij zelve aan U op, met alles wat uwe goedheid mij verleend heeft. Sla dan een genadigen blik op mij neder en ontferm U mijner.

Ik draag dit allerheiligste offer aan U op, o mijn God, ten einde daardoor uwe opperheerschappij over mij en over al de schepselen te erkennen. Ik draag het aan U op tot voldoening voor mijne zonden, en tot dank-

zegging voor al de weldaden, waarmede Gij mij overladen hebt. Eindelijk draag ik dit aanbiddelijke offer aan U op, ten einde van uwe oneindige goedheid voor mij, mijne ouders, mijne weldoeners, mijne vrienden en mijne vijanden al die genaden te verkrijgen, die wij noodig hebben om tot de eeuwige zaligheid te geraken.

Prefatie.

Verhef u in den geest tot het hoogste der hemelen, vereenig U met de koren der zalige geesten, die zonder ophouden God loven en prijzen.

O God van Hemel en aarde, almachtige en eeuwige Vader, hoe groot is mijne verplichting om U overal en ten allen tijde te prijzen en te verheerlijken! ik vereenig mij met Jesus Christus om U gedurig te aanbidden. Door Hem brengen al de zalige geesten hunne hulde toe aan uwe goddelijke Majesteit. Duld, o Heer, dat wij onze zwakke stemmen paren bij de lofzangen van die zalige koren, en met hen U toeroepen: Heilig, heilig, heilig is de Heer, de God der heerscharen. Heel het aardrijk is vol van zijn glorie.

Gebeden vóór de Ophelling.

Bid, terwijl het oogenblik nadert, waarop het offer voltrokken zal worden, voor de kerk, hare dienaren en al degenen, voor wie gij verplicht zijt te bidden.

Wij smeeken U, o God, om de verdiensten van het bitter lijden van Jesus Christus onzen Heer, bescherm, heilig en verhef uwe Kerk, de bruid van uwen geliefden Zoon. Vervul hare bedienaren met uwen heiligen Geest, opdat allen, die Gij hun hebt aanbevolen, door hunne goede voorbeelden gesticht, een U behagelijk leven mogen leiden, en eens mogen geraken tot de eeuwige zaligheid.

In het bijzonder bevelen wij U aan, o mijn God, allen voor wie rechtvaardigheid, dankbaarheid en liefde ons verplichten te bidden, en allen, die bij deze heilige offerande tegenwoordig zijn, bijzonderlijk N. en N.

Wij bidden U ook, almachtige God, dat Gij alle zondaars tot eene oprechte bekeering wilt opwekken, en allen, die in gevaar zijn van te zondigen, door uwe genade wilt versterken, en voor den val bewaren.

Bij de Opheffing.

Onze Heer is waarlijk tegenwoordig en geofferd op het altaar. Werp u neder voor uwen Verlosser, die zijnen Vader voor u om genade en barmhartigheid bidt.

Goddelijk Offer, dat alleen waardig zijt aan de heilige Drievuldigheid te worden opgedragen, ik aanbid U, en ik offer U op aan mijn God om zijne gerechtigheid te bevredigen, zijne verheerlijking te bevorderen en zijne zegeningen te verwerven.

O kostbaar Bloed van Jesus, vloeï op mijne ziel, op de zielen van allen die mij dierbaar zijn, op diegenen die dit heilig Offer bijwonen, op alle geloovigen en op alle zondaars. Verwerf mij de genade, in dit land der ballingschap heilig te leven, en verkrijg voor hen die het verlaten hebben de verlossing uit hunne pijnen.

Gebeden na de Opheffing.

Aanbid Jesus op het altaar tegenwoordig; maak de gevoelens, die Johannes en Magdalena aan den voet des kruizes bezielde, tot de uwe en zeg:

Ik aanbid U, mijn God, met al den eerbied, dien ik u verschuldigd ben. Ik vereenig mij met de engelen, die onzichtbaar het altaar omringen, om U de hulde mijner aanbidding te brengen. Mogen hun heilige ijver, hun diepe eerbied, hun brandende liefde en varige dankzeggingen U schadeloos stellen voor mijne koelheid en onverschilligheid, voor mijn klein geloof en geringe liefde. Hoe groot zou mijne ondankbaarheid zijn, indien ik, na uw bloed voor mijne zaligheid te hebben zien vloeien, U nog opnieuw durfde beleedigen! Ik zie uw hoofd gebogen, uwe handen doorboord, uw Lichaam verscheurd, uwe zijde geopend, uw Bloed tot den laatsten druppel uit liefde tot mij vergoten; — ik zie dagelijks met mijne oogen uw bloedig kruisoffer op het

altaar vernieuwd, ik zie uw kostbaar Bloed opnieuw voor mij vloeien, en ik zou U niet beminnen, U, die mij met eene zoo grenzenlooze liefde bemint? .. Ach, Heer, bewaar mij voor zulk eene ondankbaarheid. Geef, dat ik U beminne en deze liefde door mijne handelingen toone. Geef mij de genade U niet meer te bedroeven. Verleen mij den noodigen bijstand de zonde te vermijden, en schenk mij de kracht de dagelijksche kruizen met moed en onderwerping te dragen, ten einde U daardoor een gering bewijs mijner liefde te geven.

Ook bid ik U voor al degenen, die werkelijk of geestelijkerwijze aan dit offer deelnemen. Stort uwe zegeningen ruimschoots over hen uit, en vervul hen met uwe liefde en genade,

Gedenk ook, barmhartige Verlosser, de zielen, die in Gods genade uit dit leven zijn gescheiden, bijzonderlijk... Laat haar spoedig ingaan tot de eeuwige vreugde, om daar in uw koninkrijk met al de Engelen en Heiligen uwen lof in eeuwigheid te zingen. Amen.

Pater noster.

Bid hier aandachtig het *Onze Vader*.

Agnus Dei.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef ons uwen vrede!

Bij de communie van den Priester.

Wanneer men werkelijk communiceert, kan men zich bedienen van de gebeden vóór de communie. Communiceert gij echter niet werkelijk, tracht dit dan *geestelijkerwijze* te doen. Verwek een akte van berouw en van liefde; voeg daarbij een vurig verlangen naar de heilige Communie en spreek dan het volgend gebed:

Heer Jesus, ik ben niet waardig aan het Gastmaal der Engelen deel te nemen, maar wensch toch vurig U te ontvangen. Ik smEEK U mijn hart te zuiveren en daarin geestelijkerwijze te verblijven tot den dag, dat ik het geluk zal hebben te communiceeren. Kom, Heer Jesus; ik bemin U uit geheel mijn hart; geef mij deel aan de genaden, welke Gij aan degenen, die tot U naderen, schenkt.

Naar verkiezing kunt gij ook het volgend gebed uit de *Navolging van Christus* gebruiken:

Wie zal mij geven, o Heer, dat ik U alleen vinde, U geheel mijn hart opene, en U geniete, gelijk mijne ziel verlangt, zoodat niemand meer op mij nederziet, noch eenig schepsel mij beweegt of aangaat, maar Gij alleen tot mij spreekt, gelijk gewoonlijk een geliefde tot zijnen geliefde spreekt en een vriend

met zijnen vriend maaltijd houdt? Dit bid ik, dit verlang ik, dat ik geheel met U vereenigd worde, mijn hart van al het geschapene af-trekke, en door het dikwijls opofferen en nut-tigen van uw heilig Lichaam in het hemel-sche en eeuwige meer smaak leere vinden.

Onder de laatste gebeden van den Priester.

Voor mij hebt Gij U aan uwen hemelschen Vader opgeofferd, o mijn Jesus! Zie, uit dank-baarheid daarvoor wil ik mij nu ook geheel en al opofferen aan U. Al de wederwaardig-heden, die het U behagen zal mij over te zenden, zal ik met onderwerping aannemen, en die met uw lijden vereenigen. Zuiver wil ik mijne ziel bewaren van alle smetten der zonden. Ik zal getrouw zijn aan uwe heilige wet, en heb een vast voornemen gemaakt van liever alles te verliezen en alles te lijden, dan tegen U te zondigen.

De zegen des Priesters.

Zegen, o mijn God, dit heilig voornemen; zegen ons allen door de hand van den Pries-ter, uwen dienaar, en laat uw zegen altijd bij ons blijven.

Bij het einde der Mis.

Vraag de voor uwe zaligheid noodige genaden.

O mijn God, ik verdien geenszins verhoord

te worden; maar door de verdiensten uws goddelijken Zoons smee ik U mij de genaden te verleenen die ik voor mijne zaligheid noodig heb. Ik durf U thans met vertrouwen bidden om de vergiffenis mijner zonden, om uwe liefde, om de gave des gebeds, om getrouwheid in het volbrengen der plichten van mijnen staat, en in het beoefenen der deugden die hij vereischt. Bewaar mij voor het ongeluk van ooit in eene doodzonde te vallen, en geef dat ik mij beijvere iedere vrijwillige zonde te vluchten. Ondersteun mij wanneer ik wankel, verwijder van mij alle gevaren en trek mijne neigingen af van de aardsche dingen! Ik bid U om de godsvrucht tot het allerheiligst Hart van Jesus en tot de H. Maagd Maria, om de genade der volharding tot het einde mijns levens en om er aan te denken, dat ik daar dagelijks om bidde. Zegen mijne familie en al degenen die mij dierbaar zijn; ondersteunen den heiligen Vader, bescherm de Bisschoppen, de Priesters, de geestelijke Orden; waak over de H. Kerk, en verdedig haar tegen hare vijanden. Schenk aan allen, o Heer, uwe liefde en uwe genade, en geef dat zij één zijn met U in den tijd en in de eeuwigheid. Amen.

GEBEDEN

op bevel van Paus Leo XIII in alle kerken der wereld van de gelezene H. Mis geknield te verrichten.

De Priester zegge driemaal met het volk *Wees gegroet* enz.; daarna:

Wees gegroet, o Koningin, Moeder van barmhartigheid;

Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet.

Tot U roepen wij, ballingen, kinderen van Eva.

Tot U smeekt wij, zuchtend en weenend in dit dal van tranen.

Daarom dan, onze voorspreekster, ach sla op ons Uwe zoo barmhartige oogen.

En toon ons, na deze ballingschap, Jesus de gezegende vrucht uws lichaams.

O, Goedertierene, o meêdoogende, o zoete maagd Maria.

Bid voor ons, H. Moeder Gods,

Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, onze toevlucht en onze kracht, zie genadig neder op het volk dat tot U smeekt; en verhoor barmhartig en goedgunstig, — door de voorspraak der glorieijke en onbevleete Maagd en Moeder Gods Maria, van den

H. Joseph haren Bruidegom, Uwe H. H. Apostelen Petrus en Paulus en alle Heiligen — de gebeden die wij storten voor de bekeering der zondaren, voor de vrijheid en de verheffing onzer Moeder de H. Kerk. Door Christus onzen Heer. Amen.

H. Aartsengel Michaël, verdedig ons in den strijd; wees onze Bescherming tegen de boosheid en de list des duivels. *God gebiede hem, smeeken wij ootmoedig*; en Gij Vorst der hemelsche legermacht, drijf Satan en de andere booze geesten, die tot verderf der zielen over de wereld rondgaan, door de goddelijke kracht, in de Hel terug. Amen.

Onze Allerheiligste Vader Paus Leo XIII verleent aan allen, die deze gebeden, op bovengemelde wijs, verrichten eenen Aflaat van drie honderd dagen.

DE BIECHT.

Het H. Sacrament der biecht is voor degenen, die na het doopsel zwaar gezondigd hebben, de eenige reddingsplank om aan den eeuwigen dood te ontkomen. Dengene, die het goed ontvangt, worden door dit sacrament alle zonden vergeven, die na het doopsel begaan zijn, zoowel doodelijke als dagelijksche zonden. Heeft de Priester de woorden der ontbinding over u uitgesproken, dan zijn u de zonden vergeven; gij zijt met God verzoend, zijt weder een kind van God en een erfgenaam des hemels.

Om aan deze groote genade deelachtig te worden, moet gij de vijf bekende punten wel in acht nemen.

1. Wend u na God bedankt te hebben van niet in zonden gestorven te zijn, *vóór alles tot God den H Geest*, en smeeke Hem om de genade, uwe zonden goed te kennen, er een waar berouw over te hebben en ze goed te belijden. Tot dat einde kunt gij ook de voorspraak inroepen van de H Maagd Maria, de moeder der barmhertigheid, en van die heiligen, die gedurende hun leven op aarde door boetvaardigheid bijzonder hebben uitgemunt, opdat zij voor u den waren geest van boetvaardigheid verkrijgen.

2. Na deze eerste voorbereiding moet gij met behoorlijken ijver uw *geweten onderzoeken*. Denk na, wanneer gij het laatst gebiecht hebt, of die biecht goed is geweest en of gij de opgelegde boete hebt volbracht. Doorloop vervolgens de tien geboden Gods, de vijf geboden der H. Kerk en de plichten van uwen staat, en denk na of en hoe dikwijls gij door gedachten, woorden, werken en door verzuim daartegen gezondigd hebt. Het spreekt van zelf, dat personen die

zelden biechten, daartoe langeren tijd moeten besteden dan zij die dikwijls te biechten gaan. Deze laatsten moeten niet verzuimen te onderzoeken, of zij, ten einde aan zekere goede werken deel te nemen, niet in gebreke zijn gebleven hunne schulden te betalen en andere verplichtingen van rechtvaardigheid te voldoen; of zij niet, door te lang in de kerk te blijven, hunne huiselijke bezigheden verwaarloosd en den vrede des huizes verstoord hebben; of zij den tijd niet nutteloos hebben doorgebracht met ijdele gesprekken; of zij niet zonder reden hunne geestelijke oefeningen hebben nagelaten, enz.

Zij moeten zich onderzoeken, of zij niet gezondigd hebben:

a). door *gedachten*: door zonder reden kwaad van anderen te denken; den naaste liefdeloos te beoordeelen; door het verlangen hem nadeel toe te brengen; door gevoelens van haat, afgekeerdheid of zelfs van wraak te koesteren, enz.

b). door *woorden*: door liefdelooze gesprekken, kwaadspreken, laster, beleedigingen, scherpe uitdrukkingen, oneerbare gesprekken, enz.

c). door *werken*, te weten: of zij hunne verplichtingen zijn nagekomen; of zij de plichten van hunnen staat en hunne beloften jegens God behoorlijk vervuld hebben; of zij zich niet in het gevaar gesteld hebben van God te beleedigen, anderen er niet in gebracht hebben, enz.

3. Hebt gij uw geweten behoorlijk onderzocht, *verwek dan een oprecht berouw* over uwe zonden met het vaste voornemen uw leven te beteren. Het berouw met het voornemen is bij het heilig Sacrament het allernoodzakelijkste; zonder berouw wordt ons geen enkele zonde vergeven. Daarom beijver u een oprecht berouw over uwe zonden te verwekken. Betreur en verfoei uit den grond uws harten ten minste alle doodzonden, die gij bedreven hebt, omdat gij God, het hoogste Goed, er door beleedigd, zijne genade

verloren, zijne straffen verdiend hebt, en maak het vaste voornemen, liever alles, zelfs het leven te willen verliezen dan er ooit weêr ééne te bedrijven.

Heeft u de goede God voor groote zonden bewaard en hebt gij slechts dagelijksche zonden te biechten, betreur zo van harte en wees bij het maken van het voornemen bedacht u ten minste van één soort dier zonden te verbeteren. Om u echter van de oprechtheid van uw berouw te vergewissen, is het raadzaam dat gij tevens berouw verwekt over eene of andere groote zonde van uw vroeger leven en die bij de biecht insluit.

4. Wees oprecht in de *belijdenis uwer zonden*. Alle doodzonden, sedert de laatste goede biecht met gedachten, woorden of werken bedreven, moeten met het getal en de omstandigheden, die de soort van zonde veranderen, noodzakelijk beleden worden. Belijd ze dus alle oprecht en duidelijk. Hebt gij een twijfel, openbaar dien. Verklein uwe zonden niet en tracht ze niet te verontschuldigen. Hoe oprechter gij zijt, des te meer troost zult gij na de biecht ondervinden; terwijl integendeel een zware steen op uw geweten zal blijven drukken, wanneer gij uwe zonden niet oprecht hebt beleden. Wilt gij niet oprecht biechten, biecht dan geheel niet, opdat gij ten minste voor heiligschennis bewaard blijft. Doch waarom zoudt gij u schamen uwe zonden aan den Priester te belijden, die hetgeen gij biecht reeds honderdmaal gehoord heeft, en die u met des te meer achting en liefde zal bejegenen, naarmate gij openhartiger zijt in het openbaren van de wonden uwer ziel?

Luister aandachtig naar de raadgevingen en vermaningen des biechtvaders en tracht u daarnaar te gedragen.

Gaat gij *dikwijls* te biechten, let dan op de drie volgende punten:

1. Beschuldig u niet in het algemeen, door bijv. te zeggen: ik heb God niet boven alles bemind, ik

ben niet dankbaar geweest voor zijne weldaden, enz.; maar treed in bijzonderheden en zeg, bij voorbeeld: ik heb mijnen naaste deze of die belediging aangedaan, ik heb liefdeloos over hem geoordeeld, gesproken, enz.; o, dat de biechtvader een stellige stof voor de absolutie hebbe.

2. Zorg dat gij niet gaat biechten uit *gewoonte*, maar met het inzicht om u te *beteren*.

3. Wees niet langdradig en uwon biechtvader tot last, door in onnoodige herhalingen te vervallen of dingen te zeggen die bij de biecht niet hooren.

5. Neem ootmoedig de opgelegde *boete* aan en volbrong ze nauwkeurig. Stel ze niet uit, ten einde ze niet te vergeten. Tracht ook door vrijwillige boetplegingen aan Gods rechtvaardigheid voldoening te geven. »Als gij niet wilt, dat God u straffe, zegt de H. Augustinus, straf dan u zelveu.»

Gebeden vóór en na de Biecht.

GEBED VOOR HET GEWETENSONDERZOEK.

Heilige Geest, bron des lights, zend een straal van uw goddelijk licht op mij neder; verlicht mijn verstand, opdat ik al mijne zonden, die ik door gedachten, woorden, werken en verzuimen, door ergernis en slecht voorbeeld tegen de geboden Gods, de geboden der H. Kerk en de plichten van mijnen staat bedreven heb, goed moge kennen. Verlicht mij, opdat ik mijne zonden zóó moge kennen als ik ze eenmaal zal kennen voor den rechterstoel Gods. Gencees mij van

mijne blindheid, en laat niet toe dat de eigenliefde de zonden voor mijne oogen verberge. Verleen mij ook de genade van een waar berouw over mijne zonden met het ernstig en vaste voornemen om mijn leven te beteren. Geef eindelijk, dat ik ze oprecht belijde en in den geest van boetvaardigheid volharde tot het einde mijns levens.

O Maria, moeder van barmhartigheid, verkrijg voor mij de genade, dat ik mijne zonden goed moge kennen, er een waar berouw over moge hebben en ze goed moge belijden.

H. Josef, mijn heilige Engelbewaarder, mijne heilige Patronen en gij, heilige boetvaardigen, bidt voor mij, opdat ik heden een goede biecht spreke, de vergiffenis mijner zonden verwerve en waardige vruchten van boetvaardigheid voortbreng.

Onderzoek hier uw geweten op de wijze, zooals die in het onderricht over de biecht is aangegeven.

OEFENING VAN BEROUW EN VOORNEMEN.

Ziehier aan uwe voeten, o Heer, een armen zondaar, die U dikwijls en grootelijks beleedigd heeft, maar die zich thans wil bekeeren en vol berouw U om vergeving smeekt.

Ik dank U van gauscher harte, dat Gij mij tot nu toe zoo liefderijk bewaard, zoo geduldig hebt afgewacht en mij niet in mijne zonden hebt doen sterven. Ik hoop dat Gij

mij alle zonden, die ik in mijn leven bedreven heb, door de verdiensten van Jesus, in deze biecht zult vergeven. Zij zijn mij leed uit den grond mijns harten, niet alleen omdat ik daardoor den hemel verloren en de hel verdiend heb, maar voornamelijk, en wel het allermeeft, omdat ik daardoor U, die mijn opperste goed en alle liefde waardig zijt, heb vergramd. Ach, Vader in den hemel, ontferm U over mij; heb medelijden met een armen en ongelukkigen zondaar, die zijne toevlucht neemt tot uwe barmhartigheid, welke zich nooit verloochent. Wees mij ter wille van Jesus, uwen goddelijken Zoon, wiens bloed voor mij om genade roept, barmhartig en vergeef mij mijne zonden! Ik haat en verfoei ze boven alles; ik haat en verzaak niet alleen alle doodzonden, maar ook alle dagelijksche zonden, omdat zij uwe goddelijke Majesteit beleedigen en een grooter kwaad zijn dan alle rampen der wereld.

Ik maak het vast en ernstig voornemen, mijn leven voortaan te verbeteren, elke doodzonde en de naaste gelegenheid daartoe te vermijden en de noodige middelen tot beterschap aan te wenden. Ook neem ik mij voor, U niet meer opzettelijk en voorbedachtelijk door een dagelijksche zonde te willen beleedigen. Liever sterven, o Heer,

dan zondigen ! Liever alles verliezen dan uwe liefde en genade !

O H. Maagd Maria, toevlucht der zondaren, door het innig medelijden dat uw hart vervulde bij het lijden van uwen zoon, heb ook medelijden met mij, en verwerf mij de genade van een waar berouw over al mijne zonden, van een ernstig voornemen tot beterschap en van een volkomen kwijtschelding.

GEBED ONMIDDELLIJK VÓÓR DE BIECHT.

O goedertierenste Jesus, met een ootmoedig en rouwmoedig hart ga ik mij thans nederwerpen aan de voeten des Priesters, uwen plaatsbekleeder op aarde, en smeeke U om de genade mijne zonden oprecht en duidelijk te belijden, zonder mij door eenige vrees of valsche schaamte te laten weêrhouden. Vol vertrouwen op uwe eindelooze barmhartigheid en op de oneindige verdiensten van uw bitter lijden en sterven treed ik den rechterstoel der boetvaardigheid binnen, en belijd in uwen naam, o Jesus, al mijne zonden.

O Maria, mijne moeder, sta mij bij !

GEBED NA DE BIECHT.

Dank, lof en eer zij U, o God, in eeuwigheid ! Gij hebt mijn berouw niet versmaad,

maar mij met liefde ontvangen en in het heilzaam bad der boetvaardigheid mij van mijne zonden gezuiverd. Gij hebt de banden verscheurd, die mij aan de zonde geketend hielden, en mij de vrijheid der kinderen Gods met den vrede des harten teruggeschonken. O mijne ziel, loof den Heer, en alles wat in mij is prijze zijn heiligen naam!

Na zooveel zonden en ongetrouwheden had ik niet verdiend met zoo groote liefde door U te worden ontvangen. Maar uwe barmhartigheid gaat boven al uwe werken. O liefde van mijn God, vervul thans mijne ziel en ontsteek mijn hart, opdat ik U voortaan boven alles beminne en uit liefde tot U aan mijn voornemen, U niet meer vrijwillig te beleedigen, getrouw blijve.

Ja, van nu af, o mijn God, wil ik U beminnen en deze liefde door trouwe plichts-
vervulling, door het bestrijden van mijn
hoofdgebrek, en door het beheerschen mijner
hartstochten en ongeregelde neigingen aan
den dag leggen. Op deze wijze wil ik zoo-
veel mogelijk herstellen wat ik gedurende
mijn leven tegen U misdaan heb, mijne ver-
zuimen weder goed maken en verdiensten
voor den hemel verwerven. Gij ziet in mijn
hart, o Heer! Gij weet alles, Gij weet ook
dat ik U bemin en mijn leven ernstig wil
beteren. O, kom mijne zwakheid te hulp;

ondersteun mij in den strijd tegen de vijanden mijner zaligheid; geef mij moed en kracht om den weg der deugd met vaste schreden te bewandelen en U niet meer door de zonde te beleedigen. Om ééne genade bid ik U nog, o mijn God, en zal U daarom bidden al de dagen mijns levens, dat ik namelijk in uwe liefde volharde tot mijn laatsten snik. Verleen mij deze genade door de verdiensten van Jesus en de voorspraak der H. Maagd Maria. Amen.

DE HEILIGE COMMUNIE.

Het onfeilbaar geloof zegt u, dat Jesus Christus in het heilig Sacrament des Altaars onder de gedaanten van brood en wijn wezenlijk en waarachtig tegenwoordig is. Gij ontvangt dus in de heilige Communie uwen goddelijken Verlosser Jezus Christus met menscheit en godheid. Welk een geluk! Jezus Christus, de mensch geworden Zoon van God, de Koning van hemel en aarde, gewaardigt zich tot u te komen en zijn verblijf bij u te nemen; ja, u te voeden met zijn eigen vleesch en bloed! Hij vereenigt zich op het innigste met u, zoodat gij met waarheid kunt zeggen: »Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij." O, wie beschrijft de groote en menigvuldige genaden, die de heilige Communie schenkt aan de zielen, welke zo met een goede gesteltenis ontvangen! Zij vermeerderd de heiligmakende genade in ons, verzwakt de booze neigingen, schenkt ons een bijzondere genade om het goede te beoefenen en de zonde te vluchten, en het onderpand eener heerlijke verrijzenis. Volgens het gevoelen der heilige Vaders, zou ééne heilige communie, na een passende voorbereiding en in één goede gesteltenis ontvangen, toereikend zijn om van een christen een heilige te maken.

Om deze heilige te maken. Gij, die groote genaden deelachtig te worden, moet de heilige Communie waardig ontvangen. Vóór alles is noodig, dat gij ze in staat van genade ontvangt. Wee u, wanneer gij het dorst wagen in staat van doodzonde tot de Tafel des Heeren te naderen! Gij zoudt u schuldig maken aan het Lichaam en Bloed des Heeren en een eigen oordeel eten en drinken.

God beware u en alle christenen voor eene zoo ontzettende zonde!

Beijver u, ten einde de heilige Communie met veel vrucht te ontvangen, uwe ziel zooveel mogelijk van dagelijksche zonden te zuiveren en gevoelens van een levendig geloof, een vaste hoop, een vurige liefde en een groot verlangen naar de H. Communie in u op te wekken.

Nader met grooten eerbied tot de heilige Tafel, en wanneer gij het Lichaam des Heeren hebt ontvangen, ga dan zedig en ingetogen naar uwe plaats terug en houd u uitsluitend met Jezus, uwen hemelschen gast, bezig. Stort uw hart uit in blijde dankzeggingen voor de overgrootte liefde en genade, die uw goddelijke Verlosser u door de H. Communie heeft bewezen. Offer u geheel aan Hem op en beloof Hem uit den grond uws harten, dat gij Hem voortaan getrouw zult dienen. Neem het ernstig besluit, eene of andere fout, die gij dikwijls begaan hebt, ter liefde van Jesus niet meer te zullen bedrijven. Bid Hem om de genade, het begonnen werk uwer eeuwige zaligheid in u voort te zetten en te voleindigen. De oogenblikken na de heilige Communie zijn kostbaar; maak ze u rijkelijk ten nutte. Gij zijt bij de bron; schep er met volle handen uit; gij kunt alles van Jesus verkrijgen. Bid Hem dus om alle soorten van genaden voor u en voor anderen, maar voornamelijk om de genade der volharding tot het einde en van een zalig stervensuur.

Breng den communiedag godvruchtig door en geef u niet aan te groote verstrooiingen en luidruchtige vermaken over.

Gebeden vóór en na de heilige communie.**VÓÓR DE COMMUNIE.****OEFENING VAN GELOOF.**

Ik aanbid U, o Heer Jesus, en ik geloof, dat Gij de Christus zijt, de Zoon van den levenden God, die in de wereld zijt gekomen om de zondaars zalig te maken, van welke ik de eerste ben. Ik geloof, dat Gij in het heilig Sacrament des Altaars wezenlijk en zelfstandig tegenwoordig zijt, met lichaam en ziel, met menschheid en godheid. En dat ik U onder den schijn van brood ga ontvangen, U, die in den stal te Bethlehem geboren, aan het kruis gestorven zijt, en thans verheerlijkt in den hemel leeft aan de rechterhand uws Vaders. Ik geloof dit, o mijn God, omdat Gij, die de eeuwige waarheid zijt en niemand kunt bedriegen, het gezegd hebt, en ben bereid voor de belijdenis van dit geloof mijn leven op te offeren.

OEFENING VAN HOOP.

O mijn goddelijke Verlosser, Gij wilt uwe woonplaats bij mij nemen, Gij wilt in mijn hart rusten, U geheel aan mij schenken. Ach, bereid zelf mijn hart voor, opdat het waardig worde U te ontvangen. Verdrijf er alle vijanden uit, die er zoo lang over ge-

heerscht hebben ; bevrijd het van alle kwade neigingen en zondige begeerten, en ontsteek het met het vuur uwer goddelijke liefde, opdat het met een heilige begeerte naar U verlange en zich in uwe zoete tegenwoordigheid verheuge. Ik hoop dit van uwe oneindige goedheid, o barmhartige Jesus ; ik hoop, dat Gij genadiglijk zult aanvullen wat aan mijne gesteltenis ontbreekt, Gij die allen zoo liefderijk tot U roept, zeggende : *Komt tot mij, allen die vermoeid en beladen zijt, en ik zal u verkwikken.*

OEFENING VAN LIEFDE.

O mijn Jesus, wat kunt Gij meer doen om door mij bemind te worden ? Het was U niet genoeg, voor mij mensch te worden, te lijden en te sterven ; Gij hebt ook het allerheiligste Sacrament des Altaars willen instellen, om tot mij te komen en uw verblijf bij mij te nemen. O oneindige liefde, o onbegrijpelijke liefde, o liefde, die alle maat overtreft ! Een God wil zich aan mij schenken, wil het voedsel worden mijner ziel ! O God van liefde, hoe kan ik U zulk eene liefde vergelden ! Zie, hier is mijn hart, ik schenk het U geheel en al. Ik bemin U, ik bemin U boven alles, ik bemin U meer dan mij zelven, meer dan mijn leven. Ik wil U, beminnenswaardigste Jesus, niet langer wederstaan, niet langer ondank-

baar zijn. Ik wil ten minste den korten tijd, die mij nog te leven overblijft, aan U toewijden. Ik hoop, o mijn Jesus, dat Gij mij daartoe uwe genade zult verleenen. Gij hebt mij zoovele genaden geschonken, toen ik U niet beminde, dat ik nu, nu ik U wensch te beminnen, mag vertrouwen dat Gij mij deze genade niet zult weigeren. Geef dan, o goede Jesus, dat ik U beminne en U ontvang met een van liefde brandend hart.

OEFENING VAN BEROUW.

Mijn God, ik heb U weinig gediend en U veel beleedigd, ik heb vele genaden nutteloos laten voorbijgaan en aan uwen wil heb ik weerstand geboden, doch ik heb een groot berouw over mijne zonden. Er is er niet ééne, die ik niet uit geheel mijn hart verfoei en die ik niet vast besloten ben uit liefde tot U en met de hulp uwer genade nimmer meer te willen bedrijven. Ik zou duizendmaal liever willen sterven dan nog het ongeluk hebben U vrijwillig te beleedigen. Neem mijn berouw goedgunstig aan, wisch mijne zonden nogmaals uit met uw kostbaar bloed en maak, dat mijne ziel door uwe tegenwoordigheid volkomen gezuiverd worde.

OEFENING VAN OOTMOED.

»O zoetste en beminnelijkste Heer, dien ik thans godvruchtig wensch te ontvangen,

Gij kent mijne geringheid en mijnen nood. Gij weet dat ik vele kwalen en gebreken heb, en dikwijls bezwaard, bekoord, ontsteld en besmeurd word. Ik kom tot U om geholpen te worden en smeeik U om troost en verlichting. Ik spreek tot U, die alles weet, die mijn inwendige kent en die mij volmaakt kunt troosten en helpen. Gij weet, welke goederen ik noodig heb, hoe arm ik ben in deugden. Zie, ik sta hier voor U, arm en naakt, uwe genade vragend en uwe barmhartigheid afsmeeikend. Spijzig mij, armen hongerigen bedelaar; verwarm mijne koude door het vuur uwer liefde, verlicht mijne blindheid door het licht uwer tegenwoordigheid. Geef mij een walg van alle aardsche genoegens, geduld in tegenspoed en lijden, verachting van al het aardsche en vergankelijke. Hef mijn hart omhoog tot U in den hemel, en laat mij niet met de gedachten op aarde rondtollen: Dat ik van nu af in niets meer smaak vinde dan in U; want Gij alleen zijt mijne spijs en mijn drank, mijne liefde en mijne vreugde, mijn genot en mijn eenig goed!" ¹⁾

OEFENING VAN VERLANGEN.

O mijn Jesus, ik wensch U thans met godsvrucht te ontvangen; ik wensch U binnen

¹⁾ Navelgving van Christus, 4de Boek 16de Hoofdst.

te leiden in mijn huis, opdat ik, evenals Zachheus door U gezegend worde. Mijne ziel is begeerig naar uw Lichaam, mijn hart verlangt naar de vereeniging met U. Kom dan, lieve Jesus, toef niet langer. Kom mijn verlangen bevredigen, mijne ziel verkwikken, mijn hart verblijden. Kom, Lam zonder vlek! Aanbid-delijk vleesch, wees het voedsel mijner ziel.

Wie zal mij geven dat ik U bezitte, o God mijns harten, gelijk mijne ziel verlangt? Wie geeft mij vleugelen om naar U heen te vliegen? Mijne ziel kwijnt en versmacht zonder U. Gelijk een higgend hert verlangt naar de water-bronnen, zoo verlangt mijne ziel naar U, o God! mijne vreugde, mijn troost, mijne hoop, mijne liefde, mijn leven, mijn eenig goed.

Kom dan, beminnelijke Jesus; mijn hart is bereid U te ontvangen. Kom, ondanks mijne geringheid en onwaardigheid. Ontvlam mij met uwe liefde, vervul mij met uwe genade.

O Maria, mijne Moeder, maak dat ik uwen goddelijken Zoon, dien gij op aarde zoo vurig bemind hebt, met liefde ontvang.

Heilige Engelen, die het altaar omzweeft, waarop het Lam Gods geslacht is, bidt voor mij!

N A D E C O M M U N I E.

OEFENING VAN DANKZEGGING EN AANBIDDING.

O mijn Jesus, ik dank U voor alle genaden en weldaden, die ik gedurende geheel

mijn leven van U ontvangen heb, maar vooral daarvoor dat gij thans in de heilige communie U zelven aan mij hebt geschonken. Ik dank U uit den grond mijns harten voor dit onuitsprekelijk geluk, dat mij heden ten deel is gevallen. Hoe zal ik U daarvoor naar verdienste kunnen prijzen? Hoe kan een arme bedelaar een koning, die hem in zijne schamele hut komt bezoeken en hem met weldaden overlaadt, naar behooren voor diens goedheid danken? Hij kan niets beter doen dan zich in diepen eerbied nederwerpen voor de voeten des konings en diens uiterste goedheid bewonderen en prijzen. Ik werp mij dan voor uwe voeten neder, o goddelijke Koning! en aanbid uwe oneindige grootheid in de diepte mijner ellende. Ik aanbid U in mijn arm hart, dat Gij tot uw heiligdom gemaakt hebt. Ik aanbid U, onzichtbaar voor mijne oogen, maar aan mijne ziel geopenbaard door de betuigingen uwer liefde. Ik aanbid U met uwe onbevleete Moeder, die het aanbiddelijk Sacrament zoozeer vereerd heeft. Ik aanbid U met mijn Engelbewaarder... Met Magdalena kus ik uwe voeten en bevochtig ze met mijne tranen, ach, sla op mij een blik van barmhartigheid. Met den H. Johannes rust ik aan uw Hart, doordring het met het vuur uwer goddelijke liefde. Ik offer U de aanbiddingen op van alle uitverkorenen in den Hemel en

van alle rechtvaardigen op aarde, om mijn onvermogen, U naar verdienste te huldigen, daardoor eenigszins te vergoeden.

OEFENINGEN VAN LIEFDE.

O Jesus, Gij hebt U geheel aan mij geschonken, ik wensch mij geheel te schenken aan U. Gij hebt mij met zoo zoete en sterke banden aan U verbonden, dat niets ter wereld in staat zal zijn mij ooit van U te scheiden. Ik bemin U, o mijn God, en wensch U zonder ophouden te beminnen. Hoe zou ik, nadat ik de grootheid uwer liefde zoo zichtbaar ondervonden heb, nog kunnen leven zonder U te beminnen?

Ik dank U dat Gij mij bemind hebt, toen ik in vijandschap met U leefde, en dat Gij mij thans den tijd geeft U wederkeerig mijne liefde te bewijzen. Helaas! indien ik in staat van doodzonde gestorven ware, zou ik U nooit meer hebben kunnen beminnen. Daar ik U echter kan beminnen, wensch ik het te doen zooveel als in mijn vermogen is. Ik wensch U mijne liefde te betuigen door alles uit liefde tot U te doen. Ik bemin U, o oneindige goedheid! ik bemin U meer dan mij zelven; ik schenk U, als bewijs daarvan, mijn lichaam en mijne ziel en breng U mijn wil geheel en onvoorwaardelijk ten offer. Doe met mij al wat U behaagt, beschik

over mij naar welgevallen, ik geef mij geheel aan U over en onderwerp mij in alles aan uw heiligen wil. 't Is mij genoeg, indien ik maar het geluk mag hebben U altijd te beminnen. Geef de goederen dezer wereld aan die er naar verlangen; wat mij betreft, ik verlang niets anders dan in uwe liefde en uwe genade te volharden.

O Vader van onzen Heer Jesus Christus! ik reken op de belofte, die uw goddelijke Zoon ons gedaan heeft door de woorden: »Voorwaar, voorwaar zeg ik u: indien gij den Vader om iets in mijnen naam zult bidden, Hij zal het u geven." Ik bid U dan in den naam van Jesus Christus om de genade, U uit geheel mijn hart te beminnen en tot aan mijn dood in deze liefde te volharden.

OEFENING VAN OPDRACHT.

Thans, o mijn dierbare Verlosser, mag ik met den H. Apostel Paulus tot U spreken: »Wie zal mij van Christus' liefde scheiden? Verdrukking, of angst, of honger, of naaktheid, of gevaar, of vervolging, of zwaard? In dit alles zal ik overwinnen om Dengene, die mij zoozeer heeft liefgehad." Ik offer mij nu geheel aan U op met al hetgeen ik heb en ben, terwijl ik met den H. Ignatius van Loyola tot U spreek: »Neem Heer, en ont-

vang geheel mijne vrijheid, mijn geheugen, mijn verstand en mijn wil, al wat ik heb en bezit; Gij hebt mij dat alles gegeven, o Heer, en ik schenk het U terug; dat alles behoort U toe, beschik er over naar welgevallen. Geef mij slechts uwe liefde en uwe genade, want deze zijn mij genoeg." Ik neem de kruisen, die Gij voor mij bestemd hebt, bereidwillig aan, daar ik weet dat Gij slechts uit liefde tuchtigt, en dat het lijden dezer wereld niet te vergelijken is met de toekomstige heerlijkheid, die mij in den Hemel wacht. Met zegeningen en genaden verrijkt en door de hoop, dat ik mijne loopbaan in uwe heilige liefde gelukkig zal voleindigen, gesterkt en bemoedigd, keer ik tot de bezigheden weder, die de plichten van mijnen staat van mij vorderen, en die ik ijverig zal volbrengen door ze alle blijmoedig aan U op te dragen en ze uit liefde tot U te verrichten.

OEFENING VAN VERTROUWEN.

Hoe gelukkig ik mij ook gevoel, op het innigste met U, lieve Jesus, vereenigd te zijn, toch ben ik niet zonder vrees, want ik kan uwe genade weder verliezen! Mijne vijanden zullen daartoe alle pogingen aanwenden: tegen hevige bekoringen zal ik te strijden hebben, nu wellicht meer dan ooit. Maar ik stel mijn vertrouwen op U en op uw liefdevol Hart.

Ik hoop dat Gij het goede werk, in mij begonnen, ook zult voltooien ten einde toe. Ik verlaat mij op U, die mij geschapen en voor den duren prijs van uw bloed hebt vrijgekocht. Ik stel mijne zaligheid geheel in uwe handen. In U, o mijn God, vind ik alles wat ik voor tijd en eeuwigheid kan en mag wenschen. Gewaardig U in mijn hart tegenwoordig te blijven, het met uwe liefde te vervullen en met alle deugden te versieren.

OEFENING VAN GEBED.

Wat kunt Gij mij weigeren, o mijn Jesus, nadat Gij U-zelfen aan mij hebt gegeven? Ik mag dus alles vragen, omdat iedere genade, die ik begeer, minder is dan hetgeen Gij mij geschonken hebt. Ik smEEK U dan allereerst met den H. Thomas van Aquine, »laat deze heilige communie mij geene oorzaak tot straf, maar een heilzaam middel tot vergeving zijn. Zij strekke mij tot eene wapenrusting des geloofs, tot een schild van goeden wil, tot uitroeijing mijner gebreken, tot uitdooving der booze begeerlijkheid en der zinnelijke lusten, tot vermeerdering van liefde en geduld, van ootmoed, gehoorzaamheid en alle deugden. Ze zij mij een sterke schutsmuur tegen de hinderlagen van alle zichtbare en onzichtbare vijanden, een krachtig middel tot volkomen bedaring der natuurlijke neigingen van lichaam

en ziel, tot innige en duurzame verknochtheid aan U en tot een zalig levenseinde. En ik bid U, dat Gij mij, armen zondaar, tot dat onuitsprekelijk feestmaal wilt geleiden, waar Gij, o God, met den Zoon en den H. Geest voor uwe Heiligen het ware licht, de volkomen verzadiging, de eeuwige vreugde, het volmaakte geluk en de hoogste zaligheid zijt."

Ik bid U verder, o mijn Jesus, mij van de aardsche dingen te onthechten en den geest der wereld van mij weg te nemen. Ach, ban uit mijn hart die zucht om te behagen aan eene wereld, over welke Gij het wee hebt uitgesproken. Verleen mij het onschatbaar voorrecht der volharding tot het einde mijns levens. Bewaar mij voor het hervallen in de zonde en voor het ongeluk in ongenade met U uit dit leven te scheiden. Vervul den vurigen wensch mijns harten, dat ik op mijn sterfdag de heilige communie moge ontvangen. Moge het aan uw Hart behagen mijn laatsten snik op te vangen als een zuivere akte van liefde tot U.

Verleen mij ook, o Jesus, het bijzonder voorrecht voor de straffen mijner zonden in dit leven te voldoen, opdat ik bij mijnen dood niet de onuitsprekelijke smart eener tijdelijke scheiding van U ondervinde, waarmee geene smart op aarde te vergelijken is.

Stort uwe zegeningen uit over mijne fami-

lie, over mijne vrienden, over hen die voor mij bidden of aanspraak op mijne gebeden hebben, over den Paus en over de Kerk. Gewaardig U ook, o Jesus, door de verdiensten van uw goddelijk Hart de genade der bekeering aan eenige ongelukkige slaven der zonde te verleenen, inzonderheid aan degenen, die uw Lichaam en Bloed ontheiligd hebben. Keer in hunne zielen terug en bereid hen door boetvaardigheid tot een zaligen dood voor. Schenk hun met de genade van een oprecht berouw de volkomene vergiffenis hunner zonden. Ook bid ik U met aandrang om de bekeering der arme zondaars, die heden voor uwen vreeselijken rechterstoel zullen verschijnen en niet denken aan de strenge rekenschap, welke zij aan uwe hoogste rechtvaardigheid moeten geven. Eindelijk bid ik U, Heer, wend van ons af de werkingen uwer gramschap en laat ons slechts die van uwe barmhartigheid ondervinden. Amen.

GEBED VAN DEN H. IGNATIUS VAN LOYOLA.

Ziel van Christus, heilig mij.
Lichaam van Christus, maak mij zalig.
Bloed van Christus, maak mij dronken.
Water van Christus' zijde, zuiver mij.
O goede Jesus, verhoor mij.
In uw wonden verberg mij.

Laat niet toe, dat ik van U gescheiden worde.

Roep mij in het uur mijns doods.

Verdedig mij tegen den boozen vijand.

En beveel dat ik tot U kome, om U met uwe Heiligen te loven in de eeuwen der eeuwen ¹⁾ Amen.

GEBED TOT DE H. MAAGD MARIA.

O Maria, God heeft u zoo hoog verheven, dat gij alles vermoogt door uwe voorspraak bij Hem. Maak van uwe macht ten gunste mijner ziel gebruik, opdat ik de deugd beoefene en de eer van God bevordere. Houd niet op mij te beschermen en geleid mij op den weg, dien God mij heeft aangewezen, naar het hemelsche vaderland. Amen.

GEBED VAN DEN H. BONAVENTURA NA DE HEILIGE COMMUNIE.

Doorboor, o allerzoetste Jesus, mijne ziel met de schicht uwer heilige liefde, opdat zij aanhoudend van liefde tot U smachte en van verlangen, U eeuwig te bezitten, wegsmelte; dat zij naar het einde dezes le-

¹⁾ 300 d. afl. telkens, en een vollen aflat eens in de maand voor degenen die het dagelijks bidden, onder de volgende voorwaarden: waardige biecht en communie en eenigen tijd bidden in eene kerk of openbare bidplaats tot intentie van Z. H., den Paus.

vens zuchte om zich in de gelukzalige eeuwigheid volkomen met U te vereenigen. Geef, dat mijne ziel voortdurend naar U hongere, o Brood der Engelen, o Verkwikking der heilige zielen! Dat zij zonder ophouden U zoeken, U vinde, zich alleenlijk met U onderhoude en alles ter uwer eer verrichte met ootmoed en bescheidenheid, met liefde en vreugde, met lust en vaardigheid, met trouw en volharding. Vestig mijn hart gestadig op U, mijn eenige hoop, mijn rijkdom, mijn vrede, mijne zaligheid, mijn genot, mijne vreugde, mijn toevlucht, mijn vertrouwen, mijn aandeel, mijn hoogste schat. Amen.

GEBED. *En ego o bone, etc.* ¹⁾.

En ego, o bone et dul-	Zie mij hier, o goede
cissime Jesu, ante con-	en zoetste Jesus voor
spectum tuum genibus	Uw aanschijn op mijne
me provolvo, ac maximo	knieën neêrgebogen;
ardore te oro atque ob-	met de grootste vurig-
testor, ut meum in cor	heid bid en smee ik
vividus fidei, spei et cha-	U dat Gij U gewaar-
ritatis sensus atque ve-	digt levendige gevee-

¹⁾ Pius VII, 10 Apr. 1821, heeft aan allen, die dit gebed godvruchtig en met een rouwmoedig hart bidden, geknield voor een afbeeldsel, welk ook, van den gekruisigden Zaligmaker, telkens onder de gewone voorwaarden vollen aflat verleend, dien Leo XII (17 Sept. 1825) ook toepasselijk gemaakt heeft op de geloovige zielen.

ram peccatorum meorum poenitentiam, eaque emendandi firmissimam voluntatem velis imprimere, dum magno animi affectu et dolore tua quinque vulnera mecum ipse considero ac mente contemplor, illud prae oculis habens, quod iam in orde ponebat suo David propheta de Te, o bone Jesu: *foderunt manus meas et pedes meos; dinumeraverunt omnia ossa mea* (Ps. 21, v. 17 en 18).

lens van geloof, hoop en liefde met een waar berouw over mijne zonden en een vasten wil om die te verbeteren in mijn hart te drukken, terwijl ik met groote ontroering en droefnis des gemoeds uwe vijf wonden bij mij zelve overweeg en in den geest aanschouw, mij herinnerende aan de woorden welke de profeet David reeds ontrent U, o goede Jezus, zich in den mond legde: *zij hebben mijne handen en mijne voeten doorboord, zij hebben alle mijne beenderen opgeteld.*

LOFZANG TE DEUM.

Te Deum laudamus,
te Dominum confitemur.

U, o God, loven wij,
U belijden wij als onzen Heer.

Te aeternum Patrem: omnis terra veneratur.

U, eeuwige Vader, vereert de gansche aarde.

Tibi omnes angeli:

U loven alle engelen,

tibi coeli et universae
potestates.

Tibi Cherubim en
Seraphim: incessabili
voce proclamant:

Sanctus,
Sanctus,
Sanctus, Dominus
Deus Sabaoth.

Pleni sunt coeli et
terra maiestatis glo-
riae tuae.

Te gloriosus Aposto-
lorum chorus,

Te Prophetarum
laudabilis numerus,

Te Martyrum can-
didatus laudat exer-
citus,

Te per orbem ter-
rarum Sancta conste-
tur Ecclesia.

Patrem immensae
Majestatis.

Venerandum tuum
verum et unicum Fi-
lium.

Sanctum quoque pa-
raelitum Spiritum.

Tu Rex gloriae,
Christe.

Tu Patris sempiter-
nus es Filius.

U de hemelen en alle
machten.

U roepen de Cherubij-
nen en Serafijnen zon-
der ophouden toe:

Heilig,
Heilig,
Heilig, de Heer, God
der Heerscharen.

De hemelen en de aarde
zijn vol van de majesteit
uwer glorie.

U looft het glorievolle
koer der Apostelen.

U prijst de doorluchtige
schare der Profeten.

U roemt het schitterend
leger der Martelaren.

U belijdt de heillge
over de gansche aarde
verspreide Kerk.

O Vader van ontzag-
lijke majesteit,

Met uwen waren en
eenigen Zoon die dezelfde
eer waardig is,

En den Heiligen Geest,
den vertrooster.

Gij, o Christus, zijt de
Koning der glorie.

Gij zijt de eeuwige Zoon
des Vaders.

Tu ad liberandum
suscepturus hominem,
non horruisti Virginis
uterum.

Tu, devicto mortis
aculeo, aperuisti cre-
dentibus regna coe-
lorum.

Tu, ad dexteram Dei
sedes, in gloria Pa-
tris.

Judex crederis esse
venturus.

Te ergo quaesumus,
tuis famulis subveni,
quos pretioso sangui-
ne redemisti.

Aeterna fac cum
Sanctis tuis in gloria
numerari.

Salvum fac populum
tuum, Domine, et
benedic haereditati
 tuae.

Et rege eos, et ex-
tolle illos usque in
aeternum.

Per singulos dies be-
nedicimus te.

Et laudamus nomen

De menschheid aanne-
mend om ons te verlos-
sen, hebt Gij den schoot
eener Maagd niet ge-
schroomd.

Gij hebt, na den prik-
kel des doods verwonnen
te hebben, den geloovi-
gen het hemelrijk ge-
opend.

Gij zit aan de rechter-
hand Gods in de heer-
lijkheid des Vaders.

Wij gelooven dat Gij
als rechter zult komen.

Daarom smeeken wij u,
kom uwe dienaren te hulp,
die Gij door uw kostbaar
bloed verlost hebt.

Laat hen allen onder
uwe Heiligen geteld wor-
den in de eeuwige glorie.

Maak uw volk zalig, o
Heer, en zegen uw erf-
deel.

En bestuur hen, en ver-
hef hen tot in eeuwig-
heid.

Wij loven U alle dagen.

En wij prijzen uwen

tuum in saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die isto sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos, quemadmodum speravimus in te.

In te, Domine, speravi; non confundar in aeternum.

v. Benedictus es, Domine, Deus patrum nostrorum.

R. Et laudabilis et gloriosus in saecula.

v. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto spiritu.

R. Laudemus et superexaltemus eum in saecula.

v. Benedictus es, Domine Deus, in firmamento coeli.

R. Et laudabilis, et gloriosus et superexaltatus in saecula.

naam in de eeuwen der eeuwen.

Gewaardig U, o Heer, ons dezen dag voor alle zonden te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Stort uwe barmhartigheid over ons uit, o Heer, dewijl wij op U gehoopt hebben.

Op U, o Heer, heb ik gehoopt, ik zal in eeuwigheid niet beschaamd worden.

Gezegend zijt Gij, Heer, God onzer vaders.

En lofwaardig en glorieus in eeuwigheid.

Prijzen wij den Vader en den Zoon met den Heiligen Geest.

Loven en verheffen wij Hem in eeuwigheid.

Gezegend zijt Gij, Heer, onze God, in het uitspansel des hemels.

En lofwaardig, en glorieus, en hoog verheven in eeuwigheid.

v. Benedic, anima
mea, Dominum.

r. Ei noli obli-
visci omnes retributi-
ones ejus.

v. Domine, exaudi
orationem meam.

r. Et clamor meus
ad te veniat.

Loof, mijne ziel, den
Heer.

En wil nimmer verge-
ten al wat Hij U gege-
ven heeft.

Heer, verhoor mijn
gebed.

En mijn geroep kome
tot U.

OREMUS.

LAAT ONS BIDDEN.

Deus, cujus miseri-
cordiae non est nu-
merus et bonitatis in-
finitus est thesaurus,
piissimae majestati
 tuae pro collatis donis
 gratias agimus, tuam
 semper clementiam
 exorantes: ut qui
 petentibus postulata
 concedis eosdem non
 deserens ad praemia
 futura disponas. Per
 Christum Dominum
 nostrum. Amen.

O God, die rijk zijt
 in barmhartigheid en een
 onuitputtelijken schat van
 goedheid in U bergt, wij
 danken Uwe goedertie-
 rene majesteit voor de
 verleende gunsten en
 smeeken uwe barmhar-
 tigheid steeds, dat Gij,
 die aan de biddenden het
 gevraagde toestaat, hen
 niet verlaat, maar tot de
 toekomstige glorie voor-
 bereidt. Door Christus
 onzen Heer. Amen.

KRUISWEGOEFFENINGEN.

INLEIDING.

De afstand, dien onze goddelijke Verlosser, met het zware kruis beladen, van het rechthuis van Pilatus, waar Hij ter dood werd veroordeeld, tot den Calvarieberg, waar Hij gekruisigd werd, aflegde, wordt kruisweg genoemd. Hij telt 1361 schreden. Om de verschillende omstandigheden van dezen smartelijken weg te vereeren, werden veertien staties, of plaatsen waar men zich ophield, uitgekozen. De oefening van den kruisweg is een der heiligste gebruiken, door welke men het lijden en den dood van Jesus Christus vereert, en een der machtigste middelen om de bekeering der zondaars en de verlossing der zielen uit het vagevuur te verkrijgen.

De overlevering zegt ons, dat deze godsvrucht opklimt tot het begin des Christendoms. De heilige Maagd was de eerste, die de gezegende plaatsen, waar haar Zoon geleden had, bezocht; haar hart overwoog het eerst de

smarten van Jesus, en hare moederliefde voerde haar terug naar deze door het lijden des Zaligmakers geheiligde plaatsen. Op haar voorbeeld werden deze plaatsen door de eerste christenen ijverig vereerd en begaven zich in alle eeuwen groote scharen pelgrims naar Palestina, ten einde de door het bloed van Jesus Christus geverfde voetstappen te drukken.

De roomsche Opperpriesters, die, getuigen als zij waren van de menigvuldige genaden waarmede God de vereering der heilige Plaatsen begunstigde, de geheele Kerk met deze kostbare godsvrucht wilden verrijken, stonden toe er voorstellingen van op te richten. Deze voorstellingen of staties, waaraan weldra dezelfde gunsten verleend werden als aan het bezoek der heilige plaatsen te Jerusalem, werden het eerst door den zaligen Alvarez en iets later door de Minderbroeders Observanten in Europa allerwege ingevoerd en verspreid. Ingevolge de breven en constituties van Innocentius XI, Innocentius, XII Benedictus XIII, Clemens XII, Benedictus XIV, winnen degenen, die met de vereischte gesteltenis de kruiswegoefening verrichten, al de aflaten die aan de geloovigen, welke in persoon de heilige Plaatsen te Jerusalem bezoeken, verleend zijn; deze aflaten zijn toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur. Tal van aflaten,

zoo volle als gedeeltelijke, werden echter aan degenen, die de heilige Plaatsen te Jerusalem bezoeken, verleend. Welke zijn deze aflaten? De heilige Congregatie der Aflaten verbiedt in hare *Onderrichting hoe men de kruisweg-oefening moet verrichten*, goedgekeurd door Paus Clemens XII den 3 April 1731, en door Benedictus XIV den 10 Mei 1742, aan de gewijde redenaars en aan anderen ze afzonderlijk op te noemen. De voorname reden van dit verbod is de vernietiging der Apostolische breven, door welke de Pausen een rijken schat van aflaten aan het bezoeken van den *kruisweg* verleend hadden. Deze breven gingen verloren in een brand te Jerusalem, die de archieven der Franciscanen verwoestte.

Voorwaarden om de aflaten te winnen. — Er worden maar twee voorwaarden gevorderd; deze zijn noodzakelijk, maar ook voldoende. De eerste is, dat men alle staties werkelijk bezoeke, zonder er ééne over te slaan; dat men gevolgelijk bij iedere statie opsta, van plaats verandere en van de eene naar de andere ga, in zooverre dit het getal der personen, die de oefening doen of de ruimte der plaats, binnen welke de staties zijn opgericht, gedoogen. Kan men om gemelde redenen niet van plaats veranderen, dan is het voldoende een kleine be-

weging te maken en zich naar de volgende statie te wenden. Deze heilige oefening is een korte afbeelding van den pelgrimstocht der bezoekers van den *kruisweg* te Jerusalem.

De tweede voorwaarde is, dat men bij het bezoeken der veertien staties zoo goed men kan het lijden van Christus overwege, zoodanig dat men ten minste zich beijvere een oogenblikje ernstig te denken aan eene of andere omstandigheid des lijdens, welke voorgesteld wordt door die statie, voor welke men zich bevindt.

Door deze oefening met haar gezag te steunen wil de Kerk de godsvrucht tot het lijden van Jesus onder de geloovigen bevorderen en hun iets mededeelen van die geheimzinnige droefheid, welke haar-zelve over den dood van Jesus bezielt. Het is alsof zij spreekt met den profeet: »De rechtvaardige sterft, en zou er niemand wezen die nadenkt over zijnen dood?" Onder dezen rechtvaardige wordt Jesus Christus verstaan, die in de volheid der tijden gekomen is om door zijn kruis de wereld te verlossen. Overweeg en aanbid dit geheim des lijdens. Alle wetenschap is opgesloten in het kruis; om dit te begrijpen moet men eerst zijne versmaadheid met liefde vereeren.

Bewandel dikwijls met eerbied dezen weg van smarte. Sommige staties schijnen weinig

van elkander te verschillen ; wanneer gij ze echter aandachtig overweegt, zullen zij u telkens nieuwe folteringen voor den geest brengen, welke Jesus geleden heeft om alle soorten van zonden, aan welke de mensch zich had overgegeven, te boeten. Vraag van Maria de noodige gesteltenis om deze heilige oefening met geloof en godsvrucht te verrichten. Bid haar vurig om levendige gevoelens van berouw en liefde jegens Dengene, die voor uwe zaligheid leed en stierf.

EERSTE OEFENING.

Herinnering aan de Verlossing.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, dewijl Gij uw eenigen Zoon voor mij gegeven hebt, en U, lieve Jesus, dank ik duizendmaal voor de onbegrijpelijke goedheid, die Gij mij betoond hebt door voor mij aan een schandelijk kruis te sterven. Uit kinderlijke dankbaarheid en wederliefde kom ik hier, om uwen bloedigen kruisweg te overwegen.

O God, ontvang volgens uwe barmhartigheid de oefening, die ik ga beginnen, als eene erkentenis uwer opperheerschappij, als eene dankzegging voor het groote werk der Verlossing, tot verheffing van onze Moeder de H. Kerk, tot uitroeijing der ketterijen, tot eendracht onder de christen vorsten, tot bekeering der zondaren en tot volharding der rechtvaardigen.

Ik offer U deze oefening op in vereeniging der verdiensten van Jesus Christus, van de H. Maagd Maria en alle Heiligen. Ik bid U, barmhartige God, om de aflaten, gunsten en

genaden, aan de beoefening van den Kruisweg verbonden, te willen toevoegen, zoo aan mij als aan de zielen in het Vagevuur, bijzonder aan

Wees gedankt, o Jesus, dat Gij hebt toegestaan om van den door uw lijden geheiligden weg door de geheele wereld heen afbeeldingen op te richten. Aangezien het mij niet gegeven is naar Jerusalem te gaan en daar de door uw lijden geheiligde voetstappen te drukken, kom ik hier, om de verschillende omstandigheden er van met eerbied te overwegen. Verleen mij de genade dat ik deze heilige oefening met groote godsvrucht verrichte, de oneindige verdiensten van uw lijden tot mijne zaligheid en tot lavenis der geloovige zielen benuttige, en de gedachte aan uw lijden steeds levendig houde in mijnen geest, de liefde tot uw lijden steeds beware in mijn hart.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het paleis van den romeinschen landvoogd werd van voren geheel beheerscht door een uitgestrekt terras, waarop zijn rechterstoel

was opgericht. Dáár wordt Jesus vóór hem gebracht. Zonder een onderzoek in te stellen laat Pilatus, overtuigd als hij is van de onschuld van Jesus, zich overhalen om Hem ter dood te veroordeelen. Zóó is de gerechtigheid der menschen !

Ach, indien God niet rechtvaardiger en vooral niet barmhartiger met ons handelde, wat zoude dan worden van ons, die Hem zoo dikwijls en grootelijks beleedigd hebben ? En hoe wapent onze voortdurende ongetrouwheid zijn wreken den arm, indien zijne goedheid ons niet beweegt een waarlijk christelijk leven te leiden ! Dit schijnt soms moeielijk. Bedenk echter, indien de vervulling uwer plichten u moeite kost, dat de heiligen veel grootere en moeielijker dingen met vreugde verricht hebben ; en beschouw eens wat Jesus bereid is te lijden om u zalig te maken. Zoudt gij willen, dat Hij u niets te doen had overgelaten ?

O Jesus, ik beloof U, dat ik mij in uwen dienst niet meer zal sparen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Volg Jesus, met het Kruis beladen. Als leidsman en trooster onzer zielen, leert Hij ons, door de boetvaardigheid tot God te naderen, ons aan zijn heiligen wil te onderwerpen en Hem een eeredienst te bewijzen overeenkomstig zijne goddelijke majesteit. Doch Jesus zal het bij het offer, dat Hij brengen gaat, niet laten berusten. Zijn Kruis, dat boven het tabernakel prijkt, zegt ons dat Hij op alle plaatsen met dezelfde liefde jegens ons bezielde is.

Moge hij het willen of niet, de mensch is altijd op weg naar Calvarië; in alle tijdperken des levens wordt hij door lijden getroffen. Maar gelijk het kruis eene oneindige eer gaf aan God, dewijl het de liefde zijns harten openbaarde en Jesus een heerlijke zegepraal bereidde, zoo bereidt het lijden ons insgelijks eene heerlijke kroon in den hemel. Door het Kruis op onze schouders te leggen toont Jesus ons veelmeer zijne liefde dan zijne rechtvaardigheid; maak u daarom, indien het God behaagt, tot een levend afbeeldsel van den lijdenden en vernederden Jesus, opdat gij moogt deelen in het offer van Calvarië.

Nooit, o Jesus, zal ik mij bereidvaardig genoeg aan den wil van God onderwerpen in het dragen van het Kruis. Moge dit geheim

van liefde en barmhartigheid het heil der zondaars en ons aller hoop zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het Evangelie vermeldt met geen enkel woord den val van Jesus tot driemaal toe op den weg naar Calvarië; doch een vrome overlevering, door de Kerk gewaarmerkt, heeft de herinnering er aan levendig gehouden.

Jesus valt vrijwillig ter aarde, maar Hij valt om den wil zijns Vaders te volbrengen. De vernederingen des kruises schijnen Hem niet voldoende, om zijnen Vader de eer, welke Hem door de zonde ontnomen was, te herstellen. Hij vernedert zich in onze plaats zoo diep, dat Hij ter aarde valt. Hij staat weder op, om den wil te doen van hen die Hem ter gerechtsplaats leiden en Hij gehoorzaamt aan hen als aan de dienaren der goddelijke gerechtigheid, aan welke Hij is overgeleverd.

Welke bewonderenswaardige voorbeelden van deugd in eene naar den schijn zoo geringe omstandigheid des lijdens! In het lijden en sterven van Jesus is er niets wat ons niet dient tot onderrichting en tot troost. Zijn wij even getrouw in het aanwenden der middelen tot onze zaligheid, als Jesus edelmoe-dig was om ons die middelen te geven.

Heer Jesus, verleen mij door de verdiensten uwer schijnbare zwakheid de genade, om nooit meer vrijwillig in de zonde te vallen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria gaat, door haar moederhart gedreven, den treurigen stoet te gemoet. De overlevering wijst de plaats aan, waar zij haren Zoon wederzag.

De weg, waarop Jesus en Maria elkander ontmoetten, is de weg die naar den Hemel leidt; deze weg loopt over Calvarië. Steeds gaan wij in deze wereld het lijden te gemoet: eensklaps valt de dood in van een onzer

dierbaren of treft ons een niet verwacht ongeluk. Zulke kruisen zijn gedenkteekenen van Gods liefde, die ons den weg wijzen, welken wij, om tot onze eeuwige bestemming te geraken, in navolging van Jesus te bewandelen hebben. Hoe meer wij ons dan aan den wil van God onderwerpen, hoe meer wij Jesus van nabij volgen. Maria toont zich in zulke omstandigheden de ware hulp der christenen; zij komt ons te gemoet gelijk zij haren Zoon te gemoet ging, en uit hare handen vloeit een stroom van genaden om onze van droefheid kwijnende ziel op te beuren.

Roepen wij hare hulp over ons af; dit zal nooit tevergeefs geschieden.

O Maria, gewaardig U mij te hulp te komen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus, uitgeput van krachten, wachtte op hulp. Een ontzaglijke volksmenigte omringt

Hem, en niemand denkt er aan Hem te hulp te komen. Simon, door de Joden hiertoe gedwongen, neemt, als vele christenen, het Kruis met grooten weêrzin op. Hij verzet zich zoolang hij kan, totdat het Kruis hem met geweld wordt opgedrongen; zoo verlicht hij onzen Heer zonder Hem te troosten.

Wie ontvangt gaarne een gedwongen dienst? En wie tracht zich niet aan de verplichting te onttrekken er dankbaar voor te zijn? Daarom verliezen wij door ons gemor een groot gedeelte van de verdiensten des kruises. Als wij ons slechts door nood gedwongen aan de beproeving onderwerpen, geven wij Jesus reden zich over onze weerspannigheid grootelijks te bedroeven. Wij zijn alsdan door het lijden met Hem vereenigd, maar niet door de liefde. Droevig lot van hen die lijden, zonder Jesus te beminnen!

O mijn Jesus, nauwelijks had Simon uw Kruis gezien of hij weerde het van zich af; Gij echter toont mij in het Kruis de liefde uws harten en de verdiensten van uw lijden. Ik ben bereid, mij met volkomene overgave aan alle kwellingen te onderwerpen, waarmee het U zal behagen mij in mijn leven te bezoeken.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

In den dienst van God is niets gering; daarom heeft de overlevering ons de herinnering bewaard eener vrome handeling, over welke het Evangelie zwijgt. Een moedige Jodin wilde haar goeden Meester nog eens wederzien en Hem eenige verlichting brengen in zijne smarten. Maar wat kan zij doen in de tegenwoordigheid der beulen? Zij biedt Hem een sluier aan, om zijn bebloed aangezicht daarmede af te drogen. Jesus neemt dezen geringen dienst met erkentelijkheid aan; zijne gelaatstrekken drukken zich op wonderbare wijze af in den sluier, dien Hij heeft aangeraakt. In deze vrouw zegent Hij alle werken van naastenliefde.

De ware liefde is vindingrijk, teeder, belangloos. God ziet veelmeer op onze meening dan op de grootheid onzer aalmoezen. »Hij doet veel die veel bemint, zegt de *Navolging van Christus*; hij doet veel die, wat hij doet, goed doet, en hij doet goed, die Jesus Christus ziet in den persoon des naasten.»

Heer, ik kan slechts weinig doen ter uwer verheerlijking; geef mij echter de genade,

dat ik al mijne werken met een zuivere meening en met een oprechte, edelmoedige liefde verrichte.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm u onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De krachten van Jesus wegen niet op tegen zijn moed; Gij valt opnieuw. Ach, hoe dikwijls bezwijken wij, ook bij den besten wil, door de zwakheid onzer natuur, die niet in staat is zonder droefheid en neerslachtigheid te lijden! Beschouw de ootmoedigheid, het geduld, de zachtmoedigheid van Jesus: Hij laat zich weder opbeuren en verdraagt met liefde voor aller oogen de vernedering van zijn herhaaldelijk vallen.

Ik moet den moed niet verliezen, als ik val; de deugd wordt in de zwakheid volkomen. Men kan vallen; maar een ootmoedig vertrouwen beurt ons weder op. — Mijne fouten zijn in de handen der goddelijke Voorzienigheid een middel, om mij van mijnen hoog-

moed te genezen. Tot dat einde moet ik ze benuttigen, opdat God niet toelaat dat ik, tot straf voor mijn gebrek aan ootmoed en vertrouwen, in grootere zonden valle.

Heer Jesus, geef mij de genade, dat ik de schatten, die in uw lijden verborgen zijn, ruimschoots deelachtig worde.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Eenige vrome vrouwen vergezellen Jesus op zijn lijdensweg en weenen vol medelijden met Hem. »Weent niet over mij, spreekt Jesus tot haar, maar weent over uzelf en over uwe kinderen, want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden!» Dit zeide Hij, om ons aan de ware oorzaak van zijn lijden en van het onze te herinneren, met name aan *de zonde*. Ook wilde Hij ons toonen, dat een voorbijgaand gevoel van droefheid zonder een boetvaardig leven weinig waarde heeft in zijne oogen.

Wat is ons leven anders dan een langdurige boetpleging? En wat is de wereld anders dan een lijdensberg, waarop wij onze ziel zoo menigmaal ten offer brachten, in plaats van er te weenen aan de voeten van Jesus? — Moest ik mijne ondankbaarheid jegens God niet met bloedige tranen beweenen? Hij houdt niet op mij wel te doen en heeft zijne barmhartige handen altijd naar mij uitgestrekt om mij met liefde te ontvangen, wanneer ik berouw heb over mijne zonden.

O Jesus, ik kom tot U; uwe goedheid is altijd bereid om mij vergiffenis te schenken. Ik neem mij vastelijk voor mijne zonden uit liefde tot U te boeten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

**Jesus valt voor den derden keer onder
het Kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus heeft zijne voetstappen gezet op den top des Calvariebergs; zijne lippen hebben den grond geraakt, waarop het Offer zal worden voltrokken. Op dezen gedenkwaar-

digen grond, door het bloed van Jesus geheiligd, zullen eenmaal ontelbare christenen nederknielen, het stof ervan verzamelen en het met tranen van liefde besproeien. Doch, na zijn lijden uiterlijk vereerd te hebben, weren het bijna allen met een ongehoorde lafhartigheid van zich af. Niemand wil het voor zich-zelf.

Helaas! ook ik ben te weekelijk om mij over de versmaadheid te verheugen, om in de tegenspraak behagen te vinden. Mijne ziel, door arbeid neêrgedrukt, vreest den strijd tegen de zinnelijke natuur. Laat ik mij hierover niet verwonderen; wanneer ik mij verneder, mijne fouten oprecht betreur en verfoei, zullen zij mij nieuwe genaden verwerven om beter te kunnen strijden en meer te kunnen lijden.

Heer Jesus, eerder zal ik aan mijn bestaan dan aan uwe barmhartigheid twijfelen. Ik stel al mijn vertrouwen op uwe oneindige verdiensten en op uwe beloften.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het kleed van Jesus was vastgehecht aan de wonden, die Hij in de geeseling had ontvangen; men rukt het met geweld van zijn lichaam. Dan voegt men een nieuwe foltering bij zijne smarten: de beulen laven Hem met gal.

Ziedaar, tot welk een staat de Joden Jesus gebracht hebben, die drie jaren lang al wel-doende onder hen was rondgegaan! Hunne ondankbaarheid heeft hen voor altijd geschandvlekt, en de natuurlijke afkeer, dien deze ondeugd wekt, toont hoezeer God en zijne engelen haar verafschuwen. Gij zoudt er niet gaarne voor de geheele wereld van beschuldigd willen worden op den jongsten dag; bewijs daarom aan Jesus de dankbaarheid, welke gij Hem schuldig zijt.

Heer Jesus, vul door uwe overvloedige verdiensten ruimschoots aan wat ik aan dankbaarheid jegens U te kort kom, en geef mij een zuiver hart en een vlekkelooze ziel.

Onze Vader. Wees gegroet,

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het einde van Jesus' lijden nadert. Het Evangelie vermeldt ons de wijze van zijne doodstraf met korte woorden: »Zij kruisigden Hem". Jesus ligt uitgestrekt op het kruis; de beulen grijpen zijne handen en voeten en nagelen ze vast aan het kruis; hoogop spat het heilige bloed. Verschrikkelijk schouwspel! Wend uwe oogen er niet van af.

Aanbid deze handen die, met nagels doorboord, tot God zijn opgeheven om vergiffenis voor u af te smeecken; deze handen, die zich zoo dikwijls zegenend over u hebben uitgestrekt en u genezen hebben van uwe ontelbare wonden; aanbid deze heilige voeten, die nooit moede werden om u na te gaan en u te zoeken, deze voeten, die geen zondaar tevergeefs omhelst, die Maria Magdalena met tranen van berouw en van liefde besproeid heeft. Aan het Kruis, daar is het vooral dat Jesus niet weet, waar Hij zijn hoofd zal laten rusten... Zijne ontelbare wonden leggen de geheimen der Verlossing, het groot geheim zijner liefde voor mij open en veroorloven

mij een blik in het binnenste van zijn hart.

O Jesus, uw bloed vloeide niet tevergeefs op Calvarië; niet zonder diepe ontroering beschouw ik uwe wonden, die zich voor mijne oogen heropenen; wil, bid ik U, door hare oneindige verdiensten der goddelijke gerechtigheid voldoening geven voor mijne schuldige ziel.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus roept met luider stem: »Het is volbracht!" Vervolgens neigt Hij zijn hoofd en sterft. De aarde beeft, de zon verduistert, de graven openen zich, de dooden staan op. De geheele natuur beeft bij den Godsmoord, die plaats had.

Het Kruis, aan hetwelk Jesus worstelde met den dood, staat op een naakte rots. Dáár legt Hij den grondslag van zijn rijk, dat even onvergankelijk is als zijne liefde. Hij zelf beklimt het eerst den troon, door zijn bloed voor alle eeuwen geheiligd, Zijn

kruis, dat Hij op Calvarië plant, is het anker onzer hoop, de waarborg zijner beloften, de wieg zijner Kerk. Uit zijne geopende zijde vloeit het water dat ons reinigt in het doopsel en in het sacrament der boetvaardigheid, vloeit het bloed dat dagelijks voor ons op het altaar stroomt, vloeien alle genaden die ons tot het christendom geroepen hebben. Ik heb ze alle ontvangen; kind der Kerk als ik ben, erfgenaam van de goederen haar geschonken, deelgenoot in de verdiensten van Jesus' lijden en dood, moet ik de eeuwige belangen mijner zaligheid in weêrwil mijner zinnelijkheid boven alles behartigen en, hetzij ik lijde of weene, al mijne tranen en smarten opofferen tot meerdere eer van Jesus Christus.

Heer Jesus, het Kruis is de troon uwer barmhartigheid, op welke ik zal hopen tot in het uur van mijn dood.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Vestigen wij een medelijdenden en liefdevollen blik op de Moeder van smarten. Beschouwen wij haar met het lichaam van haren zoon, bebloed en van alle zijden gekneusd, op haren schoot.

Wie kan zich voorstellen wat er omging in het hart van Maria op dit even plechtig als droevig oogenblik? Zij houdt het ontzielde lichaam van haar welbeminden Zoon vast aan haar boezem gedrukt, en haar blik staart op de wonden, waaruit zijn bloed is gevloeid! Zij ziet in één oogwenk alles wat Hij geleden heeft. Hoe kon zij dit schouwspel verdragen, zonder van ontsteltenis te sterven? Zij was meer dan martelares, zegt de H. Bernardus, daar zij alles leed wat den dood natuurlijkerwijze had moeten ten gevolge hebben en evenwel niet stierf. Met kalme gelatenheid beweent zij haar verlies en met eene zelfopoffering, die de grootheid harer liefde evenaart, dankt zij God voor onze verlossing.

O Maria, die het reinste offer het eerst aan God hebt opgedragen, maak, dat ik met een edelmoedig hart alle offers brenge, welke God van mij verlangt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De voetstappen van Jesus drukkend, hebt gij Hem gevolgd van zijne gevangenneming tot aan zijn graf. 't Is hier stil en eenzaam, en slechts weinigen komen het heilig lichaam, dat steeds met de Godheid vereenigd is, de verschuldigde eer bewijzen.

Het christelijk hart dringt door de geheimen, die plaats hadden, heen en beantwoordt ze met tranen van liefde. Laat uwe godsvrucht zich echter niet bepalen tot de rots, waarin het lichaam van Jesus werd nedergelegd. In de kerk is Jesus evenzoo eenzaam en verlaten in het graf, dat zijne liefde Hem bereid heeft. Hoeveel aanbidders telt men aan den voet des altaars? Wij leven er te veel van verwijderd; nauwelijks vinden wij tijd tot een kort bezoek, dat dikwijls nog wordt afgebroken door het geringste voorwendsel. Is dat Jesus Christus beminnen? Is dat dankbaar zijn voor hetgeen Hij geleden heeft?

O Jesus, laat mij nimmer vergeten, welke aanspraak Gij hebt op mijne toewijding aan U en mijne liefde jegens U.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer Jesus, de herinnering aan uwen dood vervult mijn hart met evenveel droefheid als dankbaarheid. Met droefheid, wijl mijne handen U gekruisigd hebben; met dankbaarheid, wijl uw bloed mijne zonden heeft uitgewischt. Ben ik niet in de gelegenheid mijn bloed voor U te vergieten, geef mij dan de genade, dat ik mij dagelijks kruisige door een ware boetvaardigheid. Geef tranen van berouw aan mijne oogen, opdat ik weene over mijne zonden, en vervul mijn hart met het vuur uwer goddelijke liefde. Ik verzaak aan alles wat de gedachte aan uw Kruis in mijn geest verdringen of de dankbaarheid voor het geheim der Verlossing in mijn hart verminderen kan. Amen.

Hierbij kan men des verkiezende voegen, zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

TWEEDE OEFENING.

Godvruchtige beschouwing van het lijden des Heeren.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O mijn Jesus, hen te zien lijden, die men bemint, valt het hart zwaarder dan zelf te lijden. Ik wenschte, dat het zien van uw lijden ook mijn hart meer bedroefde dan hetgeen ik zelf te lijden heb. Bewaar mij echter voor eene onvruchtbare liefde, die zich tevreden stelt met aan den voet des kruizes te weenen zonder den moed te hebben van zelf een offer te brengen. Geef mij eene edelmoedige liefde, die voor geen offer terugdeinst, die gaarne alle offers brengt, welke Gij van haar verlangt. O Jesus, moge ik met U vereenigd zijn en steeds vereenigd blijven in het leven en in den dood.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Ga met Jesus in het rechthuis van Pilatus, den vreesachtigen Romein, die besluiteloos wankelt tusschen zijn geweten en zijne staatkundige belangen. De vijanden des Zaligmakers maken van de zwakheid des landvoogds, die maar al te zeer bekend was, gebruik en drijven hem op een verraderlijke wijze, terwijl zij hem te kennen geven dat hij anders geen vriend des keizers zal blijven, tot de veroordeeling van Jesus. De Zaligmaker, die zich van zijne onschuld bewust is, onderwerpt zich uit gehoorzaamheid jegens zijn hemelschen Vader, aan het vonnis dat over Hem wordt uitgesproken, en zwijgt. Aanbiddelijk zwijgen!

Ik denk zelden aan de verschrikkelijke boete, die Jesus voor mijne zonden gedaan heeft, en die begonnen is met het offer van zijne eer. Ik ben gevoelig voor alles wat mijne eer en goeden naam betreft en weinig bevreesd voor hetgeen mijne zaligheid in gevaar kan brengen, en wel het allerm minst voor dagelijksche zonden! Heb ik mij nimmer uit jaloerschheid over de goederen,

de talenten, de verdiensten of de deugden van anderen tot liefdelooze oordeelvellingen, tot onbillijke uitspraken laten verleiden? Welk een rijke stof tot nadenken!

O Jesus, ik heb de veroordeeling verdiend, die over U werd uitgesproken. Wek mij door berouw over mijne zonden en door dankbaarheid voor uw lijden tot boetvaardigheid op.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nauwelijks is Jesus ter dood veroordeeld, of de Joden leggen het kruis dat reeds aan de poorten van het paleis was gebracht, met eene onmenschelijke wreedheid, nog aan de geeseling toegevoegd, op de schouders van Jesus. Zijne kleederen zijn Hem teruggegeven, opdat Hij des te gemakkelijker door al het volk zou kunnen herkend worden.

Jesus neemt het kruis aan, gelijk zijn Vader het Hem oplegt door de handen zijner vijanden, ten einde aldus in een volmaakte

gehoorzaamheid te leven en te sterven. Alsof Hij geen wil meer had, laat Hij zich door anderen leiden, terwijl Hij ieder oogenblik het verlangen vernieuwt om door zijn lijden, zijne vernedering, zijne verlatenheid aan zijnen Vader te behagen. Wees van harte bereid, het kruis aan te nemen, en alle kruizen die het God zal behagen u toe te zenden; den strijd des levens, zoo in- als uitwendig, met moed te strijden, en alle offers te brengen, waarvan ons leven op aarde zoo vol is.

O Jesus, wat van uwe hand komt is goed, en wat niet van U komt is niet begeerlijk. Ik neem alles bereidvaardig aan en onderwerp mij blindelings aan uwen wil.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Treed nader en beschouw uwen Verlosser die, met het aangezicht ter aarde gevallen,

zich dieper vernedert dan ooit een mensch zich vernederd heeft.

Het valt onzen geest niet moeielijk zich God voor te stellen in zijne macht en grootheid; maar zich een God te denken, die zich als ware het vernietigt, dat is hem bijna onmogelijk. Waartoe zoo diepe vernedering? »Ach, Jesus verlost ons niet op het oogenblik dat Hij de wereld over zijne wonderen doet verbazen; maar Hij wordt onze Verlosser, terwijl Hij zich als een aardworm laat vertreden. Hij koopt ons niet vrij door zich als God te toonen, maar door zich beneden den mensch te vernederen.” ¹⁾ Laat ik hieraan denken, wanneer het mij moeite kost mij-zelfen te vernederen. Ik zal dezen toestand der diepste vernedering van Jesus Christus des te beter begrijpen, hoe meer ik mij-zelfen verloochen en mij met een buigzamer geest, die vrij is van hoogmoed en eigenwaan, aan hen die over mij gesteld zijn, onderwerp. Deze onderwerping kost moeite, kost strijd, ik word dit zelf gewaar; maar zij wordt door het Evangelie gevorderd.

O Jesus, leer mij mij-zelfen verloochenen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

¹⁾ Bossuet.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne heilige Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Deze ontmoeting van Jesus en zijne Moeder is aan geen twijfel onderhevig. Achttien eeuwen, die zijn heengegaan, konden de voetstappen niet uitwischen eener moeder, die voor het laatst haren zoon komt omhelzen.

Niets is meer in staat mijn hart te verteederen en mij te doen besluiten om, met de hulp van Gods genade, alle lijden, tegenspoeden, kruizen, waarmede het God zal behagen mij te bezoeken, moedig te verduren, dan het gezicht der om mijnentwille geledene smarten. De engelen weenden, volgens de uitdrukking van den profeet, over de smarten van Jesus, en ik, voor wien Hij leed en stierf, zou geen tranen van berouw en dankbaarheid storten! Ik was oorzaak der tranen van Maria, en ik zou haar niet minstens een weinig medelijden betoonen!

O mijne Moeder, zoolang ik leef zal ik medelijden hebben met uwe smarten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen het kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Drie Evangelisten vermelden ons het feit, dat de beulen den Zaligmaker gedeeltelijk onthieven van den last des kruizes. Zij deden dit meer uit wreedheid dan uit medelijden, om door het rekken van zijn leven het lijden van Jesus te verlengen.

De bereidwilligheid, waarmede Jesus zich aan hunnen wil onderwerpt, leert mij alle middelen, welke de genade mij biedt om op den weg der deugd vooruit te gaan, ijverig aan te wenden. De gehoorzaamheid zal ze van kracht doen zijn, van welken kant ze ook worden aangeboden. Die Jesus te hulp komt, is een *vreemdeling*, wijl men dan alleen op den rechten weg die naar den hemel leidt wandelt, wanneer men zich van de wereld en van den geest der wereld vervreemdt. Simon beteekent *gehoorzaamend* en duidt aan, dat het in het christelijk leven hoofdzaak is zijnen wil te leeren buigen. De weerzin, waarmede deze man het kruis opneemt, wijst mij op mijn eigen weerzin in het dragen van het kruis en op mijn gering verlangen naar de volmaaktheid.

O Jesus, gelukkig de ziel, die op U vertrouwt en gehoorzaam den weg bewandelt, dien Gij haar aanwijst. Help mij door den bijstand uwer genade mijn kruis met verdienste te dragen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Eene vrouw, wier naam onbekend is gebleven, treedt uit haar huis, nadert den Zaligmaker en droogt zijn onkenbaar gelaat eerbiediglijk af. Welk een geringe hulp bij zooveel lijden! Niet de grootheid onzer goede werken, maar de edelmoedige gesteltenis, waarmede wij ze verrichten, is de maatstaf der goddelijke vergelding. Dewijl er niets dierbaarder is aan het menschelijk hart dan de herinnering aan hen die het liefheeft, laat Jesus het afdruksel van zijn gelaat in den sluier der joodsche vrouw achter. Aan haar alleen geeft Hij dit geschenk als een bewijs zijner bijzondere genegenheid; vandaar ont-

ving zij den naam van Veronica, welke naam beteekent: getrouw afbeeldsel.

Indien ik, na zóóveel communiën, niet op Jesus gelijk, dan is dit hieraan toe te schrijven, dat ik mij niet beijver zijn beeld in mij te bewaren. Eigenlijk vind ik niets in mij van Jesus Christus: gedachten, woorden, wenschen, oordeelvellingen, alles ademt nog den geest der wereld; de zachtmoedige en ootmoedige Jesus kan niet duurzaam in mijn hart verwijlen.

O mijn Jesus, heilig al mijne handelingen, tot de geringste toe, door den invloed uwer genade en druk uw goddelijk beeld, met verwijdering van ieder ander beeld, diep in mijn hart.

Onze Vader, Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder
het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De stadspoort uitgaande, wordt de weg steiler. Jesus valt opnieuw. Werp een blik op zijne wonden; aanbid zijne vernedering, die

even groot is als zijn lijden. Wetend, dat het u aan moed ontbreekt om met Hem het kruis te beklimmen, laat Hij u den troost u aan zijne zijde te vernederen.

Aanhoudende schaamte over mijne zonden moet mijn hart vervullen, mijn gelaat bedekken, als ik de diepe vernedering van Jesus beschouw die, volgens het oordeel der Heiligen, inzonderheid van den H. Ignatius, het afbeeldsel is der door de zonde zich zoo diep verlagende ziel. Hoe troostvol is het echter, wanneer Jesus mij, na de beschaming eener oprechte en rouwmoedige belijdenis, zijne liefdevolle barmhartigheid laat ondervinden! De herinnering aan mijne zonden vervult mijne ziel met bitterheid, doch het berouw stort er terstond zijne vertroosting in uit.

Heer Jesus, vol droefheid over mijne zonden werp ik mij in het stof der aarde, door uw bloed geverfd, neder; doch met den vrede in de ziel sta ik weder op, gelukkig als ik ben, mij vernederd te hebben gelijk ik het verdien.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Een teeder medelijden met het lijden van Jesus vervulde hare harten; Hij zag haar met liefde aan en gaf haar een gewichtige les.

Jesus brengt de zielen, die Hem beminnen, hare verkeerdheden en misslagen met vaderlijke goedheid onder het oog, opdat zij zich beteren. Zij moeten zich echter door een werkzame liefde zijne welwillendheid waardig maken en naar zijne vermaningen luisteren: want te midden zijner vijanden lijdt Jesus en zwijgt. Treurig en noodlottig zwijgen! 't is de voorbode, door Hem verlaten te worden, en het begin der straf die men zich berokkent, door langen tijd aan zijne genade wederstand te bieden. O van hoe groot belang is het, geen beletsel te stellen aan de genaden, tot een ware bekeering noodig!

O Jesus, heb ik door mijne ongetrouwheden uw zwijgen verdiend, ach, versmaad het niet, mij aan te zien met een blik van barmhartigheid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Uitgeput van krachten komt Jesus op den Calvarieberg aan, alwaar een laatste val Hem de diepste vernedering bereidt. De harde rots, waarop Hij nedervalt, scheurt zijne wonden open, voegt aan zijn lijden nieuwe smarten toe; dieper dringen de doornen in het gekneusde hoofd, terwijl het steun zoekt op den steen... Geen klachten, maar vurige gebeden voor het behoud onzer zielen en verzuchtingen van liefde stijgen op uit zijn hart tot den troon van God.

Kon Jesus Christus, mijn dierbare Verlosser, zoo smartelijk om mijne zonden verwond, verwachten dat ik van mijnen kant zoo ondankebaar, zoo lafhartig, zoo kleinmoedig zou zijn? Was zijne genade niet sterk genoeg om mij voor den val te bewaren, of niet machtig genoeg om mij weder op te richten? Laat ik mij diep vernederen zonder nochtans den moed te verliezen.

O Jesus, dankbaar kus ik uwe handen, die mij hare hulp niet zullen weigeren.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De Evangelisten, die van het verborgen leven van Jesus Christus zoo weinig verhalen, zijn zeer uitvoerig in de beschrijving van zijn lijden, waarvan zij de kleinste bijzonderheden, zelfs de vernederende voorbereidingen der kruisiging, vermelden. Zij deden dit tot onzen troost, om ons in staat te stellen den Zaligmaker meer *van nabij* te kunnen volgen.

Jesus wist, hoeveel moeite het ons kost den nieuwen mensch aan te trekken, dat is, de zonde en de verkeerde neigingen af te leggen en ons van den geest des offers te doordringen; daarom onderwierp Hij zich aan de smadelijke ontkleeding. Ik behoef mij dus geenszins te verwonderen, als de verloochening van mij-zelfen mij zwaar valt; laat ik er echter met de hulp van Gods genade in blijven volharden.

Heer Jesus, geef dat ik het kleet der hei-

ligmakende genade, dat Gij zoo duur gekocht hebt, tegen *elken prijs* beware tot aan mijn laatsten snik.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hadst gij in dit plechtig oogenblik, waarin de nagels meêdoogenloos gedreven werden door de handen en voeten van Jesus, het heilig lichaam zien hangen aan de geopende wonden, zoudt gij dan niet gedeeld hebben in de smarten, die het hart van Maria overstelpten? En zou het uwe niet door medelijden zijn bewogen?

Wat gij niet kondt doen op Calvarië, dat kunt gij gemakkelijk doen vóór het altaar, want de handen en voeten van Jesus zijn daar nog altijd met nagels doorboord, zijn hart is daar nog altijd verwond, zijn hoofd nog steeds met doornen gekroond. Hij bewijst u in het tabernakel dezelfde liefde als aan het kruis, en Hij is er verlaten! Ach, wist gij wat een hart, dat in lijden verlaten

is, verduurt, gij zoudt Hem daar met alle mogelijke bewijzen van liefde overladen.

»Geef, o mijn God, dat ik het beeld van den gekruisigden Jesus steeds voor oogen hebbe, en dat alle voorwerpen, welke zich aan mijne oogen vertoonen, mij toeschijnen als geverfd met zijn bloed, opdat ik zijne heilige wonden overal in den geest aanschouwe en aanbidde. ¹⁾

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Eindelijk houdt Jesus op te lijden; Hij sterft. Maria verliest haren Zoon, de welbeminde leerling verliest zijnen Meester en vriend, Magdalena — het eenigst voorwerp harer liefde, de wereld — haren Verlosser.

Werp u neder aan den voet des kruizes; beproef het niet uwe gevoelens uit te drukken: »Hij, die Jesus beschouwt en door Hem wordt gadeslagen, spreekt genoeg,” zegt

¹⁾ H. Bonaventura.

de H. Franciscus van Sales. De Zaligmaker weet wel, dat gij van Hem wenscht te vernemen wat Hij van u verlangt. Plaats u aan de zijde van Maria; ween met haar... Vraag haar, den laatsten zegen van haar stervenden Zoon en de genade van een zaligen dood voor u te willen verkrijgen. Alle genaden zijn hierin opgesloten.

Heer Jesus, geef mij den zegen dien een stervende vader aan zijne kinderen geeft. Laat uw bloed in ruime mate nedervloeien op mijne ziel. Schrijf mijnen naam in het boek des levens en schenk mij, alvorens Gij deze wereld verlaat om naar den hemel terug te keeren, naast de genade der volharding tot het einde, een kinderlijke liefde tot Maria.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

**Het lichaam van Jesus wordt van het
Kruis afgenomen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het lichaam van Jesus is neêrgelegd in de armen van Maria; zij bedekt zijne han-

den en voeten met kussen en besproeit ze met hare tranen, en kan niet verzadigd worden van droefheid. De eenige troost dien haar hart ondervindt, is het bewustzijn dat het offer volbracht is, waarvan zij al de bitterheid geproefd heeft.

In een zee van droefheid gedompeld, zooals nooit een moederhart ondervond, is Maria het voorbeeld van alle bedrukte harten, de toevlucht van alle lijdende zielen, die Jesus en zijne genade meenen verloren te hebben. Blijf, wanneer dergelijke kwellingen u moedeloos maken, aan den voet des kruizes; gij zult er, zoo geen troost, ten minste kalmte in de droefheid vinden. Jesus en Maria zullen u aanmoedigen tot geduld.

O Maria, de dood van uwen goddelijken Zoon is een martelaarschap voor uw hart, doch voor ons de eenige troost op aarde; u overgevend en biddend, verwacht gij hulp uit den hemel, waarheen wij met u onze gedachten verheffen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Na den dood van Jesus was het Maria nog gegeven, het bleeke, levenlooze gelaat, het met bloed geverfd hoofd, de geslotene oogen van haar goddelijken Zoon te beschouwen, doch zijn liefderijke blik zal haar hart niet meer doen kloppen; deze troost is haar ontnomen. Twee leerlingen nemen het heilig lichaam eerbiedig uit hare armen, wikkelen het in een lijkkleed, gevuld met specerijen, en dragen het grafwaarts. Maria houdt sprakeloos de wacht op den steen, die haren schat bevat; zij is de bewaakster van het eerste tabernakel op aarde.

Nooit bezoek ik het levende graf der liefde van Jesus, zonder inwendig eene stem te hooren, die mij toeroept: Hier is uw God, uw Vader, die u tot den dood heeft bemind; wat hebt gij gedaan om zijne liefde met wederliefde te vergelden? Niets, wanneer ik mijn levensgedrag oplettend beschouw. Mijne tekortkomingen ziende, kan ik niet anders doen dan het vaste voornemen maken, mij voortaan ernstig te beteren.

O Maria, door de H. Communie ben ik een levend tabernakel, dat uw goddelijken Zoon bevat; neem dit armoedig en gebrek-kig heiligdom onder uwe bescherming; bewaar in mij den kostbaren schat die mij is

toevertrouwd, en maak dat ik waardig worde hem eeuwig te bezitten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O mijn God, als ik bedenk, wat Jesus geleden heeft en met welke onderwerping aan uwen heiligen wil Hij het geleden heeft, dan begrijp ik dat zijne heilige menschheid oneindige verdiensten heeft verworven. Gij biedt uwe glorie aan allen die in zijn lijden zullen deelen. Ik bid niet om lijden, doch versmaad het evenmin. Wel zou ik, naar het mij voorkomt, uit liefde tot U willen lijden; doch met het oog op mijne zwakheid, die ik reeds zoo menigmaal ondervonden heb, durf ik er niet naar te verlangen. Gij weet beter dan ik wat mij dienstig is; en Gij bemint mij te zeer, om toe te laten dat het lijden eene te groote beproeving voor mij wordt. Ik geef mij met vertrouwen over aan uwe even liefderijke als rechtvaardige leiding.

Voeg hierbij des verkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

DERDE OEFENING.

Het Hart van Jesus gedurende zijn lijden.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O mijn Jesus, ik kan en mag uw goddelijk Hart niet scheiden van de geheimen, die op Calvarië voltrokken worden; want de liefde tot de menschen is de oorzaak van al uw lijden. Indien ik derhalve de verschillende omstandigheden des lijdens vereer, indien ik de werktuigen des lijdens, de doornenkroon, de nagels, de lans, het kruis een bijzondere eer waardig keur, wijl deze met uw bloed zijn geverfd, dan moet ik vooral uw aanbiddelijk Hart vereeren, dat een lijden verduurd heeft, aan God alleen bekend. O Jesus, geef mij de genade die ik noodig heb om mij oprecht te bekeeren en mij voor altijd geheel aan U te schenken.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hoe konden er onder de oversten des volks gevonden worden, die Jesus valschelijk beschuldigden? Hoevelen van hen, die Hem aanklaagden, kenden Hem niet anders dan door de weldaden, die Hij hun bewees! Wat de zijnen betreft, deze hebben Hem allen verraden, verloochend of verlaten. Nochtans, welk een vrede in zijn hart, welk een vergevingsgezindheid en vergetelheid van zichzelf, zelfs op het oogenblik dat allen Hem verlaten!

Ook ik sta alleen te midden van vele beproevingen; doch de verlatenheid, die ik hier ondervind, deelt Jesus met mij... Ieder oogenblik kan ik troost vinden in zijne heilige tegenwoordigheid en weenen in de nabijheid van zijn Hart. Gaat het mijn moed te boven om met mijn God te lijden? Indien Hij zich over mijne zonden had willen wreken, waar zou ik dan op dit oogenblik zijn? Zal ik teêrgevoelig blijven, als ik zie dat Jesus in hetzelfde oogenblik, waarin Hij ter dood veroordeeld werd, zich omkeert en met zijnen blik den trouweloozen leerling

zoekt, als wilde Hij dezen vóór alle anderen de vruchten van zijn lijden toevoegen?

O Heer, iedere klacht zou eene ondankbaarheid zijn; geef mij slechts de genade, om mij met meer bereidvaardigheid aan uwen heiligen wil te onderwerpen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus neemt het kruis op zijne schouders; maar het kruis, dat Hij reeds sinds zijne geboorte in zijn hart draagt, is veel zwaarder. Dit kruis ontgaat onze waarneming en laat zich niet beschrijven. Jesus spreekt daarover tot zijnen Vader: »Gij, Gij kent mijnen smaad, en mijne schande, en mijne beschaming." Vóórdat de Zaligmaker op den Calvarieberg aankwam, had zijn Hart reeds de smartelijkste offers gebracht, had de liefde dat hart reeds verteerd.

Het kruis blijft evenzeer tot onzen troost als tot onze beproeving op aarde. Onder welken vorm het zich aan ons ook vertoont,

Jesus heeft het eerst gedragen. Drukken verschillende kruizen mij neder, de kracht mijner ziel zal met de hulp der genade door het lijden vermeerderen. Ik moet niet vergeten dat Jesus, toen Hij zijn lijden voorspelde, tot Zijne Apostelen sprak: »Vertrouwt, ik heb de wereld overwonnen." Mijn leven is eene voortzetting van zijn lijden; dit woord der hope is mijne kracht.

O Jesus, die de zwakheid mijner natuur in al hare uitgestrektheid op U genomen hebt, om mij te onderrichten en te troosten, Gij zult mij uwe hulp niet weigeren om heilig te leven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder het
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus valt; zijne krachten begeven Hem. Met kalme gelatenheid verdraagt Hij de beledigingen zijner vijanden, zonder één woord te spreken of zijne bevreemding te toonen over hunne wreedheid... Doch hoe groot is

het lijden zijns harten bij de gedachte, dat alle pogingen om hen te redden vruchteloos zullen zijn! De grootheid van het lijden dat het Hart van Jesus verduurde, kwam voort uit de liefde, die dat Hart de menschen toedraagt. Wat lijdt niet een menschenhart, wanneer men zijne liefde veracht?

De droefheid, die het Hart van Jesus in dit oogenblik ondervindt, geeft ons een blik in de diepe ellende, welke onze ongeregelde hartstochten veroorzaken. Ik heb de mijne gevoed, in plaats van ze te bestrijden. Wat heb ik gedaan om de eer van Jesus Christus en de verheerlijking van zijn Hart op aarde te bevorderen? Heb ik niet veeleer het tegendeel gedaan? Is Jesus niet vooral om mijnentwille vernederd? Wat zouden alle aardsche goederen en alle zinnelijke genietingen voor mij zijn, indien ik de liefde van zijn Hart begreep?

Heer Jesus, die zooveel voor mij geleden hebt, ik wil uit liefde tot U en ter uwer verheerlijking gaarne alles lijden wat Gij van mij verlangt om mij naar den hemel te geleiden; geef dat ik van den weg des heils nimmer afwijke.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Hoe groot is de liefde van het Hart van
Jesus tot ons! Om onze zaligheid te verze-
keren, vreest Hij niet zijne moeder Maria,
welke Hij als kind met de teederste liefde
beminde, doodelijk te bedroeven.

Stel u voor, zoo gij kunt, wat het Hart
van Jesus gevoelde in het oogenblik, dat
Hij afscheid nam van zijne Moeder en de
diepe droefheid zag, waarin zij was gedom-
peld. Zij alleen deelt in het lijden van Jesus;
hare matelooze smart vereenigt zich in haar
hart, en zij sterft niet!... Door goddelijke
kracht gesteund, duurt haar martelaarschap
voort; zij blijft leven om te kunnen lijden.
Men kan zeggen dat, indien Jesus de men-
schen tot den dood bemind heeft om hen
zalig te maken, Maria hen teeder genoeg
beminde om haren Zoon, dien zij duizend-
maal meer liefhad dan haar eigen leven, voor
hen op te offeren.

Laat ik met Maria treuren, met haar
weenen.

O Jesus, mijn hart, door zooveel liefde be-

wogen, offert zich geheel en onvoorwaardelijk aan U op.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De tegenstand, dien Simon bood om het kruis te helpen dragen, deed Jesus pijnlijk aan en griefde zijn teergevoelig hart op de smartelijkste wijze. Doch zie eens, hoe ootmoedig Hij zich toont, daar hij zich door zijn schepsel laat verachten; hoe geduldig, daar Hij aan Simon nog tijd geeft om zijne dwaling te erkennen; hoe goedertieren, dewijl Hij hem eenigermate noodzaakt in de verdiensten van zijn lijden te deelen!

Hoe dikwijls heeft Jesus mij niet inwendig aangespoord zijn juk op mij te nemen, dat voor degenen, die van goeden wille zijn, zoo licht is en zoo zoet! Deze zoetheid komt van de genade, die uit het Hart van Jesus vloeit en die Hij mij verleen wil, als ik eerst mijn onvermogen, om uit mijzelf iets goeds

te doen, zal hebben erkend. Wanneer ik dan traag ben in den dienst van God, dan komt dit hiervandaan, dat ik het kruis ontwijk en zodoende ver van Jesus blijf; dat ik de offers niet wil brengen, welke Hij van mij verlangt, en dat ik, alleen steunend op mijn eigen krachten, Hem als ware het noodzaak mij te sparen. Ach, hoeveel beter zou het voor mij zijn, indien ik, gehoor gevend aan zijne stem, mij dagelijks ootmoedig voor zijne voeten nederwierp en vol vertrouwen op den bijstand zijner genade tot Hem sprak: O mijn goede Meester, ik zal U volgen waarheen Gij gaat.

Ja, Heer, ik beloof U uit den grond mijns harten, dat ik U overal zal volgen tot aan mijn dood.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Beschouw met deze vrome vrouw het bloedig afbeeldsel van een lijdenden God. Bewonder vervolgens de liefdevolle erkentelijk-

heid, waarmede de Zaligmaker het afdrukkel van zijn goddelijk gelaat haar ten geschenke geeft. Doch geeft ons zijn hart niet een even groot bewijs zijner liefde, dat wij Hem in den persoon der armen, die zijne beeltenis dragen, altijd kunnen helpen?

Is het geen tijd voor mij dat ik, aangespoord door het geloof, het edelmoedig gedrag dezer vrome jodin navolg? Ben ik bereid, het beeld van Jesus Christus overal waar het zich aan mij vertoont te eeren, zelfs in zijne door lijden en armoede ontstelde ledematen? Als ik Jesus Christus niet in de armen be-min, ben ik ongevoelig voor zijne liefde en zijne tegenwoordigheid.

Heer Jesus, wek mij door de liefde uws harten op tot beoefening der naastenliefde.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus valt opnieuw . . . Hoor zijn hart klagen: Ik wachtte op een deelnemer in mijne

droefheid, en daar was er geen ; op een vertrooster, en ik vond er geen.

Jesus wil mij die bitterheid niet laten proeven; en wanneer ik moedeloos ben, dan voegt Hij mij de woorden toe, die Hij eens tot de eerbiedwaardige Margaretha sprak: Vrees niet, »het zal u niet aan hulp ontbreken, zoolang het mijn hart niet aan macht ontbreekt." 't Is gebrek aan geloof en aan vertrouwen dat ik, na in zonden gevallen te zijn, in plaats van terstond mijne toevlucht tot Jesus te nemen, op het gezicht mijner ellende den moed laat zinken en de gesteltenissen van Jesus' hart naar die van het mijne beoordeel. Ik reken te veel op eigen krachten en houd geen rekening genoeg met de zwakheid van mijne natuur en van mijn wil. Ziedaar de eigenlijke oorzaak, waarom ik geen voortgang maak in de deugd. — Jesus staat weder op en gaat met het kruis beladen voort, wijl zijn geduld volkomen is. Ook ik moet geduld hebben met mij-zelf en met meer moed en meer vertrouwen aan Jesus' zijde voortgaan.

Heer Jesus, geef dat ik uw Hart, dat nooit genoeg bemind kan worden, meer en meer beminne.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zich boven zijne smarten verheffend en het lijden, dat Hij verduurt om ons te verlossen, voor niets achtend, schrijdt Jesus voort op den weg naar Calvarië; een kleine schare van godvreezende vrouwen vertoont zich aan zijne blikken: »Weent niet over mij,” dus spreekt Hij tot haar, terwijl Hij hare tranen ziet vloeien. Hij schijnt zijn hart geweld aan te doen met er de profetische woorden bij te voegen: »Maar weent over uzelf en over uwe kinderen, want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden?”

Jesus lijdt de vreeselijkste pijnen in al zijne leden; de dood, met de onuitsprekelijke smarten die dezen zullen vergezellen, staat Hem voor den geest, en Hij denkt er slechts aan om de beletselen, die ons kunnen verhinderen aan de vruchten van zijn lijden deelachtig te worden, van ons te verwijderen. Zijn woord, meer medelijdend dan streng, toont ons, hoe zijn hart steeds bezig is met onze belangen. Hij wil niet dat wij weenen over het lijden, dat met dit leven

eindigt, maar Hij wil dat wij weenen over het lijden, hetwelk als straf der zonde eeuwig duurt. Zal het u thans nog moeite kosten, al uw vertrouwen te stellen op het hart van Jesus?

O Jesus, ik zal uwe goddelijke les ter harte nemen; ik zal mij boven het lijden dezer wereld verheffen om met U te weenen over het ongeluk der zielen, voor welke Gij te vergeefs hebt geleden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX. STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Deze val was de smartelijkste; 't was niet zoozeer zwakheid die Jesus deed bezwijken, als wel diepe smart welke zijn heilig hart overstelpte, bij het zien der ontelbare zielen die vrijwillig verloren gaan.

Hoe weinigen beschouwen het allerheiligst Hart van Jesus als het middelpunt, waaromheen zich heel hun natuurlijk en bovennatuurlijk leven beweegt! Toch is het de oor-

sprong dier geheimzinnige heerschappij, welke Jesus Christus rechtens en feitelijk over de wereld uitoefent. Wanneer gij u zwak gevoelt en den val nabij, vlucht dan in het hart van Jesus, dat voor allen open is. Heeft Hij niet gezegd, dat zijn hart het toevluchtsoord zal zijn voor alle armen en ongelukkigen?

Heer Jesus, de beproeving is voor mij noodzakelijk; maar Gij verlaat mij niet. Indien Gij mij verliet, zou uw lijden vruchteloos voor mij zijn, en Gij wilt vóór alles mijn eeuwig heil. Ik zal dus alles wat mij overkomt als een middel gebruiken om mij te heiligen. In plaats van U een offer te weigeren, zal ik het veeleer met de H. Francisca van Chantal betreuren, dat ik niet meer voor U kan doen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Als men bij de ontkleeding van Jesus zijne ontelbare wonden beschouwt, dan is men ge-

neigd zich te verwonderen over het ontzettend lijden dat Hij wilde verduren; doch als men een blik werpt op zijn heilig hart, dan gist men lichtelijk zijne bedoeling: Hij wilde in alle lijden, dat ons kan overkomen, ons voorbeeld zijn en onze troost.

Jesus richt tot mij dezelfde woorden, welke Hij eens tot de zalige Margaretha sprak: »Zie daar het hart, dat de menschen zoozeer bemind heeft» en om uwentwille lijden en vernedering onderging; zult gij niets doen om het te troosten? Ach, nimmer herinner ik mij zonder aandoening deze treffende woorden; zij komen mij voor den geest, als ik veel te lijden heb, en sporen mij aan door versterving mijne kleinmoedigheid te overwinnen. Heb ik niets te lijden, dan word ik ook niets van de liefde gewaar, welke dit goddelijk hart bewijst aan degenen die in zijne smarten deelen.

O Jesus, in navolging van uw hart, het ootmoedigste van alle harten, ruk ik het mijne los van alles wat mij kan verhinderen de ootmoedigheid te beoefenen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nauwelijks aan het kruis verheven, vóór Hij nog aan zijne Moeder, zijne vrienden en aan zich-zelfen denkt, roept Jesus uit: »Vader, vergeef hun... Hoor, hoe ongeduldig zijn hart naar onze zaligheid verlangt! Elk woord is een liefdepijl die de hemelen doordringt. Zijne smarten zijn thans ten toppunt gestegen; Hij klaagt echter niet, als in den hof van Olijven... Hij verontschuldigt de misdaad... Hij verlangt er geen wraak over, maar vergeving, door het bloed dat uit zijne aderen stroomt.

Dit gebed der liefde kan niet zonder uitwerking blijven. Het is alsof Jesus tot zijnen Vader zegt: Het lijden, het kruis, den dood acht ik weinig, wanneer Gij den zondaars maar vergeeft, wanneer hunne zielen maar gered worden. Aldus openbaart zich de grenzenlooze liefde van Jesus' goddelijk Hart; de bittere wateren des lijdens konden hare vlam niet uitblusschen, noch verhinderen dat zij opsteeg tot den troon van God. Deze liefde leeft altijd voor u in het hart van Jesus; stel er gerust al uw vertrouwen op.

Heer Jesus, vergeef mij, zoo dikwijls uw bloed op het altaar vloeit, de zonden welke ik bedreven heb, en laat mij in het uur van mijnen dood de kracht van uw gebed ondervinden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Op het einde van zijn doodstrijd riep Jesus met luide stem: »Vader, in uwe handen beveel ik mijn geest;» Hij neigde vervolgens zijn hoofd en stierf.

Deze woorden, die Jesus zoo luide uitsprak alsof Hij wilde dat ze over de geheele aarde gehoord zouden worden, openbaren ons de geheimen zijns harten: In onzen naam sprekend, zegt Jesus: *Vader*, om ons te herinneren aan onze aanneming tot kinderen, welke Hem zooveel lijden gekost heeft. Hij beveelt den Vader alleen zijne ziel, dewijl Hij zijn *lichaam* voor ons aan lijden en dood heeft overgeleverd. Hij geeft zich *geheel* in de handen zijns Vaders, om ons door deze

akt van volkomene overgeving te doen zien, welke innige gemeenschap zijn bloed tusschen God en ons heeft tot stand gebracht. Zijne liefde was nooit machtiger, dan in het oogenblik waarop Hij onze boeien verbrak. Jesus neigde zijn hoofd vóórdát Hij stierf, om mij op aarde te zoeken en met zijn laatsten blik mij zijn laatsten zegen te schenken.

Heer Jesus, uw stervend hart zucht over den ondergang van zooveel trouwelooze zielen; dat uw laatste zegen mij de genade der volharding verleene.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII. STATIE.

**Het gestorven lichaam van Jesus wordt
van het Kruis afgenomen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Jesus heeft het bloedig doopsel ontvangen, naar hetwelk zijn hart zoo vurig verlangd heeft. Zijn leven is de prijs, waarvoor onze redding gekocht is. Alles is volbracht! Ja, aan de goddelijke gerechtigheid is voldaan; maar de liefde, die thans geheel vrij is in hare werking, heeft voor onze herborene

zielen nieuwe weldaden bereid. Jesus heeft zijn bloed en zijn leven verloren ; wat blijft Hem over ? Een der soldaten nadert het kruis en doorboort met eene lans het hart van Jesus. Een nieuwe genadebron is thans op aarde geopend. Het gewonde hart van Jesus sluit alle christenen in zich, geen enkele uitgezonderd ; het heeft zich verruimd om ons allen in zich te vereenigen. Jesus slaapt den slaap des doods, maar zijn Hart waakt over ons. Maria kende het eerst de onbegrijpelijke liefde zijns harten, doch werd smartelijk getroffen door de laatste wonde, die haren geliefden Zoon werd toegebracht.

Het Hart van Jesus kennen en beminnen, voor de uitbreiding en verheerlijking zijner Kerk op de aarde lijden, de bekeering der zondaren helpen bevorderen, ziedaar de troostvolle taak des christens ; moge zij ook de uwe zijn !

O Jesus, geef dat ik voor U leve en ijverig medewerke tot verheerlijking van uw Hart.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De dood had de ziel van het lichaam gescheiden; maar de godheid van Jesus, die met beide vereenigd bleef, liet zijne liefde op aarde blijven. Weldra verbergt het kille graf den Verlosser voor de oogen der wereld en het schijnt alsof Hij niet meer is; maar deze schijnbare vernietiging dient slechts om zijne liefde des te schitterender te doen uitkomen.

Door de instelling van het allerheiligste Sacrament liet Jesus zijn goddelijken persoon op aarde; en daar onze harten Hem slechts een voorbijgaande woonplaats bieden, maakte Hij van het tabernakel een graf, dat altijd toegankelijk is, en waar zijn hart van liefde brandt en treurt over de lauwheid waarmede ik aan die liefde beantwoord. Daar wacht Hij op mij met het vurigst verlangen en met een geduld, dat nooit wordt uitgeput. Zelfs mijn dralen maakt, dat Hij mij nog dringender uitnoodigt en mij met genaden overlaadt. Geheel voor Jesus leven, de verheerlijking van zijn Hart op aarde bevorderen, dit zij mijn eenig streven, mijn eenig geluk.

O God, verleen mij in uwe barmhartigheid de daartoe noodige genade.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O Hart van mijn oppersten Koning, met tal van boosheden op aarde omgeven blijft Gij in ons midden in het Sacrament uwer liefde, in weerwil van de beleedigingen van den kant uwer vijanden, in weerwil van de onverschiligheid van den kant uwer vrienden. Gij hoopt op deze wijze onze harten te winnen en door de genade daarin te heerschen. Ik zal uwe hoop niet beschamen : heersch voor altijd in mijn hart.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H. den Paus.

VIERDE OEFENING.

De liefde en barmhartigheid van Jesus.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O Jesus, Gij hebt tot allen zonder onderscheid de troostvolle woorden gesproken: »komt allen tot Mij, die in druk en lijden zijt, en Ik zal u verkwikken." Uw lijden is een boek, waarin ieder deze woorden kan lezen, geschreven met uw bloed. Van Calvarië klinken ze ons tegen deze treffende woorden, uit uw geopend hart, dat ze ons voortdurend herhaalt... Zie, ik werp mij met Maria voor U neder, om uwe smarten te vereeren en uwe schreden te volgen tot op de kruin des bergs, waarop het altaar van uw bloedig offer zich verhief. Ik smEEK U, mij de geheimen des kruizes te verklaren, mij de verdiensten er van toe te voegen, en niet toe te laten dat ik den Calvarieberg verlaat, zonder in mijn geheugen de gedachtenis aan uw lijden

gegrift en mijn hart met liefde en dankbaarheid jegens U vervuld te hebben.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nauwelijks voor den rechter gebracht, ziet Jesus zich tot den kruisdood veroordeeld. Is dit geen duidelijk bewijs, dat zijne veroordeeling slechts het gevolg is van eene lang te voren overlegde samenzwering tegen zijn leven? Zijn vlekkeloos leven hinderde zijne vijanden en veroordeelde hun boosaardig gedrag. Zij dachten er niet aan dat zijn hart, reeds door de liefde gekruisigd, niets meer te lijden had van hun onverzoenlijken haat. Niets kon zijne begeerte weerhouden om te lijden en te sterven voor degenen, die zich zoo misdadig jegens Hem gedroegen.

Gelijk God heeft toegelaten dat zijn welbeminde Zoon behandeld werd, zoo laat Hij ook toe, dat zij behandeld worden die Hem beminnen en arm en veracht willen zijn met Jesus Christus. God vergeldt de uitverkorenen, zegt de H. Theresia, de goede werken welke zij verrichten daardoor, dat Hij hun kwellingen overzendt. De kwellingen en het lij-

den moeten dus wel voordeelig zijn voor de ziel, dewijl God ze gebruikt om haar zijne liefde te bewijzen.

Heer Jesus, maak mij uwe liefde waardig... Hoeveel het mij ook kosten moge om ze te verwerven, het zal altijd nog weinig zijn, dewijl ik door de liefde met U word vereenigd.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

»Beschouw Jesus met het kruis beladen, en gij kunt niet meer aan zijne liefde twijfelen ;» want zijn kruis en zijne wonden verkondigen luide de grootheid dezer liefde.

Zwakheid en zelfzucht doen mij dikwijls de oogen afwenden van het kruis, ten einde ze te vestigen op mijn eigen lijden, te weinig overtuigd als ik ben, dat het een groot ongeluk is, als men in deze wereld niets heeft te lijden. Onze goddelijke Verlosser zeide eens tot de H. Theresia: »Hoe meer men door mijn Vader bemind wordt, des te meer krui-

zen ontvangt men... Niets komt van deze goddelijke hand, dat niet tot nut strekt aan de zielen die Hem vreczen. Denken dat men God kan beminnen zonder te lijden, is een dwaling. God dienen wil niet zeggen, voortdurend getroost te worden, maar Hem zonder troost te beminnen."

O Jesus, de ziel, die U bemint, is rijkelijk beloond, al ontvangt zij ook geen andere gave dan het vermogen om ter uwer verheerlijking veel te lijden. Geef, dat ik dit moge besefsen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hoe smartelijk moet de last des kruizes voor Jesus geweest zijn, dat Hij van zwakheid op den weg naar Calvarië ter aarde nederviel!

In alle omstandigheden van zijn bitter lijden schijnt Jesus mij toe te roepen: Zóó heb Ik u bemind. Het kruis, dat mij zijne liefde zoo

luide verkondigt, is tevens voor mij het geschiktste middel om zijne liefde in mijn hart te bewaren. De goedheid van Jesus beproeft echter mijne liefde niet zoozeer door het lijden zelf als wel door de bereidvaardigheid, waarmede ik er mij aan onderwerp. Met deze bereidvaardigheid is Hij reeds tevreden. Wat mij betreft, ik zal er niet mede tevreden zijn mij in lichte dingen aan den wil van God te onderwerpen, ook in moeilijke dingen zal ik zulks doen, wanneer zijne eer het vordert.

Heer Jesus, naar uw voorbeeld lijden de heiligen op aarde met liefde. Wat is meer waard, dan nu reeds de zekerheid te bezitten van aan U te behagen? Geef mij met het kruis tegelijkertijd geduld, ootmoedigheid en liefde, opdat mijn hart U beminne gelijk de heiligen in den hemel U op aarde bemind hebben.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria beschouwt haren Zoon als offer voor onze zonden; zijn aanblik is voor haar een myrrhe-kruid, dat haar hart met bitterheid vervult. Wetend, dat Hij voor ons lijdt, onderwerpt ze zich. Beiden ontmoeten elkander in eene gemeenschappelijke behartiging van de eer van God en de zaligheid onzer zielen. Zonder eenige klacht te uiten over al hetgeen geschiedt, vereenigt Maria zich op het innigste met de gesteltenis van haren Zoon. Draagt Hij het kruis op zijne schouders, zij draagt het in haar hart. Hoe kunt gij zoo begeerig verlangen naar troost, als gij uwe oogen vestigt op de droevige ontmoeting van Jesus en Maria?

Ben ik steeds met hart en ziel aan Gods wil onderworpen? Is Jesus Christus de ziel mijner gedachten, mijner gevoelens, mijner oogmerken, mijner handelingen, van geheel mijn leven? ... Indien dit niet het geval is en er nog oogenblikken zijn, waarin de liefde tot Jesus Christus niet de drijfveer is mijner handelingen, dan is deze liefde in mij nog zeer onvolkomen en ben ik nog ver verwijderd van de gesteltenis van Maria.

Heer Jesus, schenk mij uwe liefde, al moet ik ze ook trapsgewijze door lijden verwerven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer
O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

**Simon wordt gedwongen, het Kruis van
Jesus te dragen.**

Wij aanbidden U, Christus en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

't Was niet alleen om Hem behulpzaam
te zijn in het dragen van het kruis, dat onze
goddelijke Verlosser Simon in zijne nabijheid
liet komen; Hij wilde hem ook den invloed
eener machtige en voor zijne zaligheid be-
slissende genade doen gevoelen.

Als de H. Franciscus van Assisië op zeke-
ren dag niets te lijden had, vreesde hij dat
God hem vergat. Ach, wanneer dusdanige
vrees mijn hart vervulde, zou ik geen ver-
moeienis, noch arbeid, noch lijden duchten;
ik zou het beminnen. 't Is echter niet aldus:
de vernedering des kruizes doet mij beven;
en dewijl ik mij te zeer door natuurlijke ge-
waarwordingen laat medeslepen, verhef ik
mijn hart niet tot Jesus Christus, die mij
met de genade tevens de verdienste van het
lijden wil schenken, dat ik met overgeving
verdraag. Men moet zelfs de vrees niet vree-
zen, zegt de H. Franciscus van Sales; God
is de beste aller meesters.

Heer Jesus, ontsteek mijn hart door het
vuur uwer goddelijke liefde, want deze alleen

geeft eenige waarde aan de verstervingen, welke ik om uwentwille verricht.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hoe troostelijk was het voor Veronica, dat zij den Zaligmaker op het einde zijns levens een dienst kon bewijzen en een daad van geloof en van liefde kon verrichten, welke Hij diep in zijn hart heeft gegrift! Met wonderbare teederheid des harten schonk onze goddelijke Heiland haar daarvoor zijn afbeeldsel, het zichtbaar teeken zijner blijvende erkentelijkheid.

Het eerste uitwewksel der liefde van Jesus is, dat zij ons een groot verlangen naar de volmaaktheid inboezemt: men wil gelijk zijn aan dengene dien men bemint. 't Is niet genoeg christen te zijn, men moet ook goede werken verrichten. »Wat mij verontrust, zegt de H. Theresia, is niet hetgeen ik doe of lijden, maar dat ik aarzel het te doen of te lijden.» Had de heilige Veronica gearzeld

den Heer dezen liefdedienst te bewijzen, zou zij dan wel het afdruksel van zijn goddelijk aanschijn en de met dit kostbaar geschenk verbondene genade deelachtig zijn geworden?

Heer Jesus, met diepen eerbied aanbid ik uwe smarten; schenk mij een vurig verlangen U ijverig te dienen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Aan de stadspoort gekomen, schijnt Jesus bij de gedachte, dat Hij de misdadige stad voor altijd gaat verlaten, van droefheid te sidderen; Hij bezwijkt en valt opnieuw. 't Is het laatste afscheid des Verlossers van zijn volk, dat Hij niet zal wederzien vóór den dag, waarop Hij met macht en heerlijkheid verschijnen zal, om te oordeelen de levenden en de dooden.

Jesus verlangt op den Calvarieberg aan te komen, wijl de liefde Hem dringt om voor ons te sterven; maar Hij verlaat Jeruzalem

met smart, om de onboetvaardigheid dezer ondankbare stad. Zijn val is de laatste poging zijns harten, ten einde zijn volk tot berouw te bewegen. Hij deinst voor geene smart, voor geene versmaadheid terug, om aan hen de vrijheid te geven die Hem de vrijheid ontnomen hebben, om het eeuwige leven te schenken aan degenen die Hem tot den schandelijksten dood veroordeelen. Niet ééne ziel is er, wier heil Hij niet allervurigst verlangt. Besef ik, hoe dierbaar Hem de mijne is? De genaden, die ik reeds heb ontvangen, ontnemen mij allen twijfel aan zijne goedheid.

O Jesus, bewaar mij voor het ongeluk, dat ik U ooit uit mijn hart verwijdere.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus verlaat Jeruzalem, het hart van droefheid overstelpt over de ondankbaarheid van het joodsche volk. Hij slaat een blik vol liefde op de godvreezende vrouwen, die door

hare tranen zich openlijk tegen zijn dood verzetten, haar tevens onderrichtend dat er nog een betreuenswaardiger ongeluk is dan zijn lijden.

Bedroef u over niets anders dan over de zonde, die eene beleediging is van God. Geef aan de inspraken der genade gehoor, gelijk deze heilige vrouwen luisteren naar de woorden van Jesus Christus. Die inspraken zijn vlammen, welke uit het hart van Jesus opstijgen om uwe onvolmaaktheden te verteren. Onderwerp u aan den wil van God, en laat u leiden door den geestelijken leidsman, door wiens mond Jesus Christus zelf tot u spreekt. Zendt Hij u kwellingen toe, neem ze met ootmoed en onderwerping aan, zonder ongeduldig of moedeloos te worden.

O mijn God, ik onderwerp mij geheel aan uwen heiligen wil, want dan alleen kan ik zeggen dat ik U bemin, wanneer mijn wil zich geheel aan den uwen onderwerpt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De liefde voerde Jesus tot op den top van Calvarië, waar Hij van krachten uitgeput ter aarde nederviel. De liefde alleen behield Hem in 't leven.

De liefde is de ziel van het hart des christens. Alles wat uit liefde geschiedt, is liefde, zegt de H. Franciscus van Sales: De arbeid, de versterving, het lijden, de dood zelfs is liefde, wanneer wij er ons met liefde aan onderwerpen. De liefde alleen verheft ons boven de beproevingen des levens. Kan ik het lijden van Jesus gedenken en nog aarzelen Hem mijne liefde te betuigen? En kan ik ook niet begrijpen, hoezeer Hij mij bemint, ik begrijp toch dat ik Hem noodzakelijk beminnen moet en dikwijls eene akte van liefde tot Hem moet verwekken.

Mocht ik bekoord worden, o Heer, om over het lijden des levens te klagen, dan zal ik, mijn lijden met het uwe vergelijkend, er mij ondanks mijne zwakheid bereidvaardig aan onderwerpen, overtuigd als ik ben dat Gij, die zooveel gedaan hebt om mij uwe liefde te bewijzen, mij de genade niet zult weigeren U wederkeerig mijne liefde te betoonen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De beulen rukken Jesus het kleed van zijn lichaam; het is geheel doorweekt van het bloed, dat uit de wonden stroomt, welke Hij in de geeseling en kroning met doornen heeft ontvangen... Zijn misvormd gelaat toont aan alle menschen den Verlosser der wereld.

Mijne natuur siddert bij het zien van zoo veel lijden, en ik heb den moed niet met den Apostel te spreken: »Laat ons gaan en met Hem sterven"; maar de goede Jesus weet in zijne barmhartigheid alles wat ons wedervaart zóó te schikken, dat het tot ons heil dient. Dengenen, die God beminnen, werkt alles mede ten goede. Tot in de offers, die Hij van mij vraagt, schenkt Hij mij eene aan die offers geëvenredigde genade, opdat mijne liefde tot Hem volkomen worde.

Indien mijne liefde tot U, o mijn Jesus, niet groot genoeg is om naar de kroon der martelaren te verlangen, schenk mij dan ten minste de genade, dat ik geheel voor U leve, dat ik weene over mijne zonden, voor welke

uw bloed zoo overvloedig gestroomd heeft, en dat ik mij diep vernedere bij de gedachte, nog niet tot bloedens toe tegen de zonde te hebben gestreden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Toen Jesus aan het kruis was vastgenageld, werd dit in de hoogte geheven . . . Het aanbiddenswaardig hoofd van het goddelijk slachtoffer verhief zich hoog boven de menigte, opdat zijn blik naar alle zijden vergeving en barmhartigheid verkondigen zou. »Waarheen, vraagt de H. Ambrosius, is de barmhartigheid Gods niet doorgedrongen» met den blik en het bloed van Jesus Christus? Waar ter wereld heeft zij niet den vrede en de liefde willen brengen?

Het kruis is het geheimzinnig altaar, waarop de slachtoffers der goddelijke liefde zich offeren. Wat is meer in staat om ons tot liefde te bewegen dan de blik op een stervenden God? Kunt gij vergeten, dat er tus-

schen de hel en uwe ziel een Middelaar is, met wien gij door zoo sterke banden verbonden zijt, dat alleen uw wil in staat is ze te verbreken? Indien gij wilt, is niets in de wereld bij machte u te scheiden van de liefde tot Jesus Christus. Zeg en herhaal: Jesus bemint mij, ondanks de nagels waarmede mijne zonden zijne handen en voeten doorboren. Hij bemint mij altijd; zou ik Hem niet altijd beminnen? Bid vurig om de genade, de banden, door welke gij aan zijnen dienst zijt gebonden, tot het einde uws levens in eere te houden.

O Jesus, Gij staat mij toe op U te vertrouwen; vervul mijn hart met liefde en dankbaarheid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het treffendst oogenblik des lijdens is nu gekomen. Niet van lijden verzadigd, sterft Jesus voor ons. Beschouw zijne wonden en werp een blik in de peillooze diepte van Gods

barmhartigheid. De liefde van een God, die zich voor onze zonden aan het kruis heeft geofferd, zal voor ons verstand altijd een ondoorgrondelijk geheim blijven.

Deze liefde betrachtend, die de oorzaak van zulk een offer geweest is, ontwellen tranen aan mijne oogen en mijne gedachten worden gebed!... Meet zoo gij kunt, de hoogte en de diepte, de lengte en de breedte van deze liefde. Niets beweegt mij meer, om door offering van mij-zelfen in het offer van Jesus te deelen, dan deze liefde. »Al leefde ik tot het einde der wereld, zegt de H. Franciscus, zou de gedachte aan een uit liefde tot mij gekruisigden God voldoende zijn mij bezig te houden.» Dit gevoelende deelend, draag ik al mijne handelingen aan Jesus op en neem mij vastelijk voor, nooit iets te doen wat zijne liefde onwaardig is.

Niet tevreden, o Heer, mij met uw liefde te voorkomen, U-zelfen voor mij aan het kruis te offeren, is uw hart zonder ophouden voor mijne zaligheid bezorgd. Maak, dat ik U wederkeerig beminne uit al mijne krachten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

»Onze verlossing is overvloedig», zegt de H. Bernardus, »want Jesus Christus heeft zijn bloed uit de vijf wonden zijn lichaams in overvloed vergoten, terwijl één druppel voldoende ware geweest om het geheele menschelijk geslacht te verlossen. Hij heeft het echter kwistig vergoten, om ons de grootheid zijner liefde te toonen.» De liefde heeft het hart van Jesus geopend. De laatste bloeddroppels, die op zoo wonderbare wijze uit dat heilig hart vloeiden, toonen ons de overmaat zijner onbegrijpelijke liefde. Maria, die van alles getuige was, zag dat de zijde van Jesus met eene lans werd doorstoken, welke als een zwaard van droefheid haar hart doorboorde. Zij stierf niet, wijl God haar in het leven hield, opdat zij de steun der ontkiemende Kerk zoude worden, en opdat alle bedrukten in haar hart een veilig toevluchts-oord zouden vinden.

Heb ik een kinderlijke liefde tot Maria? Vereer ik haar op eene wijze, die aan hare liefde jegens mij beantwoordt? Zij heeft alle aanspraak op de liefde mijns harten.

O mijn God, ik dank U, dat Gij mij als kind der katholieke Kerk hebt doen geboren worden, maar nog meer, dat Gij mij den naam gegeven hebt van kind van Maria.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost heb.

't Was nacht, toen Jesus begraven werd. Nadat zijne vrienden het lichaam met kostbare specerijen gebalsemd hadden, droegen zij het in een nieuw graf en wentelden een zwaren steen voor den ingang.

Thans is voor Jesus het uur geslagen der diepste vernedering, wijl Hij zich in een toestand bevindt alsof Hij niet meer is, en tevens het uur waarin zijne liefde zich het heerlijkst openbaart, wijl het graf ons zijne voortdurende tegenwoordigheid op aarde verkondigt. Het graf en het tabernakel raken elkander; het lichaam van Jesus zal in heerlijkheid verrijzen, en het zal op wonderbare wijze vernietigd worden in de Eucharistie. Nergens toont de Zaligmaker zich meer toe-

gankelijk, meer teeder. Treed in de gevoelens van Jesus, die tot u afdaalt, wijl de liefde naar vereeniging streeft en Hij u niet te vergeefs wil laten zuchten naar den hemel. Zeg zonder ophouden tot Hem, met den blik naar het tabernakel gericht :

Ja, Heer, ik bemin U en ik zal U voortdurend beminnen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O Jesus, 't is mij niet mogelijk, de liefde te begrijpen die Gij mij in uw lijden betoond hebt; doch ik zal met mijne gedachten en met mijn hart steeds aan den voet des kruizes blijven . . . Dat uw bloed, dat de tranen uwer Moeder vloeien op mijne ziel, op hen die mij dierbaar zijn, en op degenen die ik door den dood heb verloren. Dat uwe heilige Kerk, dat de zondaars, inzonderheid de stervenden, en dat allen, die voor mij bidden of zich in mijne gebeden hebben aanbevolen, de werkdadige kracht van uw bloed ondervinden. O Jesus, na de grootheid uwer liefde en de barmhartigheid uws harten te hebben overwogen, ga ik niet van hier, vóór Gij mij de bekeering van ééne ziel heb toegestaan Vergeet degene niet, welke ik U bijzonder aanbeveel.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

VIJFDE OEFENING.

De offers van Jesus en Maria.

Gebod van voorbereiding.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer Jesus, mijne zaligheid is van zoo groot belang, dat Gij niet geaarzeld hebt er alles voor op te offeren. Gij hebt niet alleen uwe gebeden en uwe tranen, maar ook uw arbeid gedurende drieëndertig jaren, uw bloed en uw leven er voor ten offer gebracht. De heerlijkheid des hemels verlatend, hebt Gij den strijd aangegord tegen de vijanden mijner zaligheid. Uw bloed was de prijs en tegelijk het teeken der overwinning. En ik zou willen, dat de hemel mij niets kostte!... Leer mij, o Jesus, terwijl ik U tot op Calvarië volg, U dank zeggen voor de folteringen, welke Gij voor mijn zaligheid hebt willen ondergaan, en geef, dat ik bij den aanblik uwer smarten mijnen moed opwekke om ijverig voor mijne zaligheid te werken.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruisde wereld
verlost hebt.

Jesus brengt voor de verschillende gerechts-
hoven, voor welke Hij beurtelings gevoerd
wordt, het offer zijner eer. Tegenover de
lasterlijke beschuldigingen, die tegen Hem
worden ingebracht, stelt Hij, terwijl Hij het
diepste stilzwijgen bewaart, de waarde en
den glans zijner deugden. Hij laat zich be-
schuldigen en staat daar als slachtoffer voor
de oogen zijner vijanden! Na zich in den
hof van Olijven aan de gerechtigheid zijns
Vaders te hebben overgegeven, onderwerpt
Hij zich om onzentwille aan al hare streng-
heid, ten einde het recht te verkrijgen barm-
hartig te kunnen zijn jegens ons. Zijne ver-
oordeeling is onze vrijspraak.

Wanneer ik zie, dat Jesus reeds bij het
begin zijns lijdens uiterlijk verzaakt wat de
wereld hoogacht, begrijp ik wat ik te houden
heb van de meening der menschen. Ik moet
er niet aan hechten en niets doen of laten
om de gunst der menschen te winnen of
groot te zijn in hunne oogen; hunne oor-
deelen moet ik aan God overlaten en zelf
niemand oordeelen.

Heer Jesus, geef, dat ik ootmoedig van harte ben en laat niet toe, dat ik iets zeg of doe om de achting der menschen te verwerven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus brengt het offer van zijn goeden naam, terwijl Hij het kruis door de straten van Jerusalem draagt; het doodvonnis, dat over Hem is uitgesproken, wordt openlijk bekend en Hij draagt er de schande van in de oogen van allen.

Het dragen van het kruis gaat noodzakelijk gepaard met lijden. Degene, zegt de H. Leo, die zich beijvert den weg van ootmoed en geduld te bewandelen, een weg die altijd eenige droefheid veroorzaakt en eenigszins afmat, komt door Jesus tot Jesus. Op dien weg gaat Jesus ons voor; Maria volgt en noodigt ons uit de moeielijkheden er van niet door een smadelijke vlucht te ontwijken, maar door geduld te overwinnen. Ondervindt gij moeielijkheden, of wordt gij bekoord om

terug te keeren, zeg dan tot Jesus: Niets, o Heer, zal mij scheiden van U! En ziet gij met leede oogen het verlies van de vreugden der wereld, zeg dan: Mijne liefde is gekruisigd.

O, mijn God, meer dan ooit verzaak ik thans aan alles wat mij van uwen dienst en van het lijden van Jesus kan scheiden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder
het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Eenige schreden van het rechthuis verwijderd, brengt Jesus schijnbaar het offer van zijn goddelijke macht. Hij, die de elementen, die de geheele natuur gebiedt, is als machteloos, niet in staat om alleen op te staan.

Beschouw uwen Verlosser in dezen toestand; bedenk, dat Hij de wereld niet in de eerste plaats door schitterende daden, maar door lijden en vernedering verlost heeft. Kunt gij niet veel voor Hem doen, gij kunt toch lijden. De genade, die het lijden verdienste-lijk maakt, heeft meer zielen geheiligd, dan

de genade, die ons tot het verrichten van vele uiterlijke goede werken opwekt. Men moet deze niet verzuimen, maar er zich ook niet over verontrusten, als onze pogingen, door omstandigheden die van onzen wil onafhankelijk zijn, vrijdeld of met geen goeden uitslag bekroond worden.

Heer Jesus, aanhoudend lijden drukt mij neder en ontnemt mij de kracht om voor U te werken; geef dat ik het met vreugde draag en mij niet late ontmoedigen door de gedachte, dat ik niets voor U kan doen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zonder eenige zwakheid te toonen, nadert Maria haren met bloed bedekten en van krachten uitgeputten Zoon. Sterk door het geloof en door de gehoorzaamheid, zou zij, indien zulks noodig geweest ware, den Zaligmaker met eigen hand grootmoedig den Calvarieberg hebben opgeleid... Haar hart was geofferd... De ijver voor de eer van God en het heil onzer zielen hield haar al-

leen bezig. In naam van alle christenen volgt zij Jesus, op den weg des heils.

Deze gesteltenis van Maria moet edelmoe-
dige gevoelens in mij opwekken. Dagelijks
gaan tallooze zielen onder mijne oogen haar
eeuwig verderf te gemoet. Jesus bemint ze;
Hij is voor de zaligheid dier zielen gestor-
ven; wat doe ik om te beletten, dat zij niet
in den afgrond nederstorten? Waar is mijne
liefde? Waar is mijn ijver?

O Maria, laat een dier tranen van droef-
heid en liefde, welke gij bij uwe ontmoeting
van Jesus gestort hebt, op deze zielen val-
len. O bedrukte Moeder, door uwe tranen,
die zooveel vermogen op het hart van uw
goddelijken Zoon, red de zielen der zondaars,
inzonderheid van hen die mij het meeste
belang inboezemen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van
Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de we-
reld verlost hebt.

Van krachten uitgeput, wordt Jesus, ver-
laten van zijnen Vader, door allen verstoo-

ten. Welk een toestand! Er blijft Hem in de oogen van allen niets anders over dan het kruis en de dood. Daar de natuur niet sterk genoeg is om het kruis alleen te dragen, komen de beulen aan de zwakheid van Jesus te gemoet. Zij willen, dat Hij levend op den Calvarieberg zal aankomen en dwingen daarom een vreemdeling, Simon van Cyrene, Hem het Kruis te helpen dragen.

Er zijn oogenblikken in het leven, waarin wij van allen verlaten zijn, waarin God zelf ons schijnt te verlaten. Dan moeten wij onzen blik op Jesus vestigen, die door iedereen verstooten is, en ons hart zal van een innig medelijden met zijne smarten doordrongen en met zoete hoop vervuld worden. Volg Jesus van nabij, en gij zult u gelukkig achten het kruis met Hem te mogen dragen. Wend uwe blikken van uw eigen lijden af om ze op het lijden van Jesus te vestigen. Dan zult gij hoe langer hoe meer inzien dat Jesus u liefheeft, en gij zult het kruis en de vernedering hoog-schatten.

O Jesus, de liefde uws harten maakt mij ieder kruis licht.

Onze Vader. Wees Gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Eene godvreezende vrouw, alle moeielijkheden trotseerend, en alleen van verlangen bezielde den Zaligmaker eenige verlichting te verschaffen, waagde het Hem een sluier aan te bieden om daarmede zijn besmeurd aangezicht af te drogen. Daarna verdween zij onder de menigte.

Vergeet de les niet, die deze Vrouw u geeft; vrees niet te worden aangezien voor hetgeen gij werkelijk zijt; ontveins nimmer uit menschelijk opzicht uwe gehechtheid aan de Kerk en aan den dienst van God. Bewonder vervolgens de zelfverloochening en de teederheid van Jesus. Hij neemt een liefdedienst aan om eene heldhaftige ziel te troosten; zijn verlangen evenwel om te lijden is zoo groot, dat Hij een werkelijke verlichting versmaadt. Hij versmaadt alles wat zijn lijden kan verminderen. Neem deze twee regels tot richtsnoer van uw gedrag: Leg u ijverig toe op de werken van naastenliefde; maar laat het ook aan anderen over zich daarvan te kwijten, vooral dan, wanneer aan het goede werk een zeker genot is verbonden.

O Jesus, bewaar mij voor ongevoeligheid en onverschilligheid in uwen dienst.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

**Jesus valt voor den tweeden keer onder
zijn Kruis.**

Wij aanbidten U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Geen offer valt Jesus te zwaar, wanneer het kan dienen om ons te onderrichten en te troosten. Hij wil ons toonen, dat de moedeloosheid menigmaal oorzaak is van een betreurenswaardigen val. Degene valt licht, die zonder moed en zonder liefde voortgaat. Eene vreesachtige ziel is den ondergang nabij, wijl zij zich geen moeite genoeg geeft om de bekoring te overwinnen.

Inderdaad, door mijne nalatigheid in het bestrijden der bekoringen kom ik tot onverschilligheid, door onverschilligheid tot traagheid. Ach, hoe langzaam is mijn gang, wanneer ik mij-zelfen moet overwinnen! Mijne eigenliefde wil van geene opoffering weten, zij deinst voor de geringste terug. Ik heb nog niet begrepen, dat gebrek aan ootmoed de oorzaak is van mijn herhaaldelijk vallen.

Ik moet mij hierover niet ontrusten, maar mij inniger overtuigd houden dat ik groote behoefte heb aan het gebed en aan het vertrouwen op de verdiensten mijns Verlossers.

O Jesus, beur mij op, want zonder uwe hulp kan ik niet staande blijven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Wie hoort niet gaarne in zijn lijden een woord van deelneming? Jesus wijst echter alle, ook uitwendige, betuigingen van deelname af; Hij wil lijden zonder eenigen troost, om door zijn voorbeeld degenen te bemoedigen die lijden, van allen troost beroofd.

Geen offer, wat ons nuttig kon zijn, werd door Jesus vergeten; aan geen bewijs van liefde liet Hij het, tot onzen troost, ontbreken. Slechts daardoor kan ik Hem mijne dankbaarheid in genoegzame mate betoonen, dat ik aan de genaden, welke ik ontvang, getrouwelijk beantwoord. Hij vraagt niets meer van mij, maar ook niets minder. Ik moet geheel mijn leven aan zijne liefde wij-

den en een medelijdende liefde jegens den naaste aan den dag leggen, die de voorname drijfveer was van al zijne handelingen. Doe ik dit? Zoo niet, dan moet ik het voornemen maken mij ernstig te beteren.

Heer Jesus, schenk mij een ware, werkzame en in hare bedoeling zuivere liefde tot de naaste.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig-Kruis de wereld verlost hebt.

Op den Calvarieberg aangekomen, valt Jesus ter aarde. Deze val schijnt het einde van zijn werkzaam leven te zijn. Geheel overgegeven in de handen der beulen, zal het goddelijk Slachtoffer er zich van dit oogenblik af slechts toe bepalen om alles te lijden wat hunne wreedheid zal verzinnen. Ach, onze goddelijke Verlosser wist het, wat het is tot werkeloosheid gedwongen te zijn, en Hij wilde, door zich ook hieraan te onderwerpen, ons in een nieuw offer een laatste onderrichting geven.

Zal ik mij voortaan, als ik door een ziekte, van mijne gezondheid, mijne krachten en mijne beweging beroofd word, nog beklagen en het betreuren, dat ik tot werkeloosheid ben veroordeeld? Tot hoeveel goeds en verdienstelijks kan ik ze benuttigen? En hoeveel oefeningen van deugd zullen mijn lijden bekronen, wanneer ik het gaarne draag met onderwerping aan Gods wil? In zijne oogen is de beste dag niet die, waarop men, veel gedaan heeft, maar die, waarop men in volkomen gelijkvormigheid met Jesus Christus, veel geleden heeft. Hierdoor zal ik veel zekerder tot volmaaktheid komen dan door het verrichten van alle goede werken, die de verbeelding mij voorspiegelt.

O mijn God, hetzij ik arbeide of lijde, ik zal altijd uwe eer zoeken te bevorderen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd
en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Hier brengt Jesus al de schoonheid en
ongeschondenheid zijner menschelijke natuur

ten offer. Van den voetzool tot aan het hoofd is Hij met wonden bedekt.

In geen enkele omstandigheid van zijn lijden toont Jesus mij duidelijker, in welk een treurigen staat de zonde mijne ziel brengt. God, die zelfs zijn eenigen Zoon, het evenbeeld zijns wezens, niet gespaard heeft, zal ook mij niet vrijwaren van beproevingen en lijden. De kwellingen, die mij treffen, zijn niet zoozeer pijlen van Gods gramschap als wel bewijzen van Gods liefde: zij bieden mij gelegenheid om verdiensten te verzamelen en voor de gestrengheden der boetpleging, waaraan ik den moed niet heb mij te onderwerpen, eenige vergoeding te geven. 't Is dus een bijzondere genade, met Jesus te lijden.

O Jesus, bewaar mij voor de zonde, die U van uwe kleederen beroofde, en geef dat ik voortaan een rein en vlekkeloos leven leide en in eenvoud des harten U diene.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Aanbid Jesus, tusschen hemel en aarde aan

het Kruis hangend, door geen anderen band meer aan de wereld gebonden dan door het lijden, en dit lijden verdurend zonder eenigen troost van den hemel te ontvangen. Zijn toestand is gansch en al offer!

Schijnt uw leven u niets anders toe dan een voortdurend offer, bedenk dan wel dat het op deze wijze geheel in overeenstemming is met den geest van Jesus Christus, die op aarde gekomen is om offer te zijn geheel zijn leven lang. De christen moet het afbeeldsel zijn van Jesus Christus. Verlies deze gedachte niet uit het oog, wanneer gij door lijden bezocht wordt; zij zal u behulpzaam zijn om alles, wat God tot het einde uws levens over u beschikken zal, kalm en rustig af te wachten.

O Jesus, ik aanbid U op uw bed van smarte, dat ik tot nu toe wellicht met onverschilligheid beschouwd heb, en ik smEEK U om de genade mij den geest des offers te verleen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Alle offers brengt Jesus met het offer zijns levens ten einde. Op het door zijnen Vader vastgestelde uur sterft Hij, badend in zijn bloed, uit liefde tot ons en uit gehoorzaamheid jegens zijnen Vader vergoten, en van versmaadheden en smarten verzadigd.

Niets is grooter in het offer van Jesus dan zijn laatste snik. In het oogenblik, waarop Hij den geest gaf en tegelijk het offer zijns levens voltooide, hield de oude wet open gingen de beloften des Nieuwen Verbonds in vervulling. 't Is nu aan u om den dood van Jesus door eene volkomene toewijding aan Hem te vereeren. Vrees niet, de merkteekenen zijner nagels en doornen te dragen. Vrees niet, den gekruisigden Jesus te omhelzen. Druk Hem aan uw hart; vereenig u met zijne smarten, en gij zult moed en sterkte vinden in den strijd des levens. Dood uwe zinnen, gelijk Hij zijn vleesch gedood heeft. Wapenen wij ons, zegt de H. Petrus, met de gedachte aan zijnen dood, om de zonde te wederstaan en de vrijwillige onvolmaakt-heden te vermijden.

O Jesus, Gij doet mij in uwe smarten deelen; laat niet toe dat ik van U gescheiden worde in het uur van mijnen dood.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van
het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Misgun Maria den smartvollen troost niet,
het ijsskoude lichaam van Jesus in hare ar-
men te sluiten. Denk, welk een innigen band
de natuur tusschen moeder en kind gelegd
heeft, en gij zult u eenig begrip kunnen maken
van de smarten, die Maria vervulden, toen
deze band werd verbroken. Met wonderbare
gelatenheid verduurde zij deze beproeving,
die haar harder was dan de dood. Met een
van droefheid verscheurd hart offert zij haar
vurig verlangen, om zich met haren Zoon
te vereenigen, op aan den wil van God, die
haar nog op aarde terughield.

Ziedaar het voorbeeld, waarop ik mijne
blikken moet vestigen, wanneer ik door kruis
en lijden bezocht word, en mijn hart, bij de
verlatenheid waarin het zich bevindt, door
onrust wordt bewogen, wijl het zich niet
grootmoedig en gewillig aan den wil van
God onderwerpt.

Heer Jesus, terwijl ik U met de gedachten
en met het hart, evenals uwe allerheiligste
Moeder, in de zalige eeuwigheid volg, bid

ik U, neem mijne ziel genadig aan in het uur van mijnen dood.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zoodra het lichaam van Jesus in het graf was neêrgelegd, werd het hart van Maria met een gevoel van onbeschrijfelijke smart, die grooter was dan al hare andere smarten, overstelpt: het gevoel namelijk, dat zij nu geheel van haren Zoon was gescheiden. Zij moest als geweld gebruiken, tegen zich zelve, ten einde den laatsten wil haars Zoons te volbrengen, volgens welken zij den H. Johannes in plaats van Jesus voortaan als kind moest beschouwen.

't Is er ver af, dat ik bij smartelijke scheidingen van dierbare personen, die mijn hart met diepe droefheid vervullen, den vrede, de gelatenheid en de sterkte van Maria bezit. Voor het lijden van Jesus ongevoelig, ten opzichte mijner plichten en voor alles wat

mijne droefheid niet voedt onverschillig, ben ik nauwelijks in staat mijne gedachten tot God te verheffen. Dit gevolg mijner smart is een bewijs, dat ik nog ver verwijderd ben van den offergeest van Maria. In plaats van mij geheel en onvoorwaardelijk aan Gods wil over te geven, doe ik het misschien slechts uit nood, of althans zonder liefde. Toch is het de liefde alleen die het offer, dat ik brengen moest, kan verlichten.

O Jesus, o Maria, den bitteren kelk, die mij wordt aangeboden, aan mijne lippen brengend, vraag ik U slechts om de genade, grootmoedig met U te kunnen lijden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer Jesus, nooit kan ik genoeg overwegen wat Gij voor mijne zaligheid gedaan hebt. Uwe groote barmhartigheid vervult mijn hart met levendige dankbaarheid. Geef echter, bid ik U, dat de beschouwing van uw lijden niet zonder vrucht zij voor mijne ziel. Geef, dat ik mijne oogen steeds met liefde op U, mijn gekruisigden Jesus, vestige, U navolge en door geduld en moedige onderwerping U eenigszins gelijke. Wees mijn

troost in het lijden, mijn voorbeeld in al mijne handelingen, mijne sterkte in de bekoring, mijne hulp in alle omstandigheden, en schenk mij door de kracht van uw Kruis de genade, in mijne goede voornemens tot het einde mijns levens te volharden. Amen.

Voeg des verkiezende hierbij zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

ZESDE OEFENING.

¹⁾ De terugkeer van Maria op Calvarië.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Na den smartvollen dag, waarop de allerheiligste Maagd van haren geliefden Zoon moest scheiden, werd de aarde haar een des te droeviger ballingsoord, naarmate de liefde van Jesus zich in zijn onuitsprekelijk lijden des te heerlijker getoond had. Maria weet, dat zij alle genaden, waarmede zij verrijkt is geworden, aan Jesus te danken heeft, en hoe zal zij Hem beter hare dankbaarheid betoonen dan door Hem steeds volmaakter te beminnen? Zij voedt hare liefde door de gedurige herinnering aan zijn lijden. Jesus verlangt

¹⁾ Deze oefening ziet op den gedurigen terugkeer van Maria — na de hemelvaart van Jesus — op de door het lijden en sterven haars goddelijken zoons geheiligde plaatsen. Daar verwijlt zij gestadig in heilige overweging zijner matelooze smarten, die haren geest en haar hart zonder ophouden bezighielden.

van ons geen ander bewijs van dankbaarheid voor hetgeen Hij om onzentwille gedaan en geleden heeft dan dat wij Hem beminnen. Bemin Hem met een zuivere en teedere liefde; denk dikwijls over zijn lijden na en vergeet daarvan geen enkele bijzonderheid. Volg Maria op hare schreden; zij zal u overal heenleiden waar haar goddelijke Zoon geleden heeft.

O Maria, geleid mij op den weg naar Golgotha.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Bij het naderen van het rechthuis van Pilatus meent Maria nog den ijsselijken vloek-kreet te hooren, die uit de wilde volksmenigte, welke het paleis omringde, ten hemel steeg: »Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!» Welk eene herinnering voor eene moeder!

Wie durft zeggen, dat hij den dood van Jesus nimmer geëischt heeft? Al heb ik in geheel mijn leven ook maar ééne doodzonde bedreven, dan ben ik schuldig aan het bloed des Heeren, want dan had ik het zelf ver-

goten. Ik heb aan Maria wellicht meer droefheid veroorzaakt dan de trouweloosheid der joden haar heeft aangedaan, want ik ben met meer genaden dan zij bedeeld, en hoe heb ik aan die genaden beantwoord?

Intusschen komt het bloed van Jesus over mijne ziel om haar te reinigen en te zegenen. Het hart van Jesus vergeldt mijne on dankbaarheid slechts door weldaden.

Heer Jesus, voeg bij de menigvuldige genaden, die ik van U ontvangen heb, nog deze, dat ik U voortaan met meer getrouwheid diene.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Elke omstandigheid van Jesus' lijden komt Maria voor den geest. Zij herinnert zich, hoe een zwaar kruis haar werd voorbijgedragen, toen Jesus het rechthuis nog niet had verlaten, en hoe dit kruis haar alreeds, vóór de gerechtelijke afkondiging van het vonnis, bekend maakte, welk eene straf voor haren

Zoon was bestemd. Hoe Jesus vervolgens, bleek en uitgeput, de trappen van het rechtshuis afdaalde en, door zijn met bloed geverfd kleed en het kruis, dat Hem op de schouders werd gelegd, aller blikken tot zich trok. Zij hoort nog de luide bijvalsbetuigingen der in helse woede ontstoken menigte. Zij vergelijkt haren toestand met dien van haren Zoon, en betreurt het dat zij niet in evenredigheid met Hem kan lijden.

Ben ik ook zoo gestemd? Ach, wat ben ik ver verwijderd van de gesteltenis van Maria, daar reeds de gedachte aan lijden mij met droefheid vervult! Beminde ik Jesus gelijk Maria Hem beminde, dan zou ik alle lijden met vreugde en dankzegging aannemen.

O Jesus, ik verlang geen anderen troost dan de genade, het kruis met U te dragen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Hier viel Jesus neder; Maria vindt gemakkelijk de plaats terug, welke zij zoo dikwijls met hare lippen heeft aangeraakt! . . . Nog voelt zij de pijnlijke verontwaardiging, die haar hart vervulde, toen haar zoon, van een tierende volksmenigte omgeven, machteloos ter aarde liggend tevergeefs poogde op te staan, en niemand Hem daartoe de behulpzame hand bood.

Maria wist, dat Jesus diezelfde menschen, welke Hem iederen bijstand weigerden, zoozeer beminde dat Hij voor hen wilde lijden en sterven. Hunne schuldige hardvochtigheid kwetste haar hart op de gevoeligste wijze, zonder haar evenwel den moed te benemen; want, zag zij van den eenen kant de ontzettende geestelijke kwalen, waaraan de menschheid leed en die haar Zoon kwam genezen, van den anderen kant openden zijne gehoorzaamheid en diepe vernedering haar de peillooze diepten der goddelijke liefde. Nieuwe verlichtingen vermeerderden hare krachten en staalden haren moed.

O Jesus, hoe ongevoelig moest mijn hart zijn, indien Gij, na zóóveel lijden, nog tevergeefs om mijne liefde moest bedelen!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Maria vervolgt haren weg. Hier is de plaats, die zij met hare tranen besproeid heeft; hier ziet zij haren Zoon weder! Hoe veranderd is zijn gelaat, welks schoonheid de engelen in verrukking bracht! Niemand weet of Maria, bij de ontmoeting van haren Zoon, vrijen loop gaf aan hare moederlijke teederheid, dan of zij deze onderdrukte ten einde volmaakter in het offer van Jesus te deelen. Misschien zal de Zaligmaker haar gezegd hebben: Lieve moeder, houd mij niet op op den weg naar Calvarië; laat mij zonder uitstel den wil mijns Vaders volbrengen.

De allerheiligste Maagd beijverde zich gedurende geheel haar leven, het levend afbeeldsel haars Zoons te worden. Na arm, zachtmoedig, ootmoedig en gehoorzaam met Hem te zijn geweest, verlangde zij slechts in zijn lijden te deelen, en zij werd de Moeder van smarten gelijk Hij de Man van smarten was.

O mijn Verlosser, ik zal mijne blikken niet afwenden van uw lijden; alles spreekt mij van liefde en noodigt mij uit U na te volgen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen. †

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria ziet in dit oogenblik opnieuw de toenemende zwakheid van Jesus, den strijd tusschen Simon en de beulen, en den bedroefden blik van Jesus, die vruchteloos een deelnemer zoekt in zijne smarten. Ach, hoe bloedde haar hart bij de herinnering aan deze smartvolle oogenblikken ! Zij wist, dat Jesus den tegenstand boette van den hoogmoedigen geest des menschen, die de vernederingen des kruizes als Gode onwaardig beschouwt ; zij vernedert zich inwendig met haren Zoon en bidt om liefde en ootmoed voor de ware geloovigen.

Zie het lijden van Jesus en de tranen zijner moeder niet met onverschilligheid aan ; want indien de verlatenheid, waarin zij Jesus ziet, haar hart doodelijk bedroefde, dit is niet minder het geval, wanneer zij u ongevoelig ziet jegens zijn lijden. Luister niet naar de eigenliefde ; zij maakt zelfzuchtig.

O Jesus, U navolgend zal ik mijne zinnen versterven en mijne kwade neigingen dooden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria ademt ruimer; want hier wijdt het teeder medelijden eener godvreezende jodin eerbiedig zijne zorgen aan Jesus. De bewonderenswaardige belooning, welke deze heldhaftige vrouw ontving, was een bewijs, hoezeer hare toewijding het hart van Jesus getroffen had.

Men mag geen buitengewone gunsten verlangen; ook Maria ontving ze schijnbaar in haar leven op aarde niet. Men zag haar niet op Thabor. Jesus heeft maar eens in zijn leven zijne heerlijkheid doen zien en voor het overige alle soorten van hoon en smaad verduurd. Hij gaf zijn afbeeldsel niet aan zijne Moeder, maar liet haar deelen in al zijne smarten, verzekerd als Hij was dat zij daaraan boven alles de voorkeur gaf. Het lijden is een grooter geschenk dan de zichtbare vertroosting! O, was ik daarvan over-

tuigd! Beminde ik Jesus met een zuivere en teedere liefde, dan zou ik het deel, dat Jesus aan Maria gaf, met dankbaarheid aannemen.

Heer Jesus, geef mij de genade, het kruis steeds te beschouwen als een voorwerp, dat al mijn verlangen waardig is.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria gaat met langzame schreden voort op den weg naar Calvarië... Eeuwen schijnen haar reeds vervlogen sedert den dood van Jesus!... de plaats evenwel, waar Hij ter aarde viel, blijft haar heilig. Elke omstandigheid van Jesus' lijden vermeerderde op verschillende wijzen de smarten van Maria. Geheel van liefde, die aanhoudend in volmaaktheid won, vervuld, bleef zij ongevoelig voor eigen leed; altijd met Jesus bezig, nam zij dagelijks meer en meer toe in de kennis van zijn lijden. Zoo liep het leven van Maria ten einde.

De liefde van Jesus' Moeder groeide dagelijks door zoo groote, talrijke en voor de oogen der menschen verborgene offers, dat ze aan de opmerkzaamheid ook der meest oplettende beschouwing ontglippen. Maar ook, welk eene zoete heerschappij oefent hare liefde op Jesus uit! Hij heeft zijne almacht ter beschikking zijner Moeder gesteld. Ik zal dan alleen veel vermogen op het hart van Jesus verkrijgen, wanneer ik Hem, evenals Maria, met eene door het vuur der beproevingen gezuiverde liefde bemin.

O Jesus, wanneer zal uwe liefde mij geheel en al verteren?

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria herinnert zich hier aan de vrome vrouwen die over Jesus weenden, zonder bevreesd te zijn hare liefde jegens Hem openlijk aan den dag te leggen. Hem niet meer met hare goederen kunnende ondersteunen, gelijk zij dit deden tijdens zijn leven, betoon-

den zij Hem ten einde toe hare liefdevolle genegenheid. Maria droeg hare namen ten hemel; zij had deze in haar hart gegrift met de namen van allen die Jesus zouden beminnen en die, vol ijver voor de eer van zijnen naam, tegen de goddeloosheid en onverschilligheid der latere eeuwen zouden opkomen.

Vraag Maria, om onder het getal van hen gerekend te mogen worden, die hunne liefde jegens den Zaligmaker openlijk aan den dag leggen. Al kunt gij geen aanspraak maken op de zuivere liefde van Maria, gij kunt toch de liefde der boetvaardige Magdalena tot de uwe maken. U zullen vele zonden vergeven worden, wanneer gij, evenals zij, veel zult bemind hebben.

O Maria, verwerf mij de genade, Jesus volmaakt te beminnen!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria knielt neder waar Jesus viel . . .

En waar viel Hij? Op den top van Calvarië! Dezen keer richtte Hij zich alleen op. De beulen namen deze gelegenheid te baat om Hem op de wreedaardigste wijze van zijne kleederen te berooven. Maria had al de kracht harer liefde noodig, om bij de herinnering aan hetgeen Jesus hier leed niet te bezwijken.

Vestig uwe blikken met nadruk op Jesus.

Doorgrond zijn lijden; gij zult dan beter begrijpen, welke rechten Hij heeft op het bezit van uw hart. *Gehoorzamen, beminnen, lijden*, in deze drie woorden is het geheele leven van Jesus en van zijne Moeder vervat. Zoolang gij op aarde leeft zult gij te lijden hebben; moogt gij echter in het uur van uwen dood met waarheid kunnen zeggen: O mijn God, voor U heb ik geleden, omdat ik U boven alles bemin!

O Heer Jesus, vervul mijn hart met uwe liefde, en versterk mij in den strijd des levens.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Eenige schreden verder rukte men het onderkleed, dat Maria met eigen handen geweven had en nu geheel van bloed was doortrokken, met geweld van Jesus' lichaam; dit kleed, zoo dierbaar aan haar moederhart, ging thans voor haar verloren! De doornenkroon stond de beulen bij deze ontkleeding in den weg; zij rukten ze tegelijk met het kleed van 's Heeren hoofd en drukten ze vervolgens daarin weder vast. Maria sidderde, alsof zij dit ijselijk tooneel nog met hare oogen aanschouwde; als met een geweldigen stroom drong de smart in hare ziel en beheerschte al hare vermogens.

Welk een offer voor Maria, dat zij het met het bloed haars Zoons geverfde kleed niet kon opvorderen! Ach, wij moeten in deze wereld aan alles vaarwelzeggen, om alleen naar de liefde van Jesus te streven! Alle andere goederen, hoe heilig en dierbaar ze ons ook mogen wezen, verdwijnen met ons leven. Kan ik nog treuren over het verlies van vergankelijke goederen, daar ik weldra alles moet verlaten?

O Jesus, uit liefde tot U zal ik mij voortaan van tijd tot tijd ook een geoorloofd genot ontzeggen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Ter aarde neêrgeknield, drukt Maria hare lippen op den met het bloed haars Zoons doorweekten grond. De hartverscheurende tafereelen der kruisiging komen haar weêr voor den geest; geen enkele bijzonderheid is aan haar geheugen ontsnapt, en toch is dit niet hare bitterste herinnering! Elk woord, dat Jesus aan het Kruis sprak, herhaalt zich weder in het binnenste harer ziel. Bij de gedachte aan den smeehenden blik, met welken Hij voor ons om vergeving bad, vergeeft zij ons en zegent zij ons. Welk een gebed en in welk een oogenblik! Ben ik het niet, dien zij onder hare bescherming nam, opdat het bloed van Jesus niet vruchteloos voor mij vergoten wierd? Ik zal mij aan Maria hechten, evenals een kind aan zijne moeder.

O Jesus, o Maria, laat mijne ziel deelen in uwe ontfermende liefde!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

De hevigste smart, die eene moeder kan
gevoelen, verscheurt het hart van Maria bij
de herinnering aan den dood van haren
zoon. Dit droevig oogenblik is haar aanhou-
dend voor den geest. Het leven schijnt haar
ondragelijk; de doornen, die het verkorten,
zijn haar lief. Zich aan den wil van God
onderwerpend, laat zij hare toekomst geheel
aan de liefderijke zorgen van Jesus over,
waardoor zij ons leert, dat wij ons steeds
met vertrouwen op het hart van Jesus moe-
ten verlaten.

Ach, nu begrijp ik, waarom Maria zoo
naar lijden verlangt, en waarom zij, evenals
Jesus, haar leven in smart wenscht te ein-
digen. Werd haar hart niet aanhoudend ge-
kruisigd door de levendige herinnering aan
den smartelijken dood van Jesus? Dit lijden
duurde geheel haar leven, tot haar laatsten
snik, voort. — Op haar voorbeeld namen de
heiligen het lijden met dankzegging aan,
en vele christenen meenen op hun sterfbed
niet genoeg te hebben geleden.

O Jesus, uwe liefde gedenkend, acht ik

geen lijden te groot om U mijne liefde te bewijzen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

In onbeweeglijke houding als zij daar staat, schijnt Maria met Jesus te sterven. Neen; zij denkt aan de laatste oogenblikken die Jesus doorbracht aan het kruis, toen haar oog zijn liefdevollen blik niet meer ontmoette en zij aanbiddend opzag tot God, die zich offerde in haren Zoon. De liefde hield haar in 't leven om haar lijden te verlengen. Als zij het lichaam van Jesus in haren schoot ontving, als zij het aan haar hart drukte, hield zij tegelijk het voorwerp harer liefde en van hare smart in hare armen gesloten; klopte zijn hart niet warm meer tegen het hare, het behoorde haar toch toe. Wie kan zich de droefheid voorstellen eener moeder, die het betreurt, als een troost van welken zij beroofd is, dat zij het levenlooze, door afgrijpselijke kwetsuren verminkte lichaam van

haar kind niet meer mag aanschouwen? Op de plaats, waar Jesus stierf, slaakt Maria onuitsprekelijke zuchten, die evenwel gepaard gaan met de zoetste hoop.

Ik moet Maria navolgen, geen troost in deze wereld zoeken, maar geduldig afwachten, totdat God mij, als loon voor mijne getrouwheid, zijne vertroostingën zendt.

O mijne moeder, wat hebt gij geleden! hoe gering is mijn lijden in vergelijking met het uwe!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria komt weder bij het graf, dat het lichaam van Jesus bevatte. Zij aanbidt haren Zoon in deze laatste daad van zijn verlossingswerk. Zij schijnt als met Jesus begraven. Na in al zijn lijden gedeeld te hebben, wil zij ook met Hem deelen in de laatste vernederingen des grafs. Dan geeft zij zich geheel aan den wil van God over en slaat, met het volste vertrouwen op de uitdrukke-

lijke beloften van haar welbeminden Zoon, hare oogen hoopvol ten hemel, alwaar zij Hem in den glans zijner heerlijkheid zal wederzien.

Ik behoef mij slechts bij Maria aan te sluiten, haar slechts met mijne ziel, met mijn hart en met mijne tranen naar het graf te vergezellen. Dáár wenkt ook mij de zalige hoop; nadat ik het lijden des Heeren dagelijks met godsvrucht overwogen heb gedurende mijn leven, zal Jesus mij in het uur van mijn dood de genade verleenē, in zijne liefde te sterven en eeuwig met Hem vereenigd te worden. In navolging van Maria moet ik steeds bereid zijn, van het lijden naar den dood, en van de heilige communie naar den hemel te gaan. Iederen dag moet ik mij door volkomene overgēving aan den wil van God en door de herinnering aan het lijden des Heeren op den dood voorbereiden.

O mijn God, door de verdiensten van Jesus en onder de bescherming van Maria hoop ik vastelijk op den hemel.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGERED.

O Jesus, het gedrag uwer Moeder is een

bewijs, dat zij meer verlangde in uwe smarten te deelen dan uwe vertroostingten te ontvangen. Geef mij de genade dit verheven voorbeeld, dat zoo bijzonder geschikt is mij liefde voor het lijden in te boezemen, niet uit het oog te verliezen. Daar ik U niet dankbaar genoeg kan zijn voor uwe liefde, bid ik U, de kwellingen mijns levens te willen aannemen als een voortdurende dankzegging voor uw lijden en sterven en voor de heilige communiën, welke ik het geluk heb te ontvangen. Doordring mij van den geest, die uwe heilige Moeder bezielde, en laat mij met haar op Calvarië blijven, indien het zijn moet, tot het einde mijns levens.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H. den Paus.

ZEVENDE OEFENING.

Toepasselijke beschouwingen over het lijden van Jesus.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer Jesus, uwe voetstappen drukkend, ga ik den weg van smarten bewandelen, die mij uwe heilige leer op een zoo wonderbare wijze voor oogen houdt. Geef mij de genade, uw lijden met aandacht te overwegen, het te be-
minnen en toepasselijk te maken op mijn leven. Verlicht mijn verstand, o Heer, want ik ben blind en onwetend; deel mij uwen geest mede, opdat ik uw lijden moge beschouwen op eene wijze, die voor mijn geestelijk wel-
zijn het voordeeligste is. O Maria, ik wensch, als gij, de herinnering aan het lijden van Jesus steeds levendig in mijn hart te bewaren.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Denk aan het oordeel, dat de verschillende rechters, voor wie Jesus gebracht werd, over Hem velden, en zie waartoe de ongeregelde hartstochten den mensch kunnen brengen.

Welk eene leer, over mijne woorden en over mijne oordeelvellingen te waken! Hoe dikwijls heb ik, alleen op den schijn afgaand, onschuldige handelingen veroordeeld of aan onverschillige woorden een verkeerde uitlegging gegeven! Wel mag ik het woord uit de *Navolging van Christus* op mij toepassen: »Hij, die anderen beoordeelt, doet een vruchteloos werk, hij dwaalt meermaals en zondigt lichtelijk; maar als hij zich-zelf beoordeelt en onderzoekt, werkt hij steeds met vrucht.» Ik heb geen rekenschap te geven voor anderen; ik heb alleen rekenschap te geven voor mij zelve, en is deze niet groot genoeg om mij geheel bezig te houden! Ik ken echter het kwaad niet in al zijn omvang, gelijk ik het eenmaal zal kennen, wijl de hartstochten voortdurend mijn verstand benevelen.

Heer Jesus, verleen mij de genade, dat ik altijd overeenkomstig de waarheid moge oordeelen en handelen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders en noodigt ons uit Hem te volgen. Vroeger liet Hij niet allen, die Hem volgen wilden, zonder onderscheid toe; eenigen wees Hij af, anderen stelde Hij op de proef, de meesten gaf Hij uitstel tot later; maar tot de navolging van Hem op den weg naar Calvarië noodigt Hij allen zonder onderscheid uit.

Door Gods genade ben ik vastelijk besloten, Jesus na te volgen. Maar hoe zal ik het kruis met vrucht dragen? Wanneer ik het draag, gelijk Jesus het droeg. Hij gaat voort zonder om te zien, zonder den last van zijne schouders te leggen. Een tierende menigte beweegt zich om Hem heen; Jesus zwijgt. Naar zijn voorbeeld moet ik, te midden der kwellingen die mij drukken, het verledene niet betreuren, niet morren, niet ongeduldig worden en niemand mijn leed klagen, tenzij God alleen die mijne tranen ziet. Het kruis vermeerderde de smarten van Jesus; mij doet het echter het lijden beminnen, zonder het mij te ontnemen. Het lijden is voor mij een troost geworden, die mij maar al te lang on-

bekend is gebleven. Zoo stort onze goddelijke Verlosser, uit medelijden met mijne zwakheid, een weinig van dien troost in mijne ziel, dien het kruis op aarde gebracht heeft; en nu, nu heb ik mij niet meer te beklagen, wanneer ik lijd.

O Heer, bewaar in mij den geest des geloofs.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

**Jesus valt voor den eersten keer onder
zijn Kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hoevelen van hen, die Jesus onder zijn Kruis zagen bezwijken, oordeelden, op den eersten indruk afgaand, menschelijkerwijze over dit smartelijk tooneel en lasterden de godheid van Hem, dien zij zoo machteloos en zoo vernederd aanschouwden!

Welk eene les voor mij, die zoo geneigd ben om anderen te beschuldigen, hunne deugd in twijfel te trekken en op den eersten indruk afgaande te oordeelen! Weet ik, he-las! niet uit eigen ondervinding, dat mijn hart mij menigmaal tot onberaden handelings-

gen, tot ondoordachte begeerten vervoert? »Zelden, zegt een geestelijk schrijver, is een onberaden handeling niet een dwaze handeling." Dit woord is op vele mijner handelingen, die in overijling gedaan worden, op vele mijner oordeelvellingen, die op den eersten indruk geschieden, van toepassing. In het vervolg zal ik anderen beoordeelen, gelijk ik zelf wensch beoordeeld te worden. Een kleine vernedering kan een groote genade voor mij worden, als zij mij tot voorzichtigheid aanspoort, tot zelfverloochening opwekt en mij de nederige bekentenis doet afleggen, dat ik arm en ellendig ben voor God en voor de menschen.

O Heer, laat deze overweging niet zonder vrucht voor mij zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Kan men zich een smartelijker ontmoeting voorstellen dan die van Jesus en Maria op den weg naar Calvarië. Hunne smart

schijnt boven ons begrip verheven, zoover gaat zij de menschelijke krachten te boven. De beulen, die Maria toegang lieten tot haren Zoon, hadden wellicht daarbij de wreed-aardige bedoeling, het lijden van Jesus te vergrooten en zich in de smarten zijner Moeder te vermeien.

Welke oorzaak deze laatste ontmoeting van Jesus en Maria ook begunstigd hebbe, zij was een verheven offer voor God, een troost in ons lijden, een voorbeeld in onze smarten, door droevige scheidingen veroorzaakt. Ik zal slechts zooveel troost en steun bij de menschen zoeken als God mij door hen wil geven; en indien Hij toelaat dat de omgang met hen een nieuwe bron van lijden voor mij wordt, dan zal ik mij in vrede aan zijn heiligen wil onderwerpen.

O mijn God, ik draag U al de offers die ik brengen moet op, in vereeniging met de offers van Jesus en Maria.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus eenige oogenblikken het Kruis te helpen dragen tot op de plaats der terechtstelling scheen voor Simon een groote vernedering; hij moest er met geweld toe gedwongen worden.

Het kruis ontbreekt in mijn leven niet; de goddelijke Voorzienigheid bedient zich van duizende middelen om mij tot de navolging van Jesus uit te noodigen, die sterke, grootmoedige zielen zoekt, welke in staat zijn zijn lijden te deelen. Ben ik waardig, daartoe te worden uitgekozen? Bezit ik de kracht, het menschelijk opzicht te trotseeren, het met voeten te treden, en geduldig met Jesus te lijden? Alle onaangename voorvallen zijn kruizen die God mij helpt dragen, indien ik ze met gelatenheid aanneem. Dikwijls ben ik mij-zelf een kruis, dat niemand mij kan ontnemen noch verlichten. Jesus Christus bracht geen uur zonder lijden op aarde door! Een christen zoekt het lijden veelmeer dan dat hij het vreest.

O mijn God, ik zal den weg niet meer verlaten, die over Calvarië naar den hemel leidt; terwijl ik mijn hoofd in ootmoed nederbuig, stel ik het zoete juk van Jesus Christus boven de slavernij der wereld.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Terwijl deze vrome vrouw Jesus een sluier aanbiedt om zijn aangezicht daarmede af te drogen, geeft zij ons gewichtige lessen. 1. Geen eigenbelang voert haar op het tooneel des lijdens. De ware liefde is vreemd aan zelfzuchtige berekeningen. 2. In het onvermogen van Veronica om de smarten van Jesus te lenigen zie ik, hoe weinig ik van nature tot iets goeds in staat ben, en in de teederheid harer handeling zie ik, wat een ware ijver kan doen. 3. Men ontmoet deze vrome jodin nergens weder. Het heilig afbeeldsel, dat zij alleen op aarde bezat, gedurig aanschouwend, legde zij zich in stille afzondering op de navolging van Jesus toe.

Ook ik moet mij afzonderen, ten minste met het hart, want slechts buiten het gedruis en de verstrooiingen der wereld wordt de liefde volkomen; en dan zal ik met den H. Franciscus spreken: Wat scheelt het mij of de wereld mij vergeet, indien God aan mij denkt! Wat is mij gelegen aan de achting of de verachting der menschen, indien God mij bemint!

O. Jesus, geef mij de eenige eerezucht, die ik bezitten mag, namelijk: mij, naar het voorbeeld der H. Veronica, te verbergen, te vernederen en mijn best te doen om dagelijks in deugd en godsvrucht toe te nemen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Daar Jesus, met het Kruis beladen, ons uitnoodigt Hem na te volgen, maakt Hij het christelijk leven tot een voortdurenden strijd. Onze zwakheid toont Hij ons in de zijne en maakt ons tevens opmerkzaam, hoe lichtelijk wij, in weerwil van al onze goede voornemens, vallen. Hij richt zich echter weder op, neemt het Kruis weer op zijne schouders en zet zijnen weg voort. Kloekmoedige onderwerping en ootmoedige overgave zijn de beste middelen om Jesus in het lijden getrouw te blijven.

Als de H. Theresia na de communie in vurige godsvrucht sprak: »O Heer, of lijden of sterven!" bad zij om niets anders dan

om tot *elken* prijs, wat het ook kosten moge, met Jesus vereenigd te blijven. Een dergelijk verlangen heb ik ook nu en dan, maar ik deins voor het lijden terug; ik moet mij dus inniger met Jesus vereenigen en Hem met vertrouwen bidden om mijnen wil te versterken. 't Is niet goed aan den strijd, die mij nog wacht, te denken; de verbeelding maakt dien altijd grooter, en ik heb maar rekenschap te geven van het oogenblik dat tegenwoordig, niet van hetwelk aanstaande is.

O mijn God, ik zal mij niet met de gedachte kwellen, of ik tot het einde zal volharden; ik reken op de beloften van Jesus Christus, op zijne verdiensten en op de bijzondere genaden welke Hij mij door zijn lijden verworven heeft.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De gedachte, van den zoo heiligen en machtigen Meester, wiens goedheid zij zoo dikwijls ondervonden hadden, voor altijd te moeten scheiden, bedroefde deze vrome vrou-

wen. Jesus bleef niet ongevoelig voor hare tranen.

De medelijdendste vriend is hij die veel geleden heeft. De goedheid van Jesus is nu nog even groot als zij tijdens zijn leven op aarde voor alle ongelukkigen was. Hij spreekt niet tevergeefs tot de bedrukte harten, maar men moet het zich ook waardig maken een troostend woord van Hem te vernemen. Ik zal Hem met vertrouwen mijn droevig hart openen. Lijdt het ééne smart, die het zijne niet ondervonden heeft? Ach, indien ik in de overmaat mijner droefheid een woord van deelneming wensch te vernemen, waarom vraag ik het dan niet van het hart van Jesus? Is het hard alleen te lijden, te vreezen is de troost dien wij van de menschen ontvangen. Jesus Christus lijdt zelf in zijne ledematen, en wellicht zie ik met een blik van minachting op hen neder; ik weet niet af te dalen tot hunne ellende, noch het kruis, waaronder ik ze zuchten zie, met hen te dragen. Mag ik mij dan beklagen, als Jesus mij niet troost?

O mijn God, geef mij dat heilig medelijden, hetwelk een christelijk hart gevoelt bij het aanschouwen van het lijden van anderen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

**Jesus valt voor den derden keer onder
zijn Kruis.**

Wij aubidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Alvorens zich te laten kruisigen, verne-
dert Jesus zich herhaalde malen zoo diep mo-
gelijk, om te toonen dat de ootmoed in be-
narde oogenblikken des levens het anker der
ziel is; zij houdt haar staande in de vloed-
en van kommer en lijden, en maakt haar, als
een kleine plant, onbewegelijk te midden van
den storm die de ceders omverwerpt.

Ik behoef mij niet meer te verwonderen
dat mijne ziel, nog zoo weinig in de nede-
righeid bevestigd, zoo vaak door den storm
wordt bewogen. Er is geen lijden, dat ik
door mijne zonden niet verdiend heb. God
houdt nochtans in de beproevingen, welke
Hij mij toezendt, steeds rekening met mijne
zwakheid: ternauwernood is het eene of an-
dere ziekte of wederwaardigheid, die mijne
levensdagen kenmerkt. Zou Jesus mij billij-
kerwijze met een zekere achteloosheid behan-
delen, wijl ik onwaardig ben in zijn lijden te
deelen, of wacht Hij totdat ik, genoegzaam
in de nederigheid bevestigd, in staat zal zijn
het Kruis met Hem te beklimmen?

O Jesus, druk door uw herhaaldelijk vallen, dat het zinnebeeld mijner zwakheid is, mijnen hoogmoed neder, en schenk kracht aan mijnen wil om met U te lijden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Een blik op den Calvarieberg toont mij Jesus Christus, van alle uitwendige dingen beroofd, den geest naar God gericht, den wil onderworpen aan de uitvoerders van den goddelijken wil. Wie waren deze? De beulen!... Wat wilden zij? Zijnen dood!

In dit beroofd-zijn van alles Jesus navolgen, wil zeggen: mijne kwade neigingen beheerschen, elken wederstand aan de genade afleggen, mij geheel en onvoorwaardelijk aan God overgeven, om slechts in Hem en voor Hem te leven. Ik zal dan geen eigen wil meer hebben; ik zal mijn lichaam en zijn zintuigen, mijne ziel en hare vermogens, mij-zelf geheel en al ter beschikking stellen van Gods heiligen wil, gelijk deze mij door dege-

nen, die met zijn gezag bekleed zijn, wordt bekend gemaakt. Ik zal armoede, ziekte en vernedering bereidwillig aannemen, volgens zijn welbehagen. Dan eerst, wanneer ik mijn hart van alle geschapene dingen zal hebben losgemaakt, zal ik ondervinden, welk eene macht de liefde, door welke men God boven alles stelt, uitoefent en ik zal met Paulus kunnen spreken: »Wie zal mij van Christus' liefde scheiden? Neen, niets ter wereld zal daartoe in staat zijn.

Dat uwe genade, o mijn God, mij brenge tot dien toestand van onthechting en vrede.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

• Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Naarmate het lijden van Jesus, terwijl Hij aan het kruis wordt vastgenageld, toeneemt, openbaart zich hoe langer zoo meer de geest die zijn offer bezielt. Deze geest is geen andere dan die der zuiverste liefde, die het ware kenmerk is van het leven des christens.

Het bloed van Jesus, dat stroomt, roept

tot mij met geweldige stem, niet meer voor mij-zelfen te leven, maar steeds bereid te zijn mij-zelfen ten dienste van mijnen naaste te verloochen. Vernieuwt Hij op het altaar het offer van zijn dood, dan geschiedt zulks, opdat ik aan dat offer deelname, vast besloten mijn leven voortaan geheel aan de beoefening der naastenliefde te wijden. Volgens het woord van Paulus verdroeg Jesus de schande des kruizes met vreugde, en wel om de twee volgende zijn goddelijk hart waardige redenen: mijne bevrijding van den eeuwigen dood en mijne deelname aan zijn eigen leven in het heilig Sacrament. En zou het mij dan geen vreugde baren, een weinig voor Jesus te lijden en mij-zelfen ter liefde van Hem aan den dienst van mijnen naaste te wijden?

Dat het zoo zij, o Jesus, en dat uwe liefde geheel mijn leven beziele.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer. *

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Op het van eeuwigheid voor onze zalig-

heid vastgestelde oogenblik wilde Jesus de laatste foltering, die Hem van wege de goddelijke gerechtigheid nog wachtte, verduren. »Ik heb dorst,» riep Hij; en nadat zijne vijanden Hem gal en edik hebben aangeboden, verklaart Hij dat alles volbracht is... en sterft! Jesus scheen slechts te leven om ons te beminnen en voor ons te lijden. Deze gedachte wekte de heiligen op tot menigvuldige offers, zonder naar het laatste offer te verlangen. Sterven, om Jesus Christus te bezitten, is de wensch der christelijke ziel; langer lijden, om Hem meer liefde te bewijzen, is het verlangen eener heldhaftige ziel.

Ach, wanneer ik naar den dood verlang, is het dan niet, opdat er een einde kome aan mijn lijden? Vreezen, dat het lijden verlengd wordt, is de mogelijkheid duchten van God meer te beminnen en inniger met Hem vereenigd te worden. Ik heb alle reden mij-zelfen te vernederen, dat ik nog zoover van de gevoelens der heiligen verwijderd ben. Als ik mijne oefeningen van geduld, van overgiving, van liefde, van zelfverloochening en van ootmoed onderbreek, dan houd ik tegelijkertijd op mij voor Jesus op te offeren, die nooit ophoudt mij zijne liefde te bewijzen.

O Jesus, maak mij waardig om met de hulp uwer genade een weinig voor uwe eer te lijden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van
het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Welke gedachten vervulden wel de ziel
van Maria bij het aanschouwen van het bleeke
en levenlooze lichaam haars Zoons! Het waren
droevige en tevens troostvolle gedachten:
droevige, want de natuur staat hare rechten
niet af; troostvolle, want het geheim des lij-
dens, dat het geheim haars harten was, is
nu voltooid en heeft haar meer de onuitspre-
kelijke liefde doen kennen, die in het hart
van Jesus voor ons is opgesloten.

Gelijk eene moeder de droefheid der schei-
ding overwint, wanneer zij weet dat haar
kind, hetwelk haar ontnomen wordt, zijn ge-
luk te gemoet gaat, zoo ook overwon Maria
de droefheid, die als een zwaard haar hart
doorvlijmde. Hare tranen verminderden bij
de gedachte dat Jesus inging tot de rust, die
de voorbode was zijner eeuwige verheerlijking.
Haar blik, op het kruis, de nagels, de door-
nen kroon gevestigd, ziet in deze slechts

bewijzen der goddelijke barmhartigheid. Haar Zoon is nu voor altijd aan de woede zijner vijanden ontrukkt! Zij heeft Hem opgeofferd aan de onverbiddelijke gerechtigheid des Vaders, zonder zich evenwel van Hem te scheiden. Zij leeft in de vaste hoop op zijne verrijzenis. Zij denkt aan het allerheiligste Sacrament, waarin haar geliefde Zoon altijd bij haar tegenwoordig zal wezen.

Ach, dit aanbeddelyk Geheim is niet alleen voor Maria, het is ook voor mij. De troost komt van dezelfde hand, die het offer oplegt. Evenals Maria, zal ik gaarne alle offers brengen, welke Jesus van mij vraagt, wanneer ik mij steeds inniger met Hem vereenig.

O Jesus, laat het mijne eenige eerzucht wezen, een reine ziel en een van liefde brandend hart te bezitten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, Wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De nacht is aangebroken; de vrome leer-

lingen zijn heengegaan ; Maria is alleen. In onbewegelijke houding vertoeft zij bij de verzegelde grot, die het lichaam haars Zoons bevat. Zij hoort niet meer de lasteringen en bittere spotternijen van een Godmoordend volk ; maar de onverschilligheid der menschen vervult haar hart met diepe droefheid. Zij doet door hare droefheid eereboete voor onze lauwheid en traagheid, en door haar geloof gaat zij de vrome aanbidders van het geheimzinnig graf van Jesus op onze altaren voor.

Aanbidding en eerherstelling, ziedaar het geheele leven van Maria op aarde, na den dood van haar welbeminden Zoon. Een dubbel gevoel moet mij, evenals Maria, vervullen, als ik aan den voet des altaars ben neergeknielt : een gevoel van dankbaarheid voor de weldaden der verlossing, die ik in zoo ruime mate ontvangen heb ; en een gevoel van droefheid over den smaad, die Jesus op zoovele plaatsen door heiligschennissen en alle soort van onteeringen wordt aangedaan. Deze droefheid moet mij aansporen mijne eerbewijzingen te verdubbelen en God te bidden, dat zich een groot getal zielen bij Maria moge aansluiten en met mij moge vereenigen, om mijnen in het tabernakel verborgen God met vurige liefde te vereeren en te aanbidden.

O Jesus, vul door de volmaaktheid van

uw offer aan wat aan de volmaaktheid mijner gesteltenis ontbreekt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer Jesus, na de verschillende Kruiswegstaties overwogen te hebben, sta ik, wanneer ik het gedrag van hen die de vruchten van uw lijden deelachtig zouden worden, en vooral wanneer ik mijne eigene onwaardigheid beschouw, verbaasd dat Gij zoo ontzettend veel hebt willen lijden. Doch ik zie nu ook beter in, hoe belangloos uwe liefde jegens mij is en voor welk een duren prijs Gij mijne ziel hebt vrijgekocht. Eerst in den hemel zal ik de waarde leeren kennen van de goederen, welke de Calvarieberg mij gebracht heeft; doch hoe onbegrijpelijk deze ook voor mijn zwak verstand mogen wezen, ik vereenig mij met Maria en bid U om de genade, mijn hart met levendige gevoelens van dankbaarheid voor uwe groote barmhartigheid te vervullen en het tot het vaste besluit te bewegen, om tot het einde mijns levens in uwen dienst te volharden. Amen.

Voeg hierbij zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H. den Paus.

ACHTSTE OEFENING.

De gedachte aan de uitersten.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O Heer, dewijl uw dood de leerschool is voor een heilig leven, moet het mijn voor-naamste levenstaak zijn, in deze school heilig te leeren leven en goed te leeren sterven. Er is geene omstandigheid in 's menschen leven, waarvan de gevolgen zoo groot, zoo gewichtig zijn als die van den dood, en die door de menschen zoozeer uit het oog wordt verloren. Bewaar mij voor het ongeluk mijn laatste einde te vergeten. Hoe langer ik geleefd heb, des te meer ik het oogenblik nader, waarop ik U een vervaarlijke rekenschap zal moeten geven; treed niet in het oordeel met mij: uw bloed heeft mijne schulden gedelgd. Laat mij de ijdelheid inzien van een leven dat U niet is toegewijd, en geef dat ik alles, wat mij verhinderen kan om tot U te komen, gaarne ten offer breng.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus verschijnt voor Pilatus, niet om er recht te verkrijgen, maar om het vonnis, dat zijne vijanden reeds over Hem geveld hadden, te hooren bevestigen.

Eens zal ik verschijnen voor den rechterstoel Gods; doch het vonnis, dat ik daar hooren zal, hangt af van mijne werken. Ikzelf bereid het voor; de goddelijke gerechtigheid zal het vonnis, dat ik gedurende mijn leven voor of tegen mij geveld heb, slechts bekrachtigen. Kan men minder aan eene zoo gewichtige waarheid denken en zorgelooser omtrent hare eeuwige gevolgen voortleven dan ik doe?.. Een misdadiger wacht het vonnis, dat over zijn leven of dood zal beslissen, met ongeduld af; hij vergeet het gevaar niet waarin hij verkeert; 't is hem altijd voor den geest, ofschoon hij het toch niet kan bezweren, terwijl daarentegen de gedurige herinnering aan het oordeel mij voor de noodlottige gevolgen er van zou bewaren. Deze herinnering toch doet mij iedere vrijwillige zonde vermijden.

O mijn God, laat de gedachte aan den dood,

in plaats van die te vreezen, mij een schild zijn tegen de bekoringen en mij voor het ongeluk, in ongenade met U te sterven, bewaren.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Beladen met het Kruis, opent Jesus den weg die door het lijden ten hemel voert; zijne voetstappen zijn te duidelijk geteekend om niet gemakkelijk herkend te worden.

Volg met hart en ziel de voetstappen uws Heeren op den weg des eeuwigen levens. Deze weg is zoo kort, dat de metgezel des gekruisigden Verlossers binnen weinige uren de hemelpoort bereikte. De dood zal ze u ontsluiten, indien hij u met het kruis beladen vindt. Ons leven op aarde is geen tijd van genot, maar een tijd van hope. Velen wenschen het kruis te ontloopen; weinigen waardeerden de vele en onschatbare voordeelen, er aan verbonden. In zijne goedheid komt God onze lafhartigheid te hulp, brengt ons tegen

onzen wil dichter bij Jesus en helpt ons, om in deze wereld aan zijne rechtvaardigheid te voldoen, ten einde ons een langdurig verblijf in het vagevuur te besparen.

O mijn Verlosser, geef dat ik alle kruizen, voor mij bestemd, met vreugde aanneem, opdat ik in mijn dood den troost moge smaken U geen bewijs van liefde te hebben geweigerd.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nooit toonde zich Jesus meer meewarig met onze ellende dan op den weg naar Calvarië, waar Hij zich door het Kruis laat overmannen. Zijn herhaaldelijk vallen is onseen waarborg om met vertrouwen ons laatste nuro te gemoet te gaan

't Is gevaarlijk zijne verbetering uit te stellen; Jesus stelt echter de zielen, die van goeden wille zijn en na den val, waartoe zij door menschelijke zwakheid gekomen zijn, terstond weder opstaan, gerust.

Hare zwakheid is geen lauwheid. Vrees de lauwheid met haar halve voornemens; zij is voor onze zaligheid een gevaarlijke bekoring. »Omdat gij lauw zijt, zegt onze Heer in het boek der Openbaringen, zal ik beginnen u uit mijnen mond te spuwen." Laat de dood u niet overvallen in een staat van lauwheid.

O Jesus, mijn leven was slechts eene aanschakeling van zonden, die ik deels uit onwetendheid, deels uit boosheid bedreven heb. Ik was zoo ongelukkig van niet in te zien dat ik, den weg der deugd verlatend, tegelijk van den weg tot het ware leven afdwaalde. Met mijn droevig lot begaan, laat Gij mij deelen in de verdiensten van uw bloed; schenk mij sterkte U na te volgen tot in den dood.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria gaat Jesus, met het kruis beladen, tegemoet. Wat ligt in deze eenvoudige woorden al niet opgesloten! Onuitsprekelijke smar-

ten, zelfverloochening, volkomene overgeving, liefde en onderwerping aan den wil van God, — ziedaar, wat het hart van Maria vervult!

Jesus heeft u zijne Moeder tot Moeder gegeven; meent gij, dat zij het aan zorgen jegens U zal laten ontbreken? Neen; zij draagt niet te vergeefs den treffenden naam, dien gij haar zoo dikwijls geeft. Zij staat wel is waar niet zichtbaar aan uwe zijde, gelijk aan die van Jesus; maar zij houdt van den hemel uit met moederlijke zorg het oog op u gevestigd en staat u vooral bij in gewichtige aangelegenheden des levens: bij de eerste heilige communie, wanneer zij uwe kinderlijke toewijding ontvangt, bij de keuze van een levensstaat en in het uur des doods! Ach, gij sterft niet alleen... Maria zal uw laatsten snik opvangen en u de genade der volharding tot het einde bezorgen, welke zij door aanhoudende gebeden voor u afsmeekt. Stel uw vertrouwen in haar... Hoop op hare goedheid.

O Maria, verwerf mij de genade, in het uur van mijn dood het ware leven te vinden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Terwijl Jesus, door vermoeienis en smarten uitgeput, op het punt was van te bezwijken, ontboden de beulen een vreemdeling, die Hem behulpzaam zoude zijn in het dragen van het Kruis. Deze weigerde, doch werd er tegen zijnen wil toe gedwongen.

Helaas! hoe dikwijls heb ik, evenals deze vreemdeling, Jesus weinig liefde betoond! Hij heeft mij geboden Hem in den persoon der armen te hulp te komen, en ik heb zijne lijdende ledematen veracht. Nauwelijks heb ik hun *in de verte*, uit medelijden, een weinig hulp betoond, maar mij niet ter liefde Gods voor hen opgeofferd. Nochtans zal Jesus mij op den jongsten dag naar mijne liefde werken oordeelen. »Ik had honger, zal Hij zeggen, en gij hebt Mij te eten gegeven (of het mij geweigerd). Ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed (of verstooten).» Ik moet mij dus een genadig oordeel voorbereiden, door de armen persoonlijk en in den geest des geloofs te ondersteunen.

Heer Jesus, er is niet veel liefde toe noodig om naar de heilige communie te verlangen,

maar wel veel deugd om een leven van offering te leiden; daarom zal ik in de armen uw beeld vereeren; geef mij, bid ik U, een ware liefde voor hen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zouden wij iemand, dien wij teeder beminnen, aan het afgrijselijkst lijden ten prooi kunnen zien, zonder hem ter hulp te snellen? Jesus is gewond om onze zonden, en Hij treft bij ons slechts koude onverschilligheid aan. Ach, in den dag des oordeels zal de H. Veronica ons beschamen wegens onze lauwheid in den dienst van God.

Laat het niet aan anderen over om in uwen naam werken van liefde te verrichten. Deel uwe weldaden aan de lijdende ledematen van Jesus Christus met eigene handen uit, en gij zult ze eens in het hart van Jesus geschreven zien. Dit is het middel, om de genaden te verkrijgen die gij noodig hebt, inzonderheid de genade der volharding. De

hemel is het natuurlijk gevolg van de liefdewerken. »Werp uwe aalmoezen in den schoot der armen,» zegt de H. Geest; zij zullen voor u bidden. Hunne stem, die opstijgt tot God, zal uw vagevuur verlichten en verkorten.

Heer Jesus, in het allerheiligste Sacrament geeft Gij U-zelfen geheel aan mij... Gedurende de gansche eeuwigheid zult Gij mij met hemelsche goederen verrijken; en ik kan, om U mijne dankbaarheid te bewijzen, slechts beschikken over het korte oogenblikje levens hier op aarde. Ach, geef dat ik geene gelegenheid late voorbijgaan om U van mijnen kant te *geven* wat ik heb: mijne liefde, mijne goederen en mijn leven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Niet zonder vrees zie ik Jesus ter aarde vallen, want Hij is het offer, dat voor mijne zonden aan Gods strenge rechtvaar-

digheid gebracht wordt. Ofschoon wij de noodzakelijkheid, om aan Gods rechtvaardigheid voldoening te geven voor onze zonden, duidelijk inzien, hoe traag en lafhartig zijn wij niettemin in het plegen van boete!

Een zondig leven is nochtans meer te vreezen dan de dood met zijne smarten, want de verlenging mijner dagen vermeedert mijne schulden, aan welke de dood een einde maakt. Wanneer ik op God vertrouw, zal Hij mij het misbruik, dat ik van de genade gemaakt heb, barmhartiglijk vergeven. Door zijn vallen toont Jesus mij nog meer dan door zijne woorden, dat Hij niet gekomen is om rechtvaardigen te roepen, maar zondaren. Daarom wend ik mij met vertrouwen tot zijne goedheid; zijn geduld zal zich bij het zien mijner ellende niet verloochenen.

Sluit, o mijn Jesus, nadat Gij mij zooveel bewijzen van liefde en van verlangen om mij zalig te maken hebt gegeven, uw hart niet voor mij ter oorzake mijner bedrevene zonden, maar geef mij de genade U voortaan getrouwelijk te dienen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm u onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus werpt een blik van liefde op deze godvreezende vrouwen. . . Vervolgens wijst Hij haar, door eene vergelijking te maken tusschen zijn lijden en het lijden dat wij door onze zonden verdiend hebben, op de onzekerheid van ons lot hiernamaals. »Weent niet over Mij, spreekt Hij tot haar, maar weent over u-zelfen en over uwe kinderen; want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden,» niet slechts voor een dag, maar gedurende de gansche eeuwigheid? Schrikwekkende vraag, die ons met vrees moet vervullen!

Helaas! ben ik niet een verdorde tak aan den goddelijken boom der Kerk? Wat zal in eeuwigheid van mij worden? Ik weet het niet. . . Wat verdienen mijne zonden? . . . Als ik het lijden van Jesus overweeg, wat heb ik dan niet te vreezen? Men moet, om de zaligheid te verwerven, lijden en zich-zelfen geweld aandoen. Het ontbreekt mij niet aan geloof aan deze waarheid; ik moet ze ook in beoefening brengen. Doe ik dit, dan moet mijne hoop tot een grenzenloos vertrouwen

gaan, daar Jesus mij door zijn bloed het recht op den hemel heeft verzekerd. Alle genaden, welke ik reeds ontvangen heb, zijn een onderpand van die, welke mij naar den hemel zullen geleiden.

Heer Jesus, het aanschouwen van U zal eeuwig de zielen in verrukking brengen, die in uwe genade uit deze wereld gescheiden zijn; brengt uwe liefde nu niet reeds mijne ziel in verrukking en maakt zij haar niet ontvankelijk voor uwe heilzame lessen? Moge ieder uwer woorden mijn hart als een vurige pijl doorklieven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Na een langen en smartelijken weg, een weg van struikelen en kwetsuren valt Jesus, op de hoogte des Calvariebergs aangekomen, uitgeput ter aarde neder.

Zóó moest Hij boeten voor de zonde; voor mij is het echter een levendige herinnering aan mijne zwakheden, aan de straffen, welke

ik door mijne zonden verdiend heb en die ik weldra zal moeten ondergaan. Deze gedachte is schrikwekkend voor mij; zelfs de deugdzaamste zielen vervult zij met vreeze. Nochtans welk eene tegenstrijdigheid in mijne gevoelens! Wij bidden dagelijks tot God: ons toekome uw rijk, uw wil geschiede; en de dood, die ons de komst van dit rijk aankondigt, schrikt ons af! — Ik zal mij als vreemdeling op aarde beschouwen en niet meer dan noodig is mij aan haar hechten; ik zal aan den hemel denken, dien ik iederen dag meer nabij kom, en de verlenging van mijn leven zal ik aanzien als eene verlenging van mijn proeftijd.

Heer Jesus, Gij wildet niet sterven zonder op aarde te blijven, noch in den hemel heerschen zonder uw offer voort te zetten; verleen mij, bid ik U, de genade, te sterven aan mij-zelf en alle gelegenheden daartoe zorgvuldig aan te wenden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en laet gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Even begeerig als wreed rukken de beulen

de kleederen van Jesus' lichaam, zonder acht te slaan op de wonden, die Hij in de geeseling ontvangen heeft en die thans op nieuw worden opengereten. Deze ontkleeding is het beeld der inwendige onthechting, tot welke de christelijke ziel uit liefde tot Jesus moet komen. Wij moeten ons aan niets hechten en, wanneer God zulks verlangt, bereid zijn alles aan Hem terug te geven wat wij van Hem hebben ontvangen.

Eens zal de dood mij op geweldige wijze van alles berooven wat mij dierbaar is, van alles wat ik heb en bezit en mij slechts in *leen* is gegeven. Alle dingen waaraan ik gehecht ben, zullen hier blijven, om te bewijzen dat ik er geen duurzaam genot van kan hebben. Is het niet beter, vrijwillig aan Jesus ten offer te brengen wat ik Hem weldra tegen wil en dank zal moeten geven, zonder eer voor Hem, zonder verdienste voor mij-zelfen? Hoe meer ik Hem geef tijdens mijn leven, des te minder heb ik op te offeren in mijn laatste oogenblik, en des te overvloediger zal ik alles terug ontvangen in den hemel.

Heer Jesus, verleen mij de genade, steeds in volkomene onthechting van alle aardsche dingen te leven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Op het Kruis uitgestrekt, ligt Jesus op
zijn doodsbed, van hetwelk Hij niet meer
levend zal opstaan!

Ook ik zal eens op het sterfbed liggen,
van hetwelk zoovele heiligen, vol verlangen
om aan de gevaren des levens te ontkomen,
ten hemel zijn opgestegen. »Wanneer wij
moedig het kruis beklimmen, zegt de H.
Chrysostomus, hebben wij nog maar één stap
meer te doen om in den hemel te komen.»
De dood is, met de oogen des geloofs be-
schouwd, geen vernietiging, maar slechts een
verandering van toestand, die aan onze
ellende een einde maakt. 't Is de overgang
tot het ware en onsterfelijke leven, waarvan
de zonde ons een tijdlang verwijderd heeft
gehouden. De dood zal mij den oorspronke-
lijken staat van geluk, dien God voor mij
bestemd had, teruggeven, een staat van
gelukzaligheid, waarvan de Apostel zegt:
»Geen oog heeft het gezien, geen oor heeft
het gehoord en in 's menschen hart is het
niet opgekomen wat God bereid heeft voor
die Hem beminnen.» Naar dezen staat moet

ik verlangen, dien moet ik met vertrouwen verwachten door de verdiensten van Jesus Christus.

O Heer, bewaar mij voor een onvoorziene dood. Laat niet toe dat ik, door den dood verrast, uwer gerechtigheid in handen valle, zonder den tijd te hebben mij-zelfen als een offer van liefde aan U te geven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Op het uiterste gekomen, worstelt Jesus met den dood... Zich ten laatste aan diens macht overgevend, sterft Hij, ons door zijnen dood de genade verdienend ons laatste uur met kalme gelatenheid af te wachten en in vrede te sterven.

Ik sterf alle dagen; ieder uur neemt een gedeelte van mijn leven weg. In het oogenblik, waarin wij ophouden te leven, *voltooit* de dood het reeds lang begonnen werk. »De tijd, die alles medevoert, voert ook mij mede,» zegt de H. Augustinus. Doch welk een troost zal het eenmaal voor mij zijn, Jesus in zijne

heerlijkheid te aanschouwen, nadat ik dagelijks zijn geheimzinnigen dood op het altaar bijgewoond en door de heilige communie Hem in mijn hart heb ontvangen! Ik vrees den dood niet, omdat ik dagelijks sterf! Jesus zal mijn laatsten snik opvangen en mij bijstaan in het uur van mijn dood, gelijk ik dagelijks de vernieuwing van zijn dood op het altaar bijwoon. Ik zal Hem na iedere heilige communie zoo trachten te danken als ik Hem danken zal, wanneer Hij mij den hemel zal openen, en ik zal mij met alle krachten op heiligheid toelleggen, opdat ik waardig worde God te aanschouwen en volmaakt te beminnen; want gelijk ik zal zijn in het oogenblik van mijn dood, zoo zal ik blijven gedurende de gehele eewigheid.

Heer Jesus, laat, als mijn laatste uur zal slaan, uw naam mijn laatste zucht, de heilige communie mijn laatste voedsel zijn; dat mijn laatste snik zich vereenige met den uwen aan het Kruis en dat ik sterve met een groot vertrouwen, vervuld van een levendig geloof, van een vaste hoop en van een brandende liefde tot U.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria, die na den dood van Jesus hare oogen niet kon afwenden van haar welbeminden zoon, bleef sprakeloos aan den voet des Kruizes verwijlen.

De scheiding van dierbare personen is als de dood voor ons hart; 't is eene beproeving, waarvan God zich bedient om onze liefde jegens Hem te meten; Hij kan die niet beter leeren kennen, dan door ons gelegenheid te geven eene volkomene onderwerping aan zijn heiligen wil aan den dag te leggen. Het offer is voor ons, evenzeer als voor Maria, het middel om aan den gekruisigden Jesus gelijkvormig te worden, zijne eer te bevorderen en onze verdiensten te vermeerderen. 't Is vooral het middel voor ons, om onze vroegere te groote gehechtheid aan de schepselen, waardoor wij den zegen des hemels verbeurd hebben, af te boeten.

O Heer, ik leg mijne dierbaarste belangen en die mijner beminden aan den voet des kruizes neder; onder de bescherming van uw bloed zijn zij veilig... Laat de zielen, die mijn hart niet kan vergeten, in uwe verdien-

sten deelen. Welk middel is er om haar beter mijne liefde te betoonen dan door de toevoeging der verdiensten van Jesus' lijden en sterven haar den hemel te openen?

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het offer is volbracht... een zware steen bedekt het graf, waarin het lichaam van Jesus rust... Vóór dit graf, dat haar eenigen schat bevat, knielt Maria neder, in tranen badend, doch geheel overgegeven aan Gods heiligen wil. Zij bemint den wil van God ook in de hevigste smarten.

Maria toont, dat zij God bemint om Hemzelve, en niet om zijne weldaden; want de Zoon, dien zij van Hem heeft ontvangen, is het smartelijkste offer dat haar hart kan brengen. Hoe meer haar offer hare smart vermeerdert, des te grooter wordt hare liefde tot God. Ziedaar het voorbeeld, waarnaar ik de neigingen mijns harten moet regelen. Ik heb bemind; de scheiding van degenen die

ik liefhad heeft eene onoverkomelijke kloof tusschen hen en mij veroorzaakt... Ik lijd, maar geef mij over en stel mijn vertrouwen op God. Mijne laatste dagen spoeden henen als tusschen twee graven : het graf, dat mij van alle vreugde des levens beroofd heeft, en het tabernakel, het geheimzinnig graf, waar Jesus mij in zijne liefde voortdurend nieuwen moed en nieuwe krachten schenkt. Voor mij echter zal het graf, evenals voor Jesus, slechts een kortstondig verblijf wezen, en de hemel zal het loon zijn voor de beproevingen die mijne ziel geheiligd hebben.

Heer, mijne dagen zijn bij U geteld ; ik acht mij gelukkig dat mijn lot in uwe handen is ; geef mij de genade, dat ik steeds beëid zij om voor U te verschijnen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Aan den voet des Kruizes begrijp ik, o mijn God, dat ik in deze wereld maar *één ding* te behartigen heb : mijne eeuwige zaligheid ; en dat het dus mijne voornaamste taak moet zijn mij op den dood, die over mijn eeuwig lot beslissen zal, voor te bereiden. Prent deze gedachte diep in mijnen geest ;

bevestig door uwe genade de goede voornemens, die de herinnering aan den dood van Jesus bij mij heeft opgewekt. Geef aan mijn hart eene dusdanige gesteltenis, dat de eeuwige waarheden mij een heilzame vrees inboezemen en mij tot getrouwheid in uwen dienst aansporen. Ieder oogenblik weegt tegen de eeuwigheid op, want ieder oogenblik kan ik den hemel verdienen, dien Jesus Christus mij door zijn dierbaar bloed verworven heeft. O mijn God, verleen mij door de verdiensten van zijn lijden de genaden, welke ik voor mijne zaligheid noodig heb, en weiger noch aan mij noch aan de mijnen de gewichtigste van alle, die der volharding tot het einde. Amen.

Voeg hierbij zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

NEGENDE OEFENING.

Voorbereiding tot eene goede biecht.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer Jesus, bij de beschouwing van uw lijden, door mijne zonden veroorzaakt, klaag ik mij-zelfen aan en belijd vol vertrouwen op uwe barmhartigheid mijne ontelbare mislagen. De Joden hebben U maar ééns gekruisigd, en ik heb U ontelbare malen naar het leven getracht, uwe majesteit naar de kroon gestoken. Uwe vijanden loochenden uwe godheid en meenden slechts een mensch te vervolgen; ik echter belijd U als mijn Koning, mijn Verlosser en mijn God; des ondanks heb ik U beleedigd, uwe weldaden met ondank vergolden. Na deze bekentenis mijner ellende neem ik mijne toevlucht tot uwe onuitputtelijke goedheid, die een rouwmoedig hart niet versmaadt.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Jesus, de Heiligheid zelf, ziet in zijne natuurlijke rechters zijne meest trouwelooze beschuldigers, en in hunne boosheid de zekerheid zijner veroordeeling.

De zonde, zegt een vermaard schrijver, is eene ontwijding onzer ziel, welke voor ons een blijvende bron van vernedering en van droefheid is. t' Is een groote genade, dat Jesus Christus ons in den rechterstoel der boetvaardigheid eene plaats bereid heeft, waar de beleedigde God ons een barmhartige rechter wil zijn. Hij laat daar geen anderen beschuldiger toe dan mij-zelfen, en vraagt daar van mij slechts berouw en oprechtheid. Hoe groot mijne zonden ook zijn mogen en hoe onwaardig ik ook ben er vergiffenis van te krijgen, het hart van Jesus is daar voor mij een veilige toevlucht.

Mijn Heer en mijn God, heb ik niet gevreesd U te beleedigen, dat ik dan ten minste door de boetvaardigheid uit mijne ellende opsta. Geef, dat ik door een waar berouw en eene ootmoedige belijdenis mijner zonden uwe genade terugkrijge.

Onze Vader, Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Volg Jesus, het zware Kruis op zijne gewonde schouders dragend, met diepen eerbied. Het einde van zijn weg is de dood; en het lot, dat de zonde u bereid heeft, is lijden en sterven!

Er is een noodwendig en nauw verband tusschen de zonden en het Kruis van Jesus. De zonde verdiende, als een vergrijp tegen God, een strenge straf; Jesus ondergaat deze straf om mij er van te bevrijden. Wat zijne beschaming en zijne smart oneindig vergroot, is de beweegreden die mij tot de zonde gebracht heeft: een gering belang, een kortstondig genot, eene nietigheid somtijds. Het kruis is de school der nederigheid; daar leer ik mijne ellende kennen en inzien, hoe ijdel, hoogmoedig en zinnelijk ik ben; daar overtuig ik mij, dat het rijk der hemelen geweld lijdt en ik het tegen elken prijs moet trachten te verwerven.

Heer, ik zal nooit meer met de wereld spre-

ken : Verre zij van mij het kruis ! Het kruis van mij verwijderen, is mij verwijderen van U.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus wilde bij zijn lijden tevens de diepste vernedering ondergaan, om ons aan te sporen de gelegenheden tot zonde vaarwel te zeggen. Vrees de schrikkelijke gevolgen der zonde en den toestand der ziel, die aan hare zwakheid is overgelaten.

Mijn vallen in de zonde heeft treurige oorzaken en noodlottige gevolgen : Soms kan ik mij met Paulus beklagen, dat ik het kwade doe dat ik niet wil ; dikwijler echter laat ik mij door mijne lafhartigheid medesleepen. Ach, hadde ik ten minste slechts zulke gebreken te betreuren, tot welke mijne aangeborene onbezonnenheid mij brengt, en geene ongetrouwheid aan de genade ! Heb ik één dag in alles den wil van God volbracht ? Heb ik de voornaamste christenplichten niet verzuimd of geheel nagelaten, om aan de

wereld te behagen of mijn eigen wil te volgen? Hoevele, zelfs goede werken heb ik te ongelegener tijd, uit natuurlijke aandrang, uit ijdelheid of pralerij verricht! Hoevele uren heb ik in ledigheid, in ijdele zorgen of in nuttelooze gesprekken doorgebracht!

O Jesus, Gij hebt mijne zonden beweend; voorzie door uw bloed in mijn gebrek aan tranen van droefheid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

In deze laatste ontmoeting voltooide Maria in zekeren zin het offer van haren Zoon. De onuitsprekelijke smarten, die zijne heilige ziel, toen deze zich met onze zonden beladen zag, vervulden en den afschuw, dien zijne onschuldige natuur van dezen last gevoelde, kennend, leed Maria nog meer van zijn inwendig lijden dan van zijne uitwendige folteringen.

Wie deed het zwaard van droefheid dieper doordringen in het maagdelijk hart van Maria, dan ik door mijne zonden, door mijn

tegenstand aan de genade en door mijn wereldschgezinden geest gedaan heb? Ik heb mijn hart niet geheel aan Jesus gegeven, gelijk Maria deed; want had ik dit gedaan, dan zou ik niet zoo lichtgeraakt, noch zoo vol eigenliefde zijn, en niet uit zoo onvolmaakte beweegredenen en verkeerde oogmerken handelen. Maar heb ik geen liefde, dan bezit ik ook geen trouw en heb dus ook geen moed en geen ijver.

O Jesus, schenk mij om de smarten uwer heilige Moeder een ootmoedig en rouwmoedig hart.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Toen Jesus de krachten begaven, nam Simon het Kruis en droeg het tot op den berg van Calvarië, alwaar het verlossingswerk voltrokken werd.

Wie lijdt en zich uit liefde tot Jesus vernedert, neemt de plaats van Simon in. Onze goddelijke Verlosser nam het Kruis niet op

zijne schouders om ons van het lijden te bevrijden, maar om ons lijden verdienstelijk te maken. Hij laat den Cyrener het Kruis ten einde toe dragen, omdat wij het kruis moeten dragen als een erfdeel der zonde en als een straf, die wij door onze zonden verdiend hebben. Ik vestig mijne gedachten niet genoeg op den vernederenden toestand, waarin de zonde mijne ziel voor God gebracht heeft; Hij moet ze natuurlijkerwijze verstooten, en toch bemint Hij ze... Als vijandin van Hem moet Hij ze verwerpen, en Hij wil haar behouden. Nauwelijks beken ik ootmoedig mijne schuld, of ik krijg vergiffenis; ik moet daarom nooit mijne ellende vergeten, maar ook nimmer wanhopen. Mijne zonden vervullen mij slechts met vrees, in zoover het vertrouwen ontbreekt. In de H. Schrift wordt aan de hoop en aan de liefde altijd de voorrang gegeven boven de vrees.

*O Jesus, welk licht werpt uwe genade op mijn geweten! Indien uwe rechtvaardigheid mij doet sidderen, uwe barmhartigheid vervult mij met hoop.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Om een moedige daad valt deze vrouw eene eervolle onderscheiding ten deel, die zij gedurende geheel haar leven bewaarde.

Niets bewijst beter de groote goedheid van Jesus Christus. De straf voor onze zonden heeft Hij zich-zelfen voorbehouden, en de voordeelen der verlossing schenkt Hij aan ons in het sacrament der boetvaardigheid; onze ziel vindt er de gelijkenis Gods, welke zij door de zonde verloren had, weder. Onze goddelijke Verlosser vraagt slechts een weinig ootmoed van u, om de schatten van zijn bloed u toe te eigenen. Ach, wist gij hoe groot eene reine ziel is in de oogen van God, gij zoudt u dikwijls met vreugde in het geheiligde bad der boetvaardigheid begeven, en door Jesus uwe ellenden ootmoedig te belijden zoudt gij zijn hart tot liefde en barmhartigheid jegens u bewegen. »Die weinig hoopt, zegt een Heilige, verkrijgt weinig; die alles hoopt, verkrijgt alles. De goddelijke barmhartigheid is grooter dan alle zonden der wereld.» Geef gehoor aan de stem van uw geweten, dat den vrede zoo vurig terugwenscht.

O Jesus vergeef mij mijne ontelbare zonden en schenk mij zulk eene teergevoeligheid van geweten, dat de schijn van kwaad mij reeds doet vreezen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Word niet meer moedeloos, dat gij u
zoo dikwijls laat overwinnen in den strijd,
dien gij dagelijks te voeren hebt. Uwe vij-
anden omringen u in grooten getale, gelijk
zij Jesus deden, en uwe groote zwakheid
brengt u menigmaal ten val. Beschouw, zoo-
dra gij gevallen zijt, uwen goddelijken Ver-
losser, om uwentwil en meer dan gij verne-
derd. Toon Hem uwe ellende, die u aanspraak
geeft op zijne hulp. Gij mishaaft Hem door
uwe dagelijksche fouten; vraag Hem verge-
ving en waak in het vervolg zorgvuldiger
over uwe zintuigen en over de neigingen
uws harten. Weet dat, om de genade der
vergiffenis te verkrijgen, er slechts droefheid
en een vaste wil noodig is zich niet meer
te laten overwinnen, hoe dikwijls men ook
moge gevallen zijn.

Heb ik deze, met de goedheid van God
zoozeer overeenkomende en voor mijn gees-
telijken vooruitgang zoo nuttige gesteltenis?

Na zooveel goede voornemens, die bij gebrek aan ootmoed zonder uitwerking zijn gebleven, blijft mij niets anders over dan mij te werpen in de armen der goddelijke barmhartigheid.

O Jesus, reik mij uwe hand, wanneer ik gevallen ben.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus zoekt de vrome vrouwen, die Hem volgden, veeleer geestelijk voordeel te verschaffen dan te troosten.

Een blik van Jesus is reeds eene genade; nog een grootere gunst is een woord van Hem, al is dit ook schijnbaar streng. Ik moet aandachtig luisteren naar de raadgevingen, die zijne dienaren mij geven. De woorden des priesters, zij mogen troostend of berispelend voor mij wezen, zijn de woorden van Jesus Christus. Ik moet de waarheid liefhebben en niet beducht zijn voor hare stem; 't is de stem van God, wiens terechtwijzing goedheid ademt, zonder evenwel de

strengheid te verliezen, die aan de waarheid steeds eigen is. Ik moet mijn eigen oordeel laten varen, en de waarschuwingen van mijn geweten en de raadgevingen mijns biechtvaders met gedweeheid opvolgen; want, zegt de H. Johannes van het Kruis, »naar den plaatsbekleeder van Jesus Christus niet luisteren, is hoogmoed en gebrek aan geloof.»

O Jesus, Gij zegent een uit liefde berouwhebbend hart; stort in het mijne een levendig berouw over al de zonden mijns levens.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus kan niet verzadigd worden van lijden en van vernederingen. Deze val is als de laatste poging zijner barmhartigheid, die zich zoo diep mogelijk vernedert om den zondaar te kunnen vergeven. Hoe groot en menigvuldig de beleedigingen ook zijn mogen, die gij Jesus hebt aangedaan, stel in Hem uw vertrouwen, het zal niet beschaamd worden.

Betreur en verfoei uwe zonden van gansch harte. »De oefening van het berouw,

zegt de H. Magdalena van Pazzis, [is een soort martelaarschap, dat de zielen gelijkvormig maakt aan Jesus Christus, die over onze zonden weende." Doch in plaats van te weenen, blijf ik ongevoelig voor den last mijner zonden, voor de kwalen mijner ziel, terwijl het minste tijdelijk ongeval mij met droefheid vervult! Deinst mijne natuur voor het lijden terug, dat ik dan ten minste het voornemen make mijne zwakheid te bestrijden, vertrouwend op Gods genade, die mij niet zal ontbreken. Wanneer ik mijne vernedering vergelijk met den smaad, dien Jesus verduurd heeft, dan heb ik mij niet meer te beklagen.

O Jesus, beweeg mijn hart door uwe genade, opdat ik door een oprecht berouw het verledene uitwissche en U nooit weder vrijwillig beledige.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De Heer van alles onderwerpt zich aan de

beulen ! Hij, die alles bestuurt, vraagt ons door den mond van den profeet, of er eene smart is gelijk aan zijne smart !

De liefde van Jesus wil al mijne zonden uitwisschen. Zijn kostbaar bloed heeft een schutsweer opgericht, die mij tegen de goddelijke gramschap beveiligt, en den scheidsmuur omvergehaald, die de zonde tusschen God en den mensch had opgetrokken. Zelfs al zou ik aan zijne groote barmhartigheid wederstand bieden, dan nog zou Jesus mij niet verstooten, maar vol langmoedigheid wachten totdat Hij eenig teeken van berouw in mij ontwaart. Het bezit mijner ziel is zijn eenig verlangen, het doel zijner gebeden, zijner tranen en zijner smarten.

O Jesus, bewaar mij voor het ongeluk, de heiligmakende genade te verliezen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Wreede nagels, of liever onze zonden, doorboren de handen en voeten van Jesus.

Hij geeft zich geheel aan het schrikkelijkt lijden over. Denk meer aan de liefde dan aan de rechtvaardigheid Gods. Offer Hem de boetvaardigheid op, die Jesus voor u gedaan heeft, de droefheid zijns harten, de troosteloosheid zijner ziel, het lijden zijns lichaams, want dat alles behoort u toe.... Kan men die doodelijke smarten zonder ontroering en zonder berouw aanschouwen?.. Erken, zegt de H. Bernardus, de diepte uwer wonden, om welke de Heer Jesus gewond is geworden; want hadden zij den eeuwigen dood niet veroorzaakt, dan zou de Zoon Gods zijn leven niet gegeven hebben om er u van te genezen.

Kan ik nog eenige zonde, nog eenigen wrok over eene aangedane belediging in mijn hart verdragen, terwijl Jesus, om mijnentwil gekruisigd, mij vergeeft en sterft om mijne ziel, zijne vijandin, aan de engelen gelijk te maken?

Mijn God, aanzie het bloed, dat stroomt uit de handen en voeten uws goddelijken Zoons; laat dit kostbaar bloed op mij neder-vloeien, opdat ik in deze bron van alle heiligheid geheel worde gereinigd.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Aanbid Jesus, stervend aan het Kruis. Dit is het oogenblik om met vertrouwen de oneindige verdiensten van zijnen dood af te smeeken. Plaats u aan den voet des kruizes onder de hoede van Maria. Bid om een volmaakt berouw.

Jesus sterft voor mij en door mij... Wat heeft Hij mij gedaan, dat ik Hem door mijne zonden, vooral door *deze* en *die* zonde, den dood heb toegebracht? Begrijp ik, hoe afschuwelijk mijne ondankbaarheid is? Heb ik een oprecht berouw? een vast voornemen om mij te beteren? Den gekruisigden Jesus beschouwen en zich niet toeleggen op verbetering des levens is gebrek aan geloof en tekortkoming in dankbaarheid. Kleine, dagelijksche fouten zullen mij nochtans bijblijven tot aan mijn dood. »Het is veel, zegt de H. Franciscus van Sales, wanneer men sommige gebreken een kwartier uurs vóór zijn dood aflegt.»

Heer, gedenk een armen zondaar... en als het laatste uur voor mij is aangebroken, doe mij dan deelen in de verdiensten van uw

lijden en schenk mij de vergiffenis van al mijne zonden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen en in den schoot zijner Moeder gelegd. Deze laatste troost drukt het zegel op al hare smarten, want nu eerst ziet zij wat haar Zoon heeft geleden. Zij aanbidt Hem en bevochtigt zijne wonden met hare tranen.

Hoe dikwijls heeft zij niet de wonden geteld, die mijne ongetrouwheden, mijne zonden het hart van Jesus hebben toegebracht! Hare smart vermeedert nog door mijne ongevoelighed. Ach, in dit oogenblik zelfs bespeurt zij wellicht bij mij nog weinig berouw, althans geen berouw, geëvenredigd aan de grootheid en de talrijkheid mijner zonden. Waarom richt zich mijn hart niet evenzeer tot het goede als het zich vroeger tot het kwade gekeerd heeft? Aan den voet des kruizes moet ik door de voorspraak van Maria om de genade bidden eener oprechte bekeering.

O Maria, ik open mijn hart voor het berouw en sluit het voor de zonde. Ik wil liever sterven dan in ongenade leven met uw goddelijken Zoon. Alle gelegenheden om Hem te beleedigen zal ik voortaan vermijden. Versterk mijn goeden wil en laat niet toe, dat de bekoringen over mijne goede voornemens zegevieren, vooral niet over deze en die . . . , welke ik aan uw onbevlekt hart bijzonder aanbeveel.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Ziedaar de voleinding des offers, de laatste straf der zonde: de dood, het graf, met andere woorden, de eenzaamheid, de vergetelheid, het stof, de gelijkheid aan het niet.

Bij dit gezicht vervult de herinnering aan mijn voorgaand leven mij met vreeze; ik hoor de stem mijns gewetens, die mij toeroept: Uwe zonden hebben Jesus het leven gekost, en waar zijn de tranen die gij er over vergoten hebt? Maar een verborgen

stem komt uit het graf en spreekt: Schep moed; werp uwe zonden in mijn hart en Ik zal ze uitwischen. Geene er van zal ik meer gedenken, indien gij u geheel aan mijne barmhartigheid overgeeft. — Zonder twijfel heb ik door mijne zonden vele genaden verloren, mij van een hooger en graad van glorie beroofd; nu ik mij echter bekeerd heb, zal ik mijn geest, mijne tong en mijn hart niet meer tot een dagelijksche zonde leenen, noch tot gedachten woorden en handelingen, die geene waarde hebben voor de eeuwigheid; en ik zal voor het vervolg van mijn leven mij beijveren om evenveel oefeningen van liefde te verwekken als ik vroeger ongetrouwheden begaan heb.

O Jesus, ik zal de ingevingen uwer genade volgen, opdat ik uwe beloften moge waardig worden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer, de minste fouten verminderen in mij de liefde tot U, berooven mij van uwe bijzondere genade en verwijderen mijn hart van het uwe; ik voel, dat ik uw bloed niet vruchteloos mag laten vloeien op mijne ziel. Daarom

bid ik U, ach, geef mij een innig berouw over mijne zonden, een berouw, dat niet enkel eene beginnende liefde is, maar de volmaakte liefde zelf, die de ziel, ook zonder de biecht, rechtvaardigt en heiligt, opdat Gij, wanneer ik dit heilig sacrament ontvang, tot mij kunt spreken wat Gij eens tot een groote zondares hebt gezegd: »Ga in vrede, uwe zonden worden u vergeven." O Jesus, gedenk dat Gij gestorven zijt om mij zalig te maken; vergeef aan mijn hart, dat U bemint en berouw heeft uit liefde tot U. Amen.

Voeg hierbij zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

TIENDE OEFENING.

Vernieuwing des geestes.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer Jesus, de eenige levenstaak des christens is aan U gelijkvormig te worden. Geef, dat ik deze taak, waardoor uw leven in ons wordt voortgezet, met ijver aanvaarde. Laat mij geen rust, alvorens ik door de innigste banden met U ben vereenigd. Richt al mijn denken en streven op de uitroeiing van mijn hoofdgebrek en op de verwerving der deugd, waaraan ik het meest behoefte heb. Laat mij geen oogenblik verliezen van den tijd, die mij tot bewerking van mijn heil is gegeven.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Voor den rechterstoel des romeinschen landvoogds gedaagd, brengt Jesus daar zijne onschuld, zijne deugden en de weldaden, die Hij heeft uitgedeeld, mede; en Hij wordt ter dood veroordeeld. Ziedaar de boosheid van 's menschen hart! Ik breng voor den rechterstoel Gods in het sacrament der boetvaardigheid mijne zonden, het misbruik der genaden, mijne ondankbaarheid; en ik krijg vergiffenis. Ziedaar de barmhartigheid van het goddelijk hart. Zij toont mij hoe ik mij te gedragen heb, wanneer de boosheid en ongerechtigheid der menschen zich tegen mij verheffen; dan moet ik zwijgen en vergeven, gelijk Jesus vergaf. Het onrecht, dat ik te vergeven heb, is maar gering, en mijne schuld jegens God is oneindig; ik moet mij jegens anderen zoo gedragen als God zich gedraagt jegens mij.

Heer, Gij hebt mij uitdrukkelijk geboden, niet slechts zevenmaal, maar zeventig maal zevenmaal *op één dag* de mij aangedane beledigingen te vergeven, en mij beloofd dat Gij even barmhartig jegens mij zoudt wezen. Ik zou een vijand zijn van mij-zelfen, indien ik van deze goedheid, mij aangeboden, geen gebruik maakte. Ik zal altijd vergeven, opdat ik waardig worde U steeds volmaakter te beminnen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Met het Kruis beladen, schrijdt Jesus met moeite voort op den weg naar Calvarië.

Mijn kruis zijn de plichten die ik te vervullen, de hartstochten die ik te bestrijden, de deugden die ik te beoefenen, de dagelijksche wederwaardigheden die ik te verduren heb. Al deze kruizen hebben maar één doel: mij te heiligen. Het christelijk leven gaat met veel moeite gepaard; elke ware deugd brengt, als een uitvloeisel van het Kruis, hare bitterheid mede. Ik heb geen buitengewoon kruis te dragen; integendeel! het is, evenals de kruizen van anderen, geheel op mijne krachten berekend. Valt het mij nochtans zwaar, ik moet het toch niet afleggen, noch er mij over beklagen.

O Jesus, geef dat ik U navolge, mijn kruis dragend; al moet ik het ook met mijn bloed besproeien in het lijden dat Gij mij toezendt, ik ben bereid het met de hulp uwer genade tot den laatsten druppel te geven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Een nieuwe vernedering, aan welke de
beulen niet dachten en waaraan Jesus zich
onderwierp om ons te onderrichten.

Het christelijk leven is bezwaarlijk, 't is
niet aantrekkelijk voor de natuur, wijl degenen,
die onder de banier des kruizes den smallen
weg des hemels bewandelen, geheel door de
wet des lijdens beheerscht worden. Wij ver-
geten, dat de kloekmoedigheid in het navol-
gen van Jesus van de genade komt, en niet
van de natuurlijke krachten. Menigmaal toch
gebeurt het dat wij, door onze zwakheid mée-
gesleept en door de eigenliefde misleid, wei-
nig doen, ofschoon wij ons veel hadden voor-
genomen. Onze laatdunkendheid strekt slechts
ter onzer diepere vernedering. Alles is be-
loofd aan de ootmoedige ziel die van hare
zwakheid partij trekt tot grooter waakzaam-
heid, die hare tekortkomingen, hare verzuim-
enissen, hare zonden uit onbedachtzaam-
heid, waarin zij in weerwil van hare goede

voornemens valt, niet vergoëlijkt, noch verschoont.

O Jesus, hoe zwak ben ik, wanneer ik op eigen krachten steun! Maak mij sterk door uwe zwakheid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Doodelijke smarten vervullen het hart van Maria op den weg naar Calvarië. Er heeft in dat hart een tweestrijd plaats tusschen hare liefde tot God, die haar berooft van haren Zoon, en hare moederlijke liefde voor Jesus, van wien zij niet scheiden kon. Zij zou Hem willen verlichten in zijne smarten en zij stemt toe in zijnen dood. Tegenover hare liefde tot God, haar geduld, hare gelatenheid doen de eischen harer moederliefde zich gelden. Door haren heldenmoed biedt zij den hemel een bewonderenswaardig schouwspel.

Wie meet de verdiensten der Moeder van Jesus, want wie telt hare smarten? Maar ook wie meet de verdiensten, hoezeer ook in mindere mate, van eene ziel, die altijd over-

gegeven is aan den wil van God en in het lijden, dat zij te verduren heeft, slechts een middel ziet om meer gelijkvormig te worden aan Jesus Christus? Met hare verdiensten vermeerderen zich hare trappen van glorie in den hemel.

O Maria, gij zijt de koningin, de moeder en het voorbeeld van allen die geroepen zijn; roep ook mij, en ik zal met liefde en vertrouwen tot U komen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Simon verzette zich aanvankelijk hardnekkig tegen het voorstel der Joden, om het kruis te helpen dragen. Hij volgde den eersten indruk der hoogmoedige en zinnelijke natuur. Kan men zich daarover verwonderen? Hij kende noch de godheid van Jesus, noch de oorzaak en het doel van zijn lijden.

Niemand bemint natuurlijkerwijze het kruis; door het geloof overwint men echter den weerzin er van. Bij het zien van den

zwaren last, dien Jesus droeg, ontwaakt de ijver des christens. Hij behoort, door het goede met eene onbaatzuchtige liefde te verlichten, het kruis zijns goddelijken Meesters te verlichten. — Indien ik niet getroffen word door hetgeen Jesus lijdt, wat zal mij dan nog treffen? Moeten de engelen niet verbaasd staan, wanneer zij zien dat ik het kruis mijns levens met zoo weinig onderworpenheid aanneem? Beschaamd over mijne lathartigheid, zal ik niet meer klagen en het kruis met geduld en onderwerping dragen.

O Jesus, geef mij de genade, dat ik mij altijd even bereidvaardig aan de steeds wijze beschikkingen uwer Voorzienigheid onderwerp.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het goede doen met het oog op Jesus Christus, is de bijzondere genade des christens. De H. Veronica, reeds christinne in haar hart,

kon, door medelijden bewogen, niet aan de begeerte weerstaan den Zaligmaker eenige verlichting te verschaffen. De dankbaarheid van Jesus liet haar eene gedachtenis, die niet vergaan zal, en die steeds een blijvende uitnoodiging voor haar zal wezen om Den-gene, wiens afbeeldsel haar gegeven is, getrouwelijk na te volgen.

De H. Veronica onttrok zich aan de wereld, overtuigd als zij was dat de genade slechts door ootmoed bewaard kan worden. Gelijk zij, toen zij Jesus naderde, de verachting der hoovaardigen trotseerde, zoo verachtte zij ook gedurende haar volgend leven hunne grondbeginselen en gewoonten. Al haar geluk had zij daaraan te danken, dat zij het menschelijk opzicht met voeten trad en de vrees overwon, die haar wellicht een oogenblik had bevangen. Wist ik in de armen mijn goddelijken Meester te zien en te dienen, hoe groote genaden en zegeningen zouden ook mij dan ten deel vallen!

Heer Jesus, geef mij bij de werken van naastenliefde den geest des geloofs.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hoeveel geheimenissen zijn opgesloten in het herhaaldelijk vallen van Jesus! Wij zullen ze nimmer geheel doorgronden.

Dat gedurig vallen duidt ons gedrag aan ten opzichte van God. Na Jesus in den beginne met moed te zijn nagevolgd, komen velen ten val, staan met moeite weder op om weldra opnieuw te vallen; en zoo gaat het steeds voort, wijl zij een wereldschgezind leven met de voorschriften des Evangelies trachten te vereenigen. Kan ik het woord des Zaligmakers niet op mij toepassen: »Niemand kan twee heeren dienen," gij kunt God en de wereld niet tegelijk dienen? Door zijne plichten slechts gedeeltelijk te vervullen verkrijgt men minder genaden. Vandaar wordt men krachteloozer en onstandvastiger in de beoefening van het goede, men valt aanhoudend in de vorige zonden terug, en door het herhaaldelijk vallen wordt de ziel steeds zwaker en haar leven zelfs ernstig bedreigd. De gelegenheden maken den mensch niet zwak, zegt Thomas à Kempis, maar zij toonen hem gelijk hij is.

O Jesus, na in deze schets mij-zelfen herkend te hebben, zal ik U in het vervolg geen reden meer geven om over mij te klagen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus spreekt tot de vrouwen, terwijl Hij haar ziet weenen: »Weent niet." Hij troost, terwijl Hij lijdt! Een gewichtige les voor alle huisoversten, zich-zelfen te vergeten en anderen te troosten.

Als men veel met overgave aan Gods wil heeft geleden, krijgt men een medelijdend hart voor het lijden van anderen en een groote zielskracht om het eigen lijden te overwinnen. Jesus zoekt in de laatste oogenblikken zijns levens nergens hulp; Hij neemt slechts die aan, welke zijn Vader Hem toezendt. Ik moet mij in lijden geheel aan God overgeven; de verlatenheid en de vertroosting met evenveel liefde aannemen; al mijne teergevoeligheid op anderen overdragen; anders zal mijn arm hart op den dag des lijdens tevergeefs naar troost verlangen.

Heer Jesus, ik zal niet meer weenen zonder vertrouwen op U en zonder liefde tot U.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Vertoef met uwe gedachten bij het geheim van het herhaaldelijk vallen van Jesus.

Het teekent uwe zwakheid, maar het herinnert u tevens aan uw gebrek aan wilskracht. Gij zijt christen, dat is, gij hebt u door plechtige beloften verbonden uwe hartstochten te bestrijden, uwe kwade neigingen te overwinnen, de wereldsche vermaken te verzaken, — eene zonder de hulp van Jesus Christus moeilijk te vervullen taak! Waarom handelt gij zoo, alsof gij op zijne onwankelbare hulp niet kondet rekenen, alsof deze u niet met alle zekerheid beloofd ware? Waarom blijft gij nog wankelen tusschen Jesus Christus en de wereld? Wat deze laatste belooft vervult zij nimmer, terwijl Jesus Christus u nu reeds, trots alle beproevingen, een voorsmaak geeft van het oneindig geluk dat u wacht. Gij

weet, welk een krachtige hulp de H. Tafel u biedt, en welk een troost zij u schenkt. Vernieuw uw voornemen om God getrouwelijk te dienen. De taak is niet te groot voor eene onsterfelijke ziel en het werk gaat niet boven uwe krachten. »Hij is niet dapper, zegt de H. Bernardus, die in den strijd den moed laat zinken.»

Heer, ik zal mij niet laten ontmoedigen door de bezwaren aan uwen dienst verbonden, want ik stel op U mijn vertrouwen :

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nu alles voor de kruisiging gereed is, grijpen de beulen Jesus aan en rukken de kleederen van zijn lichaam.

Deze smartelijke ontkleeding herinnert ons aan de dubbele taak, die de christen te vervullen heeft en die door den Apostel Paulus aldus wordt beschreven : den ouden mensch afleggen en den nieuwen mensch aantrekken. Inderdaad, het christelijk leven eischt offers ;

wij moeten ons om den wil van God te volbrengen aan vele dingen onthechten. »Gij zult veel te lijden hebben in deze wereld,» spreekt de Zaligmaker, en de Apostel Paulus voegt er bij: »Zij, die aan Christus toebehooren, hebben hun vleesch met zijne ondeugden en begeerlijkheden gekruisigd.» Maar de onuitputtelijke genadenschappen Gods bieden u onfeilbare hulpmiddelen aan tot heiliging van u-zelfen, indien gij ootmoedig zijt. Heb geen al te groote vrees voor het lijden; verdrijf de vrees en wek het vertrouwen in u op door uwe oogen naar Calvarië te wenden. Wees bereid, ieder oogenblik den wil van God te volbrengen.

Heer Jesus, maak mij sterk door de moeilijkheden die ik in uwen dienst ondervind.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus is van de aarde verheven en vastgenageld aan het Kruis. Zijne Moeder, de H. Johannes en Maria Magdalena blijven aan den voet des Kruizes, stom van smart; een blik van Jesus houdt hen staande.

Gij zijt tot tweeërlei verplicht: vooreerst, in de nabijheid van Jesus te blijven, dat is, in de innigste liefdegemeenschap met zijn goddelijk hart te leven; ten andere, het beeld van den gekruisigden Jesus in u weêr te geven, want het christelijk leven is slechts eene afspiegeling van het leven van Jesus. Wat beoogt Hij met zooveel lijden, met zoovele beproevingen, door de goddelijke voorzienigheid u toegezonden, anders dan zijn beeld in u te drukken en u door de smart te heiligen? Alle heiligen, zegt de H. Gregorius, zijn martelaars geworden door het zwaard of door het geduld; ook wij moeten het worden op de eene of de andere wijze. Onderwerp u aan de beschikkingen Gods, al duurt uw lijden voort tot aan uwen dood; verlies er de verdiensten niet van door gebrek aan standvastigheid. Roep door de voorspraak van Maria de heerschappij van den gekruisigden Jesus over u af.

O Jesus, door het zien van uwen doodstrijd wordt mijn tegenstand gebroken; ik ben bereid mijn leven voor U op te offeren en, als het noodig is, mijn bloed voor U te storten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis. *

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Na een vreeselijk lijden aan het Kruis,
sterft Jesus met volkomene overgeving aan
den wil zijns Vaders, ten einde onze harten
van de aarde los te rukken en ze omhoog
te heffen naar den hemel. Is het geen tijd,
dat Hij ze eindelijk geheel en al tot zich
trekke?

Leer aan den voet des Kruizes u aan alle
dingen onthechten, ten einde eenmaal goed
te sterven. Alvorens u tot de innige vereeni-
ging met zijn hart toe te laten, zoekt Jesus
uwe ziel van alle aardsche gehechtheid te
zuiveren. Denk aan zijnen dood op het Kruis,
zoo dikwijls gij Hem onder de consecratie
aanbidt. Hij is op het altaar evenzeer ont-
hecht aan de aarde als Hij het was aan het
kruis, en Hij wenscht dat uw hart insgelijks
aan alles onthecht zij. Verricht al uwe han-
delingen met het oog op Hem; dat zijn geest
ze besture. Stervend neigt Hij zijn hoofd, om
zijne volkomene onderwerping tetoonen; richt
dikwijls uwe blikken naar de aarde, waarin
gij cenmaal begraven zult worden, opdat gij
des te beter de ijdelheid van al het vergan-

kelijke inziet. Gedenk, dat gij tot stof zult wederkeeren en dat uwe werken over uw eeuwig lot zullen beslissen. Tracht ze verdienstelijk te maken door eene allerzuiverste meening.

O Jesus, door uw bitter lijden, dat Gij aan het Kruis verduurd hebt in het oogenblik dat uwe ziel van het lichaam scheidde, heb medelijden met mijne ziel, als zij van deze wereld scheiden moet.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Van het begin des lijdens af heeft geen der leerlingen het hart van Jesus getroost. Nauwelijks is Hij gestorven, of Hij schenkt hun door de verdiensten van zijn bloed eene werkzame genade. Josef van Arimathea begeeft zich vrijmoedig naar het paleis van Pilatus en vraagt het lichaam van Jesus van het kruis te mogen nemen. Het verzoek wordt hem toegestaan, en hij keert terug, verge-

zeld door Nicodemus; beiden nemen het lichaam van het kruis en balsemen het met kostbare specerijen.

Gelukkige leerlingen, die het lichaam des Heeren op hunne armen droegen; maar nog gelukkiger de priesters die, door een voorrecht dat aan de engelen niet gegeven is, Hem op hun woord uit den hemel roepen en doen nederdalen in hunne handen! Gelukkig ben ik, wanneer mijn hart, zuiver als de rots die Hem bergt, Hem dikwijls tot eene door zijne liefde gewenschte rustplaats dient! Maar nog gelukkiger zal ik zijn, wanneer ik den diepen ootmoed van Gods Zoon begrijp en vast besloten ben dien in alles na te volgen.

Heer Jesus, mocht ik aan de vergankelijke goederen dezer wereld ooit de voorkeur geven boven de hemelsche schatten van het allerheiligste Sacrament, laat mij dan liever sterven, opdat de dood mijn hoogmoed buige.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Sla al de bewegingen van Maria, gedurende de droevige oogenblikken die op den dood van Jesus volgden, met aandacht gade; zij bevatten treffende lessen. Zij ontving het lichaam van Jesus, toen het van het kruis was afgenomen, in hare armen en vergezelde het naar het graf. Dan keerde zij, nu Jesus voor hare oogen verdwenen was, terug naar het kruis, knielde er voor neder en volgde vervolgens de bloedige voetsporen haars Zoons.

Naar dit gedrag van Maria regelt de christelijke ziel haar leven. Zij woont het heilig offer bij, ze ontvangt Jesus in haar hart, ze aanbidt Hem in het tabernakel, ze verwijderd zich daarvan noode om de plichten van haren staat te vervullen, en in alles is zij aan den wil van God onderworpen. In haar lijden werpt zij zich neder aan den voet des kruizes, waar zij krachten zoekt om in haar voornemen van uit liefde te lijden te volharden. Zij tracht door het lijden steeds inniger met Jesus vereenigd te worden en zij herkent Hem in ieder harer smarten; op deze wijze volgt zij de Moeder van Jesus na. Jesus begon het werk onzer verlossing op de armen van Maria en voltooide het aan het kruis, om mij te leeren dat het lijden mij tot het einde mijns levens zal begeleiden en dat het graf, mijn laatste boete, tevens de voorbode mijner verheerlijking zal zijn.

O Maria, verwerf mij de genade, in den dienst van uwen goddelijken Zoon te volharden tot het einde mijns levens en vele zielen aan te sporen om Hem te beminnen en te verheerlijken, gelijk ik-zelf het zou wenschen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O mijn God, de tijd is kostbaar; het misbruik ervan zou uwe verdiensten voor mijne ziel voor altijd verijdelen. Ik offer mijn leven aan U op als eene dankzegging voor uwen dood en neem alle kwellingen, die mij zullen overkomen, aan in het vast vertrouwen, dat ik U daardoor een aan uwe majesteit welgevallig offer zal brengen. Ik offer mijn leven verder op als eene eereboete voor het misbruik, dat ik tot nu toe van mijne levensdagen gemaakt heb. Ik offer het eindelijk op als een blijk van liefde en erkentelijkheid, dewijl Gij ieder oogenblik er van hebt verdienstelijk gemaakt door uw bloed. Verleen mij in uwe barmhartigheid de genade om den graad van heiligheid te bereiken, dien

Gij voor mij bestemd hadt, vóórdát ik het licht dezer wereld mocht aanschouwen. Amen.

Voeg hierbij zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

ELFDE OEFENING.

Navolging van Jesus in het boeten onzer zonden.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer, Jesus, nadat Gij dertig jaren in het verborgen op aarde geleefd en drie jaren aan uwen evangelischen arbeid gewijd hebt, hebt Gij ten laatste uw leven tot heil der menschen gegeven en niets ontzien om hunne liefde te winnen. Geheel uw leven, maar voornamelijk uw lijden roept mij toe: »Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook gij doet, gelijk Ik gedaan heb.» Wanneer ik de ondankbaarheid der wereld jegens U beschouw, gevoel ik mij gelukkig, iets voor U te lijden. Geef mij de genade, U geen offer te weigeren, hoe zwaar mij dit ook vallen moge.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Uit vrees van aan hen te mishagen, die
hem met de ongenade des keizers dreigden,
veroordeelt Pilatus den Zaligmaker tot den
schandelijksten dood; doch mijne zonden heb-
ben eerder dan Pilatus het doodsvonniss over
Hem geveld.

Ik moet iederen dag bereid zijn om voor
God te verschijnen, en ik weet niet in welk
een staat ik mij bevind. Ik heb gezondigd,
dit is zeker. Weldra word ik voor Gods
vreeselijken rechterstoel gedaagd, waar mijne
werken, die mij zijn vooruitgegaan, mij zul-
len oordeelen. De duivel zal komen om mij
te beschuldigen... mijn engelbewaarder om
mij te verdedigen; maar, ach, wat zal hij
zeggen, indien mijn leven het hem onmoge-
lijk maakt een gunstig oordeel voor mij te
verkrijgen?.... Ik hoor de stem van mijn
geweten, dat mij met verwijtingen overlaadt,
misschien met wroegingen beangstigt. Ik
heb verdiend veroordeeld te worden; maar
Jesus, die mijn verderf niet wil, neemt mijne
zonden op zich en levert zich voor mij ter
dood. Hij legt zijn bloed, zijn leven in de

weegschaal der goddelijke gerechtigheid en laat mij zijne verdiensten na om daarmede mijne schulden af te doen. Welk eene barmhartigheid! En ik kan er altijd mijne toevlucht toe nemen!

O Jesus, door uwe onrechtvaardig vervolgde en belasterde onschuld, verwerp mij niet met degenen die gij zult oordeelen in uwe gramschap, maar geef mij den tijd om boetvaardigheid te doen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

»En Hij, zijn kruis nemende, zegt de H. Johannes, ging uit naar de plaats, die Calvarië genoemd wordt.» Hoor Jesus met luide stem u toeroepen: Gij zult, Mij navolgend, veel te lijden hebben; maar schep moed, Ik heb de wereld overwonnen.

Wat toont ons beter de noodzakelijkheid der boetvaardigheid en geeft ons meer moed om ze te beoefenen dan te zien, hoe Jesus, met zweet en bloed bedekt, het eerst den

weg des offers betreedt, datgene bejaagt wat de menschen vluchten, datgene veracht waarnaar zij streven en het lijden bemint dat zij vreezen? Zoo lost Hij de moeielijkheid op om in zijne voetstappen te treden. De liefde Gods zal u de boetvaardigheid gemakkelijk maken en u naar de vervulling van dezen schijnbaar zoo moeielijken plicht zelfs zóó doen verlangen, dat gij u gelukkig zult achten er u van te kwijten.

Ja, Heer, tref met uw kruis mijn hart, mijne ziel en mijne zintuigen, opdat ik in- en uitwendig gereinigd worde en mij aldus voorbereide op de eeuwige vergelding.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Alle handelingen van 's Heeren lijden dragen het kenmerk van den diepsten ootmoed; doch voornamelijk is zijn vallen onder het kruis daarvan een sprekend bewijs. In het stof liggend, is Hij in waarheid het beeld des zondaars.

De zonde vermindert de krachten der ziel, want zij verdeelt ze, en alles wat verdeelt verzwakt. Elke zonde laat een grootere neiging tot het kwaad in de ziel achter. Bestrijd ik ter liefde voor Jesus Christus deze neiging, die zoozeer in strijd is met de deugd? Dat mijne hartstochten zoo sterk zijn komt daarvan, dat ik er te veel aan toegeef. Mijne zwakheid is heel natuurlijk. Hoe zou ik bij zoovele bekoringen niet af en toe vallen? 't Kost evenwel moeite zich aan misslagen schuldig te erkennen, die men zou wenschen niet bedreven te hebben. Hoe groot is de wijsheid Gods, die mij tot eene openhartige en rouwmoedige belijdenis verplicht! Dan eerst zal ik beginnen Jesus na te volgen, als ik de ijdele inbeelding, waarmede mijne ziel zich dagelijks bezighoudt, afleg.

Heer, ik heb de vernedering van zoo dikwijls gevallen te zijn meer gevreesd dan de zonde. Verander mijn hoogmoed in oprechten ootmoed en kinderlijke vrees.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Wanneer zal Jesus zoo vast op mijne liefde kunnen rekenen, dat Hij mij evenals Maria naar Calvarië kan roepen?

De christelijke ziel wordt op den weg naar Calvarië eene droefheid gewaar, die wel verdient dat men ze zoekt: 't is de droefheid van een vermorzeld hart, waarin de liefde ontkiemt en de geest des offers zijn oorsprong vindt. De liefde in het lijden moest geen geheim meer voor mij zijn, nadat Jesus zooveel uit liefde tot mij heeft geleden. Het offer, dat de kwade neigingen doodt, is eene bron van verdiensten, die slechts weinige zielen zich weten toe te eigenen. Heeft mijne droefheid mijn offergeest en mijne liefde tot Jesus vermeerderd?

O Jesus, geef mij de genade, dat ik de beproevingen met kalme gelatenheid verdure, allen weerzin overwinne en mij geheel aan den wil uws Vaders onderwerpe.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Alle getuigen van Jesus' lijden en mach-

teloosheid blijven stom en ongevoelig. Geen zweem van medelijden beweegt deze ijsskoude harten. Sommigen verwijderen zich, anderen weigeren het kruis van Jesus te dragen. Een vreemdeling zullen de vruchten des heils, die het volk Gods van de hand wijst, te beurt vallen.

Hoe meer eene ziel tot Jesus nadert, des te meer genaden zij ontvangt. Biedt zij daarentegen weêrstand aan den aandrang van haar geweten, dan verminderen hare krachten en gaat haar leven weldra nutteloos in vergankelijke vreugden voorbij. Hij, die het lijden vlucht of het kruis niet dan gedwongen opneemt, bemint Jesus niet. — Tel de schreden, die gij gedaan hebt om u van Hem te verwijderen, en die welke gij gedaan hebt om tot Hem te naderen; gij zult er uitzien of gij ver van zijn hart leeft, of in de nabijheid ervan.

Langen tijd, o Heer, was ik een van hen die U niet beminnen!... O konde ik door mijne tranen de dagen, de maanden, de jaren uitwisschen, waarin ik uw zoete juk vreesde! Boezem mijn hart eerbied en liefde in voor uwe armoede, uw lijden en uwe vernederingen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Eene godvreezende vrouw komt Jesus te hulp; en gij, die u aanhoudend met zooveel dingen bezighoudt, wat doet gij voor Hem?

Wat kan ik op deze vraag antwoorden? Onze goddelijke Verlosser is zoo bezorgd voor mijne zaligheid, dat Hij geen lijden ontziet; en ik, — ik word nauwelijks bewogen door zijne smarten, en het lijden zijner Kerk treft mij evenmin. Zelfs de belangen mijner zaligheid gaan mij weinig ter harte, zoozeer heeft de onverschilligheid mijne ziel met lamheid geslagen, hare natuurlijke zucht tot zelfbehoud verzwakt. Het zou mij zoo gemakkelijk zijn haar te heiligen, zonder iets in mijne levenswijze te veranderen, indien ik mij bij het begin van al mijne handelingen, evenals de H. Aloysius, de vraag stelde: »Wat baat mij dit voor de eeuwigheid?» Gelijk hij, zou ik de minste oogenblikken van den dag door oefeningen van deugd verdienstelijk maken, want God ziet slechts op de meening, al kan ik uit mij-zelfen ook niets tot zijne glorie bijdragen.

Heer Jesus, ik erken dat ik verkeerd ten opzichte van U heb gehandeld; ik hoop de

oprechtheid van mijn berouw door mijn goeden wil te doen blijken.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

**Jesus valt voor den tweeden keer onder
zijn Kruis.**

Wij aanbidden U Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Neêrgezeggen onder den last des kruizes, is Jesus voor ons een vloek geworden, om de zegeningen des hemels voor hier en hierna maals over ons af te trekken.

Door ons de zonden, die wij bedreven hebben, te doen boeten, verhindert de Zaligmaker de treurige gevolgen er van. Ik zie Hem voor mij met zijn ootmoed, zijne liefde, zijne smarten; hoe groot mijn lijden ook zijn moge, het is niets in vergelijking van het zijne. Dewijl ik tot den arbeid geboren ben, zal ik geen rust zoeken, maar steeds bereid zijn om mij-zelfen te verloochenen en mij verder vol vertrouwen aan zijne wijze leiding overgeven. Zelfs mijne zonden dragen er door zijne goedheid toe bij om mijne ziel nog sterker te maken en haar, door de treurige ondervinding die zij in hare afdwalingen heeft opge-

daan, nog meer te verlichten. Ik zal de boetvaardigheid als een gelukkige noodzakelijkheid beschouwen om dichterbij Jesus te komen.

O Heer, moge mijn wil zich nooit meer tegen uwe genade verzetten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Alvorens te sterven, geeft Jesus ons den gewichtigen raad, geen nuttelooze tranen te storten, maar onze zonden en de noodlottige gevolgen er van van harte te beweenen.

Als ik bedenk wat Jesus in dit oogenblik leed, zal ik de waarde van dezen raad begrijpen, die een der laatste was welke Hij in zijn leven op aarde gaf. Hoezeer bedroefde Hem de zonde, als de oorzaak van onze ellende en van al zijne pijnen en smarten! Het verlangen naar onze zaligheid was de ziel van al zijne gedachten, van al zijne handelingen. Kan ik nog onverschillig blijven voor mijne eeuwige belangen, terwijl Jesus daarvoor den Calvarieberg beklimt?

Heer, geef mij een heilzame vrees voor de zonde, die het begin der ware liefde is.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX. STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Door een val op den kruin van Calvarië weêrhouden, schijnt Jesus ons van daar, als van een hoogen kansel, de laatste onderrichtingen te geven. »Komt, zegt Hij tot ons door den mond van den profeet, bestijgt den berg des Heeren, en Hij zal u zijne wegen leeren, en gij zult op zijne voetpaden wandelen." Daar herhaalt Hij door zijn voorbeeld de woorden: »Wie zijn kruis niet opneemt en Mij volgt, is Mijner niet waardig."

Eens zal ook ik, evenals Jesus Christus, aan het einde mijner loopbaan zijn gekomen, en opdat de hemelsche Vader mij als een tak van den goddelijken wijnstok erkenne, is het noodig dat mijn leven gelijke op het voorbeeld, dat mij ter navolging gegeven is. Ik heb dit slechts te zoeken op Calvarië; daar zie ik niet anders dan Jesus, die mijne

zonden boet. Hij heeft zich zoo openlijk vernederd en zoo openlijk geleden, om mij alle voorwendsel te ontnemen mij wegens onwetendheid te verontschuldigen.

O Jesus, na zooveel betuigingen van liefde zijn geen beloften meer voldoende; Gij wilt mijne werken zien.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Vestig uwe oogen op Jesus Christus en zie, hoe Hij zijn van bloed doortrokken kleed met geweld van zijn lichaam laat rukken en zodoende al zijne wonden laat openrijten. Heeft onze redding Hem zooveel gekost, dan kunnen wij niet aarzelen Hem onze liefde te toonen.

't Is niet mogelijk Jesus te beminnen en de straf zijner zonden te willen ontgaan. Men doet met vreugde de eerste schreden in zijnen dienst, wijl er een groote zoetheid in gelegen is zich geheel aan Hem te schenken en zijne goddelijke schoonheid eeniger-

mate te aanschouwen. Maar deze eerste gave van zich-zelfen is slechts de voorbereiding tot het offer. Moet men in waarheid de dingen vaarwelzeggen, in zoover God het verlangt of de geest van boetvaardigheid het ingeeft, dan kost zulks moeite... Toch moet ik nimmer op het eenmaal gebrachte offer terugzien, noch iets terughouden van hetgeen God van mij vraagt. Ik moet Hem mijne eigenliefde laten achtervolgen tot in haar laatste verschansingen.

O Jesus, roei uit... verwoest... brand... indien het maar geschiedt met het vuur uwer liefde.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus maakte van het kruis, waarnaar Hij zoo vurig verlangd had, het werktuig zijner genaden en den troon zijner barmhartigheid. Wat dacht Hij, toen het lang verwacht oogenblik was aangebroken en de kruisiging aan Hem werd voltrokken?

Het is niet gemakkelijk de gevoelens te

onderscheppen, die Hem toen vervulden: alleen een beminnend hart kan ze raden. Maar wat mij niet onbekend kan zijn is: dat Jesus zijne ledematen heeft laten kruisigen om mijne zinnelijkheid te boeten; dat Hij zijn hoofd met doornen heeft laten kronen om mijnen hoogmoed te buigen, en dat Hij zich aan de vreeselijkste folteringën heeft overgeleverd om mij de zelfzucht door offering van mij-zelfen te leeren beheerschen en mij de neiging tot de zonde, waarvoor Hij zoo smartelijk geboet heeft, te leeren bestrijden. Ik zal de versterving niet meer afwijzen, nadat mijn goddelijke Meester een zoo vreeselijke boete voor mijne zonden gepleegd heeft.

O Jesus, ik wensch niet minder te lijden dan uw goddelijke wil van mij verlangt en neem gaarne alles aan wat uwe hand mij toezendt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Beschouw den stervenden Verlosser. Zijn laatste toestand aan het Kruis toont u al de liefde zijns harten: zijne armen zijn uitgestrekt om u tot zich te trekken; zijn hoofd is gebogen om u te zoeken en u den kus des vredes te geven; Hij is vastgenageld aan het kruis om u af te wachten; Hij sterft om u te doen sterven aan het leven der zonde; zijne zijde is geopend, opdat men van alle kanten zijn hart zou kunnen binnengaan. Zij, die onder het kruis stonden, waren de eersten die de schatten, welke het bevat, leerden kennen.

Laat u aantrekken door de macht van dit goddelijk Hart, hetwelk het middelpunt des christendoms en van geheel de wereld is. Alleen de zonde kan zijne heerschappij op aarde verhinderen. Wees bovenal bevreesd voor de ingevingen van de drie hoofdvijanden des kruizes; de zinnelijkheid, de baatzucht en de eigenliefde. Leer van den gekruisigden Jesus, boetvaardigheid te doen, uw vleesch te versterven, het te doorboren, gelijk de H. Augustinus zegt, met de nagels der vreeze Gods. Indien gij de kracht er niet toe bezit, vraag ze dan van Jesus. Voeg bij het gedwongen lijden uws levens eenige vrijwillige boeteoefeningen, tot dankzegging voor uwe verlossing.

Mijn Heer en mijn God, de zinnelijkheid

s een redelijk schepsel onwaardig; de zelfzucht mag een christen hart niet beheerschen, en de hoogmoed moet zich buigen voor de vernederingen van Calvarië. Om deze gebreken te bestrijden, zal ik gebruik maken van de wapenen der versterving, der gehoorzaamheid en des ootmoeds, en ik bid U mijn goede voornemens door uwe genade te bevestigen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

**Het gestorven lichaam van Jesus wordt
van het Kruis afgenomen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Om verschillende geheimzinnige redenen riep God de H. Maagd Maria onder het Kruis: Hij wilde haar, die niet verzadigd kon worden van smart, op de eerste plaats aan ons voorstellen als een voorbeeld van boetvaardigheid en ons verder de troostvolle verzekering geven, dat zij ons met dezelfde moederliefde bemint, welke zij haar goddelijken Zoon, die voor alle zondaars leed, heeft toegedragen. Zoolang haar leven in stilte voorbijging, bleef Maria onbekend voor de wereld; maar op Calvarië openbaarde God

de grootheid harer ziel, ons tevens leerend, dat Hij de grootmoedige zielen, die in de schaduw des kruizes zich voor onberaden ijver vrijwaren, liefheeft.

Jesus en Maria werden, bij hetgeen zij te lijden hadden, door een gevoel van medelijden met onze ellenden gedreven; ik echter verdien te lijden, en wel zoolang als ik nog gebreken te verbeteren, nog goederen, waaraan ik met een zondige gehechtheid verkleefd ben, vaarwel te zeggen heb, met één woord, zoolang ik nog zondig. Indien de goddelijke Voorzienigheid zich ter genezing mijner kwalen van middelen bedient, die mij hard voorkomen, zal ik denken, gelijk Tertulianus zegt, dat »het lijden, hetwelk zij mij veroorzaken, door het nut, dat zij mij aanbrengen, gerechtvaardigd wordt,” en ik zal God er voor danken, dat Hij er zich tot mijn heil van bedient.

O Maria, verkrijg mij door uwe machtige voorspraak de noodige hulp om in deze gevoelens te volharden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het graf, waarin het ontzielde lichaam van Jesus rust, is wel een openlijk bewijs van onze schuld en van de rechtvaardigheid Gods, maar 't is ook een zichtbaar gedenkteeken zijner barmhartigheid.

Kom, wanneer gij in zonden gevallen zijt of tot zonden bekoord wordt, naar dit graf; gij zult daar rust vinden en den geest van boetvaardigheid leeren. Leg alle vermaken, die gij vaarwel moet zeggen, in het graf van Jesus neder; wikkel ze in de doeken, die zijn lichaam bevatten; bied Hem uwe ziel tot rustplaats aan. Een zuiver geweten, zegt de H. Laurentius Justinianus, is een geliefkoosde rustplaats voor Jesus. Maar gelijk zijn graf in eene rots was, zoo maak zijn geheimzinnig graf in uw hart vast en duurzaam door den geest des offers, die uwe ziel in de deugd zal bevestigen. Richt derhalve dit verblijf van uw goddelijken Meester door oefeningen van gebed en van versterving met alle zorg in, en maak het tot een gedenkteeken ter eere van God.

Heer Jesus, geef mij de genade dat ik zonder uitstel en zonder terug te keeren den weg der boetvaardigheid bewandel.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O Jesus, slechts door inwendig gebed en met de hulp uwer genade kan ik de grenzenlooze liefde begrijpen, welke U bewogen heeft uw leven tot boeting onzer zonden in de grootste smarten te eindigen. Ik aanbid dit geheim van rechtvaardigheid en barmhartigheid. Geef mij een onoverwinnelijken moed om de zonde te weerstaan, die U aan het kruis heeft genageld. Toon mij, als ik tot zonde bekoord word, uw kruis dat den duivel overwonnen heeft, de nagels die mij bronnen des levens geopend hebben in uwe handen en voeten, en de lans die mij een veilig toevluchtsoord in het binnenste van uw hart heeft gegeven. Bescherm mij met deze machtige wapenen, grif de herinnering aan uwe wonden diep in mijn geheugen en vervul mijnen geest met grooten eerbied en mijn hart met kinderlijke dankbaarheid voor uw onuitsprekelijk lijden. Amen.

Voeg hierbij zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

TWAALFDE OEFENING.

Navolging van Jesus in onze liefde tot den naaste.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid we liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer Jesus, ik wensch de liefde te overwegen, waarmede Gij mij bemind en mijne zaligheid bewerkt hebt. Moge de beschouwing van uw lijden in mij het verlangen vermeerderen naar deze boven alle natuurlijke genegenheid zoo ver verheven deugd. Geef mij dat verheven gevoel, hetwelk het hart overweldigt en zijn vermogen om te beminnen vergroot.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

In het gezicht van zooveel verraad en zooveel troosteloosheid moest Jesus wel met

weezin vervuld worden om uit liefde tot ons te sterven; van den anderen kant werd Hij door de liefde gedwongen om ons te verlossen. In dezen strijd met zich-zelfen geeft Hij gehoor aan de stem der liefde en doet wat deze Hem ingeeft. Hebben wij den moed hetzelfde te doen?

Evenals Pilatus, heb ik mij te verwijten dat ik de waarheid, de rechtvaardigheid en de liefde menigmaal door mijne woorden veracht heb. Het levend afbeeldsel van Jesus verachten; den naaste lichtvaardig veroordeelen is, Hem veroordeelen in zijne ledematen. Hoevele voorbarige, liefdelooze, vermete oordeelen heb ik niet, in afwezigheid van anderen, geveld over hun gedrag, zonder hun gelegenheid te geven zich-zelfen te kunnen verdedigen? Denk eens, welk eene smart gij daardoor aan Jesus veroorzaakt hebt. Heb er berouw over en zwijg, wanneer gij niets goeds van den naaste kunt zeggen.

Heer, geef liefde aan mijn hart en dat deze zich openbare in al mijne gesprekken.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Elk woord des Evangelies is eene bijzondere oplettendheid waardig. Ondanks de zwaarte en lengte van het kruis, die de natuurlijke krachten van den mensch overtreffen, draagt Jesus het, maar sleept het niet, wijl de liefde de wereld moet opbeuren.

Heil ons, indien wij dagelijks het kruis met vrijen wil en edelmoedigheid des harten dragen! Op onzen weg naar de woningen der armen ontmoeten wij de voetstappen van Jesus, die ons dezen gezegenden weg aanwijzen. Het kruis schenkt ons troost en vreugde, want het herstelt onze zwakheden en nalatigheden. De menigmaal bezwaarlijke dienst, welken wij den armen bewijzen, wischt deze uit, omdat wij door de armen te dienen aanhoudend aan Jesus onze liefde betuigen. Zijn wij met een teêrgevoelig medelijden vervuld met de ellenden van anderen, waarop onze goddelijke Verlosser met zooveel deernis zijne oogen vestigt! »Houd het kruis,» zegt de H. Franciscus van Sales, »te midden der moeilijkheden en wederwaardigheden des levens met vaste hand omsloten, opdat al uwe bewegingen door den wil Gods en de ware liefde geregeld worden.»

Heer Jesus, schenk mij de liefde, die de menigte der zonden bedekt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesús valt voor den eersten keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Door zijne alles overwinnende liefde gedreven, betreedt Jesus den weg, dien wij allen moeten bewandelen. Een val houdt Hem op dien weg tegen, maar nog meer houdt Hem zijn hart terug, ten einde nog langer bij ons te kunnen blijven. Welke kracht geeft dit gedrag aan zijn woord: »Hebt elkander lief gelijk Ik u heb liefgehad!» Dat is: *meer dan u-zelfen*. Heeft Hij ons in zijn lijden niet boven Zich-zelfen gesteld?

Wanneer gij het aan medelijden met de armen en bedroefden laat ontbreken, dan zegt gij tot Jesus met het Kruis beladen: Lijd alleen, Heer! De liefde richt op wat gevallen is; zij geeft den troosteloze moed en wekt hem op tot berouw. Ach, hoeveel zielen zijn er op aarde, door lijden en kommer gedrukt, die wellicht nooit den troost ondervinden van een medelijdend christelijk hart

te ontmoeten! Hebt gij een teergevoelig medelijden met de ellenden uws naasten en bezit gij een werkzame liefde? Stelt gij zijne belangen boven de uwe? Onderzoek uw gedrag en antwoord oprecht.

Heer Jesus, geef mij voor het lijden van anderen het medelijden, dat uw hart voor mij gevoelt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus en Maria ontmoeten elkander op den weg des lijdens om ons te toonen, dat zij beiden de bedrukte harten gaarne te hulp komen.

Sinds den gedenkwaardigen dag, waarop Maria den laatsten troost aan Jesus verschaftte, is het de taak der christelijke vrouwen geworden, de bedroefden te troosten, den ongelukkigen de bitterheden huns lijdens en hunner armoede te verzoeten, hunne tranen af te drogen, hunne wonden te verbinden en te heelen. Heb ik dezen plicht van liefde

vervuld, de bedroefden opgebeurd, woorden van troost tot de lijdenden gesproken? Heb ik getracht, hen overgeving aan den wil van God en liefde tot Jesus Christus in te boezemen? Heb ik uitwendig in mijn omgang met de armen mijne driftige natuur onderdrukt, mijn ongeduld beheerscht? Want vooral jegens degenen, die ons lastig zijn, zegt de H. Franciscus van Sales, moet men zachtmoedig van harte wezen.

O Maria, dit is eene taak, mijne eerzucht waardig; zij gaat mijne krachten niet te boven en verwerft mij vele genaden; maak, dat ik de ingevingen der liefde volg.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De hoogmoed had het medelijden in het hart van Simon uitgedoofd; zijn verzet om het kruis te helpen dragen was onmensche-lijk; Jesus beklagt zich echter niet, noch richt Hij tot Simon eenig verwijt.

Hoe voorzichtig en bescheiden moeten de

overheden zijn om zonder hartstocht de harts-
tochten van anderen te bestrijden! Zij moe-
ten op den aard van den misslag, op de be-
doeling waarmede hij bedreven werd, en op
de gesteltenis van die hem bedreven heeft
letten. Doe geen berisping, tenzij er beter-
schap te hopen is, uit vrees dat eene on-
voorzichtige terechtwijzing aanleiding mocht
geven tot eene zonde van gramschap, welke
nog grooter zou zijn dan het bedreven kwaad.
Wilt gij bij de terechtwijzing des naasten
de broederlijke liefde ongeschonden bewaren,
volg dan de regels die Jesus u gegeven heeft,
en hebt gij zelf een misslag begaan, luister
dan naar de vermaningen die u worden ge-
geven. De wet der liefde is voor alle men-
schen verplichtend. Wat zij voorschrijft is
zoet voor een ootmoedig hart. Wat is onge-
rijmder dan de fouten, die men zelf begaat,
in anderen te willen verbeteren?

Heer Jesus, Gij leert mij mijne eigene ge-
breken te verbeteren, alvorens ik anderen
terecht wijs, en eerst de wijsheid mijner ge-
dachten te onderzoeken, alvorens ik die open-
baar.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Op den sluier, dien Veronica Hem aanbod, drukte de Zaligmaker zijn goddelijk beeld. Hij wilde daardoor niet alleen een goede handeling beloonen, maar ons ook opwekken tot werken van naastenliefde.

Gelijk de liefde van Jesus tot onsonbaatzuchtig was, zoo moet het ook onze liefde tot den naaste zijn. Nalatigheid in het verrichten van goede werken of ongevoeligheid voor het lijden van anderen vermindert in ons de genade Gods. Dienen wij ijverig en gaarne de heilige menschheid van Jesus, die zich in de armen zichtbaar aan ons vertoont, en bannen wij uit ons-zelfen den geest der wereld, die met verachting neêr ziet op de stille werken der christelijke liefde. Zal ik minder voor den Zaligmaker doen dan eene joodsche vrouw gedaan heeft?

Heer Jesus, ik wensch U mijne liefde te toonen, en ik ben omringd van armen, in welke Gij op aarde steeds voortleeft en lijdt, zonder door hunne ellende getroffen te worden. Uw hart bewaart de herinnering aan de werken van naastenliefde, die Gij in den

hemel overvloedig beloont. Deze gedachte zal mij voortaan bemoedigen in de zorgen die ik aan hen besteed.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Gaarne wilde Jesus zijne smarten nog door een val vermeederen. Elk zijner schreden, de geringste omstandigheid van zijn lijden was, om de verhevenheid en heiligheid harer inzichten, van oneindige waarde voor God. De verdiensten er van laat Hij over aan ons.

Beantwoord, van bewondering voor eene zoo groote toewijding vervuld, de liefde van Jesus met hartelijke wederliefde; laat de herinnering aan zijn lijden ten minste uw hart verteederen. Heb niet uwe eigene belangen op het oog, zegt de Apostel Paulus, maar die van anderen; gevoel dus inniger en dieper wat anderen deert, dan wat u-zelfen deert. Dat leert u Jesus in zijn lijden.

Heer Jesus, boezem mij medelijden in met uwe smarten en laat mij die van anderen met liefde lenigen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Weenend volgen zij Jesus... Om zijnentwil hebben zij uit toegenegene liefde, die in de oogen van God altijd eene belooning waardig is, huis, familie en alles verlaten. Waarschijnlijk heeft Jesus geen wonderen gedaan voor ieder van haar in het bijzonder, en toch betoonen zij Hem allen een gelijke deelneming.

Stel op haar voorbeeld geen grenzen aan uwe liefde; strek ze uit tot alle ongelukkigen, want allen dragen in zich het beeld van den lijdenden Jesus. Eene ijverige ziel beperkt zich niet tot hare eigene aangelegenheden en laat, om de kwellingen die God haar toezendt, de werken van barmhertigheid niet na. Indien gij dezen ijver, die zich voor anderen vergeet, niet in u ontwaart,

of indien hij soms in u verflauwd mocht wezen, vraag hem dan met aandrang van Jesus, totdat gij hem wedergekregen hebt.

O mijn God, ik gevoel aan niets meer behoefte dan dat met de hulp uwer genade de liefde in mijn hart worde ontstoken.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus haast zich het plan zijner liefde ten uitvoer te brengen... Door de pogingen, welke Hij daartoe aanwendt, machteloos geworden, valt Hij uitgeput ter aarde neder, en zoekt tevergeefs een medelijdenden blik.

Alle christenen maken te zamen het geheimzinnig lichaam van Christus uit; kan één lid lijden zonder dat alle andere leden zijne smarten medegevoelen? De H. Schrift zegt van de eerste christenen, dat zij »één hart waren en ééne ziel," toegankelijk voor alle ongelukkigen. Wanneer gij doof blijft voor de stem des armen en de hoop, die hij op u gesteld heeft, verijdt, denk dan dat

Jesus u tegenkomt met het kruis beladen en in zijn hart gewond door uwe onverschilligheid. Zie Hem overal, en gij zult geen tegenzin ondervinden in de beoefening der christelijke liefde.

Heer, doe mij gedenken welk medelijden Gij met mijne ellende gehad hebt, opdat ik mij evenzoo medelijdend jegens den naaste gedrage.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

• Zie Jesus zelfs van zijne kleederen beroofd; de woede zijner vijanden kan Hem nog slechts van het leven berooven en schijnt dit niet spoedig genoeg te kunnen doen.

Vrees niet u uit te kleeden ter liefde van Jesus Christus; hoe groot uwe vrijgevigheid ook zijn moge, gij zult nooit zooveel geven als gij ontvangen hebt. De goedheid Gods heeft het u onmogelijk gemaakt in edelmoedigheid met Hem te wedijveren. Maar ook, welk een genot is het voor eene met

aardsche goederen bevoorrechte ziel, een groot gedeelte daarvan aan God te schenken en den Zaligmaker in zijne arme ledematen datgene tertug te geven, wat Hij op Calvarië vrijwillig uit liefde tot ons heeft afgelegd! Open uw hart en uwe handen; »de liefde bedekt de menigte der zonden.» En als de verdrukking als een stortvloed op u nederkomt, dan zult gij niet vergaan, want er staat geschreven: »Vele wateren kunnen de liefde niet uitblusschen.»

Heer, geef mij de genade, dat ik de versterving bij mijne liefdewerken voege en deze door vrijwillige ontberingen vermeerdere.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Brandend van verlangen naar onze zaligheid, geeft Jesus zich over aan de gerechtigheid zijns Vaders en aan de wreedheid der menschen. Om ons zijne liefde te toonen wilde Hij ons op geen andere wijze verlossen dan door zijnen dood aan het Kruis. Zonder voorbehoud bracht Hij Zich-zelfen

voor ons ten offer, ofschoon Hij ons onder zijne beulen moest rekenen!... Welke les voor een christelijke ziel!

Wees edelmoedig jegens Jesus Christus! De H. Apostel Paulus herinnert ons, als regel voor onze liefde, aan het woord van den goddelijken Meester: »Het is zaliger te geven dan te ontvangen,» wijl hetgeen gij ontvangt u tot troost en hetgeen gij geeft tot eer van God strekt. Ik moet alles geven; anders verlies ik alles! Bovenal moet ik het geven met een grootmoedig hart. Vernieuw aan den voet des kruizes het voornemen, u overeenkomstig den wil van God aan het heil des naasten te wijden.

O mijn Verlosser, door welke liefde kan ik uwe liefde vergelden! Gij hebt mijne schulden door uw bloed gedelgd; beschik over mij naar welgevallen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus sterft voor ons!... »Voor de men-

schen sterven, is meer dan zich vernietigen; want het is zich-zelfen beneden het niet stellen, zich minder dan het niet achten." 1)

De liefde onzes Heeren gaat alle begrip te boven. Wat maakt Hem de dood, indien Hij ons maar vrijkoopt! Voor de zijnen, voor een vriend den dood ondergaan, kan men begrijpen; maar dit doen voor zijne beulen!... Na dit groote voorbeeld van eenen voor zijne beulen stervenden Godmensch moet ik niet meer vreezen, mijn leven voor den naaste ten offer te brengen. Ik zal ten minste trachten, door trouwe navolging van Jesus in waarheid te toonen dat, gelijk de Apostel zegt, noch leven noch dood, noch het tegenwoordige noch het toekomende in staat is mij te scheiden van de beoefening der naastenliefde. Gaarne zal ik het verlies mijner goederen verduren, allen smaad lijden, als ik maar mag toenemen in de liefde tot Jesus en zijn rijk op aarde mag uitbreiden.

O Heer Jesus, geef mij de genade met een heilige te spreken: Indien ik wist dat er ééne gedachte of begeerte in mij was, die niet van U uitging, noch tot U heenvoerde, ik zou ze terstond verwerpen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

1) Bossuet.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van
het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Slechts eenige getrouwe zielen zijn onder
het Kruis gebleven. Maria heeft er zich niet
van verwijderd. Zij was de eerste, die het
met de godheid vereenigde lichaam van Jesus
aanbad. Sterk door het geloof en door de
hoop, bleef zij in hare liefde tot Jesus en
in het offer van haar-zelve volharden. Niet
zonder reden viert de Kerk het feest der
zeven smarten van de Koningin der marte-
laren: het getal zeven duidt in de H. Schrift
vaak een onbepaald getal aan, en de smar-
ten van Maria's hart zijn niet te berekenen.

In het lijden is het gebed eenē behoefte
der ziel. In het gevoel harer zwakheid ver-
heft zij hare gedachten tot God en zendt
hare smeekingen ten hemel. Doch niet alleen
het gebed in den engen zin des woords ver-
heft het hart tot God, ook het offer van
zich-zelfen, de toewijding aan anderen is
een vurig gebed, dat zijne kracht ontleent
aan de liefde tot Jesus Christus. Eene god-
vreezende ziel is een voortdurend offer, even-
als Maria, altijd werkzaam voor God en voor
den naaste.

Heer Jesus, laat mij nimmer vergeten, hoe groote verplichting ik jegens U heb, dewijl Gij uw kostbaar bloed voor mij hebt vergoten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Vergezel de vrome, Godminnende zielen, die in stilte naar het graf gaan, met kostbare specerijen, om het lichaam van Jesus te balsemen. De hand van Jesus droogde hare tranen niet af, en toch kwamen zij reeds vóór den dageraad aan het graf om Hem hare zorgen te wijden.

Nadat Jesus voor ons aan het Kruis is gestorven, verwacht Hij aan zijn graf de bewijzen onzer toegenegenheid en liefde. Herinner u, hoe Magdalena, vóórdát zij nog eenigen troost voor hare toewijding mocht ontvangen, tot tweemalen toe met welriekenden balsem bij het graf komt, ten einde dien over het lichaam des Heeren uit te storten. Volg haar na, zonder het middel daar-

toe ver te zoeken. De liefde geeft het u aan de hand. Overal vindt gij armen, in welke gij de wonden van Jesus verplegen, de ledematen van Jesus bedekken kunt. Verwacht daarvoor geen loon in deze wereld; de menschen hebben den Zaligmaker zijne weldaden met beleedigingen vergolden en Hem met hunnen haat vervolgd tot na zijnen dood, daar zij zich zelfs meester maakten van zijn graf. Zoek enkel en alleen de verheerlijking van zijn naam en de uitbreiding van zijn rijk.

Heer Jesus, de macht uwer liefde maakt mij alle offers licht; maak, dat ik in mijne liefde voor U tot het einde mijns levens volharde.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer Jesus, nadat ik uw bloed tot redding mijner ziel tot den laatsten druppel heb zien vloeien, erken ik dat, wanneer ik ook geheel mijn leven uit dankbaarheid jegens U met liefdewerken zou doorbrengen, ik voor mijnen naaste niet meer zou doen dan Gij voor mij gedaan hebt. Geef mij den moed, de deugd van naastenliefde zóó in beoefening

te brengen als Gij van mij verlangt. Vergeef mij mijne dagelijksche fouten ; verwijder van mij elke gelegenheid tot zonde. Voltooi aldus, o Heer, het werk mijner heiliging ; vermeerder de liefde tot U steeds meer en meer in mijn hart en schenk mij door een bijzonder voorrecht de genade, in de beoefening der naastenliefde tot het einde mijns levens te volharden. Amen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

DE RTIENDE OEFENING.

Vastberadenheid en grootmoedigheid des harten.

Gebcd van voorbereiding.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O Jesus, terwijl Gij omringd zijt van de akelige toebereidselen tot den kruisdood, die op Calvarië een einde zal maken aan uw leven, bereidt het volk zich in groote menigte voor op de plechtige viering van het Paaschfeest. Welk eene tegenstelling! De wereld vlucht het lijden, zij wil het niet zien; wat mij betreft, ik dank U dat het uwe mij zoo machtig aantrekt. Na zooveel uren van den dag aan tijdelijke zaken besteed te hebben, is het niet te veel dat ik ook een uur aan de overweging van uw lijden en de dankzegging voor mijne verlossing wijd. Ik kan U niet beminnen, zonder tegelijkertijd uwe rechten op mijne liefde te erkennen; de overweging van uw lijden zal mij de grootheid uwer liefde jegens mij toonen.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Als slachtoffer van der Joden trouweloosheid en van de zwakheid zijns rechters klaagt Jesus niet over de veroordeeling die over Hem is uitgesproken. Hij neemt het lijden, dat Hem wacht, met liefde aan, tot verheerlijking zijns Vaders en tot redding onzer zielen. Ach, dat zijn voorbeeld meer overwogen, beter begrepen wierd!

Als alle menschen volmaakt waren, wat zou ik dan voor God te lijden hebben? Ik oordeel anderen met gestrengheid, en zelf kan ik niet het minste verwijt verdragen. Waarom beklag ik mij, wanneer mij eene of andere vernedering te beurt valt? De boosheid der menschen zal voorbijgaan... het lijden zal een einde nemen... maar het geluk, Jesus tot den dood toe bemind, stilzwijgend een weinig versmading geleden te hebben, zal blijven voortduren tot eer van God en tot eeuwige belooning voor mij.

O mijn Verlosser, met U lijden, den kelk tot den bodem toe ledigen, is niet te veel om de gelukzalige eeuwigheid te koopen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Met het kruis beladen, gaat Jesus den
weg op, die naar Calvarië leidt.

Stellen wij ons niet tevreden met de voet-
stappen van Jesus te drukken, zijn lijden te
overwegen; gaan wij ook moedig met Hem
den dood te gemoet, ons kruis dragend. Het
bestaat uit zielssmartten, bekoringen, onge-
rustheden, angsten, en uit lichamelijk lijden,
dat wij dagelijks te verduren hebben. Ook
is de natuurlijke geaardheid, die wij moeten
onderdrukken, dikwijls een kruis voor ons;
het humeur van anderen verdragen vermeer-
dert den last. Zij verdragen ons; wij moe-
ten ook hen verdragen. Moed gevat! zegt
de H. Franciscus van Sales, laat ons het
kruis met ootmoed en geduld omhelzen. Schrij-
den wij ondanks het slechte weder en de
betrokken lucht voort. Wat maakt het, in-
dien de weg maar naar het Vaderland leidt!
Niemand is er gekomen zonder kruis en
lijden. Heil u, indien gij moedig voortgaat

op den weg, door uwe roeping aangewezen, u meer bezighoudend met *werken* dan met *vrome wenschen*.

O mijn Jesus, help mij door uwe liefde het kruis dragen; dan zal ik voor geen offer terugdeinzen, hoe zwaar het mijn hart en mijne eigenliefde ook moge vallen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus wilde de machteloosheid der natuur niet overwinnen, wyl Hij onze zwakheid en velerhande ellende op zich had genomen.

Verwonder u niet, dat men het vallen van Jesus onder het kruis zoo bijzonder vereert, zoo dikwerf in herinnering brengt, terwijl men van andere, schijnbaar grootere, smarten geen melding maakt; dit geschiedt, opdat wij in de beschouwing van eene zoo diepe vernedering nieuwe kracht zouden vinden om onszelf te vernederen. In tegenspoed leert men het best de deugd van iemand kennen; dan toont zich de mensch gelijk

hij is. Wij moeten ons door onze zwakheid niet van de wijs laten brengen. God laat toe dat wij de ongestadigheid van ons karakter, de wankelbaarheid van onze gedachten en wenschen ondervinden, opdat wij ons niet te vast op onze goede voornemens zouden verlaten. Onze dagelijksche fouten leeren ons, hoe weinig wij uit onszelfen in staat zijn ons voor groote zonden te bewaren; want indien de minste gelegenheden tot zonde u ten val brengen, hoe zoudt gij dan de doodelijke klippen kunnen ontwijken, indien de genade u niet hielp?

Heer Jesus, nooit zal ik zoo diep vernederd worden als ik het verdien.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nauwelijks door de handen der beulen opgericht, ontmoet de Zaligmaker, met stof en bloed bedekt, de blikken zijner Moeder. Hoe gelaten zij bij dit smartelijk schouwspel ook was, het ging toch hare verwachting nog verre te boven; niets was echter in

staat haren heldenmoed aan 't wankelen te brengen, wijl haar wil geheel met dien van God was vereenigd.

Om het kruis te dragen gelijk Jesus het droeg, moet men het gaarne dragen tot aan zijn dood; en om Maria na te volgen, moet men steeds aan de zijde van Jesus wandelen. Heb ik dit trouw gedaan, en den weg des offers bewandeld, een weg die door de voetstappen van Jesus en door de tranen van Maria is geteekend? Beantwoorden mijne pogingen aan de vele genaden, die ik daartoe ontvang? Ga ik stilzwijgend, zonder morren, zonder klagen, van de tafel des Heeren den weg des kruises op?

O Maria, gij hebt evenzeer in het kruis als in de liefde van Jesus gedeeld, verwerf mij de genade Hem in het lijden te beminnen en door het lijden mijne liefde tot Hem te vermeerderen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Gedwongen diensten zijn hard voor den-
gene, die ze zich moet laten welgeval-
len. Door goddelijke toelating droegen alle om-
standigheden, die Jesus eenige verlichting
moesten geven in zijn lijden, er toe bij om
zijn lijden te vergrooten en Hem nog dieper
te vernederen. . . Toch werd de rust zijner
ziel er geen oogenblik door gestoord. Door
een enkelen straal zijner godheid te toonen
had Hij den weerzin van Simon kunnen bre-
ken; Hij deed het echter niet, omdat Hij
zich wilde blijven vernederen en aan Simon
de vrijheid wilde laten om zelf tot betere
gedachten te komen.

Wanneer mij een of ander ongeluk over-
komt, moet ik niet zien op den persoon die
het mij aandoet of het zwaarder voor mij
maakt, maar op de hand van God die het
mij toezendt. »Het geluk is een gave, door
welke God mij troost, zegt de H. Augustinus,
het ongeluk eene gave, door welke Hij mij
betert." Ik kan het kruis niet ontloopen;
daarom moet ik het aan mijn hart drukken,
om inniger met Jesus vereenigd te worden.

O mijn God, maak de dagen, de uren, de
oogenblikken mijns levens, waarin Gij mij met
lijden bezoekt, dooruwe genade verdienstelijk.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Wat vertraagt voor een oogenblik den treurigen stoet? Eene edele vrouw ontvouwt in dit uur van smarte, onder de oogen van Jesus, haren sluier en droogt daarmede zijn aanbiddelijk gelaat af. O, met welk een blik van liefde zag Jesus haar aan! Welke zegeningen stortte Hij over deze edelmoedige ziel uit! 't Was slechts weinig wat zij deed; maar haar grootmoedig hart bezat moed genoeg om voor de bevrijding van Jesus alles te doen, indien zijn dood niet ware vastgesteld in de plannen van God.

Het lijden des Heeren is nog niet geëindigd. Hoevelen zijn er, die Hem in zijn geheimzinnig lichaam steeds nieuwen smaad en nieuwe smarten bereiden! Tegen deze bitterheden, die zijn hart zoo gevoelig treffen, verzet zich de getrouwe ziel en stelt hare gebeden en goede werken tegenover de pogingen der vijanden van het kruis.

Heer Jesus, ik bied mij aan ten strijd; geef mij kracht om uwe zaak met moed te dienen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Jesus valt ter aarde, staat weder op en valt opnieuw. De goede wil sluit de zonde niet uit. De zwakheid is het aandeel van den zondigen mensch, van wien Jesus in zijn lijden het afbeeldsel was. Om de overwinning over zich-zelfen te behalen heeft men slechts een moedig besluit te nemen, vervolgens eene ernstige poging te doen. Juist in het beheerschen van ons-zelfen toont zich onze kracht. Een grootmoedig besluit, bijv. om naar de volmaaktheid te streven, moet men terstond met alle kracht tot uitvoering brengen.

Maar, helaas! bij den onvermijdelijken strijd, die dan volgt, laat ik den moed zinken, wijl ik nog niet ondervonden heb welke vreugde er in het offer is gelegen en welk een moed er in den ootmoed verscholen ligt. Het menschelijk opzicht doet mij beven en ik ben

lafhartig uit gebrek aan liefde. Ik heb den vrede des harten verloren, doordien ik aan mijne verkeerde neigingen en hartstochten te veel heb toegegeven. Daar ik het verledene niet kan terugroepen, blijft mij niets anders over dan het tegenwoordige te heiligen door na den val terstond met moed weêr op te staan, ten einde mijne eeuwige zaligheid te verzekeren.

O mijn God, geef mij de genade mij geheel en al op te offeren uit liefde tot U.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De heilige vrouwen, die met de diepste droefheid den Zaligmaker ter dood zien gaan, hoorden Hem met liefde aan, doch niet zonder een geheime vrees over zijne geheimzinnige woorden.

Als het eeuwig Woord des Vaders, één in wezen met Hem, spreekt Jesus door al zijne handelingen, leert Hij door al zijne werken. God, zegt de H. Justinus, heeft aan de woorden zijns Zoons iets schrikwekkends

en eerbiedwaardigs gegeven, iets zoets en troostends, dat de geesten vernedert en de harten wint. Wij hooren Hem veel liever, wanneer hij ons troost dan wanneer Hij ons aanspoort het kruis op onze schouders te nemen; toch houdt Hij niet op ons van de noodzakelijkheid des lijdens te overtuigen. Alles wat onze gevoeligheid treft ontzenuwt onzen moed; daarom heeft Jesus ons bij de gedachtenis aan Zijnen dood de vertroosting der H. Communie gegeven, opdat wij nooit zouden vergeten dat de eeuwige zaligheid het loon is voor het lijden, met moedige onderwerping verduurd.

Spreek, Heer; uw dienaar, uwe dienaress luistert.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De ootmoed van Jesus die, door de wereld veracht en verstooten, in het stof der aarde ligt, bevat voor ons verschillende lessen, o. a. deze: dat wij te midden der wissel-

valligheden des levens den vrede bewaren, door aan ons besluit om God getrouw te dienen met kracht te blijven vasthouden, en dat wij aan de wereld en aan den hoogmoed geene plaats geven in ons hart.

Wanneer ik zie, tot welken graad onze goddelijke Verlosser mijne zwakheden op zich genomen heeft, kan ik niet meer weigeren Hem in zijn lijden, in zijne gedachten en gevoelens gelijkvormig te worden. Of zou het mij zwaar vallen naar de stem der rede en des geloofs te luisteren en te doen wat mijn eeuwig belang vordert, daar Jesus om mij te redden slechts geluisterd heeft naar de stem zijner liefde? Deze gelijkvormigheid is voor een christelijke ziel volstrekt noodzakelijk. Haar leven moet een afspiegeling zijn van het leven van Jesus. Van wien kan men met meer waarheid zeggen: de christen is een andere Christus, dan van hem die zich voedt met Jesus' vleesch en bloed?

Heer Jesus, schenk nieuwen moed aan mijn hart, en wanneer mijne natuur door het kruis wordt neêrgebogen, dan verdubbel mijne krachten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

**Jesus wordt van zijne kleederen beroofd
en met gal gelaafd.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

De schoonheid der heilige menschheid is
verdwenen; Jesus, geheel ontbloot, met won-
den bedekt, is niet meer te herkennen. De
verschillende omstandigheden zijns lijdens lee-
ren ons, dat men de keuze van den weg,
die tot onze volkomene vereeniging met God
leidt, aan Hem moet overlaten.

Vrees niet, ter liefde Gods iets te verlie-
zen of op te offeren; gij zult het honderd-
voudig terug krijgen. Betreur niet wat Hij
u ontnemt; kus de hand, die met winst
teruggeeft wat zij u ontnomen heeft. Bid
Jesus om de genade, u aan niets te hechten,
nooit een verlangen te koesteren dat in strijd
is met den geest des Evangelies en niet te
letten op den persoon van hem die u lijden
veroorzaakt, daar God zich van hem als een
werktuig bedient het u toe te zenden. Schep
moed; in al uwe offers zult gij Jesus vin-
den!

Heer Jesus, geef mij den geest van gela-
tenheid, opdat ik in alles wat mij onaange-
naams wedervaart den vrede beware.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Zie, hoe Jesus onder de handen der beulen, uit gehoorzaamheid jegens zijn hemelschen Vader en uit liefde tot ons, het smartelijkst lijden verduurt. Geen deel zijns lichaams, geen zijner zintuigen blijft van lijden vrij. Kniel voor het heilig kruis neder, terwijl het goddelijk bloed, dat al uwe zonden uitwischt, vloeit. Zie de tranen van Jesus, die de wereld reinigen, vlieten; zie, hoe zijne handen, krampachtig saâmgetrokken van de pijn, zich vol barmhartigheid uitstrekken naar uwe ziel. Hier is het de plaats om het grootmoedig besluit te nemen, alle offers te brengen die God van u vraagt. Denk niet veel na; bemin slechts!

Doe ik dit? Heb ik aan den voet des kruizes afschuw van de zonde, kracht in het beoefenen der deugd, geduld in lijden, moed in wederwaardigheden gezocht? ... Ik behoor tot het getal der zondaren. ... Mijne handen zijn waarschijnlijk met het bloed van Jesus

bevlekt! . . . Welken dank ben ik Hem schuldig, dat Hij een zoo ondankbaar en trouweloos schepsel als ik ben de vruchten zijns lijdens heeft toegevoegd!

Heer Jesus, al moet ik om mijne liefde tot U te vermeerderen mijn bloed voor U vergieten, dan ben ik daartoe bereid. Met uwe genade zal ik nooit zeggen: Het is te veel!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Geen offer werd ooit zoo volmaakt en onder zoo groote smarten aan God opgedragen als het offer des kruizes. Na den wil zijns Vaders geheel volbracht te hebben, geeft Jesus Hem met vrijen wil en in vrede zijne ziel terug en eindigt zijn leven met eene akte van zuivere liefde.

Jesus is gestorven om mijn heil te bewerken. Ik moet dus mijne eeuwige belangen aan zijn goddelijk hart toevertrouwen. Al degenen, die mij dierbaar zijn, moet ik Hem aanbevelen, en het lijden, dat mij treft, moet

ik met gelatenheid dragen. Groote verdiensten zullen mijn geduld beloonen. Mijne gedachten hoopvol ten hemel gericht en mijzelfen mistrouwend, moet ik de kwellingen niet vreezen, die het kruis van Jesus verzacht heeft.

Hoe groot is uwe goedheid, o Heer, dat Gij mij de verdiensten van uw bloed zoo bijzonder hebt toegevoegd! De eeuwigheid is niet lang genoeg, deze genade naar waarde te schatten en er U dankbaar voor te zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria blijft aan den voet des kruizes. Had God nog een grooter offer dan den dood haars Zoons van haar kunnen vragen, zij zou het gaarne gebracht hebben. Zij staat *rechttop*, om aan de geheele wereld te toonen dat zij in het offer, hetwelk God tot onze zaligheid had uitgekozen, met al de kracht van haren wil toestemde. Zij staat *zuijgend* onder het kruis, om de duurzaamheid harer onderwer-

ping aan den dag te leggen, want de laatste snik van Jesus bracht noch haar geloof, noch hare hoop aan het wankelen.

Maria is ook onze moeder. Als ik denk aan alles wat zij onder het kruis voor ons deed, dan vind ik in haar hart het geduld en de liefde van Jesus tot mij. Een leven van lijden en kwellingen trekt haar aan; zij vereenigt zich gaarne met een lijdend hart. De smart geeft ons een bijzonder recht op hare bescherming. Daarom mag ik hopen in hare armen te sterven, indien ik mij deze genade door voortdurende getrouwheid waardig maak.

O Maria, kom mij te hulp tijdens mijn leven; sta mij bij in het uur van mijn dood en verlaat mij niet, totdat gij mij den hemel hebt binnengeleid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

In de duistere grafspelonk rust thans het van de ziel gescheiden lichaam van Jesus.

Ziedaar waartoe de boosheid der menschen Hem gebracht heeft. Een geheel volk heeft er zich een helsche vreugde uit gemaakt den onschuldige op de wreedaardigste wijze te verdelgen.

Maar het joodsche volk is niet alleen de schuldige; mijne eerste doodzonde heeft Jesus gekruisigd. En gelijk de haat der Joden tot na zijnen dood bleef voortduren, zoo is mijne boosheid waarschijnlijk op dit oogenblik nog niet door zijne barmhartigheid overwonnen. Mijne hartstochten weten altijd nieuwe voorwendsels te vinden om de in het graf verborgene goddelijke liefde te bedroeven en te beleedigen. Jesus echter, die de liefde niet binnen zijn hart kan beperken, strekt de genade der verlossing tot alle menschen uit, opdat allen, die tegen Hem waren, vruchten des heils zouden voortbrengen in overvloedige mate.

O Jesus, de grafsteen scheidt U voor altijd van uwe vijanden. Er bestaat van dit oogenblik een scheidsmuur tusschen U en tusschen hen. Laat deze scheidsmuur wegval-
len voor mij, met andere woorden: ruim alle hindernissen, die mij beletten tot U te komen, uit den weg.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer Jesus, na uwe smarten en vernederingen overwogen te hebben, bid ik U, mij met een vurig verlangen te bezielen in niets anders te roemen dan in uw kruis. Dat de wereld dood en gekruisigd zij voor mij, gelijk ik dood en gekruisigd ben voor de wereld. De beledigingen vergevend, verachting en smaad met U lijdend, zal ik mijne liefde tot U, mijn gekruisigden Verlosser, niet meer voor de wereld verbergen. Ik zal er voortaan eene eer in stellen, uwe versmaadheid te dragen en behandeld te worden, gelijk men U behandeld heeft. O mijn Jesus, ik hoop met de hulp uwer genade geheel aan U gelijkvormig te worden. Geef mij door de verdiensten van uw lijden steeds nieuwe genaden, om aan deze voornemens getrouw te blijven en er in te volharden tot het einde mijns levens. Amen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H. den Paus.

VEERTIENDE OEFENING.

In uitwendig leed.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer Jesus, ik denk aan het woord: »Die op God vertrouwt, zal vervuld worden van zijne barmhartigheid;» om echter deze barmhartigheid in overvloedige mate te ontvangen, moet men geen enkele versterving duchten. Ik ben nog voor vernederingen bevreesd; doch als ik U zie gebukt gaan onder den last mijner zonden, gevoel ik mij aangespoord om in de onderwerping aan het lijden een begin van zelfvernedering te zoeken. Schenk mij door de verdiensten van uw lijden de genade, grootmoedig alle offers te brengen.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De verachting des rechters, de valsche beschuldigingen zijner vijanden, de beschimpingen en moordkreten des volks brengen het gemoed van Jesus niet in beweging, ofschoon Hij op aller aangezichten een wreedaardig ongeduld leest, waarmede men zijn kruisdood verbeidt. Met een enkel woord kon Hij zijne aanklagers beschamen, kon Hij een legioen engelen uit den hemel roepen om zijne vijanden te verstrooien. Maar neen; de liefde, die Hem overleverde, doet Hem ook in de handen zijner vijanden verblijven; Hij laat zich vernederen, onderwerpt zich en zwijgt!

Zwijg, wanneer de menschen u onrechtvaardig beschuldigen... Vertrouw uwe verdediging toe aan God... Worden uwe tijdelijke belangen al geschaad, uwe eeuwige zijn verzekerd. Hoe meer de boosheid en de laster u vervolgen, des te grooter worden uwe verdiensten. Zeg uit den grond van uw hart, de oogen op Jesus gevestigd:

Heer, Gij hebt vóór den rechterstoel van Pilatus de woorden gesproken: »Mijn rijk is niet van deze wereld,» opdat ik bij onrechtvaardige beschuldiging en laster het geduld niet zou verliezen; ik zal ze voortaan geduldig verdragen door mijne hoop op den hemel te vestigen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer,
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Met de grootste gelatenheid draagt Jesus
zijn kruis, terwijl Hij den hemel het schouw-
spel biedt zijner onschuld en onbeschrijfelijke
smarten.

Voed geen bitterheid in uw hart jegens
degenen, die u benadeelen of haten, hoe
nauw de betrekkingen ook zijn in welke gij
tot hen staat. Verdraag in stilte hunne
onrechtvaardige benadeeling. Uwe gebeden,
uwe zachtmoedigheid en uw geduld zullen
over hunne verkeerde handelwijze ten opzichte
van u zegevieren; en indien zij er ook al
niet beter op worden, dan zult gij ten minste
den troost smaken van de eer van God, zoo
al niet naar uw verlangen, toch eenigermate
te hebben bevorderd, door het kruis, dat de
hemelsche Vader in uwe handen gelegd
heeft, met Jesus te dragen.

Met U, o Heer, vernederd te worden, is
meer waard dan alles wat de wereld kan
geven. Geef mij deze gedachte in, zoo dik-

wijls mijne eigenliefde zich eenigszins gekwetst gevoelt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Om uit de smarten van Jesus voordeel te trekken moet men den geest er van overwegen. Deze val toont ons, welke inspanning het Jesus kostte zijn kruis te dragen; toch bleef Hij rustig en kalm. Niet zonder moeite verdragen wij in vrede het leed, door de menschen ons veroorzaakt.

Hoe gering zijn mijne beproevingen, wanneer ik ze met die van Jesus vergelijk! Ik moet ze bereidvaardig aannemen in vereeniging met de vernederingen van Jesus, ze verder als een middel gebruiken om aan het beeld van den lijdenden Verlosser gelijkvormig te worden en op deze wijze zijn smartvol lijden in mij voortzetten tot het einde mijns levens. Met deze gedachte gewapend, moet ik mij gaarne aan alle vernederingen onderwerpen en bereid zijn alle offers te

brengeu, welke God van mij vraagt, wetend dat het zoet is te lijden als men met Jesus lijdt.

O mijn God, indien ik ooit eenige verdiensten verworven heb in uwe oogen door het onrecht geduldig te lijden, dan schenk die aan hen, die mij het onrecht hebben aangedaan en daardoor oorzaak van groote genaden voor mij geweest zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Van vijanden omringd, werpt Jesus een liefdevollen blik op zijne Moeder, wier hart met het innigst medelijden vervuld is. Hoe mismaakt het gelaat eens zoons ook zijn moge, het wordt nimmer onkenbaar voor de oogen zijner moeder. Hoe meer zij hem ziet lijden, des te grooter wordt hare liefde tot hem.

Zoo gevoelde Maria in haar hart al het lijden van Jesus; het werd in dezelfde mate gefolterd als zijn lichaam, en geen marteelaarschap kwam met het hare gelijk. Doch

hare onderwerping aan den wil van God was zóó volkomen, dat zij noch het leven haars Zoons verlengen, noch zijne smarten had willen verminderen. Ben ik ook zoo grootmoedig en overgegeven in mijne smarten?

O Koningin der martelaren, leer mij lijden en Jesus beminnen met eene liefde, die door het lijden nog grooter wordt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Merk op dat het Jesus niet is, die Simon het kruis op de schouders legt; het zijn de Joden, die hem dwingen het kruis te dragen. Jesus neemt aan hun toeleg geen deel; Hij laat de lieden begaan.

Zoo gaat het ook met ons. In den omgang met de wereld kunnen wij de beproevingen niet ontgaan. Eene christelijke ziel neemt ook de zwaarste geduldig aan, wanneer het duidelijk is dat zij van God komen. Maar niet alle komen onmiddellijk van God: er zijn kruizen, die als vanzelf ontstaan, of die de

boosheid en onrechtvaardigheid der menschen ons bereiden, tegen welke het gemoed in opstand komt, de natuur zich verzet. Er is een groot geloof toe noodig om zulke kruizen te beminnen en met gelatenheid te dragen. Maar zij schenken ons tevens een grooten troost, daar zij ons in de dichtste nabijheid van Jesus brengen. Dragen wij ze met stilzwijgendheid en geduld en stellen wij ons tevreden met de gedachte dat Jesus met liefdevollen blik op ons nederziet, daar wij in zijne vernederingen deelen.

Heer Jesus, als ik uitwendig leed te verduren heb, geef mij dan de genade onder uw kruis te vluchten, in de zoete hoop dat uw hart mij niet zal verlaten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De medelijdende daad van Veronica werd op verschillende wijze beoordeeld; velen laakten ze misschien als onvoegzaam en in strijd met den eerbied aan haar-zelve verschuldigd. Deze edele vrouw moest van den kant eener

hoogmoedige en aanmatigende wereld onbillijke verwijtingen hooren. Zulke verwijtingen vallen hard, als men met zuivere oogmerken handelt. Hoe meer echter een werk, ter liefde Gods verricht, door de menschen wordt gegispt, des te hooger stijgt de verdienste ervan in de oogen van Hem, die in het binnenste des harten ziet. Hoe troostvol was het voor Veronica, het gelaat des Heeren, als een blijvende herinnering aan zijne erkentelijkheid, in haren sluier gedrukt te zien!

Iedere ziel, die de eer van God zoekt, moet zich voorbereid houden op den blaam der menschen. Ook zij heeft, evenals Veronica, eene herinnering aan Jesus noodig; zij vindt echter in het tabernakel meer dan een flauw afbeeldsel, zij vindt daar Jesus zelf, wiens liefdevol hart haar troost. Dit geluk is mij beschoren; al kost het bittere tranen, het blijft daarom niet minder waarachtig en zuiver.

O mijn God, laat het mij ruimschoots genieten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Ter aarde liggend, is Jesus een voorwerp van verachting, misschien wel van afschuw geworden voor de menigte die Hem omringt. Niemand, behalve Maria, bevroedt het geheim zijner smarten.

Men moet een levendig geloof bezitten om in de beproevingen den christelijken geest te bewaren. »De wederwaardigheden des levens, zeide de H. Franciscus van Sales, doen mij een onuitsprekelijken vrede smaken, wijl zij mij een voorteeken zijn mijner toekomstige en eeuwige vereeniging met God.» Kruis en lijden zijn uw deel geworden; heb ook gij hetzelfde vertrouwen als deze groote heilige en denk dikwijls aan hetgeen de Apostel zegt, dat men om in den hemel te komen moet strijden en lijden, of althans het leed, dat de menschen ons aandoen, met geduld moet dragen.

Vóór alles, o Jesus, wensch ik U te beminnen, en wanneer ik om U meer te beminnen moet lijden en vernederd worden, dan ben ik daartoe gaarne bereid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus laat geene gelegenheid voorbijgaan om ons wel te doen. Door een schijnbaar strenge terechtwijzing leert Hij ons, geen nuttelooze tranen te storten, maar slechts zulke, die ons heilzaam en voordeelig zijn.

Het woord van Jesus schenkt licht en troost aan degenen die het hooren. Neem alles wat God u toezendt in dezelfde gemoedsstemming aan. Bij een bits woord, dat het hart gevoelig treft, zwijgen, is een voornaam middel om den vrede te bewaren. »Als iemand kwaad van mij spreekt, zeide de H. Theresia, is het alsof ik hem nog meer bemin, wijl Jesus dan mijn verdediger wordt.» Zoek geen steun bij de menschen, wier genegenheid slechts zoo lang duurt als het eigenbelang het meêbrengt. Verlaat u alleen op de liefde van Jesus Christus.

Heer Jesus, leer mij mijne gevoeligheid bedwingen en slechts weenen over de zonden, die uw goddelijk hart bedroeven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Van smarten en vernederingen verzadigd,
ligt Jesus onder den last des kruizes ter
aarde neder!

Ziedaar uw beeld, zoo dikwijls gij u door
inwendigen strijd of door uitwendig leed laat
overmannen. De bitterheid, het wraakgevoel,
dat u alsdan bezielt, is een duidelijk teeken
van hoogmoed. Zoudt gij in sommige geval-
len zooveel lijden, indien de eigenliefde het
onrecht, door anderen u aangedaan, niet
vergrootte? Jesus verontschuldigt uwe niet
te verontschuldigen beleedigingen ten Zijnen
opzichte; zal zijne barmhartigheid uw hart
niet bewegen? Hoezeer zijne vijanden Hem
ook vervolgen, nooit beklagt Hij zich over
hen, maar Hij houdt niet op met hen te
beklagen. Leer het leed, dat de menschen u
veroorzaken, tot beoefening der deugd gebrui-
ken en laat geene gelegenheid daartoe onbenut.

't Is goed, o Heer, dat Gij mij vernedert,
want daardoor word ik U meer gelijkvormig.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zie, hoe Jesus, als slachtoffer, den laatsten slag afwacht, dat is, zich aan alle mishandelingen blootstelt, van welken kant zij ook mogen komen. Zie, hoe Hij bereid is de bloedige wonden te ontvangen, die een einde zullen maken aan zijn leven.

»Niets is beter, zegt de H. Chrysostomus, dan te lijden met Jesus Christus; liever zou ik om Zijnentwille mishandeld dan door Hem geëerd willen worden.» Zulke gedachten en gevoelens boezemt het geloof in; ik mag geene andere koesteren. Mijne natuur overwinnend, moet ik het leed en de vervolgingen, die mijn hart gevoelig treffen, met blijdschap aannemen. Zóóver moet mijn moed zich uitstrekken. Indien ik wist, welk een schat er in de beproevingen verborgen ligt, ik zou er mij niet meer over beklagen, ik zou ze veeleer van God vragen en ze tot mijn nut gebruiken. Die voorbijgaande kwellingen verschaffen mij eene eeuwige belooning. Het leven is kort; de liefde van Jesus verzoet het, zijn bloed beschermt het; is mijn lot dan nog te beklagen?

O Jesus, doe mij door het kruis in uwe lijdende liefde deelen, indien dit de weg voor mij is tot de innigste vereeniging met U.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nauwelijks aan het kruis verheven, roept Jesus: »Vader vergeef hun...» Dit barmhartige woord, voor het eerst op aarde vernomen, drong door de hemelen heen.

Jesus sprak het niet alleen voor zijne beulen; Hij sprak het voor allen, ook voor mij! Hoevele stemmen hebben in den loop der eeuwen dit woord van liefde herhaald, dat het menschelijk hart tot dusver niet kende! Door het bloed van Jesus gedrenkt, met zijn goddelijk vleesch gevoed, zal ik de vergiffenis, die ik voor mij-zelfen verlang, gaarne aan anderen verleen, en, gelijk de heiligen deden, zal ik bidden voor degenen die de oorzaak van mijn lijden zijn.

Ja, mijn God, ik vind meer troost in het vergeven met U, dan in eene rechtvaardiging van mij-zelfen, die geene waarde heeft

in uwe oogen. Ik gevoel mij gelukkig, dat ik iets te vergeven heb. Indien de onder-vinding mij niet leerde, mijne zwakheid te vreezen, zou ik wenschen onrechtvaardig te lijden en, mijne gevoelens met de uwe ver-eenigend ten einde uwe barmhartigheid deel-achtig te worden, zou ik uit den grond mijns harten spreken: Mijn Jesus, vergeef hun.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de we-reld verlost hebt.

Overweeg hier het volgend geheim: een doodsvonnis, op de smartelijkste wijze vol-trokken en schijnbaar rechtmatig verdiend; vervolgens een ontzettend vergrijp, eene onge-hoorde boosheid, dienstbaar gemaakt aan de rechtvaardigheid Gods om zijne barmhartig-heid over de wereld te doen schitteren; en eindelijk een slachtoffer der onbegrijpelijkste liefde, der volkomenste toewijding en van den belangloosten ijver. Ziedaar het smarte-lijk tafereel van den dood van Jesus Chris-tus in al zijne ontzaglijkheid geteekend.

Indien gij van de boosheid en onrechtvaardigheid der menschen door geheime of openbare vervolgingen lijden te verduren hebt, beschouw dit niet altoos als een uitwerksel der goddelijke gramschap. Staal uwen moed in het lijden en de kwellingen. Hoop en bemin, in weerwil van het kruis. De oogmerken der menschen, hoe verraderlijk zij ook zijn mogen, maakt God aan zijne barmhartigheid dienstbaar; zijne liefde zal u de dagen van lijden ruimschoots vergoeden. Voor de natuur zijn het rampvolle dagen; met de oogen des geloofs beschouwd, zijn het dagen van geluk. Geen dag was grooter voor Jesus Christus dan de dag van zijn dood. Toch viel Hem op aarde geen gerechtigheid ten deel, en wie had ze meer verdiend dan Hij? Verlang geen gerechtigheid en billijkheid in deze wereld; zij zullen u overvloedig ten deel vallen in de eeuwigheid.

Heer Jesus, ik verlang hier op aarde geen voldoening voor het onrecht dat ik geleden heb, daar ook Gij gestorven zijt zonder dat uwe vijanden de tegen U uitgebrachte lasteringen herroepen hebben, doch ik smEEK uwe barmhartigheid af over allen zonder onderscheid evenals over mij-zelfen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria schijnt na den dood van Jesus niet meer te kunnen lijden. Bedenk intusschen wat zij gevoelde, toen een soldaat het levenloos hart van haren Zoon met eene lans doorboorde. Wel is waar gevoelde Hij de scherpte niet van den steek, die voor de wereld eene onuitputtelijke bron van barmhartigheid opende; maar des te smartelijker drong de lans door het moederlijk hart.

Ik meen soms overgegeven te zijn in mijn lijden, en een enkel bits woord, mij toegevoegd, vervult mijn hart met bitterheid. Zal ik mij over mijn lijden beklagen, als ik Maria zie zwijgen of slechts den mond openen om te zegenen en te vergeven?

O Maria, smartvolle herinneringen aan dierbare betrekkingen, de leegte die hun dood in mijn huis gebracht heeft, en bovenal hartzeer en kommer voeren mij troosteloos aan uwe voeten... Wend uwe oogen van mij niet af, Gij die uwen moederlijken schoot, waarin gij het heilig lichaam van uwen Zoon

ontvingt, voor allen opent die de oorzaak van zijnen dood geweest zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus Christus heiligt onze laatste rustplaats door eene laatste vernedering. Hij verbergt zijne liefde in het graf, tegelijk met de merkteekenen van den haat zijner vijanden. De rust des grafs is het voorteeken van de rust zijner heerlijkheid.

Bij het graf van Jesus leert men, in teleurstellingen en vernederingen te zwijgen en den vrede te bewaren. Ik moet er mijne droevige herinneringen, mijne tranen, mijn harteleed in nederleggen. Ik zal er moed erlangen om na de smart ook de verlatenheid te dragen en zodoende mijn offer volkomen te maken in vereeniging met het offer van Jesus... Het leven vervliegt, de wereld gaat voorbij, zelfs het graf is maar tijdelijk; maar de oefeningen van deugd zijn blijvend

en doen hun aangenamen geur opstijgen tot den troon van God.

O Jesus, nimmer zal ik uw voorbeeld vergeten. Bevestig de goede voornemens die ik gemaakt heb en nederleg in uw graf.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer Jesus, laat niet toe dat ik U zonder vrucht gevolgd ben op den lijdensweg, dien Gij voor mijne zaligheid hebt afgelegd. Ik neem mij voor, alle lijden, alle bitterheid en kommer, door uwe hand mij toegezonden hetzij onmiddellijk of door tusschenkomst der schepselen, in den geest van dankbaarheid met geduld te verdragen. Ik verdien, dat alle schepselen tegen mij samenspannen om mij voor de beledigingen, U aangedaan, te straffen. Nimmer lijd ik te veel, daar ik lijd met U. Voltrek in mij met de hulp uwer genade het werk mijner heiliging. Ik wenschte duizend levens te bezitten om ze alle aan U toe te wijden; dit zou niet te veel zijn om U mijne dankbaarheid te be-
tuigen voor de weldaden, die ik van U heb ontvangen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

VIJFTIENDE OEFENING.

In verlatenheid.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Mijn God, het valt mij zwaar mij met U alleen te vergenoegen. Deze bekentenis is vernederend voor mij; moge zij even heilzaam voor mij wezen! Geef mij de genade, door de beschouwing uwer verlatenheid tijdens uw bitter lijden den geest des offers, die U bezielde, te verkrijgen en mij in ongelukken en smartelijke scheidingen daarvan geheel te doordringen. Geef, dat ik mijne onverstorven neigingen beheersche, mij onvoorwaardelijk aan U toewijde en alle aardsche genegenheid, overeenkomstig uw heiligen wil, verzake, opdat ik eeuwig met U moge vereenigd worden in den hemel.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Vóór dezen rechterstoel der goddeloosheid is Jesus van allen verlaten. Zijn blik gaat henen over de rijen des volks, dat met woeste kreten zijnen dood eischt, en ontmoet niemand die, door dankbaarheid gedreven, bewogen is met zijn lot. Jesus is voor allen een *vreemde* geworden!

Ik gevoel al de bitterheid dezer gedachte; moet echter de christelijke ziel niet vreemd worden aan de wereld, evenals haar goddelijke Meester? Kan ik mij beklagen, dat mijne banden verbroken zijn en niemand meer aan mij denkt?

Heer Jesus, door het aanbiddelijk Sacrament hebt Gij de leegte aangevuld, die in mijn leven gekomen is; al moet ik met U smaad en vervolging lijden, dan ben ik daartoe bereid, indien ik maar het geluk mag hebben met U te vergeven en het goede te doen alleen voor U.

Onze Vader, Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Kan men zich eene grootere verlatenheid voorstellen dan die van Jesus Christus, terwijl Hij zijn kruis draagt te midden eener van alle kanten uit haat en nieuwsgierigheid toegestroomde menigte? Was er één hart, dat in gedachten en gevoelens met het zijne overeenstemde? Twaalf vrienden, die gedurende drie jaren de onafscheidbare metgezellen van zijn arbeid en ontberingen waren, hadden Hem in al dien tijd niet verlaten. Thans hebben allen de vlucht genomen, terwijl één Hem verraden heeft! — In vele omstandigheden des levens blijven wij alleen onder den last des kruises. Dan moeten wij, hoezeer wij ook gedrongen worden om elders troost te zoeken, ons wenden tot Dengene, die ons nooit verlaat, en al ons vertrouwen in Hem stellen.

Eens klopten droefheid en dood aan mijne deur... Geen vrienden meer hebbend — sommigen zijn van de aarde verdwenen, anderen hebben mij verlaten — hoor ik zelden een opbeurend woord. Droevige verlatenheid! Nochtans zou ik mijn lot met geene vreugde der wereld willen verwisselen; want iedere scheiding, die mij een steun op aarde ontnam, gaf mij nieuwe hoop op den hemel.

Heer, Gij hebt mijne verlatenheid zoo volkomen gemaakt om zelf alles voor mij te

zijn: vader, bruidegom, gids en voorbeeld. Van uwe almachtige hulp verzekerd, zal ik het kruis met dankbaarheid dragen en niet met droefheid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Geen onzer gewaarwordingen bleef Jesus vreemd; Hij wist, dat de smart dikwijls eene volkomene uitputting onzer lichamelijke en zedelijke krachten teweegbrengt, en om ons te toonen dat deze zwakheid niets te kort doet aan de volmaaktheid onzer overgave en onzer inwendige gesteltenis, bezweek Hij onder het kruis, nadat Hij het pas op de schouders had genomen.

Aanbid deze liefdevolle vernedering uws goddelijken Meesters. Berust, evenals Hij, in de vernedering die gij lijdt, wanneer na langdurig lijden afmatting uwe ziel overweldigt. Versterk echter uwen wil door geduld en overgave aan den wil van God; dit zal de schoonste zegepraal zijn, die de

goddelijke liefde op u kan behalen. Stel door eene akte van geloof uw eenigen troost daarin dat gij, evenals Jesus, geen troost op aarde bezit.

Heer Jesus, ik vrees de vernedering en het lijden; mogen beide mij behulpzaam zijn om inniger met U vereenigd te worden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Welke smart en welke liefde lagen in dezen wederkeerigen blik, in deze laatste ontmoeting! Zij wisselden waarschijnlijk geen woord, maar hunne harten verstonden elkander.

Eens zal ik onherroepelijk alles moeten verlaten... Wanneer wij door toelating Gods moeten scheiden van degenen die ons dierbaar zijn, waarom zouden wij dit offer dan niet vrijwillig voorkomen en aan God geven wat wij vroeg of laat tegen wil en dank zullen moeten verlaten? In werkelijkheid ben ik toch niet gescheiden van hen die ik liefheb. Ik kan ze ieder oogenblik in den

schoot van God wedervinden, waar hunne liefde tot mij even hartelijk, meer getrouw en vrij is van aardsche oogmerken. Deze gedachte moet mij troosten.

Heer Jesus, geef mij de genade, dat ik al mijn geluk stelle in innige gemeenschap met U te leven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De beulen laten slechts een vreemde toe om Jesus het kruis te helpen dragen. Slechts een *vreemde* bij zich te hebben in het uur des lijdens en des doods, deze gedachte doet mijn hart ineenkrimpen.

Jesus wilde het harde lot ondergaan, van zijne dierbare betrekkingen in het uur des lijdens verlaten te zijn. Wanneer men, na op de hulp van hen die ons dierbaar zijn gerekend te hebben, slechts koelheid en onverschilligheid bij hen ontwaart, dan gaat een koude rilling door ons hart. Ontvangt men echter in zijn lijden niet eens een deel-

nemenden blik, geen enkel deelnemend woord, bemerkt men dat geen enkel hart gevoelt als het onze, dan is dit een waar martelaarschap! Maar als alles ons verlaat, Jesus verlaat ons niet in onze droefheid. Ondervindt gij eene of andere teleurstelling, druk dit kruis dan aan uw hart en verlaat u alleen op het goddelijk hart van Jesus, den besten en trouwsten vriend dien gij kunt vinden, en gij zult bemerken, dat het goed is sommige kruisen met God alleen te dragen.

Heer Jesus, Gij wacht niet totdat ik U roep; met mijne verlatenheid begaan, haast Gij U om mij te helpen. Op den Calvarieberg, in den hemel en in het tabernakel biedt Gij mij uwe hulp aan in het dragen van mijn kruis en verandert mijne klachten in dankzeggingen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zal Jesus op den weg naar Calvarië geheel zonder troost blijven? Neen; eene kloekmoedige vrouw neemt de zoete taak op zich

Hem eenige verlichting te verschaffen in zijn verschrikkelijk lijden. 't Is slechts een voorbijgaande troost, want de vertroosting hier op aarde zijn niet duurzaam.

Een der gevoeligste smarten is de leegte, die de dood of de afwezigheid van dierbare betrekkingen in ons leven teweegbrengt. Alleen blijven, van allen steun beroofd zijn, tot niemand zijn toevlucht kunnen nemen en slechts smartelijke herinneringen bezitten, dit is de weg naar Calvarië. Maar indien geen menschelijke hand mijne tranen afdroogt, het tabernakel is voor mij geopend en ik kan weenen aan het hart van Jesus. Dat hart is mijn toevluchtsoord. Heb ik de zoetheid van dezen troost gesmaakt?

Door gelatenheid, o Heer, wensch ik alle offers, welke Gij van mij vraagt, tot vrijwillige offers te maken, opdat Gij er door verheerlijkt wordt en ik met evenveel verdienste lijd als met smart.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

In dezen tweeden val kunnen wij ons voorstellen, dat Jesus ons de natuurlijke werking der droefheid toont; zij verzwakt, maakt moedeloos en tot murmureeren gestemd.

't Valt moeielijk, het gevoel van droefheid te onderdrukken; maar dit is ook niet noodig: zoo dikwijls de droefheid ons hart doorvlijmt, is één blik op het kruisbeeld, naar den hemel of naar het tabernakel voldoende om het offer zonder klagen te brengen!.. Het geloof behaalt de zege over de natuur. Jesus Christus zelf gedroeg zich niet anders gedurende zijn lijden. Gij weet nochtans, hoe verschrikkelijk Hij leed. — Denk aan zijne lessen... overweeg ze... en richt uw leven er naar in.

Heer, de droefheid, schijnbaar geen harde beproeving, valt op den duur zwaar. Ik offer U mijne droefheid op, opdat zij ter uwer verheerlijking strekke.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus, die in alles ons voorbeeld wilde zijn, liet niet toe dat Hij in zijn lijden van elken troost verstoken bleef: eenige vrome vrouwen betuigen Hem door hare tranen, hoezeer zij deernis hebben met zijne smarten.

De mensch heeft behoefte aan deelneming, omdat hij behoefte heeft zich uit te storten. Door eene oprechte deelneming in zijn lijden op te wekken toont Jesus ons, hoezeer Hij met onze smarten begaan is en ons den troost wil schenken dien wij noodig hebben. Hij wijst de betuigingen van deelname af, omdat zij niet voortkwamen uit bovennatuurlijke beweegredenen. — Wij moeten ons boven de natuurlijke gevoeligheid verheffen en alles, wat niet strekt tot eer van God of niet is overeenkomstig zijn heiligen wil, grootmoedig vaarwel zeggen. Ween, maar ween aan de voeten van Jesus; beklaag u niet, als er niemand is die uwe tranen droogt; met die van Jesus vermengd, verliezen zij hunne bitterheid.

Heer, geef mij de sterkte der martelaren, ten einde mij geheel aan U op te offeren en in uwe liefde te sterven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zie Jesus, door het lijden uitgeput, machteloos ter aarde liggen. Niet eens de mogelijkheid blijft Hem over om zijne vijanden, die Hem omringen, of zijnen Vader, die Hem verlaat, tot medelijden te bewegen.

Een der hardste beproevingen, die ons treffen kunnen, is zeker de verlatenheid in het lijden. In dagen, waarin deze beproeving loodzwaar drukt op het hart, kost het moeite zich van allen verlaten, door allen verstooten te zien; maar ik kan mijne oogen dan nog tot God verheffen en uitroepen: Ach, mijn God, heb medelijden met mij! Welk een troost ligt in deze aanroeping! Van dezen troost was Jesus verstoken, omdat ik het recht had verloren dien te smaken; Hij deed afstand van dat recht om het aan mij terug te geven.

Ach, Heer, hoezeer moet mijn hart met dankbaarheid vervuld worden, als ik dit bewijs uwer liefde gedenk! Nimmer zal ik het geluk van met U te lijden genoegzaam waardeeren.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De eerste voorbereiding tot de kruisiging was de ontkleeding van Jesus. Niets bleef Hem meer over om er afstand van te doen, dan zijne kleederen.

Deze geheele, bloedige, smadelijke ontkleeding vervult mij met ontzetting! Jesus heeft niets behouden voor zich-zelfen; alles heeft Hij voor mij ten beste gegeven! Welk eene leer voor mij! Dat ik ze in toepassing brenge! Een hart, dat waarlijk aan alles onthecht is, is een blijmoedig hart, want geene ontbering kan dengene bedroeven die zich geheel aan God heeft overgegeven. Heb ik nog iets teruggehouden, wat Jesus van mij vraagt? Dan moet ik het Hem nog in dit oogenblik zonder voorbehoud schenken.

O mijn God, Gij verlangt van mij dat ik alles uit mijne ziel verwijdere wat U mishaagt, dat ik steeds bereid zij mij-zelfen te verloochen, en dat ik alle gedachten,

begeerten en genegenheden, die met uwe genade strijden, late varen. Help mij, dit te doen. Ik wil aan uwen wil noch aan den aandrang uwer liefde meer wederstand bieden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria ziet niet, dat Jesus aan het kruis wordt genageld; de beulen en de soldaten, die Hem omringen, beletten haar te naderen. 't Is een nieuw offer voor haar hart, dat zij haren goddelijken Zoon in zijne uiterste smarten ten minste den troost harer tegenwoordigheid niet kan schenken.

De afwezigheid van hen die men liefheeft is altijd smartelijk, doch vooral in de laatste oogenblikken des levens. Jesus en Maria onderdrukten de behoefte, welke zij gevoelden, om de laatste bewijzen van wederzijdsche genegenheid van elkander te ontvangen en aan elkander te geven, ten einde hun offer volkomener te maken en degenen te troosten, die eenzaam en verlaten sterven.

O mijn God, leer mij de waarde van het

offer kennen, want daardoor wordt Gij-zelf mijn troost en mijn loon.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hoe zuiverder eene ziel wordt, des te meer nadert zij het kruis; tusschen de zuiverheid en het lijden is een zeer groote verwantschap. Zij toont zich duidelijk op Calvarië tusschen Jesus aan het kruis en Maria onder het kruis. Welke zuiverheid evenaarde de zuiverheid van Maria? en van welke smart bleef zij vrij? Maar ook, welke ziel verheerlijkte God meer door haar lijden, dan Maria?

Van het kruis, aan hetwelk Jesus voor mij sterft, schittert een straal van hoop, klinkt een woord van troost. Met stervende stem beveelt Hij aan Maria, mij niet als weeze achter te laten. Daardoor schenkt Hij mij in mijne verlatenheid een zeer grooten troost; maar Hij verlangt tevens, dat ik er dankbaar voor ben.

O Jesus, o Maria, uwe heilige namen, zoo dierbaar aan mijn hart, zullen mijn troost

zijn in het leven, mijne hoop in het ster-
vensuur.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van
het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de we-
reld verlost hebt.

Toen de nagels, die het lichaam van Jesus
vasthielden aan het kruis, er uitgetrokken
waren, trad Maria nader en ontving het ge-
storven lichaam in hare armen. Wie had er
meer recht op dan zij? want wie had Jesus
zoo bemind als zij?

Voor vele zielen is met de scheiding van
dierbare betrekkingen alles verloren. Haar
leven gaat tot den laatsten dag in droefheid
voorbij. Met de zielen echter, die door de
liefde Gods onderling vereenigd zijn, is het
geheel anders. De goddelijke liefde houdt
haar samen en vereenigt haar des te inniger,
naarmate zij God meer beminnen en zich
volmaakter aan den wil van God onderwer-
pen. Zij zijn zoo vast met elkander verbon-
den, dat geene macht in staat is haar van
elkander te scheiden. Zonder een woord te

spreken, verstaan zij elkander. Zoo was het met Maria: van Jesus gescheiden, was er geen geluk voor haar meer op aarde; de aarde was voor haar een eenzame woestijn, vol van herinneringen aan haren Zoon; slechts de liefde tot Hem hield haren moed staande.

O Maria, ik neem innig deel in de droefheid van uw moederlijk hart. Maak, dat ik in Jesus, uwen Zoon, alles zoeke en alles terugvinde wat ik verloren heb.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Wat mag Maria wel gevoeld hebben, toen de grafsteen het aanbiddenswaardig lichaam van haren Zoon aan hare oogen onttrok! In diepe droefheid gedompeld, doch geheel overgegeven aan Gods wil, bleef zij *alleen* op de plaats zoo dierbaar aan haar hart. Zij liet zich niet ontmoedigen, maar verdroeg de eenzaamheid met kalme gelatenheid. Zoo ook moeten wij het in vrede verdragen,

wanneer God ons allen menschelijken steun ontnemt, en geduldig onze verlatenheid lijden.

Kan ik nog over mijne verlatenheid treuren en mij beklagen, dat er niemand is wien ik mijn hart kan openen? Jesus droogt mijne tranen niet af, omdat Hij den troost wil smaken te zien, dat ik Hem met eene onbaatzuchtige liefde zoek. Welke dankbaarheid ben ik Hem schuldig, dat ik tot troost in mijne verlatenheid het geluk der heilige communie bezit!

Heer Jesus, maak mijn hart tot een waardig tabernakel, waarin uw aanbiddelijk lichaam op het einde mijns levens kan rusten, opdat ik eeuwig met U vereenigd moge worden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer Jesus, boezem mij als vrucht dezer heilige oefening een groot verlangen in om aan de wereld te sterven en slechts voor U te leven. Uw graf, dat U voor de oogen van allen verbergt, leert mij alle zucht naar onderscheiding, alle begeerte naar den lof der menschen te onderdrukken, onder

hen te leven alsof ik niet bestond en onverschillig te zijn omtrent de plaats, die de goddelijke Voorzienigheid mij hier op aarde zal aanwijzen. Ik zal al de plichten, welke zij mij oplegt, met nauwgezetheid vervullen, mij aan al het aardse onthechten en slechts trachten door de beoefening der deugd, door den geest des offers en door de heilige communie U meer gelijkvormig en inniger met U vereenigd te worden. Amen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H. den Paus.

ZESTIENDE OEFENING.

In teleurstellingen des levens.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O Jesus, de teleurstellingen die ons hart ondervindt, vooral in tijden van beproeving, en het heimelijk verdriet dat zij ons baren, zijn oorzaak van hevige inwendige smarten, die te meer knellen, omdat men ze niet openbaart, maar vaak onder een glimlach voor de wereld verbergt. Met het toenemen der jaren doen zich de gelegenheden tot dergelijke teleurstellingen dikwijler voor. Bij den aanvang uws lijdens was geheel Jeruzalem bezig met de toebereidselen tot het Paascheest, terwijl men om U heen zich bezighield met de toebereidselen tot uwen kruisdood. Tot onzen troost leed uwe ziel in dat oogenblik de bitterste smarten, doordat zij de bitterste teleurstellingen ondervond. O Jesus, laat mij uwe smarten overwegen, de mijne

met U dragen en U grootmoedig op den lijdensweg volgen.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus brengt vóór zijne rechters niet alleen het inwendig getuigenis zijner onschuld mede, maar ook den glans zijner heiligheid en van zijne wonderen, de zuiverheid zijner leer en de ontelbare weldaden, waarmede Hij zijne schreden heeft geteekend. Desnietteenstaande moet zijn goddelijke persoon de openbare schande van een doodvonnis dragen!.. Niemand, die Hem verdedigt!.. Niemand, die zich tegen het onrechtvaardig vonnis verzet!.. Jesus neemt den kelk der versmaiding aan, zonder zich over de onrechtvaardigheid zijner rechters te beklagen.

Kon Jesus Christus de Joden niet van zijne liefde noch van zijne godheid overtuigen, zal ik dan, die zoo weinig goeds verricht, die hoogstens een zwakke poging daartoe aanwend, voor de aanvallen van den nijd en van de ongerechtigheid gevrijwaard-blijven? In mijne oordeelvellingen moet ik niet bij den hartstocht te rade gaan, maar, hoezeer ik mij ook tot gramschap voel opgewekt,

steeds naar de stem der rede luisteren en de ingevingen der genade volgen.

Heer, geef mij de genade met U te zwijgen, zelfs, indien het zijn moet, tot aan het graf... Aan U laat ik de zorg voor mijn goeden naam over. Uw blik, dien niets ontgaat, zal mijne verdediging, uw voorbeeld mijn troost zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus draagt het kruis alleen, en tot aan het einde zijns levens zal Hij niemand vinden die het Hem vrijwillig helpt dragen. Hij is van vrienden en magen verlaten. Wie had meer recht, in het uur der beproeving op de aanhankelijkheid, de toewijding en de dankbaarheid zijner leerlingen te mogen rekenen dan Hij.

Daar Jesus, die de heiligheid, de goedheid zelve was, slechts een klein getal zielen, die Hem getrouw bleven, om zich vereenigde, hoe zoudt gij dan op de getrouwheid uwer vrienden en op de onwankelbaarheid hunner

genegenheid kunnen rekenen? Alles verandert, alles vergaat hier beneden; niets is bovendien zoo veranderlijk als het hart des menschen. Zoek er dus geen vaste plaats in te vinden; reken niet op natuurlijke genegenheid, en nog minder op dankbaarheid. Gewen u met Jesus alleen te leven, dewijl Jesus alleen in den hemel uw eeuwig geluk zal uitmaken.

Heer, het valt mij hard, als de menschen mij vergeten; ik zal het echter als een groote genade beschouwen, U een onverdeeld hart te kunnen aanbieden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

**Jesus valt voor den eersten keer onder
zijn Kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Door bloedverlies machteloos geworden, bezwijkt Jesus onder den last des kruises... Gruwzame mishandelingen vermeederen wel dra zijne smarten.

Zie Jesus, tot het uiterste vernederd... In de teleurstellingen, die uw hart ondervindt, zult gij in zijn liefdevol hart steeds een vei-

lig toevluchtsoord vinden. Als de menschen u terugstooten, zie dan niet op hunne boosheid, maar op den wil van God die u bemint, u zegent en u eenmaal voor uw lijden zal beloonen. Word niet moede geduldig te lijden; want daardoor wordt uwe ziel gezuiverd, en aan dit werk zult gij moeten arbeiden tot het einde uws levens. Heil u, wanneer gij op den laatsten dag dien graad van zuiverheid zult bereikt hebben, welken God van u vordert.

Heer Jesus, ik heb uwe weldaden met onthank vergolden; het leven, dat ik tot nu toe geleid heb, was daarvan een sprekend bewijs. Het is billijk, dat ik op gelijke wijze door de menschen behandeld word, gelijk ik U behandeld heb. Moge de herinnering aan het onrecht, dat zij mij hebben aangedaan, zóó uit mijn geheugen gewischt worden, als ik wensch dat mijne zonden worden uitgewischt door uwe barmhartigheid.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

God wilde eens, dat Abraham zijnen zoon Isaäk offerde zonder diens moeder er iets van te zeggen; Hij staat niet alleen toe dat Maria met het offer van haren Zoon bekend is, maar wil ook dat zij Hem volgt op de plaats, waar Hij zijn offer zal voltrekken. Deze ontmoeting, waarbij zij geen woord van troost konden wisselen, vermeerderde wederkeerig hunne smart.

God beproeft de grootmoedige zielen, ten einde door het lijden nieuw voedsel aan hare liefde te geven. De gelegenheid om heldhaftige deugden te beoefenen is haar een groote troost. Zoo was het met Maria: zij nam in al het lijden van haren Zoon deel. Had zij mogen wenschen dat het haar verborgen bleef, of had zij van den Calvarieberg mogen verwijderd blijven? — Indien ik Jesus beminde, zou ik niet kunnen leven zonder te lijden; en moet ik Hem niet beminnen, als ik mijne oogen op het kruis of op het tabernakel vestig?

O Jesus, evenals Maria, zoek ik U in mijn leed, om met U te weenen, en volg U na, het hart met droefheid vervuld. Geef mij kracht om stilzwijgend en geduldig te lijden; hoe meer ik van de ongerechtigheid der menschen te verduren heb, des te meer zult Gij mijn eenige troost zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus
te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Simon, die zoo hardnekkig weigerde het kruis te helpen dragen, had wellicht vroeger in de weldaden van Jesus gedeeld; hij vergeet die, om den smaad die thans op Jesus drukt.

De barmhartigheid, welke God mij, ondanks mijne ondankbaarheid ten Zijnen opzichte, nog altijd betoont, strekt mij tot troost en tevens tot voorbeeld. Ik moet degenen wel-doen, die zich ondankbaar jegens mij gedragen, en meer wenschen het voorbeeld van Jesus na te volgen, dan aan een gevoel van persoonlijken afkeer voldoening te geven. »Indien gij slechts degenen bemint, — spreekt de Zaligmaker, — die u beminnen, welk loon zult gij hebben? ... Bemint uwe vijanden, doet wel aan hen die u haten ...» Vergeef het kwaad, dat men u aandoet, denk slechts aan het goede, waarmede gij het zult trachten te vergelden, en wees blijde dat gij uw loon niet in deze wereld ontvangt.

Heer Jesus, ik heb geen troost op aarde ;
maar ik weet, dat Gij mij hiernamaals zult
troosten voor eeuwig.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Eene vrome Vrouw dringt door de menigte
heen . . . De overlevering verhaalt ons wat
zij deed. De boosheid der Joden veroorloofde
haar niet, den Zaligmaker eene merkbare
verlichting te verschaffen in zijn lijden ; doch
het weinige wat zij deed werd zeer door
Hem op prijs gesteld en overvloedig beloond.

De H. Veronica kon slechts weinig voor
Jesus doen ; maar zij liet de gelegenheid
daartoe niet nutteloos voorbijgaan. Wat mij
betreft, een ruim veld ligt voor mijn ijver
open ! » Wat gij aan den minste der mijnen
gedaan hebt, spreekt de Zaligmaker, dat hebt
gij aan Mij gedaan." Welk eene liefdevolle
opwekking tot werken van naastenliefde, en
welk een bepaalde verzekering dat wij den
goddelijken Meester zelven in zijne lijdende

ledematen dienen! De liefde wordt volmaakter, als zij beoefend wordt jegens degenen die ons veracht of beleedigd hebben. Ten hunnen opzichte moeten wij stilzwijgendheid, geduld en zachtmoedigheid in acht nemen. Als ik mij, bij de beleedigingen die mij worden aangedaan, niet met deze deugden wapen, zal ik het gevoel van wraakzucht niet altijd kunnen onderdrukken. De ondervinding echter leert dat eene ziel, die de meeste liefde heeft tot Jesus Christus, ook de meeste liefde bezit jegens den naaste.

Heer, zegen mijn voornemen, om het goede alleen uit liefde tot U te verrichten, zonder daarvoor op aarde eenig loon te verwachten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

I STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Terwijl Jesus ter aarde viel, was het alsof Hij, door zijne vijanden mishandeld, met versmadingen overladen en vergeten ten grave zou dalen; maar God waakte over zijne onschuld, en liet toe, dat deze voor een

oogenblik verduisterd werd, om ze later des te heerlijker te doen schitteren.

Niets is ons heilzamer dan in- en uitwendige kruizen; als wij ze voor God weten te verdragen zijn zij een zeker middel om aan de verdiensten van Jesus deelachtig te worden. Denk er aan, dat het lijden, met geduld verdragen, een der engelen waardig schouwspel en een troost is voor het hart van Jesus.

Heer, uwe heilige menschheid, het grootste van Gods werken, is het diepst vernederd; kan het dan verwondering baren, dat ook ik vernederd word? Ik geef mij geheel aan uwe macht en goedheid over. Moge ik met de hulp uwer genade het woord uit de *Navolging van Christus*: »Wensch onbekend te zijn en voor niets geacht te worden», leeren verstaan en in beoefening brengen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer. God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Deze vrouwen alleen weenden over de smarten van Jesus; vandaar sloeg Hij op haar een blik van liefde en barmhartigheid.

Hebt gij de macht van dezen goddelijken blik niet ondervonden? Hoe dikwijls deed hij uw geweten ontwaken en gaf hij den vrede terug aan uwe ziel? Altijd is hij heil-aanbrengend, deze blik, zelfs wanneer hij eene berisping of eene ernstige les bevat. Om een medelijdenden blik van Jesus te ontvangen, moet men zich belangloos aan de beoefening der naastenliefde wijden. Tracht in uwe handelingen tot dat einde alleen aan God te behagen, en reken niet op eenige dankbaarheid of waardeering van den kant der menschen. Daarom moet gij het goede wat gij aan anderen doet, ook zelf vergeten, opdat de herinnering daaraan alleen bewaard blijve in het hart van Jesus.

Heer, laat mij niet meer klagen over den ondank van anderen, maar dien veeleer met goedheid beantwoorden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor de derde maal onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Wat zien wij op den top van Calvarië?

Jesus, die ter aarde valt... Maria, die Hem met bittere smart aanschouwt... Den welbeminden leerling, die, van den eersten schrik bekomen, den laatsten snik zijns Meesters komt opvangen. Jesus trekt slechts degenen, die aan zijn hart bijzonder dierbaar zijn, tot zijn kruis.

Hoe troostend is het voor mij, te zien dat Jesus eene ziel, die in den beginne voor het kruis bevreesd, maar door de genade getroffen vol liefde tot Hem terugkeert, niet verstoot, maar in de innige gemeenzaamheid en de liefdevolle uitboezemingen van zijn goddelijk hart in zijne laatste oogenblikken doet deelen! Onze kracht bestaat in het verzaken aan ons-zelfen en aan onze eigenliefde. Hoe meer ik mijne natuurlijke neigingen versterf, des te meer voortgang zal ik maken in het geestelijk leven. Het kruis is de bron van alle genaden, die ik reeds ontvangen en nog te wachten heb.

O mijn goddelijke Meester, ik ben bereid mijn leven op Calvarië te slijten, indien ik U daardoor mijne liefde kan betoonen en, hoezeer ook door smart gedrukt, met den H. Augustinus kan spreken: »Ja, mijn God, mijn geweten zegt mij dat ik U bemin" en dat ik U tot den dood toe zal beminnen in weerwil van het kruis.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met
gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd;
door het ruw geweld, waarmede ze Hem van
het lichaam worden gescheurd, heropenen
zich de wonden, bij de geeseling ontvangen,
en storten nieuwe stroomen van bloed zich
over den heiligen berg uit.

Jesus leed voor mijne zaligheid; Hij boette
mijne zonden. Zijn blik zocht mij, om mij
te zeggen dat Hij voor *deze* en *die* zonde,
welke mijn geweten bezwaart, zijn bloed
vergoet. En ik zou mijn Verlosser niet be-
minnen in het leven en in den dood? ... En
ik zou mijne zonden niet beweenen met bit-
tere tranen van berouw? ... En ik zou niet
vergeven aan degenen die mij beleedigd
hebben, terwijl mijn goddelijke Verlosser be-
reid is mij iederen dag te vergeven?

O mijn Jesus, hoezeer hebt Gij mij liefge-
had! ... Ach, maak dat ik U insgelijks beminne.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Jesus' hart en ziel worden even smartelijk gekruisigd als zijne ledematen: Zijn hart, omdat Hij zich verlaten ziet van degenen, die Hij met weldaden heeft overladen; zijne ziel, om den brandenden dorst, die haar verteert, naar de zaligheid van alle menschen. De wonden van Jesus roepen met machtige stem de barmhartigheid zijns Vaders over ons af; zij openen zich om ons tot vrijplaats te dienen, waar de goddelijke gerechtigheid ons niet kan bereiken; zij sluiten zich niet weder, wijl de liefde, die haar geopend heeft, eeuwig is.

De liefde van Jesus duurt in het lijden voort en zegeviert over den dood, en zoudt gij dan nog, trots de droevige ervaringen die gij hebt opgedaan, aan de wereld blijven hangen, waar alles verandert en vergaat? Leg aan den voet des Kruises het offer neder van den wil, die de wereld overwint. Hier geen misleiding, geen bittere teleurstellingen.

Bied den gekruisigden Jesus de zegepraal aan over de geheimste neigingen uws harten.

O mijn God, waarover kan ik nog klagen, terwijl ik U door mijne zonden ten prooi zie aan den smartelijksten dood?.. Tot welk lijden moet ik niet bereid zijn, terwijl ik U verlaten zie, zelfs van uw hemelschen Vader?

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Aan het Kruis hangend en aan de laatste folteringen van den doodsstrijd overgeleverd, laat Jesus zich niet door de smart overwel-digen, Hij denkt aan de zijnen; zijn hart klopt vol liefde voor hen. Zijn blik zoekt alle zondaars der geheele wereld, die ooit geleefd hebben of nog leven zullen, om hen te bekeeren; de getrouwe zielen, om haar liefde tot zijn Kruis in te boezemen; de miskenden en door lijden gedrukten, om hen te troosten. Eindelijk sterft Jesus, doch eerst nadat Hij aan de wereld barmhartigheid en vergeving heeft verzekerd. Hij scheen de

aarde niet te kunnen verlaten, zoozeer beminde Hij ons, en Hij verhaastte zijnen dood om ons met zijnen Vader te verzoenen.

Er zijn geheime, inwendige smarten, waarvoor alleen de gekruisigde Jesus genezing kan brengen en troost. Wanneer dus uw hart in den strijd des levens gewond is en bloedt, wanneer het miskenning en ondank te lijden heeft, kom dan tot Jesus aan het kruis, die ons in alle lijden troost.

O mijn Verlosser, de barmhartige liefde, waarmede Gij allen omhelst die U gekruisigd hebben, doet elke onaangename herinnering uit mijn hart verdwijnen. Ik zal het onrecht mijns naasten niet meer gedenken, tenzij om er eene beweegreden in te vinden hem meer wel te doen. Moge althans mijn gedrag ten opzichte van anderen de navolging zijn uwer liefde jegens mij.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Alles is voorbij; Jesus is dood!... Zijne

Moeder houdt het gestorven lichaam in hare armen. Zij telt zijne wonden, kust ze en bevochtigt ze met hare tranen. Hare lippen zijn voor elke klacht gesloten. Laat ons met haar zwijgen en elk gevoel van afgekeerdheid in ons hart onderdrukken.

Jesus geeft mij op het altaar zijn aan het kruis gestorven lichaam, opdat ik een groo-tere liefde en een inniger godsvrucht voor zijn lijden zoude hebben, en opdat ik tot alle offers bereid zou zijn, welke de naastenliefde van mij vordert. Was er één offer, dat Maria aan haar weigerde, en verdroeg Jesus ééne smart, waarin Maria niet deelde? Welk offer zal te groot zijn om aan Jesus en Maria mijne liefde te betuigen.

O wonderlijke Moeder, verwerf mij de genade, dat ik mij in alles aan de beschikkingen der goddelijke Voorzienigheid onderwerp, en het lijden dat mij nederdrukt, hoe groot dit ook zijn moge, bereidvaardig aanneem in vereeniging met het offer van Jesus Christus, dat dagelijks op het altaar vernieuwd wordt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het uur der laatste scheiding is voor Maria aangebroken: Jesus wordt begraven!... Maria brengt dit offer met heldhaftige zelfverloochening.

Nader het graf van Jesus, waaruit uw leven is voortgekomen, met diepen eerbied. Leg er alle gehechtheid af aan de dingen dezer wereld. Wees steeds bereid alles op te offeren wat U van Jesus kan scheiden of uwe liefde tot Hem kan verminderen. Ban tot dat einde alle vooringenomenheid uit uwen geest en begraaf uwe onaangename herinneringen in het hart van Jesus door te zeggen: Mijn God, ik bemin U en ik vergeet alles om alleen aan U te denken.

O Maria, ik verdiende uwe smarten te lijden, wijl ik ze veroorzaakt heb, maar ben dit niet waardig; maak echter dat ik, alvorens te sterven, den kostbaren vrede moge smaken, die in het kruis verborgen ligt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGERED.

O Jesus, uw smartvol lijden, dat Gij *vrijwillig* verduurd hebt, toont mij uwe liefde

en doet mij alles van U hopen. Na mijne natuur aangenomen, mij onderwezen, mijne schulden betaald, mijne vijanden overwonnen en mij geleerd te hebben, op welke wijze ik ze bestrijden moet, eindigt Gij uw leven onder hoon en smaad aan het kruis en verbergt de majesteit uwer godheid in de duisternis des grafs!... Gedurende uw lijden hebt Gij steeds gezwegen en het stilzwijgen bijna niet onderbroken dan om te *bidden* en te *vergeven*!... Ach, geef dat ik van den Calvarieberg deze leer van U medeneme en ze in mijn leven in beoefening bringe, opdat ik beminnen en vergeven moge gelijk Gij.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H. den Paus.

ZEVENTIENDE OEFENING.

In droefheid des harten.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O *Jesus, één blik op Calvarië overtuigt mij van de grootheid uwer liefde jegens mij; één oogenblik nadenken leert mij de grootheid uwer smarten kennen, die Gij voor mijne zonden geleden hebt. Richt mijne gedachten op de overweging der bewonderenswaardige geheimen, waarin Gij uwe eeuwige glorie, uwe goddelijke onlijdelijkheid met mijne ellende en de straffen, die ik verdiend had, hebt verwisseld, ten einde mij tot de glorieijke onsterfelijkheid te verheffen. Geef, dat ik door deze oefening meer liefde tot U, meer moed om ze aan den dag te leggen, en meer afschuw van de zonde verkrijg.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus staat alleen te midden zijner vijanden, die Hem met valsche beschuldigingen overladen... Zijn mond blijft gesloten; zijn hart onderwerpt zich met volkomene overgeving aan de beschikkingen zijns Vaders.

En ik, o mijn God, ik sta alleen te midden der beproeving en der smart. Door een aanbiddelijk besluit van uwen heiligen wil word ik door matelooze droefheid gedrukt. Toch wil ik, evenals mijn goddelijke Verlosser, mijn mond niet tot klagen openen, maar mij gewillig onderwerpen aan de verlatenheid, waaraan ik ben overgegeven. Hoezeer ook, gelijk Jesus, gescheiden van hen die ik liefheb, ben ik toch niet verlaten. Zij zijn bij U, o mijn God, en mijne ziel, van hunne liefde verzekerd, houdt zich voortdurend met hen bezig en zal zich eens met hen vereenigen om nooit meer van hen gescheiden te worden. Geef mij de genade, uwe liefderijke beschikkingen, hoe hard zij mij ook schijnen mogen, in alles te erkennen en te be-
minnen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Terwijl het kruis reeds geverfd is met het bloed van Jesus, geneest zijne medelijdende hand de wonden, mij toegebracht door de slagen die mijn hart getroffen hebben; want God verlicht de zwaarte des kruizes door de zalving zijner genade, zegt de H. Bernardus.

O Jesus, hoeveel hadt Gij reeds geleden, alvorens Gij mij met lijden bezocht!... Laat mij uwe hand met eerbied en dankbaarheid kussen, en al bevochtig ik ze ook met mijne tranen, ik stel toch al mijn vertrouwen op U. Uwe gezegende handen, die de kruizen uitdeelen, schenken aan de bedroefde zielen overvloedige genaden. U biddend, mij in mijne zwakheid te versterken en in mijne droefheid, die U alleen bekend is, te troosten, volg ik U, mijn kruis dragend.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus draagt het kruis nog slechts weinige oogenblikken, en reeds valt Hij neder... Welk een beeld van onze zwakheid! Wij vreezen en vluchten het kruis, en wordt het ons evenwel opgelegd door Gods wijze beschikkingen, dan bezwijkt onze natuur weldra onder den druk des lijdens.

Maar nog een treffender les wordt mij door den val van Jesus gegeven. 't Was wellicht eene kleine hindernis, die dezen val veroorzaakte. Hoe dikwijls stootte mijne ziel tegen den steen van een of ander offer, dat ik brengen moest, en werd zij zwaar gewond, terwijl zij viel!... De doornen van droefheid drongen door mijn hart... ik morde wellicht tegen Gods Voorzienigheid en erkende de hand van Jesus niet, die mij met liefde trof. Ja, zijne hand legt mij het kruis op, en ik neem het aan, hoe zwaar het mij ook vallen moge.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Het uur der scheiding is geslagen! Onuitsprekelijke smarten beknellen het hart van Maria. Opnieuw moed scheppend en zich overgevend, gaat zij met al de inspanning harer krachten voort op den weg naar Calvarië, ten einde haar welbeminden Zoon nog een laatste bewijs harer liefde te geven. Welke angsten vervullen haar moederlijk hart! Geene ziel, die niet in dergelijke beproevingen gedeeld heeft, kan de grootheid harer smarten begrijpen.

Gij weet, o mijn God, dat het uwe voorzienigheid behaagd heeft mij met lijden te bezoeken, 't welk mij eenig denkbeeld geeft van het lijden der Moeder van smarten. Ach, geef mij de genade, dat ik haar in hare standvastigheid en grootmoedigheid, om uit liefde tot U te lijden, navolge en mij, evenals zij, aan uw heiligen wil onderwerpe.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Waarom roept Jesus, die alle menschen uitnoodigt Hem na te volgen, niemand om Hem het kruis te helpen dragen, hoe zwaar het Hem ook viel? Omdat het kruis ons bijzondere genaden en dus ook een hooger graad van glorie schenkt, overeenkomstig zijne zwaarte. Mijn hartzeer, mijn verdriet, mijne beproevingen zijn bijzondere genaden, die mij dichter bij Jesus brengen. Had ik minder te lijden, dan zou ik minder dierbaar zijn aan zijn hart; bevrijdde Hij er mij van, dan zoude Hij mij tevens het recht ontnemen op een bijzondere glorie in den hemel.

Heer, ik wil niet klagen over de harde beproevingen mijns levens. Gij weet, hoe dikwijls ik onder de menigvuldige en aanhoudende smarten zou bezwijken zijn, indien uwe barmhartigheid mij niet overeind had gehouden. Gaarne wil ik lijden, indien ik daardoor degenen, wier verlies ik betreur, kan verlichten. Verleen mij de genade, mijn kruis met geduldige onderwerping te dragen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Het christelijk medelijden is eene aandoe-ning der ziel, waardoor zij in het lijden van anderen deelt om dit te verlichten. De H. Veronica deelde meer door hare inwendige gezindheid, dan door hare uitwendige handelingen in het lijden van Jesus. God schijnt aan de christelijke naastenliefde de zending te hebben gegeven, het lijden van anderen te verzachten. Droog de tranen der armen en gij zult een groote zoetheid des harten ondervinden.

O Jesus, Gij hebt aan deze vrome vrouw tot belooning uw afbeeldsel geschonken en haar de genade gegeven, de waarde er van te beseffen. Leer mij door het licht uwer genade de waarde van het offer kennen, gelijk ik die eenmaal in de eeuwigheid kennen zal, en de menigvuldige gelegenheden om offers te brengen, ijverig gebruiken. Leer mij vooral het offer brengen van mij-zelf en mij aan alles onthechten. Dat de leegte, die in mijn leven gekomen is, door liefde-werken worde aangevuld! Niets meer bezit-

tend wat mij nog aan de aarde bindt, zal ik het overige mijns levens met weldoen doorbrengen en daardoor uwe eer bevorderen, overeenkomstig uw verlangen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Terwijl ik Jesus op den weg naar Calvarië vergezel, zie ik telkens de bloedige sporen van zijn herhaaldelijk vallen.

Heer, indien reeds het gezicht mijner zonden in den hof van Olijven het bloed uit uwe aderen perste, dat Gij op uwen lijdensweg tot boeting mijner zonden zoo overvloedig hebt vergoten, hoezeer moet ik dan niet van afschuw voor de zonde vervuld worden, die de oorzaak geweest is van uw lijden en dood! Gij hebt, o Heer, zooveel geleden om mij van het lijden te verlossen, dat ik door mijne zonden verdiend heb, en mijn eeuwig geluk te verzekeren... Kan ik niet op gelijke wijze door mijne beproevingen boete doen voor degenen, die mij in de

eeuwigheid zijn voorgegaan en hunne intrede in den hemel verhaasten? Zij hebben gezondigd, ik weet het; mijn lijden zal hun barmhartigheid verwerven. In deze hoop neem ik alles aan wat mij smartelijks wedervvaart, ten einde aan uwe gerechtigheid voldoening te geven en hunne schulden te betalen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Pas de woorden van Jesus tot de vrouwen van Jerusalem toe op de droefheid, die uw hart vervult bij den dood uwer dierbaren. Ween niet over degenen die tot God terugkeeren, die de ballingschap met het vaderland, het lijden met de onuitsprekelijke vreugden des hemels verwisselen en u thans meer beminnen, dan gij hen ooit bemind hebt. Zóó zou Jesus bij het zien mijner tranen spreken. Zou Hij mij een dienst bewijzen met mijn lijden te verlichten of er mij van te bevrijden? Neen; want de eer van God zou er niet door bevorderd en mijne kroon in den hemel er niet grooter door worden. Men

moet het lijden waardeeren, gelijk Jesus het waardeert. In het uur des doods zal ik mij gelukkig achten met overgeving geweend, met geduld en onderwerping de beproevingen des levens verduurd te hebben. Elke dag, die voorbijgaat, neemt een gedeelte van mijn leven weg en laat mij of den troost na, mij onvoorwaardelijk aan God te hebben opgeofferd, of het naberouw dit offer geweigerd te hebben.

O Jesus, ik offer U mijn lijden op als een bewijs van liefde en dankbaarheid voor het uwe.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

**Jesus valt voor den derden keer onder
zijn Kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hier schijnt Jesus zich over te geven aan al de zwakheid der menschelijke natuur, die zich zoo lichtelijk door groote droefheid laat overmannen. Het vooruitzicht daarvan maakt het leven zwaarmoedig, maar heiligt het tevens, indien wij de droefheid met gelatenheid dragen.

O Jesus, zwijgend beschouw ik uwe ontzettende smarten . . . Hoe groot mijne droefheid ook zijn moge, zij komt niet in vergelijking met hetgeen Gij uit liefde tot mij lijdt. Door welke offers, door welke vernedering, door welke duurzame liefde kan ik uwe liefde vergelden? Uw bloed vloeit, uwe krachten raken uitgeput, uw leven verdwijnt . . . Gij behoudt het nog door goddelijke kracht, om mij nog langer uwe liefde te toonen. Het valt mij hard, degenen die ik bemin te overleven, langen tijd van hen gescheiden te zijn; doch gaarne breng ik dit offer, hoe lang het ook duren moge, uit dankbaarheid voor uw lijden en sterven, en om hun de verdiensten daarvan toe te voegen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nog een veel pijnlijker foltering dan de geeseling wilde Jesus ondergaan, door toe te laten, dat de beulen Hem ten aanschouwe eener groote volksmenigte, die op en om den

Calvarieberg geschaard was, van zijne klederen beroofden. God ziet, om onze edelmoe-digheid jegens Hem te leeren kennen, niet op de grootheid van het offer dat wij brengen, maar op de liefde waarmede wij het brengen of aannemen. De volmaakte liefde nu bestaat daarin, dat wij de keuze van het offer dat Hij vraagt, van de wijze waarop Hij het vraagt en van de plaats waar het gebracht moet worden, geheel aan God overlaten. Deze liefde wil ik Hem toonen door de daad: God heeft mij het geluk ontnomen dat Hij mij eenmaal schonk; Hij wil, dat ik tot zijne eer doe strekken en voor mij-zelfen verdienstelijk maak wat eene noodzakelijkheid voor mij geworden is, en Hij neemt de offers die mijn hart moet brengen aan, als offers met vrijen wil gebracht.

O mijn God, moge dit zoo zijn; mogen mijne tranen en gebeden, met het bloed van Jesus vereenigd, welgevallig zijn in uwe oogen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Welk een schouwspel! Maria ziet Jesus aan het kruis genageld... Hij leeft nog, maar behoort haar niet meer toe! Getroffen door de goddelijke gerechtigheid als zoenoffer voor onze zonden, zal Hij zijnen geest niet geven in de armen zijner Moeder! — Wie kan Maria beschouwen zonder haren angst te begrijpen? En wie kan dien begrijpen zonder in het binnenste zijner ziel getroffen te worden? Vraag ik mij-zelfen af: Heeft God van mij een offer gevraagd, zoo smartelijk als dat van Maria? Heb ik, als zij, mijn eenig kind ten offer gebracht tot heil van degenen die het kruisigden? Heb ik de beulen van mijn kind met een blik van moederliefde aanschouwd?

O verlatenste aller moeders, ik gevoel de smarten van uw moederhart, alsof het de mijne waren! Laat mij in uwe droefheid deelen. In uwe handen vernieuw ik al de offers mijns levens. Hoe gering zijn deze in vergelijking van het offer, dat God van uwe moederliefde vorderde! Jesus werd tot heil van mij en van degenen die mij dierbaar zijn in zijn lichaam gekruisigd; gij werdt in uw hart gekruisigd. Welken dank ben ik niet aan U en welke onderwerping ben ik niet verschuldigd aan Gods heiligen wil!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

In de eetzaal was Jesus van twaalf apostelen omringd; in den hof van Olijven nog van drie... Aan het kruis is Hij tot vermeerdering zijns lijdens van elken troost beroofd!... Maria en Johannes staan nog onder het kruis, maar kunnen Jesus geen bewijs hunner teederheid geven; Hij heeft om onzentwille afstand gedaan van alles, zelfs van zijne Moeder. Om echter het pijnlijke dezer uiterste verlatenheid beter te begrijpen, hoor den smartkreet: »Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?" En daar Hij, na van zijnen Vader verlaten te zijn, niets smartelijks meer lijden kan, sterft Hij!...

Voel wat Jesus voor u geleden heeft, zegt de Apostel. Voelen is niet alleen het lijden met oplettendheid beschouwen, maar het ook mede *gewaarworden*, het ook mede *lijden*. Ik heb geleden, maar nog geenszins tot sterven toe. Welk een verschil is er tusschen de liefde van Jesus tot mij en mijne liefde tot Hem!

Heer Jesus, alles is volbracht! Gij hebt

uw bloed tot den laatsten druppel vergoten; en ik, wat heb ik gedaan om aan uw lijden te beantwoorden? Kan ik ook niet begrijpen, hoezeer Gij mij hebt liefgehad, ik verlang ten minste U met een oprechte liefde te beminnen. Dat uw kruis mij sterke in mijne droefheid en mij voor moedeloosheid beware! Met terzijdestelling van alle mismoedige gedachten kus ik uwe wonden, en terwijl ik het kruisbeeld, dat mij altijd weder van uwe liefde spreekt, aan mijne lippen druk, geef ik mij geheel aan U over in leven en in dood.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Door één woord heeft Maria den Verlosser aan de wereld geschonken... Dit woord kwam weder over hare lippen toen zij Hem verloor: *Fiat, het geschiede!* sprak zij in het uur der kruisiging, en zij herhaalde nog dit woord, toen zij het ontzielde lichaam van Jesus in haren schoot ontving. Hoe kort,

maar ook hoe krachtig was deze akte van onderwerping! Hoe duurzaam was zij, daar zij voortduurde tot het einde haars levens! Het geheim van Maria's heldenmoed lag in hare vurige begeerte naar Gods wil, aan welke zij ook haar moederhart ten offer bracht. Als ik zie, hoe Maria in het offer bleef volharden, dan moet ik gaarne bereid zijn, mij aan de smartelijkste scheidingen, aan de afzondering, die het deel haars levens werd, aan een soort martelaarschap, aan het hare gelijk, te onderwerpen. Ik moet mij zelfs gelukkig achten, in de hand van God minder een kind te zijn dat gestraft, dan een offer dat wordt opgedragen.

O Maria, moeder van smarten, ik weiger niet den bitteren kelk te drinken dien gij tot den bodem toe geledigd hebt. Met U herhaal ik thans: *Fiat!* Gods wil geschiede in alles! Het offer dat mijn hart verscheurt, de berooving van hen die ik liefheb, de verlatenheid die op mijn leven drukt, dat alles neem ik aan, omdat het de wil is van God. Verwerf mij de genade, dat ik in deze gesteltenis moedig volharde tot het einde mijns levens.

Onze Vader. Wees gegroet:

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Maria volgt het lichaam van Jesus, dat door zijne getrouwe leerlingen ten grave gedragen wordt; nadat zij echter hun vromen plicht volbracht hebben, verwijderen zij zich. Maria blijft alleen met hare smart, hare tranen, hare verlatenheid! Wat ging er om in haar hart, toen zij voor den steen, waaronder het lichaam van haren Zoon rustte, bleef neêrgeknield? Ik zal het niet beproeven hare onuitsprekelijke smart te doorgronden, maar liever trachten, uit de aanbiddelijke geheimen des lijdens een nuttige les te trekken voor mij-zelfen. Jesus is in smart gestorven, Maria heeft tot haar laatsten snik in onbegrijpelijke smart geleefd, . . ook voor mij is een gedeelte bestemd van het lijden van Gods Zoon, overeenkomstig de beschikkingen der goddelijke Wijsheid, omdat ik, gelijk de Apostel zegt, door mijn lijden moet aanvullen wat aan het lijden van Christus ontbreekt.

O mijn God, mijn hart is het altaar, waarop het offer der smart tot het einde mijns levens moet worden opgedragen. Gaarne

breng ik U dit offer in vereeniging der smarten van Jesus en Maria. Schenk mij, zoo dikwijls ik de heilige communie ontvang, nieuwen moed om het U met meer gemak te brengen en U geen offer te weigeren.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O Moeder van smarten, tot U neem ik nog mijne toevlucht, alvorens ik deze oefening eindig; verlaat mij niet in mijne droefheid. Bid Jesus, uwen Zoon, dat Hij het kruis, waaronder ik zucht, verlichte of mij de genade geve het met geduld te dragen, zoo lang het Hem behaagt. Het getal mijner levensdagen wordt steeds kleiner; spoedig wellicht zal mijn laatste uur slaan, dat mijn lot voor eeuwig beslist. O Moeder mijns Heeren en Heilands, wees mijn licht, mijn steun, mijn troost in dat allesbeslissend oogenblik; verdedig mij tegen de aanvallen des boozen en verwerf mij de genade, dat ik een goeden strijd strijde, een goeden dood sterve en het geluk hebbe, U voor uwe liefde en barmhartigheid in den hemel te danken. Amen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

ACHTTIENDE OEFENING.

Getrouwheid aan Jesus.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

O mijn Verlosser, met Maria werp ik mij ootmoedig neder op de plaats, waar Gij, met het kruis beladen, uwen weg naar Calvarië zijt begonnen. Schenk mij een diepe droefheid over mijne zonden, een heilzame schaamte over mijne traagheid in uwen dienst en het vluchten van het kruis. Breng mij levendig voor den geest, wat Gij tot boeting mijner zonden geleden en hoezeer Gij mij hebt liefgehad. Verlevendig mijn geloof; versterk mijne zwakheid, opdat ik het kruis met kloekmoedigheid, drage, zonder te verlangen, dat uwe vaderhand er mij van ontlaste vóór heur van mijn dood.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Door de oversten der priesters beschuldigd, zwijgt Jesus, omdat Hij geen vertraging wil brengen in den voortgang zijns lijdens. Hoe heerlijk blijkt uit dit stilzwijgen het verlangen van Jesus om voor ons te lijden, zijne eer en zijn leven voor ons ten beste te geven!

Jesus leert ons hier tevens, dat het geduld de eerste deugd is, die wij in de verdrukking moeten beoefenen. Wachten wij geduldig het uur van God af, hoe moeielijk de toestand, waarin wij ons bevinden, ook zijn moge.

O mijn Jesus, hoe dikwijls heb ik uit lafhartigheid gezwezen, als het de verdediging uwer eer gold, terwijl het geringste beledigend woord, dat mij-zelfen betrof, mijn gemoed in opschudding bracht! Geef mij de genade, dat ik mij-zelfen vergete en gaarne, indien het zijn moet, eene onrechtvaardige beschuldiging uit liefde tot U verdrage, zonder morren, zonder klagen en zonder mij te rechtvaardigen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Geen misdadiger werd ooit beladen met
het werktuig zijner straf. Deze ongehoorde
smaad, uitsluitend voor de slaven bestemd,
was alleen weggelegd voor den Verlosser der
wereld.

En zou ik de dagelijksche tegenspoeden
niet rustig en kalm verdragen? Al steken
ze ook als doornen door mijn hart, toch
moet ik het aan God overlaten er mij van
te bevrijden of niet, overeenkomstig zijn hei-
ligen wil.

O mijn Verlosser, geef mij de genade dat
ik in de beproevingen steeds uw goddelijke
hand, die ze mij met oneindige liefde toe-
zendt, erkenne, welk ook het werktuig moge
zijn waarvan zij zich bedient, om mij te
kruisigen. Laat mij dit punt des geloofs steeds
voor oogen houden, opdat ik, na mijn kruis
tot den rand der eeuwigheid gedragen te
hebben, het geluk moge smaken, mijne ziel
in het uur van mijnen dood in vrede te be-
velen in uwe handen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zonder over vermoeienis of lijden te klagen draagt Jesus zijn Kruis, totdat zijne krachten Hem begeben en Hij ter aarde nedervalt!

Durft gij nog over lijden klagen, terwijl gij Jesus ziet lijden zonder dat ééne ziel medelijden met Hem heeft? . . . Jesus, die voor het heil van alle menschen lijdt zonder dat iemand Hem zijne dankbaarheid betoont, en die onder den last des kruizes bezwijkt zonder dat zijne zwakheid de woede zijner vijanden vermindert? Verwonder u over de lichtvaardigheid, over de vermetelheid wellicht, waarmede gij God beleedigt, uwe ziel beladend met een last van zonden, dien onze goddelijke Meester niet dragen kon zonder er onder te bezwijken! . . .

O mijn God, ik vrees de geringste moeite, maar ik vrees de zonde niet... Ik heb dikwijls mijne zwakheid tot voorwendsel laten dienen, om mijne traagheid te verschoonen; ach, ik verneder mij diep voor U!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Sinds de voorzegging van Simeon zwijgt het Evangelie over de smarten van Maria. Het laat het aan ieder over, ze gedurende het lijden met liefde te overwegen. — Maria verlaat de eenzaamheid, waarin zij voor de wereld verborgen leefde, en komt haar welbeminden Zoon nog eenmaal wederzien op den weg naar Calvarië. Van allen verlaten, vindt Jesus toch het hart zijner Moeder terug. Zoodra zij met Hem haar offer volbracht heeft, gaat zij weder in de eenzaamheid tot aan haren dood.

Afzondering, gebed, offer, heilige communie, ijver voor Gods eer, liefde voor de menschen, dit is het leven, dat Jesus na zijnen dood voor zijne Moeder en voor de zielen die Hij bijzonder liefheeft bestemt. Is dit leven ook het mijne?

O mijne Moeder, leer mij uw leven leiden en de verborgene deugden beoefenen, die het zoo heerlijk gemaakt hebben in de oogen van God.

Onze Vader. Wees gegroet
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus
te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Op zijnen weg naar Calvarië spreekt Jesus
met nadruk: »Die na Mij wil komen, neme
zijn Kruis op en volge Mij;» maar vrijwillig
en grootmoedig. Simon helpt Hem slechts
gedwongen; Jesus neemt zijne hulp stilzwij-
gend aan, alsof Hij dezen dienst niet erkende,
daar Hij niet wil dat men Hem tegen wil
en dank volgt.

Het kruis is eene gunst, die men niet
genoeg kan waardeeren. Het goedertieren
hart van Jesus heeft echter steeds medelijden
met eene ziel, die het te dragen heeft; Hij
doet een straal zijner goddelijke genade op
Simon vallen, die hem later tot bekeering
zal brengen, om mij te leeren, dat men nooit
vruchteloos het kruis achter Jesus draagt.

Mag ik, zoo dikwijls in de heilige com-
munie met U, o Jesus, vereenigd, nog aar-
zelen het kruis met moed te omhelzen en
met liefde te dragen? Ik mag mij gelukkig

rekenen, voor Gods eer te lijden en daardoor hier op aarde gedeeltelijk te voldoen wat ik aan zijne rechtvaardigheid schuldig ben!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Hoe vrijgevig beloont Jesus het geringste bewijs van liefde! Laat Hij de keuze der handelingen, waardoor wij Hem zoeken te behagen en zijn hart te troosten, ook aan ons over, Hij is terstond bereid onze trouw te beloonen. De H. Veronica, die de aanbiddelijke trekken onzes Heeren in haren sluier vond afgedrukt, bewaarde zijn afbeeldsel gedurende geheel haar leven; vooral bewaarde zij het in haar hart.

Als ik de weldaden gedenk, welke ik ontvangen heb, dan zie ik hoezeer Jezus mij met zijne liefde voorkomt, ten einde mijne geringste pogingen tot de deugd aan te moedigen. Laat ik mijn besluit vernieuwen, Hem in het vervolg met meer ijver te dienen.

O mijn Verlosser, Gij hebt ons van uw goddelijk aanschijn slechts de afbeelding

uwer wonden nagelaten, opdat de herinnering aan uwe smarten ons des te dierbaarder zoude zijn; moge zij nooit uit mijn geheugen verdwijnen. Vrees niet de doornen, waarmede uw hoofd omvlochten is, diep in mijn hart te drukken; uw bloed zal mijn lijden verzachten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesús valt voor den tweeden keer onder zijn
Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Zoek het geheim te achterhalen, dat in het gedurig vallen van Jesus is opgesloten: Liever bezwijkt Hij onder den zwaren last des kruizes, dan in een oogenblik rust de noodige kracht te zoeken, om zijnen weg te vervolgen.

Leert Jesus mij daardoor niet, het kruis in al zijnen omvang te omhelzen, zooals God het mij geeft? Ik heb de treurige ondervinding opgedaan, dat men buiten het kruis nergens rust kan vinden. Leg ik het af om mijne ijdelheid te voldoen, dan verlies ik

den vrede des harten, den inwendigen troost ; vlucht ik het om mijne natuurlijke neigingen in te volgen, dan laat ik mij door den hartstocht beheerschen en wordt eene voortdurende onrust mijn deel. Ik moet dus kracht en sterkte vragen om in de beproevingen aan God getrouw te blijven.

O Jesus, ik zal mijn kruis blijven dragen en het niet vrijwillig meer afleggen . . . Dat uwe liefde mij versterke om U te volgen, en dat mijn hart steeds aan het kruis gehecht blijve, evenals het hart van Maria.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

»Weent niet,» spreekt de met het kruis beladene en met doornen gekroonde Verlosser vol hemelsche zachtmoedigheid tot de dochters van Jerusalem, »weent niet over Mij, maar over u-zelfen!» Om uwentwille ben ik met wonden bedekt en badend in mijn bloed . . . al mijne pijnen en smarten, mijn bloed, mijn leven, mijne verdiensten zijn voor u. Komt tot Mij, gij die lijdt, en

Ik zal u verlichten. Treedt binnen in mijn hart en ziet daar, als in een helderen spiegel, de boosheid en de ellende uwer zielen, die mij tot dezen droevigen staat gebracht hebben... Wat heb ik voor u kunnen doen dat ik niet gedaan heb?.. Zult gij Mij verlaten op dezen weg, die met mijn bloed is geteekend?

Ach, kan ik nog aarzelen mij-zelfen onvoorwaardelijk aan Hem op te offeren? Kon ik dit, dan zou ik mijne roeping tot de volmaaktheid, die eene der grootste genaden is welke men ontvangen kan, niet waardig zijn.

O Jesus, roep mij, en ik zal U volgen waarheen gij gaat.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Voor den derden keer onder den last des kruizes bezwijkend, terwijl zijne vijanden Hem met beschimpingen overladen, is Jesus inderdaad »de smaad der menschen en de

verachting des volks" geworden, gelijk de profeet van Hem voorzeggd had. De Zaligmaker vereenigt zich hier met alle bedrukte zielen, met allen die vervolging lijden en, op het punt onder de beproevingen te bezwijken, hun troost bij Jesus zoeken, en laat hen deelen in den smaad maar ook in het geluk van zijn kruis.

Het lijden is het onderpand der liefde; hebt gij weinig te lijden, dan komt dit daarvandaan dat gij weinig bemint; want onze Heer geeft altijd kruis naar kracht, en daar de liefde de kracht is der ziel, geeft u Jesus weinig lijden, omdat gij weinig liefde bezit.

O mijn God, schenk aan mijn hart eene edelmoedige gesteltenis om uit liefde tot U te lijden, daar ik weet dat Gij degenen, die uwe liefde kruisigt, de noodige kracht ve-eent hun kruis te dragen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus verdraagt het zonder tegenstand te

bieden, dat men Hem met geweld van zijne kleederen berooft. Hij geeft zich bereidwillig aan nieuwe folteringen over... Met kalme gelatenheid onderwerpt Hij zich aan de laatste vernederingen, die de kruisiging voorafgaan. Hij weigert noch de gal noch den edik, die Hem wordt aangeboden.

Jesus leert mij, ook in de onaangenaamste voervallen den vrede te bewaren, ook de onvoorziene kruizen aan te nemen, Hem in het lijden te beminnen en zonder vrees voor eigen zwakheid Hem getrouwelijk te volgen. Wat baat dengene, die de wereld gaat verlaten, alles wat hij bezit? En kan ik niet ieder oogenblik sterven? Nog een weinig tijds, en alles is voorbij!

O Jesus, met bitterheid verzadigd, ik aanbid uwe bloedende, door mijne zonden zoo wijd geopende wonden. Gaarne wil ik lijden onder uwe handen, indien Gij mij maar genadig aanneemt in het uur van mijn dood.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus lijdt onuitsprekelijke smarten ; zijne verscheurde ledematen kunnen zich niet meer bewegen . . . Zijne ziel, zijn hart is overgegeven aan bittere verlatenheid ! Toch bewaart Hij zijne liefde en zachtmoedigheid.

Zijne laatste gedachten zijn oefeningen van liefde en barmhartigheid. Een woord van vergeving, dat over zijne stervende lippen komt, dringt door de eeuwen heen om mijne ziel te troosten.

Een met Hem gekruisigde moordenaar wendt zich tot Hem en spreekt : »Heer, gedenk mijner" . . . Hoeveel geloof, hoeveel vertrouwen en hoe groot een berouw lag opgesloten in dat eenvoudige woord ! Jesus gevoelt zijn hart bewogen : »Heden, zoo antwoordt Hij, zult gij met mij zijn in het paradijs." Er heeft geen tijdsverloop plaats tusschen het berouw en de barmhartigheid.

En zou ik, o Heer, geen vertrouwen hebben, ik die zoo dikwijls tot U gesproken heb : Gedenk uwe liefde, gedenk mijn berouw, mijne droefheid, mijn verlangen om aan U te behagen ? Ik stel al mijn vertrouwen op U en geef mij blindelings aan uwe liefde over.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

In onuitsprekelijke smart vergiet Jesus
zijne laatste bloeddruppels stervend aan het
kruis. Er komt geen engel om Hem te troos-
ten en zijn lijden te verzachten, als in den
hof van Olijven. Hij beklagt zich niet...
Hij vergeeft! Hij is slechts bezorgd voor ons
en troost ons door ons Maria tot moeder en
voorsprekeres te geven bij zijnen Vader.

Terwijl mijn levenseinde nadert, moet ik,
om Jesus volmaakter na te volgen, mij aan
het lijden onderwerpen, zonder dat een men-
schelijke hand mijne tranen droogt of mijn
lijden verzacht, en ik moet mij troosten
dat ik door deze verlatenheid inniger met
Jesus vereenigd word. Is zijn kostbaar
bloed, waarmede Hij mij voedt in de heilige
communie, mij niet voldoende?

O Jesus, zuiver mij meer en meer en
geef mij kracht en moed, om uit liefde tot
U te lijden zoolang het U behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

Het gestorven lichaam van Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

Het lichaam van Jesus rust voor de laatste maal in de armen zijner Moeder!

Bij het zien van deze smart, de grootste die ooit op aarde geleden werd, wil ik mijzelf vragen of een moederhart, hoe zwaar beproefd het ook zijn moge, nog morren of klagen kan.

O Maria, laat mij in kinderlijke liefde de diepe droefheid deelen, welke gij gevoeldet, toen gij het levenlooze lichaam van Jesus aan uw hart druktet. Daar Jesus mij in zijne plaats aan U gegeven heeft als kind en uwe moederliefde voor mij heeft gevraagd, bid ik U mij uit deze hand, die U zoo dierbaar is, te willen aannemen. Ik bemin U als de beste der moeders en breng U mijn hartelijken dank dat gij mij als kind hebt aangenomen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Aanbid het heilig lichaam, dat de verzegelde steen voor aller oogen verbergt!... maar niet voor het oog des geloofs. Van alles beroofd, rust Jesus in de armen des doods... in een vreemd graf, waar Hij de laatste vernederingen ondergaat, die wij door onze zonden verdiend hebben.

Om tot u te komen, heeft Jesus de heerlijkheid des hemels verlaten en is neêrgedaald in den schoot der onbevleete Maagd, en sinds Hij wedergekeerd is tot zijnen Vader, heeft Hij zich in het tabernakel een nieuw graf bereid, waarin Hij de eenzaamheid van zijn eerste graf wedervindt. Maar heeft God, door een geheim dat de Joden beschaamde, gewild dat zij tegen hunnen wil de koninklijke waardigheid van zijnen Zoon vereerden door wachters bij zijn graf te plaatsen, zou het dan voor eene christelijke ziel niet een genoeg zijn de wacht bij het tabernakel te houden of het ten minste met hare liefde te omringen?

O Jesus, ik aanbid U, in de eenzaamheid

des tabernakels als in uw graf verborgen. Hier, bij uw graf, o mijn Verlosser, leert Gij mij de gevoelens van uw hart, de onthechting aan het aardsche, de verachting der wereld, de ijdelheid van alles, de liefde tot de eenzaamheid en de stilzwijgendheid, het sterven aan mij-zelfen. O Jesus, Gij geeft voor alles wat ik verlaat U-zelfen in de plaats, als ik, uit liefde tot U, waarlijk aan alles onthecht ben.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O mijn Jesus, die de menschen met eene zoo teedere en belanglooze liefde tot aan uwen dood bemind hebt, neem de ootmoedige hulde aan eener ziel, die, bij de herinnering aan uw bitter lijden en sterven en aan de smarten van uw hart, met innig leedwezen over hare zonden vervuld is. Daar Gij echter als overwinnaar van den dood uit het graf zijt opgestaan, zoo wek mij op uit de sluimering waarin ik gevallen ben; dat het zien uwer wonden den ijver voor de deugd in mijn hart doe ontbranden. En dewijl Gij gezegd hebt, dat Gij, na aan het kruis verheven te zijn, alles zoudt tot U trekken, zoo trek mij, bid ik U, tot U door

de liefde tot het kruis en door een grootmoedigen wil om in den strijd te volharden tot den dag, waarop wij aan de glorieijke vruchten uws lijdens deelachtig zullen worden, om ze nooit weer te verliezen. Amen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

NEGENTIENDE OEFENING.

Volharding in de navolging van Jesus.

GEBED VAN VOORBEREIDING.

O God, ik aanbid uwe liefde, enz.

Zie bladz. 56.

Heer Jesus, verleen mij de genade de omstandigheden uws lijdens met aandacht te overwegen, opdat ik daardoor worde aangespoord tot ijver in uwen dienst. Mijne traagheid ziende, zou men meenen dat mij nog langen tijd gegeven ware om mijne zaligheid te bewerken; zoo gaat mijn leven zonder verdienste voorbij, terwijl mijn einde nadert. Leer mij inzien, dat de christelijke volmaaktheid hoofdzakelijk bestaat in de verloochening van zich-zelfen, eene deugd, tot welker beoefening ik dagelijks gelegenheid vind. Eerst dan zal ik voor U beginnen te leven, als ik aan mij-zelfen zal beginnen te sterven. Dit is geen gemak-

lijke taak, maar voor een vasten wil moeten alle moeielijkheden wijken. Niets wederstaat aan een volhardenden ijver, en met de hulp uwer genade hoop ik in de navolging van U te volharden.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Ik hoor tal van beschuldigingen tegen Jesus uitbrengen, en zijn verwonderlijk geduld treft mij meer dan de wonderen van zijn openbaar leven. Hij offert Zich in stilte aan zijn hemelschen Vader op en wil eerst sterven aan de achting der menschen, alvorens Hij sterft aan het kruis.

O Jesus, Gij verdedigt U niet... Men noemt U een misdadiger, en Gij alleen zijt onschuldig... een opruier des volks, en Gij verkondigt den vrede reeds bij uwe geboorte... een opstandeling, en Gij sterft uit gehoorzaamheid. Gij offert U op ter verheerlijking uws Vaders en levert U voor onze zaligheid over, zonder een andere verdediging dan uw ootmoedig zwijgen. Leer mij, naar uw voorbeeld, geen waarde te hechten aan de hoogachting der menschen en de wereld in mijn hart te doen sterven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Zonder bedenken neemt Jesus het kruis,
het werktuig der straf die de zonde ver-
diend heeft, op zijne schouders; en ik, die
door God als kind word behandeld, ofschoon
ik slechts zijn onwaardige dienaar ben, maak
nog bedenkingen om, wanneer Hij mij met
vaderlijke liefde kastijdt, van deze gelegen-
heid gebruik te maken Hem mijne dank-
baarheid te betuigen en Hem door het kruis,
dat tevens mijne glorie in den hemel ver-
meerdert, te verheerlijken.

Neen, Heer, dit zal ik voortaan niet meer
doen; ik wil niet altijd uwe weldaden ge-
nieten, zonder U ten minste een klein bewijs
mijner liefde te schenken. Mijne vernederin-
gen bevorderen uwe eer; daarom wil ik mij
gaarne onder den last des kruizes bukken
en het mijn leven lang dragen, mits uwe
liefde mijn hart maar vervult.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Terwijl ik Jesus onder den last des kruizes ter aarde zie vallen, komt het woord mij voor den geest: »Eng is de weg die tot het leven leidt!» Ja, hij zou eng, ruw en hard zijn, indien hij niet ware bedekt met het bloed van Jesus.

Wie, o Heer, zou niet op uwe barmhertigheid vertrouwen, daar Gij, bereid uw leven ter onzer verlossing te geven, het kruis, waaraan Gij sterven zult, naar den Calvarieberg draagt, en geduldig op mijne navolging wacht en op de offers, die ik voor mijne zaligheid brengen moet? Wordt Gij niet moede uwe barmhartige oogen op mij te vestigen, laat dan niet toe dat ik aan de genade, waarmede Gij mij voorkomt reeds vóórdát ik uwe goddelijke hulp afsmeek, wederstand biede.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Toen Jesus zijne blikken op het hart zijner Moeder liet rusten, vond Hij daarin slechts medelijden, liefde en droefheid, zonder de minste bitterheid jegens zijne vijanden. Al hare gevoelens waren vredelievend, hoezeer ook met bittere droefheid vermengd; haar wil, steeds overgegeven, wankelde geen oogenblik. Welk een bewonderenswaardig voorbeeld in de droefheden, met het leven onafscheidelijk verbonden! Vindt Jesus, zoo dikwijls Hij zijn intrek neemt in mijn hart, daarin niet menigmaal afgekeerdheid, en misschien zelfs bitterheid, niet jegens een vijand, maar jegens personen die niet anders beoogen dan mijn heil? Zijne blikken wenden zich van zulke gevoelens af, die Hem mishagen, en Hij verwijdert zich met droefheid.

O mijn Jesus, ik schaam mij over de onwaardige gesteltenis, waarin ik U zoo dikwijls ontvangen heb. O Maria, leer mij met u het Hart van Jesus troosten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen, het Kruis van Jesus te dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Dat Jesus zelfs onze onvolmaakte handelingen met liefde aanneemt, als wij ze overeenkomstig zijn heiligen wil verrichten, daarvan geeft Hij ons hier een schitterend bewijs. Hij verweet Simon zijne hardnekkigheid niet, waarmede hij weigerde het kruis te helpen dragen. Had Jesus geen welverdiende verwijten tot hem kunnen richten?

Mijn Heer en mijn God, laat mij niet alleen onder den last des kruizes! Gij versmaadt de hulp van een vreemdeling niet, om mij met vertrouwen op uwen goddelijken bijstand te vervullen. Verlaat mij niet; help mij den last, waaronder ik anders bezwijken zou, dragen. Op uw voorbeeld wijs ik geen arbeid of lijden af; laat echter, bid ik U, niet toe dat ik, uit vrees van zonder verdienste te lijden en uwe eer niet te bevorderen, den moed verlieze.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Met een medelijdend hart ging Veronica den Zaligmaker te gemoet, zonder eenigen schroom of vrees voor de menschen; zij leert mij hierdoor elke gelegenheid, om mij te versterven of te lijden, moedig aan te grijpen. Door haren dienst op een wonderbare wijze te vergelden toont Jesus, hoe aangenaam Hem de handelingen eener zich opofferende liefde zijn.

O Jesus, verbeter mijne goede werken, wisch het laatste spoor van den geest der wereld uit mijne ziel en druk er uw beeld voor in de plaats.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt,

Bij de navolging van Jesus zou ik wenschen mijne hartstochten aan banden te kunnen leggen; de tegenstand, welken zij mij bieden, brengt mij dikwijls ten val. Ik zal evenwel den moed niet verliezen. Jesus valt herhaalde malen en wordt telkens met onmenschelijke wreedheid weder opgericht; ik echter kan mijne zwakheid en de schaamte, die ik er over gevoel, verbergen in het goedertieren hart van Jesus.

Ja, mijn God, ik weet dat mij niets anders overblijft dan mij voor U te vernederen en mijne zonden ootmoedig te belijden. Zij staan mij altijd voor den geest en ik zou reden hebben voor uwe opperste gerechtigheid te sidderen, indien ik niet wist dat de goedheid van uw Hart zich nimmer verloochent, en dat Gij gevallen zijt om de kracht, die Gij schijnt verloren te hebben, aan mij te geven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Al degenen, die verplicht waren in de gevaren van Jesus te deelen, hebben de vlucht

genomen . . . Slechts enkele vrouwen zijn van al zijne vrienden de eenigen, die niet bang zijn voor de Joden! . . . Zij vergezellen Hem met zijne heilige Moeder naar de gerechtsplaats en weenen over het lijden, dat Hij thans verduurt, en over het nog veel grooter lijden, dat Hem wacht!

Heer, ik heb in mijn leven veel tranen vergoten, maar zij kwamen, evenals bij de dochters van Jerusalem, slechts voort uit natuurlijke beweegredenen en hebben U dus niet tot eer verstrekt. De ernstige vermaning, welke Gij haar geeft, leert mij slechts over de zonde te weenen, waardoor mijne ziel haren Vader en haren Bruidegom verloren heeft. Dit dubbel verlies moet mij alleen bedroeven, en ik moet niet ophouden met weenen, totdat ik uwe liefde en uwe genade heb teruggekregen en door de heilige Communie mijn liefdeverbond met U heb bezegeld.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX. STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Wie zou Jesus niet beminnen, wanneer hij bedenkt dat elke smart, die Hij geleden heeft, een bewijs is van liefde voor onze zielen? Wij zijn oneindig ver van de volmaaktheid van Jesus verwijderd; daarom moeten wij onophoudelijk vooruitgaan. De weg ten hemel is zoo steil, dat men valt, als men niet altijd vooruitgaat; wil men zich ophouden en een oogenblik uitrusten, dan wordt men door zijne eigene zwaarte naar beneden getrokken. Als christen pelgrims moeten wij steeds vooruit, tot de dood ons aan het einde onzer loopbaan brengt. Gelijk onze goddelijke Verlosser moeten wij ons steeds gelijk blijven in alle omstandigheden, waarin het de goddelijke Voorzienigheid zal behagen ons te plaatsen. Nemen wij dus de wederwaardigheden, die ons nederdrukken, met stille onderwerping aan. Heffen wij ons met Jesus weder op om nieuwe smarten te gemoet te gaan; want ook deze gaan voorbij, en van het kruis naar den hemel hebben wij maar één stap te doen.

Heer Jesus, ik zal de lessen, door uw herhaaldelijk vallen mij gegeven, behartigen; met U onderwerp ik mij aan alles wat de goddelijke Voorzienigheid over mij beschikt, zonder naar het einde der beproeving te vragen of den duur er van te berekenen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en
met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Gelijk Jesus in zijn lichaam leed door het
gewelddadig openrijten zijner wonden, en in
zijne ziel, doordien hij zich overgeleverd zag
aan nieuwsgierige blikken, zoo kan ook mij
een tweevoudig lijden treffen: een lichame-
lijk en een zedelijk lijden. De wereld kan
mij berooven van mijne eer en goeden naam
en tevens van mijne goederen; maar al
word ik door de boosheid der menschen ook
van alles beroofd, dan blijven mij nog altijd
de liefde van Jesus Christus en de verdien-
sten van zijn bloed, van welke niemand
mij berooven kan. Deze beide schatten stel-
len mij ruimschoots voor alle lichamelijk en
zedelijk lijden schadeloos.

Heer, ontnem mij alles wat schadelijk
voor mij is, inzonderheid wat mij van uwe
liefde kan berooven, naar welke alleen mijn
hart verlangt. Laat niet toe, lieve Jesus, dat
mijne ziel, die zoo dikwijls in de heilige com-
munie met U wordt vereenigd en een deel

van uw geheimzinnig lichaam uitmaakt, ooit van uwe genade beroofd en van U gescheiden worde.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Was ik bij de kruisiging tegenwoordig geweest en had ik het bloed van God, die mij geschapen heeft, tot verlossing der wereld zien vloeien, terwijl zijne handen en voeten met nagels doorboord werden, zou ik dan niet tot in het binnenste mijner ziel met diepe droefheid vervuld zijn geworden?

En er vloeien geen tranen van droefheid over mijne wangen, wanneer ik zie dat men U, o Heer, in uw vreeselijkst lijden geen andere verkwikking aanbiedt dan gal en edik, geen anderen troost dan bespottingen! Is mijne zelfzucht daarvan geen oorzaak?.. Het leven is een kruis, waaraan mijne ziel is vastgehecht en waarvan zij niet eerder verlost zal worden dan met den dood; doch nevens mij zie ik aan de eene zijde Maria, mijne voorsprekeres en mijne moeder, aan

de andere mijn engelbewaarder, mijn beschermmer en vriend. Hoe verschillend is mijn lot van het uwe, o Heer! en ik zou nog durven klagen? Ach, voortaan zal ik, met de oogen op het kruis gevestigd, slechts woorden van dankzegging over mijne lippen doen komen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Jesus sterft voor mij!... Zou ik, neêrgeknielt aan den voet des kruizes, nog vreezen iets voor anderen te lijden, daar Jesus in het vreeselijkst lijden, welks smartelijk schouwspel ik thans voor oogen heb, zijn leven eindigt? Zijn lichaam hangt levenloos aan het kruis, met bloed en wonden bedekt... Zijne voeten zijn met nagels doorboord... Zijne handen, die zich zoo dikwijls tot zegenen uitstrekten, dragen wijd geopende wonden... Zijne zijde is geopend, zijn hart gewond en verstijfd!... Ziedaar de liefde van mijn God, ziedaar het werk mijner zon-

den, niet alleen der zonden van alle menschen te zamen, maar van de mijne... van *deze* en *die* zonden vooral, waaraan ik niet zonder smart kan denken... en van ontelbare andere zonden meer!

O mijn Jesus, zullen uwe wonden, uwe liefde, uwe bittere klachten mijn hart niet bewegen? Zal ik altijd ondankbaar blijven? Ach, ik smeeke U door de verdiensten van uw lijden, verander mijn hart en neem de ongevoeligheid van mij weg... Ik offer mij geheel aan U op met alles wat ik heb en ben; neem dit offer aan en verleen mij de genade U nooit iets te weigeren.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

**Het gestorven lichaam van Jesus wordt
van het Kruis afgenomen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Aan het geluk, dat Josef van Arimathea
ten deel viel, toen Hij het lichaam van Jesus
van het kruis mocht nemen om het met
kostbare specerijen te balsemen, word ook
ik deelachtig, wanneer de priester de heilige
hostie uit de ciborie neemt en op mijne tong

legt. Dan is het mij vergund de oefeningen van deugd, waardoor ik mij op de heilige communie voorbereidde, als even zoovele kostbare reukwerken den Zaligmaker aan te bieden. Verricht ik veel zulke oefeningen? Denk ik er gedurende den dag aan, door mijne werken het graf van Jesus te eeren en mijne dankzegging voort te zetten?

Ik kan niet nederknielen bij uw graf, o Heer, om uw allerheiligst lichaam te aanbidden en uwe heilige wonden te kussen; maar ik smaak den troost uw aanbiddelijk lichaam in de heilige communie te mogen ontvangen. Welken dank ben ik U schuldig, dat het mij geoorloofd is uw aanbidenswaardig lichaam niet slechts eenmaal te mogen aanraken, gelijk Josef, maar dagelijks te mogen ontvangen tot troost in mijne ballingschap en tot heil mijner ziel!

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Volg Maria en de heilige vrouwen, die

specerijen dragen om het lichaam van Jesus te balsemen.

Heer, ware het mij mogelijk geweest de heilige vrouwen naar het graf te vergezellen, ik zou niets onbeproefd hebben gelaten om uw heilig lichaam de grootste eer te bewijzen. Gij antwoordt mij echter op deze gedachte met mij naar het tabernakel te wijzen, waarin uw lichaam, als in een graf dat uwe liefde heeft opgericht, rust, en waar ik U den balsem mijner smarten en den welriekenden geur mijner goede werken kan aanbieden. En daar U niets meer ter harte gaat dan het heil der zielen, bid ik U om de genade er getrouw toe mede te werken, dat velen naar dit graf worden heengevoerd, waarin Gij de heilaanbrengende vruchten van uw lijden en sterven voor ons hebt weggelegd.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Heer, na de vruchten van uw kostbaar bloed op uwen lijdensweg verzameld te hebben, weet ik niet, hoe U het best mijne dankbaarheid te betoonen. Ik offer U althans mijn vurig verlangen op, door al mijne werken uwe liefde en barmhartigheid te prijzen.

Geef mij de genade dat ik de zonde, die de oorzaak van uw lijden geweest is, vluchte, het kruis beminne en zoo zorgvuldig over mij-zelfen wake, dat ik in het uur van mijn dood de rust moge vinden, welke Gij door uw bitter lijden en sterven zoo duur voor mij gekocht hebt. Amen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

TWINTIGSTE OEFENING.

Korte oefening.

VERWEK, TOT VOORBEREIDING, EEN OPRECHT
BEROUW OVER UWE ZONDEN.

I STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

O Jesus, bevrijd mij door het onrechtvaardig
doodsvonnis, zoo menigmaal door mijne
zonden onderteevend en thans over U uit-
gesproken, van het vonnis des eeuwigen doods,
dat ik zoo dikwijls verdiend heb.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

II STATIE.

Jesus neemt het Kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

O mijn Jesus, die het zware kruis, door mijne zonden gemaakt, zoo bereidvaardig op uwe schouders neemt, laat mij de zwaarte dier zonden erkennen en ze al de dagen mijns levens beweenen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

III STATIE.

Jesus valt voor den eersten keer onder zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O mijn Jesus, het gewicht mijner zonden deed U bezwijken onder het kruis. Ik haat en verfoei ze en bid U ze mij te vergeven. Met de hulp uwer genade zal ik ze nooit meer bedrijven.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus, met recht de Man van smarten,
O Maria, de moeder van smarten genoemd,
hebt medelijden met mij! Indien ik vroeger door mijne zonden de oorzaak uwer smarten geweest ben, in het vervolg zal ik dit met de hulp der goddelijke genade niet meer zijn; maar ik zal U getrouw beminnen tot het einde mijns levens.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

V STATIE.

**Simon wordt gedwongen, het Kruis van
Jesus te dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Gelukkige Simon van Cyrene, die U, mijn Jesus, het kruis hielp dragen! Gelukkig zal ook ik zijn, indien ik U het kruis mag verlichten, door de kruizen, welke Gij mij in den loop mijns levens zult toezenden, gaarne en geduldig te dragen! O Jesus, geef mij daartoe uwe genade.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

VI STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jesus af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O mijn goedertierenste Verlosser, druk, bid ik U, de herinnering aan uwe allerbitterste smarten zoo levendig in mijn ziel, als Gij U gewaardigd hebt de trekken van uw aanbiddelijk gelaat in den doek te drukken, door Veronica U aangeboden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VII STATIE.

Jesus valt voor den tweeden keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O mijn Verlosser, mijn terugvallen in de zonde deed U opnieuw onder het kruis bezwijken. Help mij door uwe genade de middelen aanwenden, die het meest geschikt zijn om mij voor het hervallen in de zonde te bewaren.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIII STATIE.

Jesus spreekt tot de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus, die de godvruchtige vrouwen getroost en haar de rampen voorspeld hebt, welke Jerusalem boven het hoofd hingen, heb medelijden met mij. Wend de geesels uwer gramschap van mij af, die ik door mijne zonden verdiend heb, en schenk mij den troost uwer barmhartigheid, waaraan ik altijd wil beantwoorden.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

IX STATIE.

Jesus valt voor den derden keer onder
zijn Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Door de smarten, die Gij leedt, o mijn Jesus, toen Gij voor den derden keer ter aarde vielt, bid ik U mij de genade te verleen van niet meer in de zonde te hervallen. Liever wil ik sterven dan U opnieuw beleedigen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

X STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen beroofd en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus, die van uwe kleederen beroofd en met bittere gal gelaafd werdt, bevrijd mij van de gehechtheid aan de aardsche dingen, en laat mij de bitterheid proeven, die de wereld en de zonde in zich sluiten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Door de wreede smarten, die Gij leedt, o mijn Jesus, toen uwe handen en voeten aan het kruis genageld werden, maak dat ik mijn vleesch en zijne begeerten door den geest der versterving kruisige.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

Geef, o mijn Jesus, die na drie uren van
smartelijken doodsstrijd aan het kruis ge-
storven zijt, dat ik, door de beoefening der
deugden waarvan Gij mij het voorbeeld ge-
geven hebt, aan alle dingen sterve, die van
deze wereld zijn.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIII STATIE.

**Het gestorven lichaam van Jesus wordt van
het Kruis afgenomen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld
verlost hebt.

O Maria, door de droefheid die uw hart
vervulde, toen gij het ontzielde lichaam van
Jesus in uwen schoot ontvingt, verwerf mij,
bid ik U, een oprecht berouw over mijne
zonden en de genade, uwen goddelijken Zoon
in de heilige communie steeds waardig in
mijn hart te ontvangen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

XIV STATIE.

Het lichaam van Jesus wordt in een nieuw graf begraven.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus, ik wensch met U begraven te zijn en alleen voor U te leven, opdat ik eens in den Hemel de vruchten van uw lijden en smartelijken dood eeuwig moge genieten.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

O God, die de banier van het levendmakend Kruis door het kostbaar Bloed van uwen eeniggeboren Zoon hebt willen heiligen, geef, bidden wij U, dat zij, die zich in de verheerlijking van uw heilig Kruis verheugen, zich insgelijks mogen verheugen in uwe voortdurende bescherming. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

Voeg hierbij desverkiezende zes Onze Vader, zes Wees gegroet en zes Eere zij den Vader, tot intentie van Z. H., den Paus.

VESPERS VAN DEN ZONDAG.

Deus, in adjutorium
meum intende.

Domine, ad adjuvan-
dum me festina.

Gloria Patri et Filio
et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio,
et nunc et semper, et
in saecula saeculorum,
Amen. Alleluia.

O God, zie op tot mij-
ne hulp.

Heer, haast U mij te
helpen.

Glorie zij den Vader,
en den Zoon, en den
heiligen Geest.

Gelijk het was in den
beginne, en nu, en altijd
en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Alleluia.

Van Septuagesima tot Witten Donderdag.

Laus tibi, Domine,
Rex aeternae gloriae.

Lof zij U Heer koning
der eeuwige glorie.

PSALM 109.

Dixit Dominus Domino
meo :

Sede a dextris meis,
Donec ponam inimicos
tuos scabellum pedum
tuorum.

Virgam virtutis tuae
emittet Dominus ex

De Heer heeft gezegd
tot mijnen Heer : zit

aan mijne rechterhand,
Totdat ik uwe vijan-
den zette tot rustbank
uwer voeten.

De Heer zal den staf
uwer macht doen ko-

Sion, dominare in medio inimicorum tuorum. men uit Sion : heersch in 't midden uwer vijanden.

Tecum principium in die virtutis tuae, in splendoribus Sanctorum: in den grooten glans der heiligen ! voor den dageraad heb ik u uit genui te. mijnen schoot geteeld.

Juravit Dominus, et non poenitebit eum : tu es Sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech. De Heer heeft gezworen, en het zal hem niet berouwen : gij zijt priester in de eeuwigheid volgens de orde van Melchisedech.

Dominus a dextris tuis, confregit in die irae suae reges. De Heer is aan Uwe rechterhand. Hij heeft in den dag zijner gramschap de koningen verdelgd.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas ; conquassabit capita in terra multorum. Hij zal recht doen onder de volkeren ; Hij zal de verwoestingen vermenigvuldigen ; Hij zal ze verdelgen die hoofden zijn in een talrijk land.

De torrente in via bibet : propterea exaltabit caput. Hij zal op den weg uit de beek drinken ; daarom zal hij het hoofd opheffen.

Gloria Patri etc.

Eere zij den Vader, enz.

Ant. Dixit Dominus Voorzang. De Heer

Domino meo : Sede a heeft gezegd tot mijnen
 dextris meis. Heer : zit aan mijne
 rechterhand.

PSALM 110.

Confitebor tibi, Domine, in tote corde meo, uit geheel mijn hart ;
 in consilio justorum et in den raad der recht-
 congregatione. vaardigen en in de ver-
 gadering.

Magna opera Domini, De werken des Hee-
 exquisita in omnes vol- ren zijn groot, zij zijn
 untates ejus. uitgelezen volgens al
 zijne welbehagens.

Confessio et magni- Zijn werk is lof en
 ficentia opus ejus, et heerlijkheid, en zijne
 justitia ejus manet in rechtvaardigheid duurt
 sæculum sæculi. in alle eeuwigheid.

Memoriam fecit mira- Hij heeft een gedenk-
 bilium suorum misericors teeken zijner wonder-
 et miserator Dominus : heden gesteld, de ge-
 escam dedit timentibus nadige en barmhartige
 se. Heer ! Hij heeft gespijsd
 degenen die hem vree-
 zen.

Memor erit in sæcu- Hij zal in de eeuwig-
 lum testamenti sui : vir- heid zijn verbond in-
 tutem operum suorum dachtig wezen. De
 annuntiabit populo suo : kracht zijner werken
 mandavit in æternum zal hij bekend maken
 testamentum suum. aan zijn volk ; hij heeft
 zijn verbond in eeuwig-
 heid geboden.

Sanctum et terribile nomen ejus: initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facientibus eum: laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

Ant. Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi.

Heilig en ontzaglijk is zijn naam. De vrees des Heeren is het begin der Wijsheid.

Het verstand is goed aan allen die er naar handelen. Zijn lot blijft in alle eeuwigheid.

Voorzang: Al zijne bevelen zijn getrouw, bevestigd voor altoos en in der eeuwigheid.

PSALM 111.

Beatus vir qui timet Dominum: in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus: generatio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus: et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis; misericors et miserator et justus.

Gelukkig is de man die den Heer vreest: die groot vermaak schept in zijne geboden.

Zijne nakomelingschap zal machtig zijn op de aarde; het geslacht der oprechten zal gezegend worden.

In zijn huis zal luister en rijkdom zijn: en zijne rechtvaardigheid duurt in alle eeuwigheid.

Het licht gaat in de duisternissen op voor de oprechten: de genadige, de barmhartige en rechtvaardige.

Jucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in judicio, quia in aeternum non commovebitur.

In memoria aeterna erit justus: ab auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino, confirmatum est cor ejus: non commovebitur donec despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus; justitia ejus manet in saeculum saeculi: * cornu ejus exaltabitur in gloria.

Peccator videbit, et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet: desiderium peccatorum peribit.

Gloria Patri, etc.

Voorspoedig is de mensch die barmhartigheid doet, en uitleent, die zijne zaken met oordeel beschikt, want hij zal in der eeuwigheid niet wankelen.

De rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn: voor geene lasterende woorden zal hij vreezen.

Met een bereidvaardig hart vertrouwt hij op den Heer; zijn hart is vol sterkte; hij zal niet wankelen tot hij de vernedering zijner vijanden aanschouwd heeft.

Hij heeft den arme gegeven en uitgedeeld, zijne gerechtigheid zal van eeuw tot eeuw voortduren: zijn hoorn zal in heerlijkheid verheven worden.

De zondaar zal 't zien en zich vertoornen, hij zal knarsetanden en uiteren: het verlangen der zondaren zal verijldeld worden.

Eere zij den Vader, enz.

Ant. Qui timet Dominum in mandatis ejus cupit nimis.

Ant: Die den Heer vreest, vindt groot vermaak in diens geboden.

PSALM 112.

Laudate, pueri, Dominum, laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc et usque in saeculum.

A solis ortu usque ad occasum, laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, et humilia respicit in cœlo et in terra?

Suscitans a terra inopem, et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus, cum principibus populi sui.

Qui habitare facit ste-

Looft den Heer, gij dienaren, looft den naam des Heeren.

De naam des Heeren zij geprezen van nu af tot in eeuwigheid.

Van den opgang der zon tot haren ondergang is de naam des Heeren lofwaardig.

De Heer is verheven boven alle volken, en zijne heerlijkheid is boven de hemelen.

Wie is gelijk de Heer onze God die in den hooge woont, en het nederige in den hemel en op aarde gadeslaat?

Die den behoeftige uit het stof opricht, en den arme opheft uit de nietigheid.

Om hem te plaatsen naast de vorsten, naast de vorsten zijns volks.

Die de onvruchtbare

rilem in domo, matrem
filiorum laetantem.

Ant. Sit nomen Do-
mini benedictum in sae-
cula.

tusschen huisgenooten
doet wonen, als eene
blijde moeder veler kin-
deren.

Ant: De naam des
Heeren zij geprezen in
eeuwigheid.

PSALM 113.

In exitu Israel de Æ-
gypto, domus Jacob de
populo barbaro,

Facta est Judaea sanc-
tificatio ejus, Israël po-
testas ejus.

Mare vidit, et fugit,
Jordanis conversus est
retrorsum.

Montes exultaverunt
ut arietes, et colles sicut
agni ovium.

Quid est tibi mare
quod fugisti? et tu,
Jordanis, quia conversus
es retrorsum?

Montes, exultastis sic-
ut arietes? et colles sicut
agni ovium?

Toen Israël uit Egypte
toog, het huis van Ja-
cob uit een vreemd volk,

Toen werd het Jood-
sche volk zijn eigen-
dom, Israël zijne heer-
schappij.

De zee zag het en
vluchtte; de Jordaan
week terug naar zijnen
oorsprong.

De bergen sprongen
op als rammen, en de
heuvels als lammeren
van schapen.

Zee, waarom zijt gij
gevlucht? en gij, Jor-
daan, waarom zijt gij
tot uw oorsprong terug-
geweken?

Bergen, waarom zijt gij
opgesprongen als ram-
men? en gij, heuvelen
als jonge lammeren?

A facie Domini mota
est terra, a facie Dei
Jacob.

Oui convertit petram
in stagna aquarum, et
rupem in fontes aqua-
rum.

Non nobis, Domine,
non nobis, sed nomini
tua da gloriam.

Super misericordia tua
et veritate tua, nequan-
do dicant gentes: Ubi
est Deus eorum.

Deus autem noster in
coelo; omnia quaecum-
que voluit fecit.

Simulacra gentium ar-
gentum et aurum, ope-
ra manuum hominum.

Os habent, et non
loquuntur; oculos habent
et non videbunt.

Aures habent, et non
audient; nares habent
et non odorabunt.

Manus habent, et non

Voor het aangezicht
des Heeren beefde de
aarde, voor het aange-
zicht van Jacob's God.

Die den steen veran-
derde in watervloeden
en de rots in bronnen
van wateren.

Niet ons, o Heer, niet
ons, maar geef uwen
Naam de glorie.

Om Uwer barmhar-
tigheid en Uwer waar-
heid wille, opdat de
heidenen nooit zeggen:
waar is hun God.

Onze God echter is
in den hemel, al wat
Hij wilde heeft Hij ge-
maakt.

De afgoden der hei-
denen zijn zilver en
goud, werk van de hand
der menschen.

Zij hebben een mond,
maar spreken niet; zij
hebben oogen, maar zien
niet.

Zij hebben ooren,
maar hooren niet, zij
hebben een neus, maar
ruiken niet.

Zij hebben handen

palpabunt; pedes habent, et non ambulabunt; non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea, et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domino, adjutor eorum et protector eorum est.

Domus Aäron speravit in Domino, adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum speraverunt in Domino: adjutor eorum et protector eorum est.

Dominus memor fuit nostri, et benedixit nobis.

Benedixit domui Israël, benedixit domui Aäron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum, pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus su-

maar tasten niet, zij hebben voeten maar loopen niet; zij geven geen geluid met hunne keel.

Mogen zij hun gelijk worden die ze maken, en allen die op hen hun vertrouwen stellen.

Het huis van Israël hoopt op den Heer, Hij is hun helper en hun beschermer.

Het huis van Aäron hoopt op den Heer, Hij is hun helper en hun beschermer.

Die den Heer vreezen hopen op den Heer, Hij is hun helper en hun beschermer.

De Heer is onzer gedachtig geweest, en Hij heeft ons gezegend.

Hij heeft het huis van Israël gezegend, Hij heeft het huis van Aäron gezegend.

Hij heeft allen gezegend die den Heer vreezen, kleinen zoowel als grooten.

De Heer zegene U

per vos, super vos et
super filios vestros,

Benedicti vos a Do-
mino, qui fecit coelum
et terram.

Coelum coeli Domino;
terram autem dedit filiis
hominum.

Non mortui laudabunt
te, Domine; neque om-
nes, qui descendunt in
infernum.

Sed nos qui vivimus,
benedicimus Domino, ex
hoc nunc et usque in
saeculum.

Gloria Patri, etc.

Ant. Nos qui vivimus,
benedicimus Domino.

meer en meer, U en al
Uwe kinderen.

Zijt gij allen geze-
gend van den Heer, die
hemel en aarde ge-
maakt heeft.

De hemel der heme-
len behoort den Heer;
maar de aarde schonk
Hij den kinderen der
mensen.

De dooden zullen U,
o Heer, niet loven, noch
iemand van hen die in
het graf neerdalen.

Maar wij die leven
loven den Heer, van nu
af tot in eeuwigheid.

Eere zij den Vader
enz.

Ant. Wij die leven
loven den Heer.

CAPITULUM.

Dominus dirigat corda
et corpora nostra in
charitate Dei et pati-
entia Christi.

De Heer bestiere onze
harten en onze licha-
men in de liefde van
God en de lijdzaamheid
van Christus.

R. Deo gratias.

R. God zij lof.

HYMNE.

Lucis Creator optime,	Algoede Schepper, door wiens macht
Lucem dierum proferens,	De dageraad werd voortgebracht,
Primordiis lucis novae,	Die met de morgenhel- derheid
Mundi parans originem,	Het scheppingswerk hebt ingeleid,
Qui mane junctum ves- peri	Met Morgenlicht en avondstond
Diem vocari praecipis,	Hebt gij de dagen af- gerond,
Illabitur, tetrum chaos,	Weer daalt de sombre scheem'ring neer,
Andi preces cum fleti- bus.	Verhoor dan onze bede, Heer,
Ne mens gravata cri- mine	Ruk onze ziel als zij is misleid,
Vitae sit exsul munere,	Niet denkend aan de eeuwigheid,
Dum nil perenne cogi- tat,	Somtijds met schuld be- zwaard,
Seseque culpis illigat.	Toch niet zoo eensklaps weg van de aard!
Coeleste pulset ostium,	Schenk onze ziel het Paradijs,
Vitale tollat praemium,	Dien schat van einde- loozen prijs,
Vitemus omne noxium,	Verwijder van ons al wat schaadt,

Purgemus omne pessi-	En reinig ons van alle
mum	kwaad,
Praesta, Pater piissime,	O Vader, gij zoo lief-
	derijk,
Patrique compar Unice	En Zoon, den Vader zoo
	gelijk,
Cum Spiritu Paraclito.	Gij zoete trooster, Hei-
	lige Geest,
Regnans per omne sae-	Geef ons een deel aan
culum.	't hemelsch feest.
Amen.	Amen.

v. Dirigatur Domine,	v. Heer, mijn gebed stijge
oratio mea.	op.
r. Sicut incensum in	r. Als de wierook voor
conspectu tuo.	uw aanschijn.

LOFZANG DER H. MAAGD.

Magnificat anima mea	Mijne ziel verheft den
Dominum.	Heer.
Et exultavit spiritus	En mijn geest heeft
meus in Deo salutari	zich verheugd in God
meo.	mijn Heiland.
Quia respexit humili-	Omdat Hij heeft neer-
tatem ancillae suae:	gezien op de nederig-
ecce enim ex hoc bea-	heid zijner dienstmaagd:
tam me dicent omnes	want zie van nu af zul-
generationes.	len mij alle geslachten
	zalig noemen.
Quia fecit mihi magna	Omdat Hij die mach-
qui potens est, et sanc-	tig is, groote dingen
tum nomen ejus.	aan mij heeft gedaan:
	en zijn naam is heilig.

Et misericordia ejus
a progenie in proge-
nies, timentibus eum.

Fecit potentiam in bra-
chio suo: dispersit su-
perbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de
sede, et exaltavit hu-
miles.

Esurientes implevit
bonis, et divites dimisit
inanes.

Suscepit Israel puerum
suum, recordatus mise-
ricordiae suae,

Sicut locutus est ad
patres nostros, Abraham,
et semini ejus in sae-
cula.

Gloria Patri, etc.

En zijne barmhar-
tigheid duurt van ge-
slacht tot geslacht voor
allen die Hem vreezen.

Hij heeft kracht ge-
daan door zijnen arm.
Hij heeft de hoogmoe-
digen verstrooid in de
meening huns harten.

Hij heeft de machti-
gen van den troon ge-
worpen en de nederi-
gen heeft hij verheven.

Hij heeft de honge-
rigen met goederen ver-
vuld en de rijken heeft
Hij ijdel weggezonden.

Hij heeft Israël, zij-
nen dienaar, aangenomen,
gedachtig zijner
barmhartigheid.

Gelijk hij gesproken
heeft tot onze vaders,
tot Abraham en zijne
nakomelingen in eeuwig-
heid.

Eere zij den Vader,
enz.

GEBEDEN ONDER HET LOF.

LOFZANG ADORO TE.

Adore Te devote, la-
tens Deitas,

Quae sub his figuris
vere latitas :

Tibi se cor meum
totum subjicit,

Quia Te contemplans
totum deficit.

Visus, tactus, gustus,
in Te fallitur :

Sed auditu solo tuto
creditur.

Credo quidquid dixit
Dei Filius.

Nil hoc verbo veritatis
verius.

In cruce latebat sola
Deitas ;

Ik aanbid U met die-
pen eerbied, o verbor-
gene Godheid !

Die onder deze ge-
daanten waarlijk schuilt :

Aan U onderwerpt zich
mijn hart gansch en al,

Daar het, U beschou-
wend, al zijne nietigheid
erkent.

Gezicht, gevoel en
smaak bedriegen zich
in U ;

Veilig gelooft men
echter op 't gehoor al-
leen.

Ik geloof al wat Gods
Zoon gezegd heeft.

Niets onfeilbaarder
dan dit woord der Waar-
heid.

Aan het kruis was
alleen de godheid ver-
borgen ;

At hic latet simul et
humanitas :

Ambo tamen credens
atque confitens,

Peto quod petivit la-
tro poenitens.

Plagas, sicut Thomas,
non intueor ;

Deum tamen meum
Te confiteor :

Fac me Tibi semper
magis credere,

In Te spem habere,
Te diligere.

O memoriale mortis
Domini,

Panis vivus, vitam
praestans homini,

Praesta meae menti
de Te vivere,

Et Te illi semper dulce
sapere.

Pie Pelicane, Jesu
Domine,

Me immundum munda
Tuo sanguine,

Cujus una stilla sal-
vum facere,

Totum mundum quit
ab omni scelere.

Hier echter schuilt
tevens de menschheid.

Beide evenwel geloo-
vende en belijdende,

Vraag ik wat de boet-
vaardige moordenaar U
vroeg.

Niet als Thomas zie
ik uwe wonden ;

En toch belijd ik U
als mijn God :

Geef, dat mijn geloof in
U steeds grooter worde,

Dat ik op U hope, U
beminne.

O gedachtenis van
's Heeren dood,

Levend brood, dat den
mensch het leven
schenkt,

Verleen mijne ziel de
genade, van voor U te
leven

En altijd smaak in U
te vinden.

Liefderijke Pelikaan,
o Jesus, Heer,

Zuiver mij zoo onrein
ik ben in uw bloed,

Waarvan één druppel
slechts voldoende is,

Om de zonden der
geheele wereld uit te
wischen.

Jesu, quem velatum
nunc aspicio,

Oro, fiat illud quod
tam sitio,

Ut, Te revelata cer-
nens facie,

Visu sim beatus Tuæ
gloriae. Amen.

O Jesus, dien ik thans
onder een sluier verbor-
gen zie,

Mij geworden, bid ik,
waar ik zoo naar dorst,

Dat ik eenmaal, U
met ontsluitend gelaat
aanschouwende,

Zalig zij in het zien
uwer glorie. Amen.

GEBEDEN TOT JESUS IN HET HEILIG SACRAMENT.

Ik geloof vastelijk, o mijn Goddelijke Zaligmaker, dat Gij hier in het aanbiddelijk Sacrament des Altaars wezenlijk en waarachtig met vleesch en bloed, met ziel en lichaam, met menschheid en godheid tegenwoordig zijt. Ik aanbid U met den diepsten eerbied als mijn Schepper, mijn Verlosser, mijn opperste Goed, mijn Heer en mijn God.

O mijn dierbare Verlosser, zie genadiglijk van den troon uwer liefde op mij, armen zondaar, neder. Met een oprecht leedwezen en eene inwendige droefheid vraag ik U de vergiffenis van al mijne zonden, waardoor ik U in mijn leven zoo grootelijks bedroefd heb, inzonderheid van die, welke ik bedreven heb tegen den eerbied en de liefde, U in het allerheiligste Sacrament des altaars verschuldigd.

Vergeef mij, o Heer! Laat U verbidden; wisch al mijne ongerechtigheden uit naar de menigte uwer ontfermingen. Schep in mij een zuiver hart, en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste.

O mijn zoete Verlosser, gewaardig U mijne gebeden te verhooren. Doch laat mij eerst, vóór ik mijne gebeden tot U opzend, openlijk betuigen dat ik U bemin en altijd wil beminnen. Gij waart hier reeds zoo lang tegenwoordig, Gij woondet reeds zoo lang in het heilig tabernakel, vóórdat ik er aan dacht U te aanbidden en voor zoo groote liefde U mijn dank te betuigen. Ach, ik ben zoo arm, zoo ellendig, dat ik uit mij-zelfen niet de minste liefde voor U kan hebben. Ontsteek daarom mijn hart, bid ik U, met het heilig vuur, dat in het Uwe brandt; dat dit vuur mijn hart vertere van verlangen en blijde begeerte naar uw eeuwig bezit. Maak mij, naar uw voorbeeld, zachtmoedig en ootmoedig van harte, zuiver, kuisch, getrouw in de vervulling mijner plichten, geduldig in het lijden, standvastig in uwen dienst en in alles onderworpen aan uwen heiligen wil.

Steunend op uwe uitdrukkelijke belofte van alles, wat wij in uwen naam zullen vragen, van uwen Vader te zullen verkrijgen, bid ik U om de zegepraal der Kerk en de bekeering harer vijanden. Ik beveel U het Opperhoofd

der Kerk, uwen Plaatsbekleeder op aarde: sta hem zichtbaar bij in deze voor de Kerk zoo moeilijke tijden en geef, dat hij met alle kracht volbrengt wat tot uwe verheerlijking op aarde kan strekken. Ik beveel U ook de Bisschoppen, de Priesters en alle Herders der Kerk: beziel hen met een vurigen ijver voor uwe glorie en met een teedere liefde voor de schapen, die aan hunne zorgen zijn toevertrouwd. Inzonderheid beveel ik U den Herder dezer gemeente: verleen hem de genaden, die hij noodig heeft om zijn verheven ambt met waardigheid te bekleeden, de zware plichten er aan verbonden met ijver te vervullen, en de hem toevertrouwde kudde op den weg des hemels te geleiden.

Zegen, o Heer, mijne ouders; vergeld hun overvloedig in dit en in het andere leven, wat zij voor mijn welzijn gedaan hebben. Zegen mijne bloedverwanten, mijne vrienden, mijne vijanden, indien ik ze heb, de zielen die aan mijne zorgen zijn toevertrouwd en die zich in mijne gebeden hebben aanbevolen, degenen die mij welgedaan hebben, en in het algemeen alle armen, zieken, lijdenden en stervenden.

Schenk de genade eener ware bekeering aan de zondaars, voor welke Gij uw dierbaar bloed aan het kruis vergoten hebt. Verlicht de afgedwaalden; bekeer de ongeloovigen.

Zegen het werk der missionarissen en schenk hun een rijken oogst.

Eindelijk, o goedertierenste Verlosser, smee ik uwe barmhartigheid af over de zielen in het vagevuur. Ach, heb medelijden met haar! Vervul haar vurige begeerte uw aanschijn te aanschouwen; verkort den duur harer smarten en verhaast hare intrede in uw hemelsch Paradijs.

Ik dank U ten slotte, o mijn Jesus, met het innigst gevoel van erkentelijkheid voor de instelling van het aanbiddelijk Sacrament, waar Gij voortdurend onder ons tegenwoordig blijft, en elk oogenblik van den dag en van den nacht ons afwacht om onze gebeden te verhooren en hulp en troost aan ons te schenken. O, mochten alle christenen dit onwaardeerbaar geluk erkennen en waardeeren! Ach, hoe ongelukkig zijn degenen, die U niet kennen en beminnen in dit heilig Sacrament! Verlicht hunnen geest, schenk hun het licht des waren geloofs, opdat zij mogen begrijpen, hoe gelukkig de ware geloovigen zijn, die hier vol vertrouwen tot U komen, hunne nooden en kwellingen openbaren, verzekerd als zij zijn dat Gij hen niet ongetroost zult laten heengaan. Amen.

EERHERSTELLING AAN JESUS IN HET
HEILIG SACRAMENT.

O Jesus, mijn God en Zaligmaker, waarachtig God en mensch, ik werp mij met den diepsten eerbied, dien het geloof mij inboezemt, voor het aanbiddelijk Sacrament, waarin Gij ter liefde van mij tegenwoordig zijt, neder. Ik aanbid en bemin U van ganscher harte; ik draag U mijne aanbidding en eerbewijzing op ter herstelling van alle oneerbiedigheden, versmadijngen en heiligschennissen, die ik het ongeluk gehad heb te bedrijven, of welke anderen U aangedaan hebben of in het vervolg nog zullen aandoen. Ja, mijn God, ik aanbid U. Ik aanbid U, wel niet zooals Gij aangebeden moest worden, noch zooals ik U zou moeten aanbidden, maar zoo goed als ik vermag; en ik wenschte het met die volmaaktheid te doen, waartoe alle redelijke schepselen in staat zijn. Ik wil U heden en altoos aanbidden, niet alleen voor die Katholieken, die U niet aanbidden of beminnen, maar ook in de plaats en ter bekeering van alle afgedwaalde broeders, van de goddeloozen, godloocheuwers, godslasteraars, mahomedanen, joden en heidenen.

Moogt Gij, o Jesus, ten allen tijde en door

alle menschen in het allerheiligst en goddelijk Sacrament des Altaars gekend, aangebeden, bemind en geprezen worden. Amen.

Onder het zingen van de litanie der H. Maagd Maria kan men deze litanie, bladz. 474, of het volgend gebed van den H. Augustinus tot de H. Maagd Maria bidden.

GEBED : O ZALIGE MAAGD MARIA.

O zalige Maagd Maria, wie is in staat U op een waardige wijze te bedanken en te verheerlijken, U, die door uwe wonderbare toestemming de wereld hebt gered toen zij verloren was. Welke hulde kan het menschelijk geslacht U aanbieden in zijne zwakheid, daar het alleen door uwe tusschenkomst het leven en de zaligheid vond? Onze dankbetuiging is dan nietig en uwer onvergelykelijke verdiensten onwaardig; gewaardig u echter de dankbetuiging en de zwakke hulde, die wij u aanbieden, niet te versmaden, maar die goedgunstig aan te nemen, voor ons te bidden en onze zwakheid te verschoonen bij den troon van God. Bied Gij onze smeekingen aan, waar ze verhoord worden, in het heiligdom Gods, en breng ons van daar het bewijs en het onderpand onzer verzoening mede. Moge door U worden aangenomen wat wij door uwe handen aan God opdragen,

mogen wij door U verwerven wat wij door uwe voorspraak vragen met een betrouwvol hart. Neem dan aan wat wij u ten offer brengen en verhoor onze wenschen, verdrijf onze vrees, Gij die de eenige hoop der zondaren zijt. Door U hopen wij de vergiffenis onzer zonden, door U, o allerzaligste Maagd, hopen wij de ons toegezegde vergelding. Heilige Maria, sta de ongelukkigen bij, help de kleinmoedigen, vertroost de bedrukten, bid voor het volk, bid voor de geestelijkheid, bid voor de godvruchtige kunne. Dat allen, die uwe heilige gedachtenis viëren, ook uwe hulp ontwaren. Verhoor dan goedgunstig en spoedig de verzuchtingen van hen die tot U smeeken, en verwerf hun alles wat zij van uwe goedheid verwachten. Neen, houd geen oogenblik op met voor Gods volk te bidden, o Gij gezegende Maagd, die waardig zijt geweest den Verlosser der wereld te dragen, Hem, die leeft en heerscht in de eeuwender eeuwen. Amen.

GEBED OM DEN ZEGEN VAN HET ALLERHEILIGSTE SACRAMENT TE VRAGEN.

O Jesus, die uit uw Tabernakel komt om de ontfermingen uws Harten over ons uit te storten, geef mij de gesteltenis om ze te ontvangen. Drijf de vijanden mijner zaligheid,

die alles aanwenden om mij uwe tegenwoordigheid te doen vergeten, op de vlucht. Stort uw goddelijken zegen over mij uit, en geef dat deze zegen mij een onderpand zij voor de vergiffenis mijner zonden en een behoudmiddel tegen de gelegenheid om U te beleedigen. Zuiver mijne ziel van alle vlekken en bevestig haar in de deugd. Schenk mij uwe liefde en geef mij de middelen aan de hand om heilig te leven en te sterven.

O mijn God, ik smeeke van uwe goedheid dezelfde gunsten af voor mijne nabestaanden. Ik beveel hen bijzonderlijk aan uw allerheiligst Hart en bid U ons met uwen goddelijken Geest te vervullen. Schenk ons allen, o Heer, uwen zegen, en dat deze zich over geheel ons leven verspreide tot aan onzen dood.

O mijne Moeder, zegen mij al de dagen mijns levens. Maak, bid ik U, dat ik U in het uur van mijnen dood met mijne sterfelijke oogen moge aanschouwen, hoe onwaardig ik deze gunst ook ben. Verwerf mij de genade, dat ik al mijne zonden hier op aarde moge afboeten en sterven moge in liefde met God en in een onbegrensd vertrouwen op uwen *altijddurenden bijstand*. Amen.

TANTUM ERGO.

Tantum ergo Sacramentum veneremur cernui :

Et antiquum documentum novo cedat ritui ;

Praestet fides supplementum sensuum defectui.

Genitori Genitoque laus et jubilatio ;

Salus, honor, virtus quoque sit et benedictio ;

Procedenti ab utroque compar sit laudatio. Amen.

v. Panem de coelo praestitisti eis.

R. Omne delectamentum in se habentem.

OREMUS.

Deus, qui nobis, sub sacramento mirabili, passionis tuæ memoriam reliquisti ; tribue, quæsumus, ita nos corporis

Aanbidden wij dan, ootmoedig neêrgebogen, een zoo groot Sacrament ;

De oude schaduw worde door de nieuwe wet vervangen,

En het geloof trede in de plaats van hetgeen de zinnen ontgaat.

Lof en jubelzang, heil, eer, kracht en zegen zij den Vader en den Zoon ;

Dezelfde hulde aan den Geest, die van beiden voortkomt. Amen.

v. Brood uit den hemel hebt Gij hun gegeven.

R. Dat alle geneugte in zich heeft.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die ons onder het wonderbaar Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt nagelaten : verleen ons, bidden

et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

wij U, de heilige geheimen van uw lichaam en bloed zóó te vereeren, dat wij de vrucht uwer verlossing gedurig in ons mogen gevoelen. Die leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIËN EN GEBEDEN.

LITANIE OP DEN ZOETEN NAAM JESUS.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Jesus, hoor ons.
Jesus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.
God Zoon, Verlosser der Wereld,
God, Heilige Geest,
Heilige Drievuldigheid, één God,
Jesus, Zoon van den levenden God,
Jesus, Glans des Vaders,
Jesus, Klarheid van het eeuwige licht,
Jesus, Koning der glorie,
Jesus, Zon der Rechtvaardigheid,
Jesus, Zoon der Maagd Maria,
Beminnelijke Jesus,
Wonderlijke Jesus,
Jesus, sterke God,
Jesus, Vader der toekomstende eeuwen,
Jesus, Engel van den grooten raad,
Allermachtigste Jesus,
Allerverduldigste Jesus,

ontferm U onzer.

Allergehoorzaamste Jesus, ontferm U onzer.
 Jesus, zachtmoedig en nederig van harte,

Minnaar der kuischheid,

Onze minnaar,

God des vredes,

Oorsprong des levens,

Voorbeeld der deugden.

IJveraar der zielen,

Onze God,

Onze toevlucht,

Vader der armen,

Schat der geloovigen,

Goede herder,

Waarachtig licht,

Eeuwige wijsheid,

Oneindige goedheid,

Onze weg en ons leven.

Vreugd der Engelen,

Koning der Oudvaders,

Meester der Apostelen,

Leeraar der Evangelisten,

Sterkte der Martelaren,

Licht der Belijders,

Zuiverheid der Maagden,

Kroon van alle Heiligen,

Wees genadig, spaar ons, Jesus.

Wees genadig, verhoor ons, Jesus.

Van alle kwaad, verlos ons, Jesus.

Van alle zonde, verlos ons, Jesus.

Van uwe gramschap, verlos ons, Jesus.

Jesus

ontferm U onzer.

Van de lagen des duivels, verlos ons, Jesus.
 Van den geest der ontucht,
 Van den eeuwigen dood,
 Van het veronachtzamen uwer inspraken,
 Door het geheim uwer heilige mensch-
 wording,

Door uwe geboorte,
 Door uwe kindsheid,
 Door uw allergoddelijkst leven,
 Door uwe vermoeienissen,
 Door uwen doodstrijd en uw lijden,
 Door uw kruis en uwe verlatenheid,
 Door uwe uitputtingen,
 Door uwen dood en uwe begrafenis,
 Door uwe verrijzenis,
 Door uwe hemelvaart,
 Door uwe vreugden,
 Door uwe Glorie,
 Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
 neemt, spaar ons, Jesus,
 Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
 neemt, verhoor ons, Jesus.
 Lam Gods, dat de zonden der wereld we-
 neemt, ontferm U onzer.
 Jesus, hoor ons.
 Jesus, verhoor ons.

verlos ons, Jesus.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jesus Christus, die gezegd hebt:
 »Vraagt, en gij zult verkrijgen; zoekt, en

gij zult vinden; klopt, en u zal worden open gedaan," geef ons, die er om vragen, de gevoelens Uwer goddelijke liefde, opdat wij U uit geheel ons hart, met mond en werken beminnen en nimmer ophouden, U te loven.

Geef ons, o Heer, dat wij altijd Uwen H. Naam tegelijk vreezen en beminnen, daar Gij nooit Uwe leiding onthoudt aan hen, die Gij in Uwe liefde hebt gegrondvest. Door onzen Heer, Jesus Christus, Uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE OP HET LIJDEN VAN ONZEN
HEER JESUS CHRISTUS.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm
U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U
onzer.

Jesus, om onze zonden in den hof van Oliveten benauwd en bedroefd tot den dood toe, ontferm U onzer.

Jesus, door eenen Engel versterkt, opdat wij onze hulp in allen nood van den hemel zouden leeren verwachten, ontferm U onzer.

Jesus, die uwen verrader met minzaamheid hebt ontvangen, om ons zachtmoedigheid te leeren,

Jesus, van uwe Discipelen verlaten, opdat wij op God alleen zouden leeren betrouwen,

Jesus, van de joden gebonden, om ons van de zonden te ontbinden,

Jesus, voor Annas en Caiphas valschelijk beschuldigd, opdat wij alle ongelijk zouden leeren verdragen,

Jesus, door Petrus verloochend, opdat wij onze krankheid zouden leeren kennen en ons zelve mistrouwen,

Jesus, door Herodus met een wit kleed bespot, omdat wij het kleed der onschuld verloren hadden,

Jesus, achter Barrabas gesteld, opdat wij ons nooit boven anderen zouden verheffen,

Jesus, wreedelijk gegeeseld en met doornen gekroond, opdat wij de gemakken en alle eerezucht zouden verfoeien,

ontferm U onzer.

Jesus, gelasterd, bespogen en geslagen, opdat
 wij onze zinnen zouden versterven, ontferm
 U onzer.

Jesus, aan het volk tentoongesteld,
 opdat wij uw voorbeeld zouden voor
 oog en hebben en naar hetzelfde leven,

Jesus, van Pilatus aan uwe vijanden
 geleverd om ons van onze vijanden
 te verlossen,

Jesus, met het kruis beladen, om ons te
 leeren, ons kruis met vlijt te dragen,

Jesus, aan het kruis genageld, opdat wij
 het vleesch met zijne driften en begeer
 lijkheden zouden kruisigen,

Jesus, tusschen twee moordenaren ge-
 kruisigd, om ons de vernederingen te
 leeren beminnen,

Jesus, die den goeden moordenaar in ge-
 nade hebt ontvangen, opdat wij nooit
 zouden mistrouwen,

Jesus, die aan het kruis hangende, voor
 uwe vijanden hebt gebeden, om ons
 te leeren, onze vijanden te beminnen,

Jesus, met gal en mirre gelaafd, opdat
 wij onze tong van alle zonden zouden
 bewaren,

Jesus, die stervende uwen geest in de
 handen uws Vaders bevolen hebt, op-
 dat wij stervende ook onzen geest in
 uwe en zijne handen zouden bevelen,

ontferm U onzer.

Jesus, die voor ons den bitteren dood gestorven zijt, om ons de boosheid onzer zonden te doen kennen, ontferm U onzer.
 Jesus, die door uwen dood ons het leven gegeven hebt, opdat wij niet voor ons, maar voor U zouden leven,
 Jesus, wiens zijde na uwen dood geopend is, om in dezelve onze zonden en krankheden te verbergen,
 Jesus, begraven en ten derden dage verrezen, opdat wij gestorven en begraven aan de zonden, tot een deugdzaam leven zouden verrijzen,
 Wees genadig, spaar ons, Heer.
 Wees genadig, verhoor ons, Heer.
 Van alle kwaad, verlos ons, Heer.
 Van alle zonden,
 Door uw bloedig zweet,
 Door uwe geeseling,
 Door uwe doornenkroon,
 Door uw kruis en lijden,
 Door uwe allerheiligste vijf wonden,
 Door uwen dood en begrafenis,
 Door uwe heilige verrijzenis,
 Door uwe wonderbare hemelvaart,
 In den dag des oordeels,
 Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.
 Dat uw H. lijden ons leere, hoe zwaar en schrikkelijk de zonde is, om welke gij zooveel geleden hebt, wij bidden U, verhoor ons.

ontferm U onzer,

verlos ons, Heer.

Dat wij door het overdenken van uwe smarten, alle ziekten, pijnen en tegenspoed verdueliglijk mogen verdragen, wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij in alle angst, droefheid en nood ons tot U keeren en Uwe hulp afsmeecken, wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij alle schade, verachting en tegenspoed, met overgeving aan Gods wil, mogen ontvangen,

Dat wij de valsche beschuldigingen en onrechtvaardige oordeelen, naar uw voorbeeld, mogen verdragen,

Dat gij de vruchten van uw kruis ons wilt mededeelen,

Dat wij door de kracht van uw kruis, den duivel, de wereld en het vleesch mogen overwinnen,

Dat wij in uw bloed van alle zonden mogen gereinigd worden,

Dat gij ons wilt verleenen, ons kruis dagelijks op te nemen, en U gaarne na te volgen,

Dat wij eene genegenheid mogen verkrijgen, om Uw H. lijden met liefde en dankbaarheid dikwijls te overdenken,

Dat wij, dagelijks indachtig, dat Gij uit liefde voor ons gestorven zijt, door wederliefde ontstoken worden, om niet voor ons zelve, maar ten uwen dienste te leven,

wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij onzen troost in uwe H. wonden
mogen vinden, wij bidden U, verhoor ons.
Dat Gij ons door uw kruis in uwe glorie
wilt brengen, wij bidden U, verhoor ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U onzer.
Christus, hoor ons,
Christus, verhoor ons,
Onze Vader, enz.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige, eeuwige God! die onzen Zaligmaker het vleesch hebt doen aannemen, en den dood des kruizes doen lijden, opdat de mensch het voorbeeld van zijne ootmoedigheid zoude navolgen; geef genadiglijk, dat wij leven naar de lessen zijner lijdzaamheid, en deel verkrijgen in zijne verrijzenis, door denzelfden Jesus Christus, onzen Heer, Amen.

GODVRUCHTIGE OEFENING

ter herinnering aan den doodsstrijd van Jesus Christus.

O God, kom mij te hulp.

Heer, haast U om mij te helpen.

Eere zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelyk het was in den beginne, nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

WOORDEN VAN JESUS AAN HET KRUIS.

Eerste woord.

»Vader, vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen.»

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Geliefde Jesus, uit liefde tot mij verkeert Gij in doodsstrijd aan het Kruis, ten einde door uw lijden te voldoen voor de schuld mijner zonden, en Gij opent uw goddelijken mond, om voor mij de vergiffenis van de eeuwige Gerechtigheid te verwerven. Ach! ontferm U toch over al de geloovigen, die in doodsstrijd verkeerren, en ontferm U ook over mij in mijn laatste uur. Geef ons door de verdiensten van uw kostbaar voor onze zaligheid vergoten Bloed, eene zoo levendige

droefheid over onze zonden, dat zij ons doe sterven in den schoot uwer eindelooze barmhartigheid.

Driemaal: Eere zij den Vader, enz.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Mijn God, ik geloof in U, ik hoop op U, ik bemin U, en het is mij leed, dat ik U ooit door zonden vergramd heb. Amen.

Tweede woord.

»Heden zult gij met mij zijn in het Paradijs.»

Wij aanbidden U, enz.

Geliefde Jesus, uit liefde tot mij verkeert Gij in doodsstrijd aan het Kruis. Gij vergeldt aanstonds en met de grootste mildheid het geloof van den goeden moordenaar, die U in het midden uwer vernederingen voor den Zoon Gods erkent, en belooft hem, dat hij met U nog denzelfden dag in het Paradijs zal zijn. Ach! ontferm U toch over al de geloovigen, die in doodsstrijd verkeerren, en ontferm U ook over mij in mijn laatste uur. Verlevendig in ons, door de verdiensten van uw Bloed, een onwrikbaar en standvastig geloof, opdat ons geloof bij de ingevingen des duivels niet bezwijke, en wij tot belooning het hemelsch Paradijs mogen beerven.

Driemaal: Eere zij den Vader.
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
Mijn God, ik geloof enz.

Derde woord.

»Ziedaar uwe Moeder, ziedaar uw Zoon.”
Wij aanbidden U, enz.

Geliefde Jesus, nit liefde tot mij zijt Gij in doodsstrijd aan het Kruis. Gij vergeet uwe eigene smarten, om ons tot onderpand uwer liefde uwe heilige Moeder te geven, opdat wij in onze grootste nooden door haar tot U onze toevlucht zouden nemen. Ach! ontferm U toch over al de geloovigen, die in doodsstrijd verkeerren, en ontferm U ook over mij in mijn laatste uur. Ik bid U door het inwendig martelaarschap uwer zeer geliefde Moeder, verwek in ons hart eene vaste hoop op de oneindige verdiensten van uw allerkostbaarst Bloed, opdat wij de eeuwige verwerping mogen ontgaan, die wij door onze zonden verdiend hebben.

Driemaal: Eere zij den Vader.
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
Mijn God, ik geloof, enz.

Vierde woord.

»Mijn God! mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten.”

Wij aanbidden U, enz.

Geliefde Jesus, uit liefde tot mij zijt Gij in doodsstrijd aan het Kruis. Gij voegt lijden bij lijden: behalve al die smarten, welke Gij in uw lichaam verduurt, lijdt Gij nog met een eindeloos geduld de bitterste zielesmart, verlaten als Gij zijt, door Uw hemelschen Vader. Ach! ontferm U toch over alle geloovigen, die in doodsgevaar verkeereren, en ontferm U ook over mij in mijn laatste uur. Geef ons door de verdiensten van uw allerkostbaarst Bloed de genade, om met een waar geduld al de smarten en benauwdheden van onzen doodsstrijd te verduren, opdat wij onze smarten met de Uwe vereenigen en daarna ook met U aan de glorie van het Paradijs mogen deelachtig worden.

Driemaal: Eere zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer. Mijn God, ik geloof, enz.

Vijfde woord.

»Ik heb dorst.»

Wij aanbidden U, enz.

Geliefde Jesus, uit liefde tot mij zijt Gij in doodsstrijd aan het Kruis; Gij zijt door zooveel vernedering en door zooveel lijden nog niet verzadigd, Gij zoudt ware het mogelijk nog meer willen verduren, om alle menschen zalig te maken en toont alzoo

dat geheel die vloed van smarten niet in staat is, om den dorst van Uw liefdevol Hart te lesschen. Ach! ontferm U toch over al de geloovigen, die in doodsstrijd verkeerren, en ontferm U ook over mij in mijn laatste uur. Ontsteek door de verdiensten van uw allerkostbaarst Bloed in ons hart een zoo brandend liefdevuur, dat het ons van verlangen doe kwijnen, om met U vereenigd te worden voor de geheele eeuwigheid.

Driemaal: Eere zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
Mijn God, ik geloof enz.

Zesde woord.

»Het is volbracht.»

Wij aanbidden U, enz.

Geliefde Jesus, uit liefde tot mij zijt Gij in doodsstrijd aan het Kruis, en van dien kansel der waarheid verkondigt Gij ons, dat Gij het werk onzer verlossing hebt volbracht en wij alzoo van kinderen der gramschap en verwerping, kinderen Gods en erfgenamen van het Paradijs zijn geworden. Ach! ontferm u toch over al de geloovigen, die in doodsstrijd verkeerren, en ontferm U ook over mij in mijn laatste uur; onthecht ons door de verdiensten van Uw allerkostbaarst Bloed geheel en al aan de wereld en aan ons-zelfen, en geef ons de genade, dat wij

in het uur van onzen dood, tot boete onzer zonden, U uit geheel ons hart het offer van ons leven aanbieden.

Driemaal: Eere zij den Vader.

Ontferm U onzer! Heer ontferm U onzer.

Mijn God, ik geloof, enz.

Zevende woord.

»Mijn vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest.»

Wij aanbiddden U, enz.

Geliefde Jesus, uit liefde tot mij zijt Gij in doodsstrijd aan het Kruis. Ter voltrekking van uw verheven offer onderwerpt Gij U een laatste maal aan den wil van uw eeuwigen Vader, beveelt uwen geest in zijne handen, buigt het hoofd en sterft. Ach! heb toch medelijden met al de geloovigen, die in doodsstrijd verkeerden, en ontferm U ook over mij in mijn laatste uur. Geef ons, door de verdiensten van uw allerkostbaarst bloed, in onzen doodsstrijd de genade van eene volkomene onderwerping aan uwe goddelijke beschikking, opdat wij bereid mogen zijn om te leven of te sterven, naardat het U zal behagen, en niets anders verlangen, dan dat uw aanbiddelijke wil geheel en al in ons vervuld moge worden.

Driemaal: Eere zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.
Mijn God, ik geloof enz.

GEBED TOT DE H. MAAGD, DE MOEDER
DER SMARTEN.

O allerheiligste Maagd, Moeder der smarten, wij bidden U door de allerwreedste marteling, die Gij aan den voet des Kruizes gedurende de drie uren van Jesus' doodsstrijd hebt doorgestaan, gewaardig u ons allen, die de kinderen uwer smarten zijn, in onzen doodsstrijd bij te staan, opdat wij door uwe voorspraak van ons sterfbed mogen overgaan in de reien der gelukzaligen, die u in den hemel omringen. Amen.

Driemaal het »Wees gegroet.»

Maria, Moeder der Genade, Moeder der barmhartigheid, bescherm ons tegen den vijand en ontvang ons in het uur des doods.

Van een haastigen en onvoorzienden dood,
Verlos ons Heer.

Van de listen des duivels,
Verlos ons Heer.

Van den eeuwigen dood,
Verlos ons Heer.

GEBED.

O God, die tot zaligheid van het menschelijk geslacht ons in den allerpijnlijksten dood van uw welbeminden Zoon een voor-

beeld en een redmiddel gegeven hebt, geef, bidden wij U, dat wij in het laatste uur van ons leven de uitwerkselen van eene zoo overgrootte liefde ondervinden, en waardig zijn, om deelgenooten te worden aan de glorie des Verlossers. Door denzelfden Jesus Christus uw Zoon onzen Heer, die met U en den heiligen Geest leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Ten slotte de schietgebeden:

Jesus, Maria, Josef, ik geef u mijn hart en mijne ziel.

Jesus, Maria, Josef, staat mij bij in mijn doodsstrijd.

Jesus, Maria, Josef, laat mij in vrede in uw heilig gezelschap sterven. ¹⁾

GEBED OM EEN ZALIGEN DOOD.

Heer Jesus, mijn Verlosser, gekruisigd voor de zaligheid der menschen, ik N. N., gedreven door een vurige liefde en godsvrucht tot uw bitter lijden en uwen heiligen doodsstrijd, draag mij op aan uwe Majesteit tot eene eeuwige offerande en beveel aan U mijne ziel, welke Gij met uw dierbaar bloed hebt vrijgekocht en verlost; ik bid U ootmoedig, Heer Jesus, door uwe heilige ver-

¹⁾ 300 dagen afl.

diensten en bijzonderlijk door uwen pijnlijken doodsstrijd, dien Gij, hangende aan het kruis, hebt geleden, en door de voorspraak van uwe allerheiligste Moeder, met U lijdende onder het kruis, dat Gij U gewaardigt mij de genade te willen verleenen, dat ik in het uur van mijn dood de volkomene vergiffenis van mijne zonden moge verwerven, en versterkt met uwen goddelijken bijstand, zalig van deze wereld moge scheiden en in eeuwigheid de vruchten van uw heilig lijden en sterven moge genieten. Amen.

GEBED : O ALLERGOEDERTIERENSTE JESUS.

O allergoedertierenste Jesus, Minnaar der zielen, ik smeeek U door den doodsstrijd van uw allerheiligst Hart en door de smarten uwer onbevleete Moeder, zuiver door uw bloed al de zondaars, die over de gansche wereld in doodsstrijd verkeerren en vandaag zullen sterven. Amen.

O Hart van Jesus, Hart dat eens in doodsstrijd waart, ontferm U over de stervenden. ¹⁾

¹⁾ 100 dagen afl.

LITANIE TER EERE VAN HET H. HART VAN
JESUS.

Heer ontferm U onzer.
 Christus, ontferm U onzer.
 Heer, ontferm U onzer.
 Christus, hoor ons.
 Christus, verhoor ons.
 God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.
 God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U
 onzer,
 God, Heilige Geest, ontferm U onzer.
 H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.
 Hart van Jesus, met het Woord Gods zelf-
 standig vereenigd,
 Heiligdom der Godheid,
 Tempel der H. Drieëenigheid,
 Afgrond van wijsheid,
 Oceaan van goedheid,
 Troon der barmhartigheid,
 Nooit uitgeputte schat,
 Wiens overvloed ons allen verrijkt,
 Onze vrede en onze verzoening,
 Toonbeeld van alle deugden,
 Oneindig binnend en oneindig be-
 minnenswaardig,
 Springader des eeuwigen levens,
 Waarin de Vader zijn behagen schept,
 Verzoeningsaltaar voor onze zonden,
 Voor ons met bitterheid gelaafd,

Hart van Jesus,

ontferm U onzer, Jesus.

In Gethsemané tot stervens toe benauwd,
ontferm U onzer, Jesus.

Met verguizingen verzadigd,

Van liefde gewond,

Dat al uw bloed aan het kruis ver-
goot,

Verbrijzeld om onze snoodheden,

Nu nog door ondankbaren verscheurd,

Toevlucht der zondaren,

Sterkte der zwakken,

Troost der bedrukten,

Volharding der rechtvaardigen,

Heilbron voor die op U vertrouwen,

Plechtanker voor die in U sterven,

Troostvolle bescherming voor uwe ver-
eerders,

Geneugte van alle Heidenen,

Onze hulp in overstelpenden nood,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, spaar ons Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, verhoor ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer, Jesus.

Christus, hoor ons,

Christus, verhoor ons.

Hart van Jesus, brandende van liefde voor
ons. Ontsteek in ons hart een brandende
liefde voor U.

ontferm U onzer, Jesus.

Hart van Jesus,

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige God, wij bidden U, verleen ons, dat wij, die in het allerheiligste hart Uws geliefden Zoons al onzen roem stellen, en daaraan de voornaamste weldaden van zijne liefde dank weten, ook in de werking en vruchten daarvan ons mogen verblijden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

NOVENE TER EERE VAN HET ALLERHEILIGST
HART VAN JESUS.

(Begint daags vóór H. Sacramentsdag.)

v. God, kom mij te hulp.

r. Heer, haast U, om mij te helpen.

Eer zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in het begin en nu en altijd en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

1. Allerheiligst Hart van mijnen Jesus, ik aanbid U als het Voorwerp van het welbehagen des eeuwigen Vaders, door wiens macht gij alle goed kunt mededeelen. Door deze uwe eindelooze macht bid ik U, mij van de geestelijke ellenden, waarin mijne ziel zich bevindt, te verlossen. Amen. Glorie zij den Vader, enz.

2. Allerheiligst Hart van mijnen Jesus, ik aanbid U als de Rustplaats van het eeuwig Woord, waarmede gij zelfstandig vereenigd zijt en door wiens wijsheid gij een eindeloos getal van middelen hebt uitgevonden, om ons uwe genaden mede te deelen. Door deze uwe eindelooze wijsheid bid ik U, mij die genaden te schenken, welke met mijne zwakheid overeenkomstig en voor de zaligheid mijner ziel noodig zijn. Amen. Glorie zij den Vader, enz.

3. Allerheiligst Hart van mijnen Jesus, ik aanbid U als den levenden Tempel van den heiligen Geest, door wiens liefde gij altijd brandt. Door deze uwe allervurigste liefde bid ik U, dat gij U over mijne ziel gelieft te ontfermen. Amen. Glorie zij den Vader, enz.

4. Allerheiligst Hart van mijnen Jesus, ik aanbid U als het goddelijk Toonbeeld van allerdiepste ootmoedigheid, die U de verachting der menschen en de smaad des volks deed worden. Door deze uwe goddelijke deugd bid ik U, mij den waren ootmoed des harten te schenken en de heilige volharding tot aan het einde mijns levens. Amen. Glorie zij den Vader, enz.

5. Allerheiligst Hart van mijnen Jesus, ik aanbid U als het goddelijk Toonbeeld van onveranderlijke zachtmoedigheid, die U nooit een woord deed zeggen tegen hen, die U

onrechtvaardig beschuldigden en den spot met U dreven. Door deze uwe goddelijke deugd bid ik U, mij eene oprechte en standvastige liefde voor mijne vijanden te geven en de heilige volharding tot aan het einde mijns levens. Amen. Glorie zij den Vader, enz.

6. Allerheiligst Hart van mijnen Jesus, ik aanbid U als den Spiegel van onoverwinbaar geduld, dat U onuitsprekelijke folteringen heeft doen lijden, zonder ooit een woord te spreken tegen hen, die U zoo wreedaardig martelden. Door deze uwe onveranderlijke deugd bid ik U, mij de genade te schenken, om met geduld alles te lijden, wat uwe beminnelijke Voorzienigheid mij zal gelieven over te zenden. Amen. Glorie zij den Vader, enz.

7. Allerheiligst Hart van mijnen Jesus, ik aanbid U als den vlammenden Zetel der goddelijke Liefde, die U bewogen heeft, om zelfs den laatsten druppel van uw bloed voor onze eeuwige zaligheid op te offeren. Door deze uwe goddelijke deugd bid ik U, mij eene zuivere en volmaakte liefde tot U en de heilige volharding tot aan het einde mijns levens te schenken. Amen.

ANTIPHONA.

ANTIPHON.

Improperium expectavit cor meum et miseriam, smading en de ellende

et sustinui, qui simul
contristaretur et non fuit
et qui consolaretur et non
inveni.

v. Ignem veni mittere
in terram.

R. Et quid volui nisi
ut accendatur.

Oremus.

Concede, quaesumus,
omnipotens Deus, ut qui
in Sanctissimo dilecti
Filii tui Corde gloriantes,
praecipua in nos charita-
tis ejus beneficia reco-
limus, eorum pariter et
actu delectemur et fructu.
Per eumdem Christum
Dominum nostrum.
Amen.

afgewacht, en ik heb uit-
gezien naar iemand, die
met mij kon weenen, maar
hij was er niet, en die mij
kon troosten, maar ik heb
hem niet gevonden.

v. Ik heb het vuur
op de wereld komen
brengen.

R. En wat wilde ik
anders, dan dat het ont-
stoken werde.

Laat ons bidden.

Geef ons, bidden wij
U, almachtige God, dat
wij, die ons beroemen in
het allerheiligste Hart
van uwen beminden
Zoon en de voornaamste
weldaden van zijne liefde
tot ons overwegen, ons
in het bezit en over de
vruchten dier weldaden
mogen verheugen. Door
denzelfden Christus on-
zen Heer. Amen.

LITANIE VAN H. MAAGD MARIA.

Heer ontferm U onzer.

Christus ontferm U onzer.

Heer ontferm U onzer.

Christus hoor ons.

Christus verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God, Heilige Geest, ontferm U onzer.

Heilige Drievuldigheid één God, ontferm U onzer.

Heilige Maria, bid voor ons.

Heilige Moeder Gods,

Heilige Maagd der Maagden,

Moeder van Christus,

Moeder der goddelijke genade,

Allerzuiverste Moeder,

Allerreinste Moeder,

Onbevleete Moeder,

Ongeschonden Moeder,

Minnelijke Moeder,

Wonderlijke Moeder,

Moeder des Scheppers,

Moeder des Zaligmakers,

Allervoorzichtigste Maagd,

Eerwaardige Maagd,

Loffelijke Maagd,

Machtige Maagd,

bid voor ons.

Goedertieren Maagd, bid voor ons.
 Getrouwe Maagd,
 Spiegel der rechtvaardigheid,
 Zetel der Wijsheid,
 Oorzaak onzer blijdschap,
 Geestelijk vat,
 Eerbiedwaardig vat,
 Uitstekend vat van Godsvrucht,
 Geheimzinnige roos,
 Toren van David,
 Ivoren Toren,
 Gulden huis,
 Ark des Verbonds,
 Deur des Hemels,
 Morgenster,
 Behoud der zieken,
 Toevlucht der zondaren,
 Troosteres der bedrukten,
 Hulp der christenen,
 Koningin der engelen,
 Koningin der oudvaders,
 Koningin der profeten,
 Koningin der apostelen,
 Koningin der martelaren,
 Koningin der belijders,
 Koningin der maagden,
 Koningin van alle Heiligen,
 Koningin, zonder erfsmet ontvangen,
 Koningin van den allerheiligsten Rozen-
 krans,

bid voor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons,

Christus, verhoor ons.

Wees gegroet.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, Heilige Moeder Gods, verstoot onze gebeden niet in onze noodwendigheden; maar bevrijd ons altijd van alle gevaren, o glorieijke en gezegende Maagd, onze Vrouwe, onze Middelaress, onze voorpraak, verzoen ons met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, vertoon ons aan uwe Zoon.

Bid voor ons, o Heilige Moeder Gods.

Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels, de Menschwording van Christus, uwen Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de heerlijkheid der

verrijzenis gebracht worden. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

GEBED : GEDENK, O GOEDERTIERENSTE MAAGD.

Gedenk, o goedertierenste Maagd Maria, dat men nimmer gehoord heeft, dat iemand die tot U zijne toevlucht nam, uwen bijstand of uwe voorspraak inriep, door U is verlaten geworden. Door zulk een betrouwen aangemoedigd, vlucht ik tot U, Maagd der maagden, en werp mij onder den last mijner zonden zuchtende, voor uwe moederlijke voeten neder. O Moeder van het eeuwige Woord ! versmaad mijne gebeden niet, doch neem die genadig aan en verhoor ze. Amen.

LITANIE VAN DEN H. JOSEF.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons,

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God, H. Geest, ontferm H onzer.

H. Drievuldigheid één God, ontferm U onzer.

H. Maria, Josefs bruid, bid voor ons.
 H. Josef, Maria's bruidegom,
 Beschermers en Voedstervader van Jesus,
 Man naar Gods hart,
 Getrouwe en vrome Dienaar,
 Bewaarder der zuivere Maagd Maria,
 Geleider en troost van Maria,
 Allerzuiverste in maagdelijkheid,
 Allerdiepste in ootmoedigheid,
 Allervurigste in liefde,
 Allerverhevenste in beschouwing,
 Die door de getuigenis van den H. Geest-
 zelf als een rechtvaardig man zijt be-
 vestigd,
 Die in de H. Geheimen boven alle an-
 deren zijt ingewijd geweest,
 Die over het H. Geheim der Menschwor-
 ding, door den hemel zijt ingelicht,
 Die met Maria uwe getrouwe Bruid naar
 Bethlehem zijt heengereisd,
 Die, geene plaats in de herberg vindende,
 in een stal zijt gaan vernachten,
 Die bij Christus geweest zijt, als Hij in
 de kribbe werd gelegd,
 Die het goddelijk Kind, bij zijne besnij-
 denis, met den naam Jesus hebt ge-
 noemd.
 Die met Maria het Kind Jesus in den
 tempel des Heeren hebt opgeofferd,
 Die, door den Engel vermaand, Jesus in

bid voor ons.

uwe armen hebt genomen, en met zijne Moeder naar Egypte zijt gevlucht, bid voor ons.

Die, na Herodus dood, met het Kind en zijne Moeder naar het land van Israël zijt wedergekeerd,

Die, toen het Kind Jesus in Jerusalem gebleven was, het met Maria, zijne Moeder, in droefheid hebt gezocht.

Die Hem na drie dagen, zittende in het midden der Leeraren, blijde hebt teruggevonden,

Wien de Heer der heeren hier op aarde onderdanig was,

Wiens loftitel in het Evangelie is: Echtgenoot van Maria, uit welke Jesus werd geboren,

Onze Voorspreker, hoor ons, H. Josef.

Onze Beschermmer, verhoor ons, H. Josef.

In al onze bekommelingen, help ons, H. Joseph.

In al onze wederwaardigheden,

In het uur van onzen dood,

Door uwe vaderlijke zorg en trouw,

Door uwen allerzuiversten echt,

Door uwen arbeid en door uw zweet,

Door al uwe deugden,

Door uwe hoogste eer en eeuwige gelukzaligheid,

Door uwe meewarige tusschenkomst,

bid voor ons.

help ons, H. Josef.

Wij, uwe beschermelingen, wij bidden U,
verhoor ons.

Dat gij uwen beminden Voedsterzoon
Jesus om vergiffenis onzer zonden ge-
lieft te bidden,

Dat gij ons altoos uwen goddelijken
Pleegzoon en uwe allerliefste Bruid
gelieft aan te bevelen,

Dat gij alle maagden en gehuwden de
hunnen staat betamende zuiverheid
wilt verwerven,

Dat gij alle gemeenten een volmaakte
liefde en eendracht wilt doen erlangen,

Dat gij alle vorsten en overheden in het
besturen hunner onderhoorigen wilt
bijstaan,

Dat gij alle huisvaders in het Christelijk
opvoeden hunner kinderen wilt behulp-
zaam wezen,

Dat gij allen, die zich op uwe bescher-
ming verlaten, gelieft te behoeden,

Dat gij alle vereenigingen, die uwe dienst
zijn toegedaan, gelieft gunstig te zijn,

Dat gij met Jesus en Maria in de ure
des doods ons bijstand en hulp gelieft
te verleenen,

Dat gij alle geloovige zielen door uw
gebed en voorspraak wilt helpen,

Eerbare Bruidegom van Maria,

Getrouwe Voedstervader van Jesus,

wij bidden U, verhoor ons.

H. Josef, bid voor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons,

Christus verhoor ons,

Heer, ontferm U onzer,

Christus, ontferm U onzer,

Heer ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

Bid voor ons, H. Josef,

Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

God, Gij, die den H. Josef tot Bruidgom der heilige, altijd onbevleete Maagd Maria en tot beschermer en Voedstervader van Uwen beminden zoon, onzen Heer Jesus Christus, hebt uitverkoren; wij smeeken U ootmoedig, dat Gij ons, onder zijne hoede, genadiglijk wilt verleenen zuiverheid naar het lichaam en naar de ziel, teneinde wij, vrij van alle smet en met het bruiloftskleed der onschuld getooid, ten hemelschen feestdich mogen worden toegelaten. Door denzelfden

Jesus Christus, onzen Heer, Uwen beminden Zoon, die met U leeft en regeert van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

GEBED OM DOOR DE VOORSpraak VAN DEN
H. JOSEF DE GENADE EENER WAARDIGE
COMMUNIE TE VERWERVEN.

O H. Josef, welke genade is u van God ten deele geworden, dat gij zijnen eengeboren Zoon, wiens komst zoovele koningen tevergeefs smachtend verbeidden, niet slechts in het vleesch aanschouwd, maar Hem vaderlijk in uwe armen ontvangen en aan uwe liefdevolle borst gedrukt hebt. O mocht ik, door uw voorbeeld aangevuurd, en door uwe voorbede geschraagd, mijnen Heer en Zaligmaker Jesus Christus met even groote liefde en eerbied in het Allerheiligste Sacrament des Altaars ontvangen ten einde waardig te worden, om Hem, na dit vergankelijk leven met u voor eeuwig in den Hemel te bezitten. Amen.

LITANIE VOOR DE GELOOVIge ZIELEN.

Heer! ontferm U harer.
Christus, ontferm U harer.

God, hemelsche Vader, die haar geschapen hebt, ontferm U harer.

God Zoon, die haar verlost hebt,

God, H. Geest, die haar geheiligd hebt,

H. Drievuldigheid, die het voorwerp haars geloofs en liefde geweest zijt,

God van barmhartigheid, in wien zij gehoopt hebben,

God van goedheid, wien zij van ganscher harte bemind hebben,

God van heiligheid, wien zij aanbeden en gediend hebben,

Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor haar.

Heilige Maria, Moeder van barmhartigheid,

Heilige Maria, zonder zonde ontvangen,

Alle H. Engelen en Aartsengelen,

Alle H. Patriarchen en Profeten,

Alle H. Apostelen en Evangelisten,

Alle H. Leerlingen des Heeren,

Alle H. Martelaren en Belijders,

Alle H. Maagden en Weduwen,

Alle H. Boetvaardigen,

Alle Heiligen en uitverkorenen Gods,

Wees haar genadig, spaar haar, Heer.

Wees haar genadig, verlos haar, Heer.

Van alle overblijvende zondenschuld, verlos haar, Heer.

Van al hare pijnen, verlos haar, Heer.

Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

ontferm U harer

bid voor haar.

Verleen aan de lijdende zielen de kwijtschelding harer straffen, wij bidden U, verhoor ons.

Wisch hare zondenschuld uit door Jesus' dierbaar bloed,

Laat haar in 't midden haars lijdens de zoetheid van uwen hemelschen troost ondervinden,

Verhoor haar weenen en zuchten,

Vervul haar vurig verlangen om U in uwe heerlijkheid te aanschouwen,

Gewaardig U de langdurigheid harer straffen in uwe oneindelijke barmhertigheid te verkorten,

Gewaardig U haar lijden in onvergankelijke hemelsche vreugden te veranderen,

Verhoor de gebeden van al uwe Heiligen voor hare verlossing,

Kroon haar als uwe uitverkoornen, met eene onverwelkbare kroon van glorie,

Laat ook de overweging haars lijdens heilzaam op onze ziel werken,

Geef dat wij ijverig de minste zonde vermijden, om niet door grootere eeuwig verloren te gaan,

Jesus, Zoon des eeuwigen Gods,

o Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar haar, Heer.

o Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verlos haar, Heer.

wij bidden U, verhoor ons.

o Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U harer, o Heer.

Onze Vader. Wees gegroet.

Heer! verhoor mijn gebed.

En laat mijn geroep tot U komen.

GEBED.

O God, die U gewaardigt de ootmoedige, hartelijke gebeden uwer kinderen te verhooren, neem in uwe oneindige mildheid en liefde de gebeden aan, welke wij in ootmoedigheid en vertrouwen voor onze afgestorvene ouders, broeders en zusters, voor betrekkingen en weldoeners, voor vrienden en vijanden, en voor alle afgestorvenen dezer parochie, voor den troon uwer genade komen uitstorten. Verleen hunne zielen de volkomene vergeving en kwijtschelding van hunne zonden, en van de straffen welke zij door dezelve verdiend hebben, opdat zij rein voor uw aanschijn mogen verschijnen en de zaligheid uwer uitverkoornen mogen deelachtig worden. Wij bidden U om deze genade, o Heer, door Jesus Christus, uwen Zoon, onzen Heer.

ô God! laat de zielen der afgestorvenen, naar uwe barmhartigheid, in vrede rusten.
Amen.

GEBED VOOR OVERLEDENE OUDERS.

God, die ons bevolen hebt onze Ouders te eeren en te beminnen: verleen genadig aan de zielen mijner ouders de vergiffenis van al hunne zonden, voornamelijk dergenen, waarin zij om of door mij kunnen gevallen zijn, en laat mij eens hen wederzien in uwe hemelsche glorie. Door Jesus Christus, uwen zoon, onzen Heer. Amen.

LITANIE VAN ALLE HEILIGEN.

Heer ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God, Zoon, verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods,

H. Maagd der Maagden,

H. Michaël,

Heilige Gabriël,

Alle H. Engelen en Aartsengelen,

bid(t) v. ons.

Alle H. koren der zalige Geesten, bidt voor ons.

H. Johannes de Dooper,

H. Josef,

Alle H. Patriarchen en Profeten,

H. Petrus,

H. Paulus,

H. Andreas,

H. Jacobus,

H. Johannes,

H. Thomas,

H. Jacobus,

H. Philippus,

H. Bartholomeus,

H. Mattheus,

H. Simon,

H. Thaddeus,

H. Matthias,

H. Barnabas,

H. Lucas,

H. Marcus,

Alle H. Apostelen en Evangelisten,

Alle H. Discipelen des Heeren,

Alle H. onnoozele Kinderen,

H. Stefanus,

H. Laurentius,

H. Vincentius,

H. Fabianus en Sebastianus,

H. Johannes en Paulus,

H. Cosmas en Damianus,

bid(t) voor ons.

H. Gervasius en Protasius, bidt voor ons,
 Alle H. Martelaren,
 H. Sylvester,
 H. Gregorius,
 H. Ambrosius,
 H. Augustinus,
 H. Hieronymus,
 H. Martinus,
 H. Nicolaus,
 Alle H. Bisschoppen en Belijders,
 Alle H. Leeraars,
 H. Antonius,
 H. Benedictus,
 H. Bernardus,
 H. Dominicus,
 H. Franciscus,
 Alle H. Priesters en Levieten,
 Alle H. Monniken en kluizenaars,
 Heilige Maria Magdalena,
 H. Agatha,
 H. Lucia,
 H. Agnes,
 H. Cecilia,
 H. Catharina,
 H. Anastasia,
 Alle H. Maagden en Weduwen,
 Alle Gods lieve Heiligen,
 Wees genadig, spaar ons, Heer!
 Wees genadig, verhoor ons, Heer!
 Van alle kwaad, verlos ons, Heer.

bid(t) voor ons.

Van alle zonden,
 Van Uwe gramschap,
 Van een haastigen en onvoorzienen dood, ver-
 los ons, Heer.
 Van de listen des duivels,
 Van gramschap, haat en allen kwaden wil,
 Van den geest der onkuischheid,
 Van bliksem en onweder,
 Van den geesel der aardbeving,
 Van pest, oorlog en hongersnood,
 Van den eeuwigen dood,
 Door het geheim uwer heilige mensch-
 wording,
 Door uwe komst,
 Door uwe geboorte,
 Door uw doopsel en heilig vasten,
 Door uw kruis en lijden,
 Door uwen dood en uwe begrafenis,
 Door uwe heilige verrijzenis,
 Door uwe wonderbare hemelvaart,
 Door de komst van den heiligen Geest
 den vertrooster,
 In den dag des oordeels,
 Wij zondaren, wij bidden U verhoor ons.
 Dat gij ons wilt sparen,
 Dat Gij ons onze misdaden kwijtscheldt,
 Dat Gij U gewaardigt, ons tot eene ware
 boetvaardigheid te geleiden,
 Dat Gij U gewaardigt, uwe heilige Kerk
 te bestieren en te beschermen,

verlos ons, Heer.

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij U gewaardigt den Roomschen
Paus en al de Geestelijkheid in den
heiligen godsdienst te bewaren,

Dat Gij U gewaardigt, de vijanden der
heilige kerk te vernederen, wij bidden
U verhoor ons.

Dat Gij U gewaardigt, den Christen konin-
gen en vorsten vrede en ware eendracht
te verleenen,

Dat Gij U gewaardigt, den Christen vol-
keren vrede en eendracht te geven,

Dat Gij U gewaardigt, ons in Uwen heili-
gen dienst te versterken en te bewaren,

Dat Gij onze gemoederen tot hemelsche
begeerten wilt opwekken,

Dat Gij U gewaardigt al onze weldoeners
met de eeuwige goederen te vergelden,

Dat Gij U gewaardigt, onze zielen en de
zielen van onze broeders, verwanten en
weldoeners voor de eeuwige verdoeme-
nis te behoeden,

Dat Gij U gewaardigt de vruchten der
aarde te geven, en te bewaren,

Dat Gij U gewaardigt, aan alle overleden
geloovigen de eeuwige rust te verleenen,

Dat Gij U gewaardigt, ons gebed te ver-
hooren,

Zoon Gods,

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, spaar ons, Heer.

wij bidden U, verhoor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

PSALM 69.

O God! kom mij te hulp: Heer, haast
U om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en bevreesd worden,
die mijne ziel zoeken.

Dat zij terugwijken en zich schamen, die
mij kwaad willen.

Dat zij terstond met schaamte terugkeeren,
die mij in mijne verdrukking bespotten.

Dat allen die U zoeken, zich in U ver-
heugen en verblijden; en dat zij die uwe
zaligheid beminnen, altijd zeggen: groot
geacht zij de Heer.

Doch ik ben behoeftig en arm: o God!
help mij.

Gij zijt mijn helper en mijn Verlosser,
Heer, vertoef niet.

Glorie zij den enz.

Maak uwe dienaars zalig,
Mijn God, die in U hopen.
Heer! wees ons een sterke toren.
Tegen onzen vijand.

Laat den vijand niets tegen ons vermogen.
En laat den zoon der boosheid zich niet
verstouten ons te beschadigen.

Heer! handel niet met ons naar onze
zonden.

En vergeld ons niet naar onze boosheden.
Laat ons bidden voor onzen Paus N.

De Heer spare hem, behoude hem in het
leven, make hem zalig op aarde en levere
hem niet over aan den wil zijner vijanden.

Laat ons bidden voor onze weldoeners.

Heer! gewaardig U allen die ons goed
doen, om Uws naams wille, met het eeuwige
leven te vergelden. Amen.

Laat ons bidden voor de geloovigen die
overleden zijn.

Heer! geef hun de eeuwige rust en het
eeuwige licht verschijne hun.

Dat zij rusten in vrede. Amen.

Voor onze broeders die afwezig zijn.

Mijn God! maak zalig uwe dienaars die
op U hopen.

Zend hun hulp uit de heilige plaats.

En uit Sion bescherm hen.

Heer! verhoor mijn gebed.

En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wien het eigen is, altijd barmhartig te zijn en te sparen, ontvang ons gebed, opdat uwe goedertierene barmhartigheid ons en al uwe dienaren, die met de ketenen der zonden geboeid zijn, genadig ontbinde.

Wij bidden U, o Heer! verhoor de gebeden der ootmoedigen en spaar degenen, die hunne zonden belijden, opdat wij te zamen vergiffenis en vrede van uwe goedertierenheid verwerven.

Toon ons genadig, o Heer! uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, en verlos ons van de zonden en tevens van de straffen, die wij daardoor verdiend hebben.

O God! die door de zonden vergramd en door de boetvaardigheid verzoend wordt, zie genadig neder op de gebeden uws volks, hetwelk zich nederwerpt voor uwe grootheid, en wend de geesels uwer gramschap van ons af, welke wij door onze zonden verdienen.

Almachtige, eeuwige God! ontferm U over uwen dienaar, onzen Paus N., en bestier hem volgens uwe goedertierenheid op den weg des eeuwigen levens, opdat hij door uwe gunst begeere, hetgeen U behaagt en hetzelfde met alie kracht volbrengende.

O God, van wien de heilige begeerten, de goede voornemens en de rechtvaardige wer-

ken voortkomen, geef aan uwe dienaren dien vrede, welke de wereld niet geven kan, opdat onze harten genegen zijn tot het volbrengen uwer geboden en wij van de vrees der vijanden ontslagen, door uwe bescherming in rust mogen leven.

Ontvank, o Heer! onze nieren en harten door het vuur van den H. Geest, opdat wij U met een zuiver lichaam dienen en met een rein hart behagen.

O God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen! verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijschelding naar welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smeeking en mogen verwerven.

Wij bidden U, o Heer, voorkom onze smeeking door den invloed uwer genade, en voltrek die door uwe medewerking, opdat al onze gebeden en werken altijd met U beginnen, en alzoo begonnen, door U voltrokken worden.

Almachtige, eeuwige God! die over levenden en dooden heerscht, en U ontfermt over allen, die gij te voren weet, dat door het geloof en de werken de uwen zullen zijn, wij bidden U ootmoedig, dat zij, voor welke wij ons voorgenomen hebben onze gebeden te storten, hetzij die nog in de wereld leven of reeds overleden zijn, op de voorspraak

van al uwe Heiligen, door uwe genade, vergiffenis van al hunne zonden mogen verkrijgen, door onzen Heer Jesus Christus, enz.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

a. En mijn geroep kome tot U.

v. De almachtige en barmhartige Heer verhoore ons.

a. Amen.

v. Dat de geloovige zielen door Gods barmhartigheid rusten in vrede.

a. Amen.

GODVRUCHTIGE OVERWEGINGEN OVER HET LIJDEN V O. H. JESUS-CHRISTUS

UIT HET FRANSCH

VERMEERDERD MET DE GEBEDEN ONDER DE H. MIS, COMMUNIE-OEFENINGEN EN ANDERE GEBEDEN.

DOOR

H. F. SCHOEMAKER

Pastoor.

Ongeveer 600 bladzijden in 18° . . . f 1.

In linnen band met vergulden titel. . . » 1.3

NIEUWE BEZOEKEN BIJ JESUS IN HET ALLERHEILIGSTE SACRAMENT

MET GEBEDEN ONDER DE H. MIS, COMMUNIE-OEFENINGEN, VERSCHILLENDE GEBEDEN, HYMNEN EN ANTIFONEN DER ALLERHEILIGSTE MAAGD.

UIT HET FRANSCH OVERGEBRACHT

DOOR

H. F. SCHOEMAKER

Pastoor.

Ingenaaid 40 c. in linnen band . . . f 0.6

Ter perse:

NIEUWE BEZOEKEN BIJ JESUS IN HET ALLERHEILIGSTE SACRAMENT

met gebeden onder de H. Mis, Litanie van het H. Sacrament en van O. L. V. van Loretto.

» Met groote letter
(deze lettersoort).»

Ingenaaid. 50 c. In linnen band. . . f 0.7